

Lucianus

Lucians Timon, Anacharsis, Piscator, Icaromenippus für den Gebrauch einer
Secunda erklärt von G. F. Eysell u. C. Weismann

Cassel 1848

A.gr.b. 2193 h

urn:nbn:de:bvb:12-bsb10236759-8

A. Gr. b.

2193A

A. Gr. C.
2193^h

Lucianus

Lucians

Timon, Anacharsis, Piscator, Icaromenippus

für

den Gebrauch einer Secunda erklärt

von

Dr. G. F. Eysell und Dr. C. Weismann.

Erstes Heft: Einleitungen und Text.

Cassel,

Druck und Verlag von Theodor Fischer.

1848.

Gulien Paris/Anstalt

Index

Timon. Anacharsis, Piscator,

Lectionibus

III

den Gebrauch einer Secunda erklärt

Dr. G. H. Kysch, Dr. C. W. Weismann.

Erstes Heft: Einleitungen und Text.

Gesamt.

Buch und Verlag von Theodor Fischer.

1848.

TIMON H MISANΘΡΩΠΟΣ.

I n h a l t.

Die Hauptperson des nachstehenden Dialogs ist der Athener Timon, ein Zeitgenosse des Socrates, dessen Namen sprichwörtlich geworden ist zur Bezeichnung eines Menschenhassers. Er hatte von seinem Vater ein grosses Vermögen geerbt, dasselbe aber mit einer Schaar von Schmeichlern und Schmarotzern schnell vergeudet, so dass er in tiefe Armuth versank. Jetzt zogen sich alle jene falschen Freunde, gegen die er so freigebig gewesen war, von ihm zurück und weit entfernt ihn zu unterstützen, verläugneten sie vielmehr ihre bisherige Bekanntschaft mit ihm. Erbittert über eine solche Undankbarkeit verliess er die Stadt und verdingte sich, um von der Gemeinschaft mit dem verhassten Menschen- geschlechte möglichst befreit zu sein, als Knecht um geringen Lohn auf einem weit entlegenen Acker. Dort finden wir ihn bei dem Beginn des Dialogs, der wie ein Drama in mehrere Scenen zerfällt. — Scene I. Während er gerade einige Augenblicke von der anstrengenden Arbeit ausruht, macht er seinem Unmuth Luft, indem er in bitteren, rücksichtslosen Worten das schlechte Regiment des Zeus tadelt, der reiche Opfer ebensowenig vergelte, als Meineidigkeit und Undankbarkeit bestrafe. — Scene II. Durch dies laute Schelten wird Zeus aufmerksam und erfährt auf seine Frage

von Hermes, wie es dem Timon ergangen war. Er erkennt, dass dem Manne Unrecht geschehen sei, und befiehlt dem Hermes den Plutos (Reichthum) zu ihm hinzuführen, der auch den Thesauros (Schatz) mitnehmen solle. Plutos bezeigt wenig Lust zu Timon zurückzukehren, der ihn früher so rücksichtslos zum Hause hinausgeworfen hatte. Zeus führt ihm aber zu Gemüthe, wie er sich sonst immer über die beklage, die ihn unter Schloss und Riegel hielten, und Plutos muss sich mit Hermes auf den Weg machen. — Scene III. Während ihrer Wanderung unterhalten sie sich über die Zufälligkeit und Vergänglichkeit des Reichthums, über die Gier der Menschen nach demselben und die nachtheilige Einwirkung, die er auf ihr ganzes Wesen ausübe. — Scene IV. Nach ihrer Ankunft bei Timon muss die Penia (Armuth) und ihr Gefolge, der Ponos (Arbeit) und die Sophia (Weisheit), unter deren Leitung Timon erst kürzlich ein wackerer und tüchtiger Mann geworden war, obwohl widerstrebend von ihrem Schützling hinwegziehen, weil es, wie Hermes meldet, so der Wille des Zeus ist. Timon aber weigert sich nun hartnäckig den Plutos, dem er all sein Unglück Schuld gibt, wieder bei sich aufzunehmen. Erst nach vielem Zureden und nachdem Plutos sich gerechtfertigt hat, versteht er sich dazu nach dem Thesauros zu graben. Und als nun der Glanz des Goldes ihm entgegenstrahlt, begrüsst er es mit lautem Jubel, verkündet aber zugleich feierlich seinen Entschluss es ganz allein für sich zu geniessen und nicht nur allen Verkehr mit den Menschen, sondern auch jede Theilnahme für dieselben von sich fern zu halten. — Scene V. Mit Blitzesschnelle hat sich das Gerücht von dem neuen Reichthum des Timon verbreitet. Sofort strömen in athemloser Hast alle die Schmeichler und Schmarotzer, die ihn während seiner Armuth so schnöde verläugnet hatten, wieder

herbei und suchen sich aufs neue bei ihm in Gunst zu setzen und seine Leichtgläubigkeit auszubeuten. Gnathonides bringt ein neues Trinklied; Philiades bietet ihm ein Talent zum Geschenk an; der Redner Demeas hat einen Volksbeschluss entworfen, in welchem dem Timon die übertriebensten Lobsprüche ertheilt und die unerhörtesten Ehren zuerkannt werden; der geldgierige Philosoph Thrasykles spendet ihm den Rath sich des verderblichen Goldes zu entäussern und sich mit den Schätzen der Weisheit zu begnügen. Diesen Elenden gibt Timon mit der Hacke den verdienten Lohn. Die übrigen lässt er gar nicht einmal herankommen, sondern nöthigt sie durch einen Hagel von Steinen mit blutigen Köpfen wieder nach Hause zu ziehen.

ΤΙΜΩΝ. ΖΕΥΣ. ΕΡΜΗΣ. ΠΛΟΥΤΟΣ. ΠΕΝΙΑ.
ΓΝΑΘΩΝΙΔΗΣ. ΦΙΛΙΑΔΗΣ. ΔΗΜΕΑΣ. ΘΡΑΣΥΚΛΗΣ.

ΤΙΜ. ὦ Ζεῦ φίλιε καὶ ξένιε καὶ ἑταιρεῖε καὶ 1
ἐφέστιε καὶ ἀστεροπητὰ καὶ ὄρκιε καὶ νεφεληγερέτα καὶ
ἐρίγδουπε καὶ εἴ τί σε ἄλλο οἱ ἐμβρόντητοι ποιηταὶ κα-
λοῦσι, καὶ μάλιστα ὅταν ἀπορῶσι πρὸς τὰ μέτρα· τότε
γὰρ αὐτοῖς πολυνῶνμος γινόμενος ὑπερείδεις τὸ πῖπτον
τοῦ μέτρου καὶ ἀναπληροῖς τὸ κεκηνὸς τοῦ ῥυθμοῦ·
ποῦ σοι νῦν ἡ ἐρισμάραγος ἀστραπή καὶ ἡ βαρύβρομος
βροντή καὶ ὁ αἰθαλόεις καὶ ὀργῆεις καὶ σμερδαλέος κε-
ραυνός; ἅπαντα γὰρ ταῦτα λῆρος ἤδη ἀναπέφηνε καὶ κα-
πνὸς ἀτεχνῶς ποιητικὸς ἔξω τοῦ πατάγου τῶν ὀνομά-
των. τὸ δὲ αἰοίδιμόν σοι καὶ ἐκηβόλον ὄπλον καὶ πρόχει-
ρον οὐκ οἶδ' ὅπως τελέως ἀπέσβη καὶ ψυχρόν ἐστι, μηδὲ
ὀλίγον σπινθῆρα ὀργῆς κατὰ τῶν ἀδικούντων διαφυλάττον.
θαῦτον γοῦν τῶν ἐπινοεῖν τις ἐπιχειρούντων ἔωλον 2
θρυαλλίδα φοβηθεῖν ἂν ἢ τὴν τοῦ πανδαμάτορος κεραυ-
νοῦ φλόγα· οὕτω δαλὸν τινα ἐπανατείνεσθαι δοκεῖς αὐ-
τοῖς, ὥς πῦρ μὲν ἢ καπνὸν ἀπ' αὐτοῦ μὴ δεδιέναι, μόνον
δὲ τοῦτο οἶεσθαι ἀπολαύειν τοῦ τραύματος, ὅτι ἀνα-
πλησθήσονται τῆς ἀσβόλου. ὥστε ἤδη διὰ ταῦτά σοι καὶ ὁ
Σαλμωνεὺς ἀντιβροντᾶν ἐτόλμα, οὐ πάντῃ ἀπίθανος ὢν,
πρὸς οὕτω ψυχρόν τὴν ὀργὴν Δία θερμοουργὸς ἀνὴρ
μεγαλαυχούμενος. πῶς γάρ; ὅπου γε καθάπερ ὑπὸ
μανδραγόρα καθεύδεις, ὅς οὔτε τῶν ἐπινοούντων ἀκού-

εις οὔτε τοὺς ἀδικοῦντας ἐπισκοπεῖς, λημῆς δὲ καὶ ἀμβλυ-
 ώττεις πρὸς τὰ γιγνόμενα καὶ τὰ ὧτα ἐκκεκώφησαι κα-
 3 θάπερ οἱ παρηβηκότες. ἐπεὶ νέος γε ἔτι καὶ ὀξύθυμος ὢν
 καὶ ἀκμαῖος τὴν ὀργὴν πολλὰ κατὰ τῶν ἀδίκων καὶ βιαίων
 ἐποίεις καὶ οὐδέποτε ἤγες τότε πρὸς αὐτοὺς ἐκχειρίαν,
 ἀλλ' αἰεὶ ἐνεργὸς πάντως ὁ κεραυνὸς ἦν καὶ ἡ αἰγὶς
 ἐπεσεῖετο καὶ ἡ βροντὴ ἐπαταγεῖτο καὶ ἡ ἀστραπὴ συνεχὲς
 ὥσπερ εἰς ἀκροβολισμὸν προσηκοντίζετο· οἱ σεισμοὶ δὲ
 κοσκινηδὸν καὶ ἡ χιὼν σωρηδὸν καὶ ἡ χάλαζα πετρη-
 δόν· καὶ ἵνα σοι φορτικῶς διαλέγωμαι, ὕετοί τε ῥαγδαῖοι
 καὶ βίαιοι, ποταμὸς ἐκάστη σταγὼν ὥστε τηλικαύτη
 ἐν ἀκαρεῖ χρόνου ναυαγία ἐπὶ τοῦ Δευκαλίωνος ἐγένε-
 το, ὥς ὑποβρυχίων ἀπάντων καταδεδυκότων μόγισ ἐν τι
 κιβώτιον περισωθῆναι προσοκεῖλαν τῷ Λυκωρεῖ ζώ-
 πυρόν τι τοῦ ἀνθρωπίνου σπέρματος διαφυλάττον εἰς
 4 ἐπιγονὴν κακίας μείζονος. τοιγάρτοι ἀκόλουθα τῆς ῥαθυ-
 μίας τὰπίχειρα κομίζῃ παρ' αὐτῶν, οὔτε θύοντος ἔτι σοί
 τινος οὔτε στεφανοῦντος, εἰ μὴ τις ἄρα πάρεργον Ὀλυμ-
 πίων, καὶ οὗτος οὐ πάνυ ἀναγκαῖα ποιεῖν δοκῶν, ἀλλ'
 εἰς ἔθος τι ἀρχαῖον συντελῶν καὶ κατ' ὀλίγον Κρό-
 νον σε, ὦ θεῶν γενναιότατε, ἀποφαίνουσι παρωσάμενοι
 τῆς τιμῆς. ἐγὼ λέγειν, ποσάκις ἤδη σου τὸν νεῶν σεσυ-
 λήκασιν· οἱ δὲ καὶ αὐτῷ σοι τὰς χεῖρας Ὀλυμπίασιν ἐπι-
 βεβλήκασι, καὶ σὺ ὁ ὑψιβρεμέτης ὤκνησας ἢ ἀναστῆσαι
 τοὺς κύνες ἢ τοὺς γείτονας ἐπικαλέσασθαι, ὥς βοηδρομή-
 σαντες αὐτοὺς συλλάβοιεν ἔτι συσκευαζομένους πρὸς τὴν
 φυγὴν· ἀλλ' ὁ γενναῖος καὶ Γιγαντολέτωρ καὶ Τιτανο-
 κράτωρ ἐκάθησο τοὺς πλοκάμους περικειρόμενος ἐπ' αὐ-
 τῶν, δεκάπηχυν κεραυνὸν ἔχων ἐν τῇ δεξιᾷ. ταῦτα τοίνυν,
 ὦ θαυμάσιε, πηνίκα παύσεται οὕτως ἀμελῶς παρορῶμενα;
 ἢ πότε κολάσεις τὴν τοσαύτην ἀδικίαν; πόσοι Φαέθοντες
 ἢ Δευκαλίωνες ἱκανοὶ πρὸς οὕτως ὑτέραντλον ὕβριν τοῦ
 5 βίου; ἵνα γὰρ τὰ κοινὰ εἰσας τὰμὰ εἶπω, τοσοῦτους
 Ἀθηναίων εἰς ὕψος ἄρας καὶ πλουσίους ἐκ πενεστάτων
 ἀποφήνας καὶ πᾶσι τοῖς δεομένοις ἐπικουρήσας, μᾶλλον

δὲ ἄθροον εἰς εὐεργεσίαν τῶν φίλων ἐκχέας τὸν πλοῦτον, ἐπειδὴ πένης διὰ ταῦτα ἐγενόμην, οὐκέτι οὐδὲ γνωρίζομαι πρὸς αὐτῶν οὐδὲ προσβλέπουσιν οἱ τέως ὑποπτήσσοντες καὶ προσκυνοῦντες καὶ τοῦ ἐμοῦ νεύματος ἀπηρητημένοι, ἀλλ' ἦν που καὶ ὁδῷ βαδίζων ἐντύχω τινὶ αὐτῶν, ὥσπερ τινὰ στήλην παλαιοῦ νεκροῦ ὑπτίαν ὑπὸ τοῦ χρόνου ἀνατετραμμένην παρέρχονται μηδὲ ἀναγνόντες, οἱ δὲ καὶ πόρρωθεν ἰδόντες ἑτέραν ἐκτρέπονται δυσάντητον καὶ ἀποτροπαιον θέαμα ὄψεσθαι ὑπολαμβάνοντες τὸν οὐ πρὸ πολλοῦ σωτήρα καὶ εὐεργέτην αὐτῶν γεγεννημένον. ὥστε ὑπὸ τῶν κακῶν ἐπὶ ταύτην 6 τὴν ἐσχατιὰν τραπόμενος ἐναψάμενος διφθέραν ἐργάζομαι τὴν γῆν ὑπόμισθος ὀβολῶν τεσσάρων τῇ ἐρημίᾳ καὶ τῇ δικέλλῃ προσφιλοσοφῶν. ἐνταῦθα τοῦτο γοῦν μοι δοκῶ κερδανεῖν, μηκέτι ὄψεσθαι πολλοὺς παρὰ τὴν ἀξίαν εὖ πράττοντας· ἀνιαιρότερον γὰρ τοῦτό γε. ἤδη ποτὲ οὖν, ὦ Κρόνου καὶ Ῥέας υἱέ, τὸν βαθὺν τοῦτον ὕπνον ἀποσεισάμενος καὶ νήδυμον — ὑπὲρ τὸν Ἐπιμενίδην γὰρ κεκοίμησαι — καὶ ἀναρριπίσας τὸν κεραυνὸν ἢ ἐκ τῆς Αἴτνης ἐναυσάμενος μεγάλην ποιήσας τὴν φλόγα ἐπιδείξαίό τινα χολὴν ἀνδρώδους καὶ νεανικοῦ Διός, εἰ μὴ ἀληθῆ ἐστι τὰ ὑπὸ Κρητῶν περὶ σοῦ καὶ τῆς ἐκεῖ ταφῆς μυθολογούμενα.

ZEYΣ. Τίς οὗτός ἐστιν, ὦ Ἑρμῆ, ὁ κεκραγὼς 7 ἐκ τῆς Ἀττικῆς παρὰ τὸν Ὑμηττὸν ἐν τῇ ὑπωρεΐᾳ πιναρὸς ὄλος καὶ αὐχμῶν καὶ ὑποδίφθερος; σκάπτει δὲ, οἶμαι, ἐπικεκυφώς· λάλος ἄνθρωπος καὶ θρασύς. ἢ που φιλόσοφός ἐστιν· οὐ γὰρ ἂν οὕτως ἀσεβεῖς τοὺς λόγους διεξῆει κατ' ἡμῶν.

ΕΡΜ. Τί φῆς, ὦ πάτερ; ἀγνοεῖς Τίμωνα τὸν Ἐχεκρατίδου τὸν Κολυττέα; οὗτός ἐστιν ὁ πολλάκις ἡμᾶς κατ' ἱερῶν τελείων ἐστιάσας, ὁ νεόπλουτος, ὁ τὰς ὅλας ἐκατόμβας, παρ' ᾧ λαμπρῶς ἐορτάζειν εἰώθαμεν τὰ Διάσια.

ZEYΣ. Φεῦ τῆς ἀλλαγῆς· ὁ καλὸς ἐκεῖνος, ὁ

πλούσιος, περὶ δὲ οἱ τοσοῦτοι φίλοι; τί παθὼν οὖν τοιοῦτός ἐστιν, αὐχμηρός, ἄθλιος καὶ σκαπανεὺς καὶ μισθωτός, ὥς ἔοικεν, οὕτω βαρεῖαν καταφέρων τὴν δίκελλαν;

8 EPM. Οὕτως μὲν εἰπεῖν, χρηστότης ἐπέτριψεν αὐτὸν καὶ φιλανθρωπία καὶ ὁ πρὸς τοὺς δεομένους ἅπαντας οἶκτος, ὥς δὲ ἀληθεῖ λόγῳ, ἄνοια καὶ εὐήθεια καὶ ἀκρισία περὶ τῶν φίλων, ὅς οὐ συνίει κόραξι καὶ λύκοις χαριζόμενος, ἀλλ' ὑπὸ γυπῶν τοσούτων ὁ κακοδαίμων κειρόμενος τὸ ἦπαρ φίλους εἶναι αὐτοὺς καὶ ἐταίρους ᾤετο ὑπ' εὐνοίας τῆς πρὸς αὐτὸν χαίροντας τῇ βορᾷ· οἱ δὲ τὰ ὅσῃ γυμνώσαντες ἀκριβῶς καὶ περιτραγόντες, εἰ δέ τις καὶ μυελὸς ἐνῆν, ἐκμυζήσαντες καὶ τοῦτον εὖ μάλα ἐπιμελῶς ᾤχοντο αὐτὸν αὐτὸν καὶ τὰς ῥίζας ὑποτετμημένον ἀπολιπόντες οὐδὲ γνωρίζοντες ἔτι οὐδὲ προσβλέποντες — πόθεν γάρ; — ἢ ἐπικουρῶντες ἢ ἐπιδιδόντες ἐν τῷ μέρει. διὰ ταῦτα δίκελλίτης καὶ διφθερίας, ὥς ὀρεῖς, ἀπολιπὼν ὑπ' αἰσχύνης τὸ ἄστυ μισθοῦ γεωργεῖ μελαγχολῶν τοῖς κακοῖς, ὅτι οἱ πλουτοῦντες παρ' αὐτοῦ μάλα ὑπεροπτικῶς παρέρχονται οὐδὲ τούνομα, εἰ Τίμων καλοῖτο, εἰδότες.

9 ZEYΣ. Καὶ μὴν οὐ παροπτέος ἀνὴρ οὐδὲ ἀμελητέος· εἰκότως γάρ ἡγανάκτει δυστυχῶν· ἐπεὶ καὶ ὅμοια ποιήσομεν τοῖς καταράτοις κόλαξιν ἐκείνοις ἐπιλελησμένοι ἀνδρὸς τοσαῦτα μηρία ταύρων τε καὶ αἰγῶν πιότατα καύσαντος ἡμῖν ἐπὶ τῶν βωμῶν· ἔτι γοῦν ἐν ταῖς ῥισὶ τὴν κνῖσαν αὐτῶν ἔχω. πλήν ὑπ' ἀσχολίας τε καὶ θορύβου πολλοῦ τῶν ἐπιιορκούντων καὶ βιάζομένων καὶ ἀρπαζόντων, ἔτι δὲ καὶ φόβου τοῦ παρὰ τῶν ἱεροσυλούντων — πολλοὶ γάρ οὗτοι καὶ δυσφύλακτοι καὶ οὐδὲ ἐπ' ὀλίγον καταμύσαι ἡμῖν ἐφριάσι — πολὺν ἤδη χρόνον οὐδὲ ἀπέβλεψα εἰς τὴν Ἀττικὴν, καὶ μάλιστα ἐξ οὗ φιλοσοφία καὶ λόγων ἔριδες ἐπεπόλασαν αὐτοῖς· μαχομένων γάρ πρὸς ἀλλήλους καὶ κεκραγόντων οὐδὲ ἐπακούειν ἐστὶ τῶν εὐχῶν· ὥστε ἢ ἐπιβυσάμενον χρὴ τὰ ὦτα καθῆσθαι ἢ ἐπιτριβῆναι πρὸς αὐτῶν ἀρετὴν τινα καὶ ἀσώματα

καὶ λήρους μεγάλη τῇ φωνῇ ξυνειρόντων. διὰ ταῦτά
 τοι καὶ τοῦτον ἀμεληθῆναι ξυνέβη πρὸς ἡμῶν οὐ φαῦλον
 ὄντα. ὁμῶς δὲ τὸν Πλούτον, ὦ Ἑρμῆ, παραλαβὼν ἀπιθε 10
 παρ' αὐτὸν κατὰ τάχος· ἀγέτω δὲ ὁ Πλούτος καὶ τὸν
 Θησαυρὸν μετ' αὐτοῦ καὶ μενέτωσαν ἀμφω παρὰ τῷ
 Τίμωνι μηδὲ ἀπαλλαπτέσθωσαν οὕτω ῥαδίως, κἂν ὅτι
 μάλιστα ὑπὸ χρηστότητος αὐτοῖς ἐκδιώκῃ αὐτοὺς τῆς
 οἰκίας. περὶ δὲ τῶν κολάκων ἐκείνων καὶ τῆς ἀχαρι-
 στίας, ἣν ἐπεδείξαντο πρὸς αὐτόν, καὶ αὐτοῖς μὲν σκέψο-
 μαι καὶ δίκην δώσουσιν, ἐπειδὴν τὸν κεραυνὸν ἐπισκευ-
 ᾶσω· κατεαγμέναι γὰρ αὐτοῦ καὶ ἀπεστομωμέναι εἰσὶ δύο
 ἄκτινες αἱ μέγισται, ὅποτε φιλοτιμότερον ἡκόντισα πρῶην
 ἐπὶ τὸν σοφιστὴν Ἀναξαγόραν, ὃς ἐπειθε τοὺς ὁμιλητάς
 μηδὲ ὅλως εἶναι τινὰς ἡμᾶς τοὺς θεοὺς. ἀλλ' ἐκείνου
 μὲν διήμαρτον — ὑπερέσχε γὰρ αὐτοῦ τὴν χεῖρα Περικλῆς
 — ὁ δὲ κεραυνὸς εἰς τὸ Ἀνακείον παρασκήψας ἐκείνῳ
 τε κατέφλεξε καὶ αὐτὸς ὀλίγου δεῖν συνετρίβη περὶ τῇ
 πέτρᾳ. πλὴν ἱκανὴ ἐν τοσούτῳ καὶ αὕτη τιμωρία ἔσται
 αὐτοῖς, εἰ ὑπερπλουτοῦντα τὸν Τίμονα ὁρῶσιν.

ΕΡΜ. Οἷον ἦν τὸ μέγα κεκραγέναι καὶ ὀχληρὸν 11
 εἶναι καὶ θρασύν. οὐ τοῖς δικαιολογοῦσι μόνοις, ἀλλὰ
 καὶ τοῖς εὐχομένοις τοῦτο χρήσιμον· ἰδοὺ γέ τοι ἀντίκα
 μέλα πλούσιος ἐκ πενεστάτου καταστήσεται ὁ Τίμων
 βοήσας καὶ παρρησιασάμενος ἐν τῇ εὐχῇ καὶ ἐπιστρέ-
 ψας τὸν Δία· εἰ δὲ σιωπῇ ἔσκαπτεν ἐπικεκρυφώς, ἔτι ἂν
 ἔσκαπτεν ἀμελούμενος.

ΠΛΟΥΤ. Ἀλλ' ἐγὼ οὐκ ἂν ἀπέλθοιμι, ὦ Ζεῦ, παρ'
 αὐτόν.

ΖΕΥΣ. Διὰ τί, ὦ ἄριστε Πλούτε, καὶ ταῦτα ἐμοῦ
 κελεύσαντος;

ΠΛΟΥΤ. Ὅτι νῆ Δία ὕβριζεν εἰς ἐμὲ καὶ ἔξε- 12
 φόρει καὶ ἐς πολλὰ κατεμέριζε καὶ ταῦτα πατρῶον αὐτῷ
 φίλον ὄντα, καὶ μονονουχὶ δικράνοισ ἐξεώθει με τῆς
 οἰκίας καθάπερ οἱ τὸ πῦρ ἐκ τῶν χειρῶν ἀπορρηπτοῦν-
 τες. αὐτοῖς οὖν ἀπέλθω παρασίτοις καὶ κόλαξι καὶ ἐταί-

ραις παραδοθησόμενος; ἐπ' ἐκείνους, ὦ Ζεῦ, πέμπε με
τοὺς αἰσθησομένους τῆς δωρεᾶς, τοὺς περιέψοντας, οἷς
τίμιος ἐγὼ καὶ περιπόθητος· οὗτοι δὲ οἱ λάροι τῇ πε-
νίᾳ ξυνέστωσαν, ἣν προτιμῶσιν ἡμῶν, καὶ διφθέραν παρ'
αὐτῆς λαβόντες καὶ δίκηλλαν ἀγαπάτωσαν ἄθλιοι τέτταρας
ὀβολοὺς ἀποφέροντες, οἱ δεκαταλάντους δωρεὰς ἀμελητὶ
προϊέμενοι.

- 13 ΖΕΥΣ. Οὐδὲν ἔτι τοιοῦτον ὁ Τίμων ἐργάζεται
περὶ σέ· πάννυ γὰρ αὐτὸν ἡ δίκηλλα πεπαιδαγωγῶν, εἰ
μὴ παντάπασιν ἀνάλγητός ἐστι τὴν ὀσφύν, ὥς χρῆν σὲ
ἀντὶ τῆς πενίας προαιρεῖσθαι. σὺ μέντοι πάννυ μεμψίμοι-
ρος εἶναι μοι δοκεῖς, ὅς νῦν μὲν τὸν Τίμωνα αἰτιᾷ, διότι
σοι τὰς θύρας ἀναπετάσας ἠφίει περινοστεῖν ἐλευθέρως
οὔτε ἀποκλείων οὔτε ζηλοτυπῶν· ἄλλοτε δὲ τοῦναντίον
ἠγανάκτεις κατὰ τῶν πλουσίων κατακεκλείσθαι λέγων πρὸς
αὐτῶν ὑπὸ μοχλοῖς καὶ κλεισὶ καὶ σημείων ἐπιβολαῖς,
ὥς μηδὲ παρακῦψαί σοι ἐς τὸ φῶς δυνατόν εἶναι. ταῦτα
γούν ἀπωδύρου πρὸς με ἀποπνίγесθαι λέγων ἐν πολλῷ
τῷ σκότῳ· καὶ διὰ τοῦτο ὠχρὸς ἡμῖν ἐφαίνου καὶ φρον-
τίδος ἀνάπλεως, συνεσπακῶς τοὺς δακτύλους πρὸς τὸ
ἔθος τῶν λογισμῶν καὶ ἀποδράσесθαι ἀπειλῶν, εἰ καιροῦ
λάβοιο, παρ' αὐτῶν· καὶ ὅλως, τὸ πρᾶγμα ὑπέρδεινον ἐδό-
κει σοι, ἐν χαλκῷ ἢ σιδηρῷ τῷ θαλάμῳ καθάπερ τὴν
Δανάην παρθενεύεσθαι ὑπ' ἀκριβέσι καὶ παμπονήροις
παιδαγωγοῖς ἀνατρεφόμενον, τῷ Τόκῳ καὶ τῷ Λογισμῷ.
- 14 ἄτοπα γούν ποιεῖν ἔφασκες αὐτοὺς ἐρῶντας μὲν ἐς
ὑπερβολήν, ἐξὸν δὲ ἀπολαύειν οὐ τολμῶντας οὐδὲ ἐπ'
ἀδείας χρωμένους τῷ ἔρωτι κυρίους γε ὄντας, ἀλλὰ
φυλάττειν ἐγρηγορότας, ἐς τὸ σημεῖον καὶ τὸν μοχλὸν
ἀσκαρδαμυκτὶ βλέποντας, ἱκανὴν ἀπόλαυσιν οἰομένους οὐ
τὸ αὐτοὺς ἀπολαύειν ἔχειν, ἀλλὰ τὸ μηδενὶ μεταδιδόναι
τῆς ἀπολαύσεως, καθάπερ τὴν ἐν τῇ φάτνῃ κύνα μήτε αὐ-
τὴν ἐσθίουσαν τῶν κριθῶν μήτε τῷ ἵππῳ πεινῶντι ἐπι-
τρέπουσαν. καὶ προσέτι γε καὶ κατεγέλας αὐτῶν φειδομέ-
νων καὶ φυλαττόντων καὶ τὸ καινότατον αὐτοὺς ζηλοτυ-

πούντων, ἀγνοούντων δὲ ὡς κατάρατος οἰκέτης ἢ οἰκονόμος ἢ παιδότριψ ὑπείσιων λαθραίως ἐμπαροινήσει τὸν κακοδαίμονα καὶ ἀνέραστον δεσπότην πρὸς ἀμαυρόν τι καὶ μικρόστομον λυχνίδιον καὶ διψαλέον θρυαλλίδιον ἐπαγρυπνεῖν ἐάσας τοῖς τόκοις. πῶς οὖν οὐκ ἄδिका ταῦτα, πάλαι μὲν ἐκεῖνα αἰτιασθαι, νῦν δὲ τῷ Τίμωνι τὰ ἐναντία ἐπικαλεῖν;

ΠΛΟΥΤ. Καὶ μὴν εἶγε τάληθές ἐξετάζοις, ἄμφω **15** σοι εὖλογα δόξω ποιεῖν· τοῦ τε γὰρ Τίμωνος τὸ πᾶν τοῦτο ἀνειμένον ἀμελές καὶ οὐκ εὐνοϊκὸν ὡς πρὸς ἐμὲ εἰκότως ἂν δοκοίη· τοὺς τε αὖ κατάκλειστον ἐν θύραις καὶ σκότῳ φυλάττοντας, ὅπως αὐτοῖς παχύτερος γενοίμην καὶ πιμελὴς καὶ ὑπέρογκος ἐπιμελουμένους, οὔτε προσαπτομένους αὐτοὺς οὔτε ἐς τὸ φῶς προάγοντας, ὡς μηδὲ ὀφθείην πρὸς τινος, ἀνοήτους ἐνόμιζον εἶναι καὶ ὑβριστάς, οὐδὲν ἀδικοῦντά με ὑπὸ τοσούτοις δεσμοῖς κατασήμεντας, οὐκ εἰδότας ὡς μετὰ μικρὸν ἀπίασιν ἄλλῳ τινὶ τῶν εὐδαιμόνων με καταλιπόντες. οὔτ' οὖν ἐκείνους οὔτε **16** τοὺς πᾶν προχείρους εἰς ἐμὲ τούτους ἐπαινῶ, ἀλλὰ τοὺς, ὅπερ ἄριστόν ἐστι, μέτρον ἐπιθήσοντας τῷ πράγματι καὶ μήτε ἀφεξομένους τὸ παράπαν μήτε προησομένους τὸ ὅλον. ταῦτα γὰρ ἀγανακτῶ πρὸς ἐνίων μὲν ἀτίμως **17** λακτιζόμενος καὶ λαφυσσόμενος καὶ ἐξαντλούμενος, ὑπ' ἐνίων δὲ ὥσπερ στιγματίας δραπέτης πεπεδημένος.

ΖΕΥΣ. Τί οὖν ἀγανακτεῖς κατ' αὐτῶν; διδόασι γὰρ **18** ἄμφω καλὴν τὴν δίκην, οἱ μὲν ὥσπερ ὁ Τάνταλος ἄποτοι καὶ ἄγευστοι καὶ ξηροὶ τὸ στόμα, ἐπικεχηνότες μόνον τῷ χρυσίῳ, οἱ δὲ καθάπερ ὁ Φινεὺς ἀπὸ τῆς φάρυγγος τὴν τροφὴν ὑπὸ τῶν ἄρπυιῶν ἀφαιρούμενοι. ἀλλ' ἄπιθι ἤδη σωφρονεστέρω παρὰ πολὺ τῷ Τίμωνι ἐντευξόμενος.

ΠΛΟΥΤ. Ἐκεῖνος γὰρ ποτε παύσεται ὥσπερ ἐκ κοφίνου τετρυπημένου, πρὶν ὅλως εἰσρυῆναί με, κατὰ σπουδὴν ἐξαντλῶν, φθάσαι βουλόμενος τὴν ἐπιρροήν, μὴ ὑπέραντλος εἰσπεσὼν ἐπικλύσω αὐτόν; ὥστε ἐς τὸν τῶν Δαναίδων πίθον ὑδροφορήσειν μοι δοκῶ καὶ μάτην

ἐπαντλήσειν, τοῦ κύτους μὴ στέγοντος, ἀλλὰ πρὶν εἰσροῆ-
ναι, σχεδὸν ἐκχυθησομένου τοῦ ἐπιρρέοντος· οὕτως εὐρύτε-
ρον τὸ πρὸς τὴν ἐκχυσιν κεκηνὸς τοῦ πίθου καὶ ἀκώλυ-
τος ἢ ἕξοδος.

19 ΖΕΥΣ. Οὐκοῦν εἰ μὴ ἐμφράξῃται τὸ κεκηνὸς τοῦτο
καὶ εἰς τὸ ἅπαξ ἀναπεπταμένον, ἐκχυθέντος ἐν βραχεῖ
σου ῥαδίως εὐρήσει τὴν διφθέραν αὐθις καὶ τὴν δίκελλαν
ἐν τῇ τρυγί τοῦ πίθου. ἀλλ' ἄπιτε ἤδη καὶ πλουτίζετε
αὐτόν· σὺ δὲ μέμνησο, ὦ Ἑρμῇ, ἐπανιών πρὸς ἡμᾶς
ἄγειν τοὺς Κύνκλωπας ἐκ τῆς Αἰτνῆς, ὅπως τὸν κεραυνὸν
ἀκονήσαντες ἐπισκευάσωσιν· ὥς ἤδη γε τεθνηγμένου αὐτοῦ
δεησόμεθα.

20 ΕΡΜ. Προΐωμεν, ὦ Πλούτε. τί τοῦτο; ὑποσκάζεις;
ἐλελήθεις με, ὦ γεννάδα, οὐ τυφλὸς μόνον, ἀλλὰ καὶ
χολὸς ὢν.

ΠΛΟΥΤ. Οὐκ ἀεὶ τοῦτο, ὦ Ἑρμῇ, ἀλλ' ὅποτε μὲν
ἀπίω παρὰ τινά πεμφθεὶς ὑπὸ τοῦ Διός, οὐκ οἶδ' ὅπως
βραδύς εἰμι καὶ χολὸς ἀμφοτέροις, ὥς μόλις τελεῖν ἐπὶ
τὸ τέρμα, προγηράσαντος ἐνίστε τοῦ περιμένοντος, ὅποτε
δὲ ἀπαλλάττεσθαι δέη, πτηνὸν ὄψει, πολὺ τῶν ὀνείρων
ὠκύτερον· ἅμα γοῦν ἔπεσεν ἢ ὑσπληγξ, καὶ γὰρ ἤδη ἀνακη-
ρύττομαι νενικηκώς, ὑπερπηδήσας τὸ στάδιον οὐδὲ ἰδόντων
ἐνίστε τῶν θεατῶν.

81 ΕΡΜ. Οὐκ ἀληθῆ ταῦτα φῆς· ἐγὼ δέ τοι πολλοὺς
ἂν εἶπεῖν ἔχοιμί σοι χθῆς μὲν οὐδὲ ὀβολὸν, ὥστε πρίασθαι
βρόχον, ἐσχηκότας, ἄφνω δὲ τήμερον πλουσίους καὶ πο-
λυτελεῖς ἐπὶ λευκοῦ ζεύγους ἐξελαύνοντας, οἷς οὐδὲ κἂν
ὄνος ὑπῆρξε πώποτε. καὶ ὁμῶς πορφυροῖ καὶ χρυσό-
χειρες περιέρχονται οὐδ' αὐτοὶ πιστεύοντες, οἶμαι, ὅτι μὴ
ὄναρ πλουτοῦσιν.

21 ΠΛΟΥΤ. Ἐτεροῖον τοῦτ' ἐστίν, ὦ Ἑρμῇ, καὶ οὐχὶ
τοῖς ἑμαυτοῦ ποσὶ βαδίζω τότε, οὐδὲ ὁ Ζεὺς, ἀλλ' ὁ
Πλούτων ἀποστέλλει με παρ' αὐτοὺς ἅτε πλουτοδότης
καὶ μεγαλόδωρος καὶ αὐτὸς ὢν· δηλοῖ γοῦν καὶ τῷ ὀνό-
ματι. ἐπειδὴν τοίνυν μετοικισθῆναι δέη με παρ' ἑτέρου

πρὸς ἕτερον, ἔς δέλτον ἐμβαλόντες με καὶ κατασημηνά-
 μενοι ἐπιμελῶς φορηδὸν ἀράμενοι μετακομίζουσι καὶ ὁ
 μὲν νεκρὸς ἐν σκοτεινῷ που τῆς οἰκίας πρόκειται ὑπὲρ
 τὰ γόνατα παλαιᾷ τῇ ὀθόνη σκεπόμενος, περιμάχητος
 ταῖς γαλαῖς, ἐμὲ δὲ οἱ ἐπελπίσαντες ἐν τῇ ἀγορᾷ περι-
 μένουσι κεχηρότες ὥσπερ τὴν χελιδόνα προσπετομένην τε-
 τριγότες οἱ νεοττοί. ἐπειδὴν δὲ τὸ σημεῖον ἀφαιρεθῇ 22
 καὶ τὸ λίνον ἐντμηθῇ καὶ ἡ δέλτος ἀνοιχθῇ καὶ
 ἀνακηρυχθῇ μου ὁ καινὸς δεσπότης ἦτοι συγγενὴς τις ἢ
 κόλαξ ἢ πανουργὸς οἰκέτης, ἐκεῖνος μὲν, ὅστις ἂν ἦ πο-
 τε, ἀρπασάμενός με αὐτῇ δέλτῳ θεῖ φέρων ἀντὶ τοῦ
 τέως Πυρρίου ἢ Δρόμωνος ἢ Τιβίου Μεγακλῆς ἢ Με-
 γάβυζος ἢ Πρώταρχος μετονομασθεῖς, τοὺς μάτην κεχηρό-
 τας ἐκείνους ἐς ἀλλήλους ἀποβλέποντας καταλιπὼν ἀληθὲς
 ἄγοντας τὸ πένθος, οἷος αὐτοὺς ὁ θύνηος ἐκ μυχοῦ
 τῆς σαγήνης διέφυγεν οὐκ ὀλίγον τὸ δέλεαρ καταπιών.
 ὁ δὲ ἐμπεσὼν ἀθρόως εἰς ἐμὲ ἀπειρόκαλος καὶ παχύ- 23
 δερμος ἄνθρωπος, ἔτι τὴν πέδην πεφρικῶς καὶ, εἰ
 παριὼν μαστίξειέ τις, ὀρθιον ἐφιστὰς τὸ οὖς καὶ τὸν
 μυλῶνα ὥσπερ τὸ Ἀνάκτορον προσκυνῶν, οὐκέτι
 φορητὸς ἐστὶ τοῖς ἐντυγχάνουσιν, ἀλλὰ τοὺς τε ἐλευθέ-
 ρους ὑβρίζει καὶ τοὺς ὁμοδούλους μαστιγοῖ ἀποπειρώ-
 μενος, εἰ καὶ αὐτῷ τὰ τοιαῦτα ἔξεστιν, ἄχρι ἂν ἢ ἱππο-
 τροφίας ἐπιθυμήσας ἢ κόλαξι παραδούς ἑαυτὸν ὁμνύ- 24
 ουσιν, ἢ μὴν εὐμορφότερον μὲν Νιρέως εἶναι αὐτόν,
 εὐγενέστερον δὲ τοῦ Κέκροπος ἢ Κόδρου, συνετώτερον δὲ
 τοῦ Ὀδυσσεώς, πλουσιώτερον δὲ συνάμα Κροίσων ἐκκαί-
 δεκα, ἐν ἀκαρεῖ τοῦ χρόνου ἄθλιος ἐκχέῃ τὰ κατ'
 ὀλίγον ἐκ πολλῶν ἐπιορκιῶν καὶ ἀρπαγῶν καὶ πανουργιῶν
 συνειλεγμένα.

ΕΡΜ. Αὐτὰ που σχεδὸν φῆς τὰ γινόμενα· ὁπό- 24
 ταν δ' οὖν αὐτόπους βαδίξης, πῶς οὕτω τυφλὸς ὢν
 εὐρίσκεις τὴν ὁδόν; ἢ πῶς διαγινώσκεις ἐφ' οὖς ἂν σε ὁ
 Ζεὺς ἀποστείλῃ κρίνας εἶναι τοῦ πλουτεῖν ἀξίους;

ΠΛΟΥΤ. Οἶει γὰρ εὐρίσκειν με οἵτινές εἰσι; μὰ τὸν

Δία οὐ πᾶν· οὐ γὰρ ἂν Ἀριστείδην καταλιπὼν Ἴππονίκῳ καὶ Καλλίῳ προσήειν καὶ πολλοῖς ἄλλοις Ἀθηναίων οὐδὲ ὀβολοῦ ἀξίοις.

ΕΡΜ. Πλὴν ἀλλὰ τί πράττεις καταπεμφθεὶς;

ΠΛΟΥΤ. Ἄνω καὶ κάτω πλανῶμαι περινοστών, ἄχρι ἂν λάθω τινὲ ἐμπεσών· ὁ δὲ, ὅστις ἂν πρῶτός μοι περιτύχῃ, ἀπαγαγὼν παρ' αὐτὸν ἔχει, σὲ τὸν Ἑρμῆν ἐπὶ τῷ παραλόγῳ τοῦ κέρδους προσκυνῶν.

25 ΕΡΜ. Οὐκοῦν ἐξηπάτηται ὁ Ζεὺς οἰόμενός σε κατὰ τὸ αὐτῷ δοκοῦν πλουτίζειν ὅσους ἂν οἴηται τοῦ πλουτεῖν ἀξίους;

ΠΛΟΥΤ. Καὶ μάλα δικαίως, ὦγαθέ, ὅς γε τυφλὸν ὄντα εἰδὼς ἐπεμπεν ἀναζητήσοντα δυσεύρετον οὕτω χρῆμα καὶ πρὸ πολλοῦ ἐκλελοιπὸς ἐκ τοῦ βίου, ὅπερ οὐδ' ὁ Λυγκεὺς ἂν ἐξεύροι ῥαδίως, ἀμαυρὸν οὕτω καὶ μικρὸν ὄν. τοιγαροῦν ἅτε τῶν μὲν ἀγαθῶν ὀλίγων ὄντων, πονηρῶν δὲ πλείστων ἐν ταῖς πόλεσι τὸ πᾶν ἐπεχόντων, ῥᾶον ἐς τοὺς τοιούτους ἐμπίπτω περιϋὼν καὶ σαγηνεύομαι πρὸς αὐτῶν.

ΕΡΜ. Εἶτα πῶς, ἐπειδὴν καταλίπης αὐτούς, ῥαδίως φεύγεις οὐκ εἰδὼς τὴν ὁδόν;

ΠΛΟΥΤ. Ὁξυδερκῆς τότε πως καὶ ἀρτίπους γίγνομαι πρὸς μόνον τὸν καιρὸν τῆς φυγῆς.

26 ΕΡΜ. Ἔτι δὴ μοι καὶ τοῦτο ἀπόκριναι, πῶς τυφλὸς ὢν, εἰρήσεται γάρ, καὶ προσέτι ὥχρὸς καὶ βαρὺς ἐκ τοῖν σκελοῖν, τοσούτους ἐραστὰς ἔχεις, ὥστε πάντας ἀποβλέπειν εἰς σέ, καὶ τυχόντας μὲν εὐδαιμονεῖν οἶεσθαι, εἰ δὲ ἀποτύχοιεν, οὐκ ἀνέχεσθαι ζῶντας; οἶδα γοῦν τινὰς οὐκ ὀλίγους αὐτῶν οὕτως σου δυσέρωτας ὄντας, ὥστε καὶ ἐς βαθυκῆτεα πόντον φέροντες ἔρριψαν αὐτοὺς καὶ πετρῶν κατ' ἡλιβάτων ὑπερορᾶσθαι νομίζοντες ὑπὸ σοῦ, ὅτιπερ οὐδὲ τὴν ἀρχὴν ἐώρας αὐτούς. πλὴν ἀλλὰ καὶ σὺ ἂν εὖ οἶδα ὅτι ὁμολογήσεις, εἴ τι ξυνίης σαυτοῦ, κορυβαντιᾶν αὐτοὺς ἐρωμένῳ τοιούτῳ ἐπιμεμνηνότες.

ΠΛΟΥΤ. Οἶει γὰρ τοιοῦτον, οἷός εἰμι, ὁρᾶσθαι 27
αὐτοῖς, χωλὸν ἢ τυφλὸν ἢ ὅσα ἄλλα μοι πρόσεστιν;

ΕΡΜ. Ἀλλὰ πῶς, ὦ Πλούτε, εἰ μὴ τυφλοὶ καὶ
αὐτοὶ πάντες εἰσὶν;

ΠΛΟΥΤ. Οὐ τυφλοί, ὦ ἄριστε, ἀλλ' ἡ ἄγνοια καὶ
ἡ ἀπάτη, αἵπερ νῦν κατέχουσι τὰ πάντα, ἐπισκιάζουσιν
αὐτούς· ἔτι δὲ καὶ αὐτὸς, ὥς μὴ παντάπασιν ἄμορφος
εἶην, προσωπεῖόν τι ἐρασμιώτατον περιθέμενος, διάχρυσον
καὶ λιθοκόλλητον, καὶ ποικίλα ἐνδύς ἐντυγχάνω αὐτοῖς· οἱ
δὲ αὐτοπρόσωπον οἰόμενοι ὁρᾶν τὸ κάλλος ἐρῶσι καὶ ἀπόλ-
λυνται μὴ ἐντυγχάνοντες. ὥς εἴ γέ τις αὐτοῖς ὅλον ἀπο-
γυμνώσας ἐπέδειξέ με, δῆλον ὥς κατεγίνωσκον ἂν αὐτῶν
ἀμβλυώπτοντες τὰ τηλικαῦτα καὶ ἐρῶντες ἀνεράστων καὶ
ἀμόρφων πραγμάτων.

ΕΡΜ. Τί οὖν ὅτι καὶ ἐν αὐτῷ ἤδη τῷ πλουτεῖν 28
γενόμενοι καὶ τὸ προσωπεῖον αὐτὸ περιθέμενοι ἔτι ἐξα-
πατῶνται, καὶ ἦν τις ἀφαιρῇται αὐτούς, θᾶπτον ἂν τὴν
κεφαλὴν ἢ τὸ προσωπεῖον πρόοιντο; οὐ γὰρ δὴ καὶ τότε
ἄγνοεῖν εἰκὸς αὐτούς, ὥς ἐπίχριστος ἢ εὐμορφία ἐστίν, ἐν-
δοθεν τὰ πάντα ὁρῶντας.

ΠΛΟΥΤ. Οὐκ ὀλίγα, ὦ Ἑρμῆ, καὶ πρὸς τοῦτό μοι
συναγωνίζεται.

ΕΡΜ. Τὰ ποῖα;

ΠΛΟΥΤ. Ἐπειδὴν τις ἐντυχὼν τὸ πρῶτον ἀναπειτά-
σας τὴν θύραν εἰσδέχεταιί με, συμπαρεισέρεχεται μετ' ἐμοῦ
λαθὼν ὁ τῦφος καὶ ἡ ἄνοια καὶ ἡ μεγαλοψυχία καὶ μα-
λακία καὶ ὕβρις καὶ ἀπάτη καὶ ἄλλ' ἅττα μυρία ὑπὸ δὴ
τούτων ἀπάντων καταληφθεὶς τὴν ψυχὴν θαυμάζει τε
τὰ οὐ θαυμαστά καὶ ὁρέγεται τῶν φευκτῶν καὶ μὲ τὸν πάν-
των ἐκείνων πατέρα τῶν εἰσεληλυθότων κακῶν τέθρηπε δο-
ρυφορούμενον ὑπ' αὐτῶν, καὶ πάντα πρότερον πάθοι ἂν,
ἢ ἐμὲ προέσθαι ὑπομείνειεν ἂν.

ΕΡΜ. Ὡς δὲ λείος εἶ, ὦ Πλούτε, καὶ ὀλισθηρὸς 29
καὶ δυσκᾶτοχος καὶ διαφρευκτικός, οὐδεμίαν ἀντιλαβὴν
παρεχόμενος βεβαίαν, ἀλλ' ὥσπερ αἱ ἐγγέλεις ἢ οἱ ὄφεις

διὰ τῶν δακτύλων δραπτεύεις οὐκ οἶδ' ὅπως· ἡ Πενία δ' ἐμπαλιν ἰξώδης τε καὶ εὐλαβῆς καὶ μυρία τὰ ἀγκιστρα ἐκπεφυκότα ἐξ ἅπαντος τοῦ σώματος ἔχουσα, ὥς πλησιάσαντας εὐθὺς ἔχεσθαι καὶ μὴ ἔχειν ῥαδίως ἀπολυθῆναι. ἀλλὰ μεταξὺ φλυαροῦντας ἡμᾶς πρᾶγμα ἤδη οὐ μικρὸν διέλαθε.

ΠΛΟΥΤ. Τὸ ποῖον;

ΕΡΜ. Ὅτι τὸν Θησαυρὸν οὐκ ἐπηγαγόμεθα, οὐπερ ἔδει μάλιστα.

30 ΠΛΟΥΤ. Θάρρει τούτου γε ἔνεκα ἐν τῇ γῇ αὐτὸν αἰεὶ καταλείπων ἀνέρχομαι παρ' ὑμᾶς ἐπισκῆψας ἔνδον μένειν ἐπικλεισάμενον τὴν θύραν, ἀνοίγειν δὲ μηδενί, ἣν μὴ ἐμοῦ ἀκούσῃ βοήσαντος.

ΕΡΜ. Οὐκοῦν ἐπιβαίνωμεν ἤδη τῆς Ἀττικῆς· καὶ μοι ἔπου ἐχόμενος τῆς χλαμύδος, ἄχρὶ ἂν πρὸς τὴν ἐσχατιὰν ἀφίκωμαι.

ΠΛΟΥΤ. Εὖ ποιεῖς, ὦ Ἑρμῆ, χειραγωγῶν· ἐπεὶ ἦν γε ἀπολίπης με, Ὑπερβόλῳ τάχα ἢ Κλέωνι ἐμπεσοῦμαι περινοστών. ἀλλὰ τίς ὁ ψόφος οὗτός ἐστι καθάπερ σιδήρου πρὸς λίθον;

31 ΕΡΜ. Ὁ Τίμων οὕτως σκάπτει πλησίον ὀρεινὸν καὶ ὑπόλιθον γήδιον. παπαῖ, καὶ ἡ Πενία πάρεστι καὶ ὁ Πόνος ἐκεῖνος ἡ Καρτερία τε καὶ ἡ Σοφία καὶ ἡ Ἀνδρεία καὶ ὁ τοιοῦτος ὄχλος τῶν ὑπὸ τῷ Διμῷ ταπτομένων ἀπάντων, πολὺ ἀμείνους τῶν σῶν δορυφόρων.

ΠΛΟΥΤ. Τί οὖν οὐκ ἀπαλλαττόμεθα, ὦ Ἑρμῆ, τὴν ταχίστην; οὐ γὰρ ἂν τι ἡμεῖς δράσαιμεν ἀξιόλογον πρὸς ἄνδρα ὑπὸ τηλικούτου στρατοπέδου περιεσχημένον.

ΕΡΜ. Ἄλλως ἔδοξε τῷ Διὶ μὴ ἀποδειλιῶμεν οὖν.

32 ΠΕΝ. Ποῖ τοῦτον ἀπάγεις, ὦ Ἀργειφόντα, χειραγωγῶν;

ΕΡΜ. Ἐπὶ τουτονὶ τὸν Τίμωνα ἐπέμφθημεν, ὑπὸ τοῦ Διός.

ΠΕΝ. Νῦν ὁ Πλοῦτος ἐπὶ Τίμωνα, ὅποτε αὐτὸν ἐγὼ κακῶς ἔχοντα ὑπὸ τῆς Τρυφῆς παραλαβοῦσα, τουτοισὶ

παραδοῦσα, τῇ Σοφίᾳ καὶ τῷ Πόνῳ, γενναῖον ἄνδρα καὶ πολλοῦ ἄξιον ἀπέδειξα; οὕτως ἄρα εὐκαταφρόνητος ὑμῖν ἡ Πενία δοκῶ καὶ εὐαδίκητος, ὥσθ' ὁ μόνον κτῆμα εἶχον, ἀφαιρεῖσθαι με, ἀκριβῶς πρὸς ἀρετὴν ἐξειργασμένον, ἵν' αὖθις ὁ Πλούτος παραλαβὼν αὐτὸν Ὑβρει καὶ Τύφῳ ἐγχειρίσας ὅμοιον τῷ πάλαι, μαλθακὸν καὶ ἀγεννῆ καὶ ἀνόητον ἀποφήνας ἀποδῶ πάλιν ἐμοὶ ῥάκος ἤδη γεγεννημένον;

ΕΡΜ. Ἔδοξε ταῦτα, ὦ Πενία, τῷ Διί.

ΠΕΝ. Ἀπέρχομαι· καὶ ὑμεῖς δὲ, ὦ Πόνε καὶ Σο- 33
φία καὶ οἱ λοιποί, ἀκολουθεῖτέ μοι. οὗτος δὲ τάχα εἴσεται, οἷαν με οὔσαν ἀπολείψει, ἀγαθὴν συνεργὸν καὶ διδάσκαλον τῶν ἀρίστων, ἥ συνὼν ὑγιεινὸς μὲν τὸ σῶμα, ἐρρωμένος δὲ τὴν γνώμην διετέλεσεν, ἀνδρὸς βίον ζῶν καὶ πρὸς αὐτὸν ἀποβλέπων, τὰ δὲ περιττὰ καὶ πολλὰ ταῦτα, ὥσπερ ἐστίν, ἀλλότρια ὑπολαμβάνων.

ΕΡΜ. Ἀπέρχονται· ἡμεῖς δὲ προσίωμεν αὐτῷ.

ΤΙΜ. Τίνες ἐστέ, ὦ κατάρατοι; ἢ τί βουλόμενοι 34
δεῦρο ἤκετε ἄνδρα ἐργάτην καὶ μισθοφόρον ἐνοχλήσοντες; ἀλλ' οὐ χαίροντες ἄπιτε μιαροὶ πάντες ὄντες· ἐγὼ γὰρ ὑμᾶς αὐτίκα μάλα βάλλων τοῖς βώλοις καὶ τοῖς λίθοις συντρίψω.

ΕΡΜ. Μηδαμῶς, ὦ Τίμων, μὴ βάλης· οὐ γὰρ ἀνθρώπους ὄντας βαλεῖς, ἀλλ' ἐγὼ μὲν Ἑρμῆς εἰμι, οὐτοσί δὲ ὁ Πλούτος· ἐπεμψε δὲ ὁ Ζεὺς ἐπακούσας τῶν εὐχῶν. ὥστε ἀγαθῇ τύχῃ δέχου τὸν ὄλβον ἀποστὰς τῶν πόνων.

ΤΙΜ. Καὶ ὑμεῖς οἰμώξεσθε ἤδη καίτοι θεοὶ ὄντες, ὥς φατε· πάντας γὰρ ἅμα καὶ ἀνθρώπους καὶ θεοὺς μισῶ, τουτονὶ δὲ τὸν τυφλὸν, ὅστις ἂν ᾗ, καὶ ἐπιτρίψει μοι δοκῶ τῇ δικέλλῃ.

ΠΛΟΥΤ. Ἀπίωμεν, ὦ Ἑρμῆ, πρὸς τοῦ Διός· μελαγχολᾷν γὰρ ὁ ἄνθρωπος οὐ μετρίως μοι δοκεῖ, μή τι κακὸν ἀπέλθῃ προσλαβών.

ΕΡΜ. Μηδὲν σκαιόν, ὦ Τίμων! ἀλλὰ τὸ πάννυ 35
τοῦτο ἄγριον καὶ τραχὺ καταβαλὼν προτείνας τῷ χεῖρε

λάμβανε τὴν ἀγαθὴν τύχην καὶ πλούτει πάλιν καὶ ἴσθι Ἀθηναίων τὰ πρῶτα καὶ ὑπερόρα τῶν ἀχαρίστων ἐκείνων μόνος αὐτὸς εὐδαιμονῶν.

TIM. Οὐδὲν ὑμῶν δέομαι· μὴ ἐνοχλεῖτέ μοι. ἱκανὸς ἐμοὶ πλοῦτος ἢ δίκηλλα· τὰ δ' ἄλλα εὐδαιμονέστατός εἰμι μηδενός μοι πλησιάζοντος.

ERM. Οὕτως, ὦ τάν, ἀπανθρώπως;

Τόνδε φέρω Διὶ μῦθον ἀπηνέα τε κρατερόν τε; καὶ μὴν εἰκὸς ἦν μισάνθρωπον μὲν εἶναί σε τοσαῦτα ὑπ' αὐτῶν δεινὰ πεπονθότα, μισόθεον δὲ μηδαμῶς, οὕτως ἐπιμελουμένων σου τῶν θεῶν.

36 TIM. Ἀλλὰ σοὶ μὲν, ὦ Ἑρμῇ, καὶ τῷ Διὶ πλείστη χάρις τῆς ἐπιμελείας, τουτονὶ δὲ τὸν Πλοῦτον οὐκ ἂν λάβοιμι.

ERM. Τί δὴ;

TIM. Ὅτι καὶ πάλαι μυρίων μοι κακῶν αἴτιος οὗτος κατέστη κόλαξί τε παραδούς καὶ ἐπιβούλους ἐπαγαγὼν καὶ μῖσος ἐπεγείρας καὶ ἡδυπαθεία διαφθείρας καὶ ἐπίφθονον ἀποφήνας, τέλος δὲ ἄφνω καταλιπὼν οὕτως ἀπίστως καὶ προδοτικῶς· ἢ βελτίστη δὲ Πενία πόνοις με τοῖς ἀνδρικωτάτοις καταγυμνάσασα καὶ μετ' ἀληθείας καὶ παρρησίας προσομιλοῦσα τὰ τε ἀναγκαῖα κάμνοντι παρείχε καὶ τῶν πολλῶν ἐκείνων καταφρονεῖν ἐπαίδευεν ἐξ αὐτοῦ ἐμοῦ τὰς ἐλπίδας ἀπαρτήσασά μοι τοῦ βίου καὶ δείξασα, ὅστις ἦν ὁ πλοῦτος ὁ ἐμός, ὃν οὔτε κόλαξ θωπεύων οὔτε συκοφάντης φοβῶν, οὐ δῆμος παροξυνθεὶς, οὐκ ἐκκλησιαστῆς ψηφοφορήσας, οὐ τύραννος ἐπιβουλεύ-
37 σας ἀφελέσθαι δύναιτ' ἂν. ἐρρωμένος τοιγαροῦν ὑπὸ τῶν πόνων τὸν ἀγρὸν τουτονὶ φιλοπόνως ἐργαζόμενος, οὐδὲν ὀρῶν τῶν ἐν ἄστει κακῶν, ἱκανὰ καὶ διαρκῇ ἔχω τὰ ἄλφιστα παρὰ τῆς δικέλλης. ὥστε παλίνδρομος, ὦ Ἑρμῇ ἄπιθι τὸν Πλοῦτον ἀπαγαγὼν τῷ Διὶ· ἐμοὶ δὲ τοῦτο ἱκανὸν ἦν πάντας ἀνθρώπους ἡβηδὸν οἰμώζειν ποιῆσαι.

ERM. Μηδαμῶς, ὦγαθέ· οὐ γὰρ πάντες εἰσὶν ἐπιτήδειοι πρὸς οἰμωγὴν. ἀλλ' ἔα τὰ ὀργίλα ταῦτα καὶ μει-

ρακιώδη καὶ τὸν Πλούτον παράλαβε. οὗτοι ἀπόβλη-
τά ἐστι τὰ δῶρα τὰ παρὰ τοῦ Διός.

ΠΛΟΥΤ. Βούλει, ὦ Τίμων, δικαιολογήσομαι πρὸς
σέ; ἢ χαλεπαίνεις μοι λέγοντι;

TIM. Λέγε, μὴ μακρὰ μέντοι, μηδὲ μετὰ προσι-
μίων, ὥσπερ οἱ ἐπίτριπτοι ῥήτορες· ἀνέξομαι γάρ σε
ὀλίγα λέγοντα διὰ τὸν Ἑρμῆν τουτονί.

ΠΛΟΥΤ. Ἐχρῆν μέντοι ἴσως καὶ μακρὰ εἰπεῖν, 38
οὕτω πολλὰ ὑπὸ σοῦ κατηγορηθέντα· ὁμως δὲ ὄρα, εἰ
τί σε, ὡς φῆς, ἠδίκηκα, ὅς τῶν μὲν ἠδίστων ἀπάντων
αἰτιός σοι κατέστην, τιμῆς καὶ προεδρίας καὶ στεφάνων
καὶ τῆς ἄλλης τρυφῆς, περίβλεπτός τε καὶ ἀοίδιμος δι'
ἐμὲ ἦσθα καὶ περισπούδαστος· εἰ δέ τι χάλεπὸν ἐκ τῶν
κολάκων πέπονθας, ἀναίτιος ἐγώ σοι· μᾶλλον δὲ αὐτὸς
ἠδίκημαι τοῦτο ὑπὸ σοῦ, διότι με οὕτως ἀτίμως ὑπέ-
βαλες ἀνδράσι καταράτοις ἐπαινοῦσι καὶ καταγοητεύουσι
καὶ πάντα τρόπον ἐπιβουλεύουσί μοι· καὶ τό γε τελευ-
ταῖον ἔφησθα, ὡς προδέδωκά σε, τοῖναντίον δὲ αὐτὸς
ἐγκαλέσαιμί σοι πάντα τρόπον ἀπελαθεὶς ὑπὸ σοῦ καὶ
ἐπὶ κεφαλὴν ἐξωσθεὶς τῆς οἰκίας. τοιγαροῦν ἀντὶ μαλα-
κῆς χλανίδος ταύτην τὴν διφθέραν ἢ τιμιωτάτῃ σοι
Πενία περιτέθεικεν. ὥστε μάρτυς ὁ Ἑρμῆς οὕτοσί, πῶς
ἰκέτευον τὸν Δία μηκέθ' ἥκειν παρὰ σέ οὕτως δυσμενῶς
μοι προσενηνεγμένον.

ΕΡΜ. Ἀλλὰ νῦν ὄρας, ὦ Πλούτε, οἷος ἦδη γεγέ- 39
νηται; ὥστε θαρρῶν ξυνδιάτριβε αὐτῷ· καὶ σὺ μὲν
σκάπτε ὡς ἔχεις· σὺ δὲ τὸν Θησαυρὸν ὑπάγαγε τῇ δι-
κέλλῃ· ὑπακούσεται γὰρ ἐμβοήσαντί σοι.

TIM. Πειστέον, ὦ Ἑρμῆ, καὶ αὐθις πλουτητέον.
τί γὰρ ἂν καὶ πάθοι τις, ὅποταν οἱ θεοὶ βιάζονται; πλὴν
ὄρα γε, ἐς οἷά με πράγματα ἐμβάλλεις τὸν κακοδαίμονα,
ὅς ἄχρι νῦν εὐδαιμονέστατα διάγων χρυσὸν ἄφνω τοσοῦ-
τον λήψομαι οὐδὲν ἀδικήσας καὶ τοσαύτας φροντίδας
ἀναδέξομαι.

ΕΡΜ. Ὑπόστηθι, ὦ Τίμων, δι' ἐμέ, καὶ εἰ χαλε- 40

πὸν τοῦτο καὶ οὐκ οἶστόν ἐστιν, ὅπως οἱ κόλακες ἐκεῖνοι διαρραγῶσιν ὑπὸ τοῦ φθόγου· ἐγὼ δὲ ὑπὲρ τὴν Αἴτην ἐς τὸν οὐρανὸν ἀναπτήσομαι.

ΠΛΟΥΤ. Ὁ μὲν ἀπελήλυθεν, ὥς δοκεῖ· τεκμαίρομαι γὰρ τῇ εἰρεσίᾳ τῶν πτερῶν· σὺ δὲ αὐτοῦ περίμενε· ἀναπέμψω γάρ σοι τὸν Θησαυρὸν ἀπελθών· μᾶλλον δὲ παῖε. σέ φημι, Θησαυρὲ χρυσοῦ, ὑπάκουσον Τίμωνι τουτῷ καὶ πάρασχε σεαυτὸν ἀνελεῖσθαι. σκάπτε, ὦ Τίμων, βαθείας καταφέρων. ἐγὼ δὲ ὑμῖν ὑπεκστήσομαι.

- 41 TIM. Ἄγε, ὦ δίκηλλα, νῦν μοι ἐπίρρωσον σεαυτὴν καὶ μὴ κάμῃς ἐκ τοῦ βάθους τὸν Θησαυρὸν ἐς τοῦμφανες προκαλουμένη. ὦ Ζεῦ τεράστιε καὶ φίλοι Κορύβαντες καὶ Ἑρμῇ κερδῶε, πόθεν τοσούτον χρυσίον; ἢ που ὄναρ ταῦτά ἐστι; δέδια γοῦν μὴ ἄνθρακας εὖρω ἀνεγρόμενος· ἀλλὰ μὴν χρυσίον ἐστὶν ἐπίσημον, ὑπέρυθρον, βαρὺ καὶ τὴν πρόσοψιν ὑπερήδιστον.

ὦ χρυσέ, δεξίωμα κάλλιστον βροτοῖς.

- αἰθόμενον γὰρ πῦρ ἅτε διαπρέπεις καὶ νύκτωρ καὶ μεθ' ἡμέραν. ἐλθέ, ὦ φίλτατε καὶ ἐρασμιώτατε. νῦν πείθομαί γε καὶ Δία ποτὲ γενέσθαι χρυσόν· τίς γὰρ οὐκ ἂν παρθένος ἀναπεπταμένοις τοῖς κόλποις ὑπεδέξατο οὕτω
42 καλὸν ἐραστὴν διὰ τοῦ τέγους καταρρέοντα; ὦ Μίδα καὶ Κροῖσε καὶ τὰ ἐν Δελφοῖς ἀναθήματα, ὥς οὐδὲν ἄρα ἦτε ὥς πρὸς Τίμωνα καὶ τὸν Τίμωνος πλοῦτον, ὧ γε οὐδὲ ὁ βασιλεὺς ὁ Περσῶν ἴσος. ὦ δίκηλλα καὶ φιλότατη διφθέρα, ὑμᾶς μὲν τῷ Πανὶ τούτῳ ἀναθεῖναι καλόν· αὐτὸς δὲ ἤδη πᾶσαν πριάμενος τὴν ἐσχατιάν, τευργίον οἰκοδομησάμενος ὑπὲρ τοῦ Θησαυροῦ, μόνῳ ἐμοὶ ἱκανὸν ἐνδιαιτᾶσθαι, τὸν αὐτὸν καὶ τάφον ἀποθανῶν ἔξειν μοι δοκῶ. δεδόχθω δὲ ταῦτα καὶ νενομοθετήσθω πρὸς τὸν ἐπίλοιπον βίον· „Ἀμιξία πρὸς ἅπαντας καὶ ἀγνωσία „καὶ ὑπεροψία· φίλος δὲ ἢ ξένος ἢ ἑταῖρος ἢ Ἑλέου „βωμὸς ὕθλος πολὺς· καὶ τὸ οἰκτεῖραι δακρύνοντα ἢ ἐπι- „κουρῆσαι δεομένῳ παρανομία καὶ κατάλυσις τῶν ἐθῶν· „μονήρης δὲ ἢ δίαίτα καθάπερ τοῖς λύκοις καὶ φίλος εἷς

„Τίμων. οἱ δὲ ἄλλοι πάντες ἐχθροὶ καὶ ἐπίβουλοι· καὶ 43
 „τὸ προσομιλῆσαί τινι αὐτῶν μίασμα· καὶ ἦν τινα ἴδω
 „μόνον, ἀποφραῖς ἢ ἡμέρα· καὶ ὅλως ἀνδριάντων λιθί-
 „νων ἢ χαλκῶν μηδὲν ἡμῖν διαφερέτωσαν· καὶ μήτε κή-
 „ρυκα δεχόμεθα παρ' αὐτῶν μήτε σπονδὰς σπενδόμε-
 „θα· ἢ ἐρημία δὲ ὄρος ἔστω πρὸς αὐτοῦς. φυλέται δὲ
 „καὶ φράτορες καὶ δημόται καὶ ἢ πατρὶς αὐτῇ ψυχρὰ καὶ
 „ἀνωφελῇ ὀνόματα καὶ ἀνοήτων ἀνδρῶν φιλοτιμήματα.
 „πλουτεῖτω δὲ Τίμων μόνος καὶ ὑπεροράτω ἀπάντων καὶ
 „τρυφάτω μόνος καθ' ἑαυτὸν κολακείας καὶ ἐπαίνων φορ-
 „τικῶν ἀπηλλαγμένος· καὶ θεοῖς θυέτω καὶ εὐωχεῖτω μό-
 „νος ἑαυτῷ γείτων καὶ ὁμορος, ἕκασ ὧν τῶν ἄλλων· καὶ
 „ἅπαξ ἑαυτὸν δεξιώσασθαι δεδόχθω, ἢν δέη ἀποθανεῖν,
 „καὶ αὐτῷ στέφανον ἐπενεγκεῖν. καὶ ὄνομα μὲν ἔστω ὁ 44
 „Μισάνθρωπος ἡδιστόν, τοῦ τρόπου δὲ γνωρίσματα δυσ-
 „κολία καὶ τραχύτης καὶ σκαιότης καὶ ὀργὴ καὶ ἀπαν-
 „θρωπία· εἰ δέ τινα ἴδοιμι ἐν πυρὶ καταδιαφθειρόμενον
 „καὶ σβεννύναι ἱκετεύοντα, πίττη καὶ ἐλαίῳ κατασβεννύναι·
 „καὶ ἦν τινα τοῦ χειμῶνος ὁ ποταμὸς παραφέρῃ, ὁ δὲ τὰς
 „χεῖρας ὀρέγων ἀντιλαβέσθαι δέηται, ὠθεῖν καὶ τοῦτον
 „ἐπὶ κεφαλὴν βαπτίζοντα, ὥς μηδὲ ἀνακῦψαι δυνηθεῖν·
 „οὕτω γὰρ ἂν τὴν ἴσιν ἀπολάβοιεν. εἰσηγήσατο τὸν
 „νόμον Τίμων Ἐχεκρατίδου Κολυττεύς, ἐπεψήφισε τῇ
 „ἐκκλησίᾳ Τίμων ὁ αὐτός.“ εἶεν, ταῦτα ἡμῖν δεδόχθω
 καὶ ἀνδρικῶς ἐμμένωμεν αὐτοῖς. πλὴν ἀλλὰ περὶ πολ- 45
 λοῦ ἂν ἐποιησάμην ἅπανσι γνώριμά πως ταῦτα γενέσθαι,
 διότι ὑπερπλουτῶ· ἀγχόνῃ γὰρ ἂν τὸ πρᾶγμα γένοιτο
 αὐτοῖς. καίτοι τί τοῦτο; φεῦ τοῦ τάχους. πανταχόθεν
 συνθέουσι κεκονιμένοι καὶ πνευστιῶντες, οὐκ οἶδα ὅθεν
 ὀσφραινόμενοι τοῦ χρυσίου. πότερον οὖν ἐπὶ τὸν πά-
 γον τοῦτον ἀναβὰς ἀπελαύνω αὐτοὺς τοῖς λίθοις ἐξ
 ὑπερδεξίων ἀκροβολιζόμενος, ἢ τό γε τοσοῦτον παρανο-
 μήσομεν εἰσάπαξ αὐτοῖς ὁμιλήσαντες, ὥς πλέον ἀνιῶντο
 ὑπερορῶμενοι; τοῦτο, οἶμαί, καὶ ἄμεινον. ὥστε δεχώ-
 μεθα ἤδη αὐτοὺς ὑποστάντες. φέρ' ἴδω, τίς ὁ πρῶτος

αὐτῶν οὗτός ἐστι; Γναθωνίδης ὁ κόλαξ, ὁ πρῶην ἔρανον αἰτήσαντί μοι ὀρέξας τὸν βρόχον, πίθους ὅλους παρ' ἐμοὶ πολλάκις ἐμνημεκώς. ἀλλ' εὖ γε ἐποίησεν ἀφικόμενος· οἰμώζεται γὰρ πρὸ τῶν ἄλλων.

46 ΓΝΑΘ. Οὐκ ἐγὼ ἔλεγον, ὥς οὐκ ἀμελήσουσι Τίμωνος ἀγαθοῦ ἀνδρὸς οἱ θεοί; χαῖρε Τίμων εὐμορφότατε καὶ ἡδιστε καὶ συμποτικώτατε.

TIM. Νῆ καὶ σύ γε, ὦ Γναθωνίδη, γυπῶν ἀπάντων βορώτατε καὶ ἀνθρώπων ἐπιτριπτότατε.

ΓΝΑΘ. Ἀεὶ φιλοσκώμμων σύ γε· ἀλλὰ ποῦ τὸ συμπόσιον; ὥς καινόν τί σοι ἔσμα τῶν νεοδιδάκτων διθυράμβων ἤκω κομίζων.

TIM. Καὶ μὴν ἐλεγεία γε ἔσῃ μάλα περιπαθῶς ὑπὸ ταύτῃ τῇ δικέλλῃ.

ΓΝΑΘ. Τί τοῦτο; παίεις, ὦ Τίμων; μαρτύρομαι ὦ Ἡράκλεις, ἰοὺ ἰοὺ, προσκαλοῦμαι σε τραύματος εἰς Ἄρειον πάγον.

TIM. Καὶ μὴν ἂν γε μικρὸν ἐπιβραδύνης, φόνου τάχα προσκεκλήσῃ με.

ΓΝΑΘ. Μηδαμῶς· ἀλλὰ σύ γε πάντως τὸ τραῦμα ἱάσαι μικρὸν ἐπιπάσας τοῦ χρυσίου· δεινῶς γὰρ ἴσχαμόν ἐστι τὸ φάρμακον.

TIM. Ἔτι γὰρ μένεις;

ΓΝΑΘ. Ἀπειμι, σὺ δὲ οὐ χαιρήσεις οὕτω σκαιὸς ἐκ χρηστοῦ γενόμενος.

47 TIM. Τίς οὗτός ἐστιν ὁ προσιών, ὁ ἀναφаланτίας; Φιλιάδης, κολάκων ἀπάντων ὁ βδελυρώτατος. οὗτος δὲ ἄγρὸν ὅλον παρ' ἐμοῦ λαβὼν καὶ τῇ θυγατρὶ προῖκα δύο τάλαντα, μισθὸν τοῦ ἐπαίνου, ὅποτε ἔσαντά με πάντων σιωπῶντων μόνος ὑπερεπήνεσεν ἐπομοσάμενος ᾧδὴ κώτερον εἶναι τῶν κύκνων, ἐπειδὴ νοσοῦντα πρῶην εἶδέ με καὶ προσῆλθον ἐπικουρίας δεόμενος, πληγὰς ὁ γενναῖος προσενέτεινεν.

48 ΦΙΛ. ὦ τῆς ἀναισχυντίας. νῦν Τίμωνα γνωρίζετε; νῦν Γναθωνίδης φίλος καὶ συμπότης; τοιγαροῦν δίκαια

πέπονθεν οὗτος ἀχάριστος ὢν. ἡμεῖς δὲ οἱ πάλαι ξυνή-
θεις καὶ ξυνέφηβοι καὶ δημόται ὁμῶς μετριάζομεν, ὥς
μὴ ἐπιπηδᾶν δοκῶμεν. χαῖρε, ὦ δέσποτα, καὶ ὅπως
τοὺς μιαροὺς τούτους κόλακας φυλάξῃ, τοὺς ἐπὶ τῆς
τραπέζης μόνον, τὰ ἄλλα δὲ κοράκων οὐδὲν διαφέρον-
τας. οὐκέτι πιστευτέα τῶν νῦν οὐδενί· πάντες ἀχάριστοι
καὶ πονηροί. ἐγὼ δὲ τάλαντόν σοι κομίζων, ὥς ἔχοις
πρὸς τὰ κατεπείγοντα χρῆσθαι, καθ' ὁδὸν ἤδη πλησίον
ἤκουσα, ὥς πλουτοίης ὑπερμεγέθη τινὰ πλοῦτον. ἤκω
τοιγαροῦν ταῦτά σε νοουθετήσω· καίτοι σύ γε οὕτω σο-
φὸς ὢν οὐδὲν ἴσως δεήσῃ τῶν παρ' ἐμοῦ λόγων, ὅς καὶ
τῷ Νέστορι τὸ δέον παραινέσεις ἄν.

TIM. Ἔσται ταῦτα, ὦ Φιλιάδη. πλὴν ἀλλὰ πρόσ-
ιθι· καὶ σὲ φιλοφρονήσομαι τῇ δικέλλῃ.

ΦΙΛ. Ἀνθρώποι, κατέαγα τοῦ κρανίου ὑπὸ τοῦ
ἀχαρίστου, διότι τὰ συμφέροντα ἐνουθέτουν αὐτόν.

TIM. Ἴδου τρίτος οὗτος ὁ ῥήτωρ Δημέας προσ- 49
έρχεται ψήφισμα ἔχων ἐν τῇ δεξιᾷ καὶ συγγενῆς ἡμέτε-
ρος εἶναι λέγων. οὗτος ἐκκαίδεκα παρ' ἐμοῦ τάλαντα
μίας ἡμέρας ἐκτίσας τῇ πόλει — κατεδεδίκαστο γὰρ καὶ
ἐδέδετο οὐκ ἀποδιδούς, καὶ γὰρ ἐλεήσας ἐλυσάμην αὐτόν —
ἐπειδὴ πρόην ἔλαχε τῇ Ἐρεχθίδι φυλῇ διανέμειν τὸ
θεωρικὸν καὶ γὰρ προσῆλθον αἰτῶν τὸ γιγνόμενον, οὐκ ἔφη
γνωρίζειν πολίτην ὄντα με.

ΔΗΜ. Χαῖρε, ὦ Τίμων, τὸ μέγα ὄφελος τοῦ γέ- 50
νους, τὸ ἔρεισμα τῶν Ἀθηναίων, τὸ πρόβλημα τῆς Ἑλ-
λάδος· καὶ μὴν πάλαι σε ὁ δῆμος ξυνειλεγμένος καὶ αἰ-
βουλαὶ ἀμφοτέραι περιμένουσι. πρότερον δὲ ἀκουσον τὸ
ψήφισμα, ὃ ὑπὲρ σοῦ γέγραφα· „Ἐπειδὴ Τίμων ὁ Ἐχε-
„κρατίδου Κολυττεύς, ἀνὴρ οὐ μόνον καλὸς καὶ γαθός,
„ἀλλὰ καὶ σοφός, ὥς οὐκ ἄλλος ἐν τῇ Ἑλλάδι, παρὰ
„πάντα χρόνον διατελεῖ τὰ ἄριστα πράττων τῇ πόλει, νε-
„νίκηκε δὲ πύξ καὶ πάλην καὶ δρόμον ἐν Ὀλυμπίᾳ μίας
„ἡμέρας καὶ τελείῳ ἄρματι καὶ συνωρίδι πωλικῇ —“

TIM. Ἀλλ' οὐδὲ ἐθεώρησα ἐγὼ πώποτε εἰς Ὀλυμπίαν.

ΔΗΜ. Τί οὖν; θεωρήσεις ὕστερον· τὰ τοιαῦτα δὲ πολλὰ προσκεῖσθαι ἄμεινον. »καὶ ἠρίστευσε δὲ ὑπὲρ τῆς »πόλεως πέρυσι πρὸς Ἀχαρνέας καὶ κατέκοψε Πελοπον- »νησίῳ δύο μοίρας —“

51 ΤΙΜ. Πῶς; διὰ γὰρ τὸ μὴ ἔχειν ὅπλα οὐδὲ προῦ-
γράφην ἐν τῷ καταλόγῳ.

ΔΗΜ. Μέτρια τὰ περὶ σαυτοῦ λέγεις, ἡμεῖς δὲ ἀχά-
ριστοι ἂν εἶημεν ἀμνημονοῦντες. »ἔτι δὲ καὶ ψηφίσματα
»γράφων καὶ συμβουλευῶν καὶ στρατηγῶν οὐ μικρὰ ὠφέ-
»λησε τὴν πόλιν· ἐπὶ τούτοις ἅπασι δέδοκται τῇ βουλῇ
»καὶ τῷ δήμῳ καὶ τῇ Ἡλιαίᾳ κατὰ φυλὰς καὶ τοῖς δή-
»μοις ἰδίᾳ καὶ κοινῇ πᾶσι χρυσοῦν ἀναστῆσαι τὸν Τί-
»μωνα παρὰ τὴν Ἀθηναῖαν ἐν τῇ ἀκροπόλει κεραυνὸν ἐν
»τῇ δεξιᾷ ἔχοντα καὶ ἀκτῖνας ἐπὶ τῇ κεφαλῇ καὶ στεφα-
»νῶσαι αὐτὸν χρυσοῖς στεφάνοις ἑπτὰ καὶ ἀνακηρυχθῆναι
»τοὺς στεφάνους τήμερον Διονυσίοις τραγωδοῖς καινοῖς·
»— ἀχθῆναι γὰρ δι' αὐτὸν δεῖ τήμερον τὰ Διονύσια —
»εἶπε τὴν γνώμην Δημέας ὁ ῥήτωρ, συγγενὴς αὐτοῦ ἀγ-
»χιστεὺς καὶ μαθητὴς ὢν· καὶ γὰρ ῥήτωρ ἄριστος ὁ Τί-
52 »μων καὶ τὰ ἄλλα πάντα ὅποσα ἂν ἐθέλῃ.“ τουτὶ μὲν
οὖν σοι τὸ ψήφισμα. ἐγὼ δὲ καὶ τὸν υἱὸν ἐβουλόμην ἀγα-
γεῖν παρὰ σέ, ὃν ἐπὶ τῷ σῷ ὀνόματι Τίμωνα ὠνόμακα.

ΤΙΜ. Πῶς, ὦ Δημέα, ὃς οὐδὲ γεγάμηκας, ὅσα γε
καὶ ἡμᾶς εἰδέναι;

ΔΗΜ. Ἀλλὰ γαμῶ, ἣν διδῶ θεός, ἐς νέωτα καὶ
παιδοποιήσομαι καὶ τὸ γεννηθῆσόμενον—ἄρρεν γὰρ ἔσται
— Τίμωνα ἤδη καλῶ.

ΤΙΜ. Οὐκ οἶδα, εἰ γαμήσεις ἔτι, ὦ οὔτος, τηλικαύ-
την παρ' ἐμοῦ πληγὴν λαμβάνων.

ΔΗΜ. Οἴμοι· τί τοῦτο; τυραννίδι Τίμων ἐπιχει-
ρεῖς καὶ τύπτεις τοὺς ἐλευθέρους οὐ καθαρώς ἐλεύθε-
ρος οὐδ' ἀστὸς ὢν; ἀλλὰ δώσεις ἐν τάχει τὴν δίκην τά
τε ἄλλα καὶ ὅτι τὴν ἀκρόπολιν ἐνέπρησας.

53 ΤΙΜ. Ἀλλ' οὐκ ἐμπέπρησται, ὦ μιαρέ, ἡ ἀκρόπο-
λις· ὥστε δῆλος εἶ συκοφαντῶν.

ΔΗΜ. Ἀλλὰ καὶ πλουτεῖς τὸν ὀπισθόδομον διό-
ρυσας.

ΤΙΜ. Οὐ διώρυνται οὐδὲ οὗτος· ὥστε ἀπίθανά
σου καὶ ταῦτα.

ΔΗΜ. Διορυχθήσεται μὲν ὕστερον· ἤδη δὲ σὺ
πάντα τὰ ἐν αὐτῷ ἔχεις.

ΤΙΜ. Οὐκοῦν καὶ ἄλλην λάμβανε.

ΔΗΜ. Οἷμοι τὸ μετάφρενον.

ΤΙΜ. Μὴ κέκραχθι· κατοίσω γάρ σοι καὶ τρίτην·
ἐπεὶ καὶ γελοῖα πάμπαν ἂν πάθοιμι δύο μὲν Λακεδαιμο-
νίων μοίρας κατακόψας ἄνοπλος, ἐν δὲ μιᾶν ἄνθρωπον
μὴ ἐπιτρίψας· μάτην γὰρ ἂν εἶην καὶ νενικηκὼς Ὀλύμ-
πια πύξ καὶ πάλην, ἀλλὰ τί τοῦτο; οὐ Θρασυκλῆς ὁ φι- 54
λόσοφος οὗτός ἐστιν; οὐ μένουν ἄλλος· ἐκπετάσας γοῦν
τὸν πύγωνα καὶ τὰς ὀφρῦς ἀνατείνας καὶ βρενθυόμενός
τι πρὸς αὐτὸν ἔρχεται, τιτανῶδες βλέπων, ἀνασεσοβημέ-
νος τὴν ἐπὶ τῷ μετώπῳ κόμην, Αὐτοβορέας τις ἢ Τρί-
των, οἷους ὁ Ζεῦξις ἔγραψεν. οὗτος ὁ τὸ σχῆμα εὐστα-
λῆς καὶ κόσμιος τὸ βάδισμα καὶ σωφρονικὸς τὴν ἀναβο-
λὴν ἔωθεν μυρία ὅσα περὶ ἀρετῆς διεξιὼν καὶ τῶν ἡδονῇ
χαιρόντων κατηγορῶν καὶ τὸ ὀλιγαρκὲς ἐπαινῶν, ἐπειδὴ
λουσάμενος ἀφίκοιτο ἐπὶ τὸ δεῖπνον καὶ ὁ παῖς μεγάλην
τὴν κύλικα ὀρέξειεν αὐτῷ — τῷ ζωροτέρῳ δὲ χαίρει μάλι-
στα — καθάπερ τὸ Δήτης ὕδωρ ἐκπιὼν ἐναντιώτατα ἐπι-
δείκνυται τοῖς ἔωθινοῖς ἐκείνοις λόγοις προαρπάζων ὥσπερ
ἰκτίνος τὰ ὄψα καὶ τὸν πλησίον παραγκωνιζόμενος, καρύ-
κης τὸ γένειον ἀνάπλεως, κυνηδὸν ἐμφορούμενος, ἐπιτε-
κυφῶς, καθάπερ ἐν ταῖς λοπιάσι τὴν ἀρετὴν εὐρήσειν προσ-
δοκῶν, ἀκριβῶς τὰ τρυβλία τῷ λιχανῷ ἀποσμήχων, ὥς
μηδὲ ὀλίγον τοῦ μυτιώτοῦ καταλίποι. μεμψίμοιρος αἰεί, 55
κἂν τὸν πλακοῦντα ὅλον ἢ τὸν σὺν μόνος τῶν ἄλλων
λάβοι, ὅ τι περ λιχνείας καὶ ἀπληστίας ὄφελος, μέθυσος
καὶ πάροιδος οὐκ ἄχρὶ φθῆς καὶ ὀρχηστῦος μόνον, ἀλλὰ
καὶ λοιδορίας καὶ ὀργῆς· προσέτι καὶ λόγοι πολλοὶ ἐπὶ
τῇ κύλικι, τότε δὴ καὶ μάλιστα, περὶ σωφροσύνης καὶ

κοσμιότητος· καὶ ταῦτά φησιν ἤδη ὑπὸ τοῦ ἀκράτου πο-
νήρως ἔχων καὶ ὑποτραυλίζων γελοίως· εἶτα ἔμετος ἐπὶ
τούτοις· καὶ τὸ τελευταῖον ἀράμενοί τινες ἐκφέρουσιν αὐ-
τὸν ἐκ τοῦ συμποσίου τῆς αὐλητρίδος ἀμφοτέραις ἐπει-
λημμένον. πλὴν ἀλλὰ καὶ νήφων οὐδενὶ τῶν πρωτείων
παραχωρήσειεν ἂν ψεύσματος ἔνεκα ἢ θρασύτητος ἢ φι-
λαργυρίας· ἀλλὰ καὶ κολάκων ἐστὶ τὰ πρῶτα καὶ ἐπι-
ορκεῖ προχειρότατα καὶ ἡ γοητεία προηγεῖται καὶ ἡ ἀναι-
σχυντία παρομαρτεῖ, καὶ ὅλως, πάνσοφόν τι χρῆμα καὶ
πανταχόθεν ἀκριβὲς καὶ ποικίλως ἐντελές. οἰμώζεται τοι-
γαροῦν οὐκ εἰς μακρὰν χρηστὸς ὢν. τί τοῦτο; παπαῖ,
χρόνιος ἡμῖν Θρασυκλῆς.

- 56 ΘΡΑΣ. Οὐ κατὰ ταῦτά, ὦ Τίμων, τοῖς πολλοῖς
τούτοις ἀφῖγμαι, ὥσπερ οἱ τὸν πλοῦτόν σου τεθηπότες
ἀργυρίου καὶ χρυσίου καὶ δείπνων πολυτελῶν ἐλπίδι συν-
δεδραμήκασι πολλὴν τὴν κολακείαν ἐπιδειξόμενοι πρὸς
ἄνδρα οἷον σὲ ἀπλοϊκὸν καὶ τῶν ὄντων κοινωνικόν· οἶσθα
γάρ, ὥς μᾶζα μὲν ἐμοὶ δεῖπνον ἱκανόν, ὕψον δὲ ἥδι-
στον θύμον ἢ κάρδαμον ἢ, εἴ ποτε τρυφώην, ὀλίγον τῶν
ἁλῶν· ποτὸν δὲ ἢ ἐννεάκρουνος· ὁ δὲ τρίβων οὗτος ἥς
βούλει πορφυρίδος ἀμείνων. τὸ χρυσίον μὲν γὰρ οὐδὲν
τιμιώτερον τῶν ἐν τοῖς αἰγιαλοῖς ψηφίδων μοι δοκεῖ. σοῦ
δὲ αὐτοῦ χάριν ἐστάλην, ὥς μὴ διαφθείρῃ σε τὸ κάκιστον
τοῦτο καὶ ἐπιβουλότατον κτῆμα ὁ πλοῦτος, ὁ πολλοῖς πολ-
λάκις αἴτιος ἀνηκέστων συμφορῶν γεγεννημένος· εἰ γὰρ μοι
πεῖθοιο, μάλιστα ὅλον ἐς τὴν θάλατταν ἐμβαλεῖς αὐτὸν
οὐδὲν ἀναγκαῖον ἀνδρὶ ἀγαθῷ ὄντι καὶ τὸν φιλοσοφίας
πλοῦτον ὁρᾶν δυναμένῳ. μὴ μέντοι ἐς βάθος, ὠγαθέ,
ἀλλ' ὅσον ἐς βουβῶνας ἐπεμβαὲς ὀλίγον πρὸ τῆς κυμα-
57 τωγῆς, ἐμοῦ ὁρῶντος μόνου· εἰ δὲ μὴ τοῦτο βούλει, σὺ
δὲ ἄλλον τρόπον ἀμείνω κατὰ τάχος ἐκφόρησον αὐτὸν ἐκ
τῆς οἰκίας μηδ' ὀβολὸν αὐτῷ ἀνείς, διαδιδούς ἅπασι
τοῖς δεομένοις, ὧ μὲν πέντε δραχμάς, ὧ δὲ μναῖν, ὧ δὲ
ἡμιτάλαντον· εἰ δέ τις φιλόσοφος εἴη, διμοιρίαν ἢ τρι-
μοιρίαν φέρεσθαι δίκαιος· ἐμοὶ δὲ — καίτοι οὐκ ἐμαν-

τοῦ χάριν αἰτῶ, ἀλλ' ὅπως μεταδῶ τῶν ἐταίρων τοῖς δεομένοις — ἱκανόν, εἰ ταυτηνὴ τὴν πῆραν ἐκπλήσας παράσχῃς οὐδὲ ὅλους δύο μεδίμνους χωροῦσαν Αἰγινή-
τικούς. ὀλιγαρκῇ δὲ καὶ μέτριον χρὴ εἶναι τὸν φιλοσο-
φοῦντα καὶ μηδὲν ὑπὲρ τὴν πῆραν φρονεῖν.

TIM. Ἐπαινῶ ταῦτά σου, ὦ Θρασύκλεις· πρὸ γοῦν τῆς πῆρας, εἰ δοκεῖ, φέρε σοι τὴν κεφαλὴν ἐμπλήσω κονδύλων ἐπιμετρήσας τῇ δικέλλῃ.

ΘΡΑΣ. ὦ δημοκρατία καὶ νόμοι, παιόμεθα ὑπὸ τοῦ καταράτου ἐν ἐλευθέρῳ τῇ πόλει.

TIM. Τί ἀγανακτεῖς, ὦγαθέ; τί; μῶν παρακέκρου-
σμαί σε; καὶ μὴν ἐπεμβαλῶ χοίνικας ὑπὲρ τὸ μέτρον τέτταρας. ἀλλὰ τί τοῦτο; πολλοὶ ξυνέρχονται· Βλεψίας
ἐκεῖνος καὶ Λάχης καὶ Γνίφων καὶ ὅλως τὸ σύνταγμα 58
τῶν οἰμωζομένων. ὥστε τί οὐκ ἐπὶ τὴν πέτραν ταύτην
ἀνελθὼν τὴν μὲν δίκηλλαν ὀλίγον ἀναπαύω πάλαι πεπο-
νηκυῖαν, αὐτὸς δὲ ὅτι πλείστους λίθους ξυμφορήσας
ἐπιχαλαζῶ πόρρωθεν αὐτούς;

ΒΛΕΨ. Μὴ βάλλε, ὦ Τίμων· ἄπιμεν γάρ.

TIM. Ἀλλ' οὐκ ἀναιμωτί γε ὑμεῖς οὐδὲ ἄνευ τραυ-
μάτων.

ANAXAPSEIS H ΠΕΡΙ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ.

Einleitung.

In dem nachstehenden Dialog erklärt Solon dem Anacharsis, einem vornehmen Scythen, der im Auftrag seines Königs nach Griechenland gekommen war, um die Sitten und Staatseinrichtungen der Hellenen kennen zu lernen, den Zweck und Nutzen der hellenischen Gymnastik. Der Ort der Unterredung ist das dem Lykischen Apollo geweihte und darum *Λύκειον* genannte Gymnasium in der Nähe von Athen.

Die Gymnastik war bei den Hellenen ein wesentlicher und nothwendiger Theil der Erziehung eines freien Mannes. Die nächste Aufgabe derselben war natürlich dem Körper Wohlgestalt, Kraft, Ausdauer und Gewandtheit zu verleihen; zugleich aber sollte sie zur Bildung der Gesinnung und des Charakters mitwirken, indem sie Thatkraft und Entschlossenheit, Muth und Standhaftigkeit, Beherrschung der Leidenschaften und kaltblütige Stetigkeit, eine löbliche Ruhmbegierde und aufopfernde Hingebung für das Wohl des Vaterlandes in den Gemüthern erzeugte.

Die Uebungen in den Gymnasien waren von sehr mannichfacher Art. Erwähnt werden in unserm Dialog folgende:

1) das Ringen, *πάλη*. Dasselbe fand theils auf feuchtem, lehmigem, theils auf sandigem Boden, in bedecktem Raume und im Freien statt. Man

unterscheidet die *ὀρθοπάλη* (*ὀρθὴ πάλη*) oder *καταβλητική*, wobei es galt den Gegner niederzuwerfen, und die *ἀλίνδῃσις* oder *κύλισις*, wobei die Kämpfer, auf dem Boden liegend, das Ringen so lange fortsetzten, bis der eine von ihnen sich für besiegt erklärte.

2) der Faustkampf, *πυγμή*.

3) das *παγκράτιον*, eine Vereinigung von Ringen und Faustkampf.

4) das Springen, *ἄλμα*.

5) das Laufen, *δρόμος*.

6) das Werfen mit dem *δίσκος* (*δισκοβολία*), einer metallnen oder steinernen einem kleinen Schild ähnlichen Scheibe ohne Handhabe oder Riemen zum Anfassen, die von beträchtlichem Gewichte und wegen ihrer Glätte nicht leicht festzuhalten war.

7) das Werfen mit dem Speere, *ἀκόντισις*.

Bei allen diesen Uebungen waren die daran Theilnehmenden nackt. Bei den meisten salbten sie vorher den Körper mit Oel, um ihn geschmeidiger und elastischer zu machen. Beim Ringen hatte dies noch obendrein den Vortheil, dass das Festhalten dadurch erschwert wurde. Den entgegengesetzten Vortheil gewährte es, wenn die Ringer ihren geölten, glatten Körper mit Staub bestreuten, indem dadurch das Entschlüpfen aus den Händen des Gegners, also die Vertheidigung erschwert wurde. Die Mischung von Oel und Staub bildete aber zugleich eine schützende Decke, welche das allzustarke Hervorbrechen des Schweisses, und somit einerseits das schnelle Eintreten der Entkräftung, andererseits Erkältung verhinderte.

Der vom Staat eingerichteten und unterhaltenen Gymnasien gab es in Athen drei, das *Λύκειον*, die *Ἀκαδημία* und das *Κυνόσαργες*. Es waren dies umfangreiche, prächtige Gebäude mit vielerlei bedeckten und

unbedeckten Räumen theils für die Uebungen und Vorbereitungen zu denselben, theils für die Zuschauer. Die Leitung der Angelegenheiten der Gymnasien im Allgemeinen, insbesondere zum Zwecke der öffentlichen Festspiele lag in den Händen der *γυμνασιάρχαι*. Wegen des Kostenaufwandes, den sie bei Erfüllung ihres Amtes, namentlich bei der festlichen Ausschmückung des Kampfplatzes aus eigenen Mitteln machen mussten, waren dies immer nur reiche Bürger. Die eigentliche Aufsicht über die Gymnasien führten die *σωφρονισταί*, deren in Athen zehn, aus jeder Phyle einer, waren. Ihre Bestimmung war, wie schon der Name zeigt, die sittliche Zucht und Bildung der Jugend zu überwachen und sie zur *σωφροσύνη* anzuleiten. Der Unterricht in den Leibesübungen selbst leiteten die *γυμνασταί* und *παιδοτρίβαι*. Jene hatten vorzugsweise dafür zu sorgen, dass der Zweck der gymnastischen Uebungen überhaupt, kunstmässige Ausbildung des Körpers, erreicht wurde; diese dagegen suchten lediglich Gewandtheit und Fertigkeit in den einzelnen Uebungen bei ihren Schülern zu bewirken. Für das Geschäft des Salbens waren *ἀλείπται* angestellt, denen aber zugleich eine gewisse ärztliche Aufsicht über die Gesundheit der die Gymnasien besuchenden Jugend oblag.

Ihre höchste Anwendung fanden die gymnastischen Uebungen bei den grossen Festen, wo feierliche Kampfspiele (*ἀγῶνες γυμνικοί*) angestellt wurden, bei den Olympien, Pythien, Isthmien, Nemeen, Panathenäen etc. Der Siegespreis war ohne allen Geldwerth, gewöhnlich ein einfacher Oliven-, Fichten- oder Eppichkranz. Aber einen solchen errungen zu haben war die höchste Ehre. So waren diese Kampfspiele geeignet mit Ausschliessung niedriger Habgier, nur ein löbliches Streben nach Ruhm und Ehre zu erwecken.

unbedeckte Räume theils für die Übungen und Vor-
 bereitungen zu den öffentlichen, theils für die Zuschauer.
 Die Leitung der Angelegenheiten des Gymnasiums im
 Allgemeinen, insbesondere zum Zwecke der öffentlichen
 Festspiele lag in den Händen der Verwaltung. We-
 gen des Kostenanwandes, den sie bei Erfüllung ihres
 Amtes, namentlich bei der Feststellung der Feststellung
 des Kapitals aus eigenen Mitteln machen mußten,
 waren dies immer nur reiche Bürger. Die eigentliche
 Aufsicht über die Gymnasien übten die ungenannten
 deren in Athen zehn, aus jeder Pöle eine, waren.
 Ihre Bestimmung war, wie schon der Name zeigt, die
 öffentliche Nacht und die öffentliche Ordnung zu überwachen
 und sie zur Ordnung zu bringen. Der Unterricht in
 den Beziehungen selbst leiteten die Vorwörter und
 ständigen. Diese hatten vorzugsweise unter zu sor-
 gen, dass der Zweck der gymnasialen Übungen
 überhaupt, künftige Ausbildung des Körpers, er-
 reicht wurde; die dagegen bestanden lediglich in
 Wanderschaft und Fortschritt in den öffentlichen Übungen
 bei ihren Schülern zu bewirken. Für das Gelingen
 des Lebens waren die Gymnasien angestrichen, denn aber
 zugleich eine gewisse politische Aufsicht über die Ge-
 sundheit der öffentlichen Gymnasien besuchenden Jugend oblag.
 Ihre höchste Anforderung lag in der gymnasialen
 Übungen bei den großen Festen, wo öffentliche Spiele
 (Agones) stattfanden, an denen die Bürger, bei den
 Olympien, Pythien, Isthmien, Nemeen, Panathenäen etc.
 Der Siegerpreis war eine öffentliche Ehre, gewöhnlich
 ein einfacher Kranz, Silber- oder Goldschale. Aber
 einen solchen erlangten zu Athen nur die höchsten Löhne.
 So waren diese öffentlichen Spiele, die mit Ansehen
 und niedriger Löhne, nur ein öffentliches Spiel, nach
 Ruhm und Ehre zu erwecken.

ΑΝΑΧΑΡΣΙΣ ΚΑΙ ΣΟΛΩΝ.

ΑΝΑΧ. Ταῦτα δὲ ὑμῖν, ὦ Σόλων, τίνος ἔνεκα οἱ νέοι 1
 ποιοῦσιν; οἱ μὲν αὐτῶν περιπλεκόμενοι ἀλλήλους ὑποσκε-
 λίζουσιν, οἱ δὲ ἄγχουσι καὶ λυγρίζουσι καὶ ἐν τῷ πηλῷ
 συναναφύρονται κυλινδούμενοι ὥσπερ σύες. καίτοι κατ'
 ἀρχὰς εὐθύς ἀποδυσάμενοι — ἐώρων γάρ — λίπα τε ἡλεί-
 ψαντο καὶ κατέψησε μάλα εἰρηνικῶς ἄτερος τὸν ἕτερον
 ἐν τῷ μέρει, μετὰ δὲ οὐκ οἶδ' ὅ τι παθόντες ὠθοῦσιν τε
 ἀλλήλους συννενευκότες καὶ τὰ μέτωπα συναράττουσιν
 ὥσπερ οἱ κριοί. καὶ ἦν ἰδοὺ ἀράμενος ἐκεινοσὶ τὸν ἕτερον
 ἐκ τοῖν σκελοῖν ἀφῆκεν εἰς τὸ ἔδαφος, εἴτ' ἐπικαταπесῶν
 ἀνακύπτειν οὐκ ἔα συνωθῶν κάτω εἰς τὸν πηλόν, τέλος
 δὲ ἤδη περιπλέξας αὐτῷ τὰ σκέλη κατὰ τὴν γαστέρα
 τὸν πῆχυν ὑποβαλὼν τῷ λαιμῷ ἄγχει τὸν ἄθλιον, ὃ δὲ
 παρακροτεῖ εἰς τὸν ὦμον ἰκετεύων, οἶμαι, ὥς μὴ τέλεον
 ἀποπνιγείη. καὶ οὐδὲ τοῦ ἐλαίου ἔνεκα φείδονται μὴ μο-
 λύνεσθαι, ἀλλ' ἀφρανίσαντες τὸ χρῖσμα καὶ τοῦ βορβόρου
 ἀναπλησθέντες ἐν ἰδρωτί ἅμα πολλῷ γέλωτα ἑμοὶ γοῦν
 παρέχουσιν ὥσπερ οἱ ἐγχέλυες ἐκ τῶν χειρῶν διολισθαί-
 νοντες. ἕτεροι δὲ ἐν τῷ αἰθρίῳ τῆς αὐλῆς τὸ αὐτὸ 2
 τοῦτο δοῶσιν, οὐκ ἐν πηλῷ οὗτοί γε, ἀλλὰ ψάμμον ταύτην
 βαθεῖαν ὑποβαλλόμενοι ἐν τῷ ὀρύγματι πάττουσιν τε ἀλλή-
 λους καὶ αὐτοὶ ἐκόντες ἐπαμῶνται τὴν κόνιν ἀλεκτρούων

δίλην, ὡς ἀφυκτότεροι εἶεν ἐν ταῖς συμπλοκαῖς, οἶμαι, τῆς ψάμμου τὸν ὄλισθον ἀφαιρούσης καὶ βεβαιότεραν
 3 ἐν ξηρῷ παρεχούσης τὴν ἀντίληψιν. οἱ δὲ ὀρθοστάδην, κεκονιμένοι καὶ αὐτοί, παίουσιν ἀλλήλους προσπесόντες καὶ λακτίζουσιν· οὕτως γοῦν καὶ τοὺς ὀδόντας ἔοικεν ἀποπτύσειν ὁ κακοδαίμων· οὕτως αἵματος αὐτῷ καὶ ψάμμου ἀναπέπλησται τὸ στόμα, πύξ ὡς ὀρᾶς παταχθέντος ἐς τὴν γνάθον. ἀλλ' οὐδὲ ὁ ἄρχων οὕτως διύστησιν αὐτοὺς καὶ λύει τὴν μάχην — τεκμαίρομαι γὰρ τῇ
 4 πορφυρίδι τῶν ἀρχόντων τινὰ τοῦτον εἶναι —, ὁ δὲ καὶ ἐποτρύνει καὶ τὸν πατάξαντα ἐπαινεῖ. ἄλλοι δὲ ἀλλαχόθι πάντες ἐγκονοῦσι καὶ ἀναπηδῶσιν ὥσπερ θεόντες, ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ μένοντες, καὶ ἐς τὸ ἄνω συναλλόμενοι λακτίζουσι τὸν ἄερα. ταῦτα οὖν ἐθέλω εἰδέναι τίνος ἀγαθοῦ ἂν εἴη ποιεῖν ὡς ἔμοιγε μανία μᾶλλον εἰκέναι δοκεῖ τὸ πρᾶγμα, καὶ οὐκ ἔστιν ὅστις ἂν ῥαδίως μεταπείσειέ με, ὡς οὐ παραπαίουσιν οἱ ταῦτα δρῶντες.

6 ΣΟΛ. Καὶ εἰκότως, ὦ Ἀνάχαρσι, τοιαῦτά σοι τὰ γιγνόμενα φαίνεται, ξένα γε ὄντα καὶ πάμπολυ τῶν Σκυθικῶν ἐθῶν ἀπρόδοτα, καθάπερ καὶ ὑμῖν πολλὰ εἰκὸς εἶναι μαθήματα καὶ ἐπιτηδεύματα τοῖς Ἑλλησιν ἡμῖν ἀλλόκοτα εἶναι δόξαντα ἂν, εἰ τις ἡμῶν ὥσπερ σὺ νῦν ἐπισταίῃ αὐτοῖς. πλὴν ἀλλὰ θάρρει, ὦγαθέ· οὐ γὰρ μανία τὰ γιγνόμενά ἐστιν, οὐδ' ἐφ' ὕβρει οὗτοι παίουσιν ἀλλήλους καὶ κυλλοῦσιν ἐν τῷ πηλῷ ἢ ἐπιπάττουσι τὴν κόνιν, ἀλλ' ἔχει τινὰ χρεῖαν οὐκ ἀτερπῇ τὸ πρᾶγμα καὶ ἀκμὴν οὐ μικρὰν ἐπάγει τοῖς σώμασιν· ἦν γοῦν ἐνδιατροίψης, ὥσπερ οἶμαί σε ποιήσειν, τῇ Ἑλλάδι, οὐκ εἰς μακρὰν εἰς καὶ αὐτὸς ἔσῃ τῶν πεπηλωμένων ἢ κεκονιμένων. οὕτω σοι τὸ πρᾶγμα ἡδύ τε ἅμα καὶ λυσιτελὲς εἶναι δόξει.

ANAX. Ἀπαγε, ὦ Σόλων, ὑμῖν ταῦτα γένοιτο τὰ ὠφέλιμα καὶ τερπνά, ἐμὲ δὲ εἰ τις ὑμῶν τοιοῦτό τι διαθείῃ, εἴσεται ὡς οὐ μάτην παρεζώσμεθα τὸν ἀκινάκην.
 7 ἅτῃρ εἰπέ μοι, τί ὄνομα ἔθεσθε τοῖς γιγνομένοις, ἢ τί φῶμεν ποιεῖν αὐτούς;

ΣΟΛ. Ὁ μὲν χώρος αὐτός, ὃ Ἀνάχαρσι, γυμνάσιον ὑφ' ἡμῶν ὀνομάζεται καὶ ἔστιν ἱερὸν Ἀπόλλωνος τοῦ Λυκίου· καὶ τὸ ἄγαλμα δὲ αὐτοῦ ὁρᾷς, τὸν ἐπὶ τῇ στήλῃ κεκλιμένον, τῇ ἀριστερᾷ μὲν τὸ τόξον ἔχοντα, ἡ δεξιὰ δὲ ὑπὲρ τῆς κεφαλῆς ἀνακεκλασμένη ὥσπερ ἐκ καμάτου μακροῦ ἀναπανόμενον δείκνυσι τὸν Θεόν. τῶν 8
 γυμνασμάτων δὲ τούτων τὸ μὲν ἐν τῷ πηλῷ ἐκείνῳ πάλῃ καλεῖται, οἱ δ' ἐν τῇ κόνει παλαίουσι καὶ αὐτοί, τὸ δὲ παίειν ἀλλήλους ὀρθοστάδην παγκρατιάζειν λέγομεν. καὶ ἄλλα δὲ ἡμῖν ἐστὶ γυμνάσια τοιαῦτα πυγμῆς καὶ δίσκου καὶ τοῦ ὑπεράλλεσθαι, ὧν ἀπάντων ἀγῶνας προτίθεμεν, καὶ ὁ κρατήσας ἄριστος εἶναι δοκεῖ τῶν καθ' αὐτὸν καὶ ἀναιρεῖται τὰ ἄθλα.

ΑΝΑΧ. Τὰ δὲ ἄθλα τίνα ὑμῖν ταῦτά ἐστιν; 9

ΣΟΛ. Ὀλυμπίασι μὲν στέφανος ἐκ κοτίνου, Ἰσθμοῖ δὲ ἐκ πίτυος, ἐν Νεμέᾳ δὲ σελίνων πεπλεγμένος, Πυθοῖ δὲ μῆλα τῶν ἱερῶν τοῦ Θεοῦ, παρ' ἡμῖν δὲ τοῖς Παναθηναίοις τὸ ἔλαιον τὸ ἐκ τῆς μορίας. τί ἐγέλασας, ὃ Ἀνάχαρσι; ἢ διότι μικρά σοι ταῦτα εἶναι δοκεῖ;

ΑΝΑΧ. Οὐκ, ἀλλὰ πάνσεμνα, ὃ Σόλων, κατέλεξας τὰ ἄθλα καὶ ἄξια τοῖς τε διαθεῖσιν αὐτὰ φιλοτιμεῖσθαι ἐπὶ τῇ μεγαλοδωρεᾷ καὶ τοῖς ἀγωνισταῖς αὐτοῖς ὑπερσπουδακέναι περὶ τὴν ἀναίρεσιν τῶν τηλικούτων, ὥστε μῆλων ἕνεκα καὶ σελίνων τοσαῦτα προπονεῖν καὶ κινδυνεύειν ἀγχομένους πρὸς ἀλλήλων καὶ κατακλωμένους, ὥς οὐκ ἐνὸν ἀπραγμόνως εὐπορῆσαι μῆλων ὅτῳ ἐπιθυμία ἢ σελίνῳ ἐστεφανῶσθαι ἢ πίτυϊ μήτε πηλῷ καταχριόμενον τὸ πρόσωπον μήτε λακτιζόμενον ἐς τὴν γαστέρα ὑπὸ τῶν ἀνταγωνιστῶν.

ΣΟΛ. Ἀλλ', ὃ ἄριστε, οὐκ ἐς ψιλὰ τὰ διδόμενα 10
 ἡμεῖς ἀποβλέπομεν. ταῦτα μὲν γάρ ἐστι σημεῖα τῆς νίκης καὶ γνωρίσματα, οἵτινες οἱ κρατήσαντες, ἡ δὲ παρακολουθοῦσα τούτοις δόξα τοῦ παντός ἄξια τοῖς νενικηκόσιν, ὑπὲρ ἧς καὶ λακτιζεσθαι καλῶς ἔχει τοῖς θηρωμένοις τὴν εὐκλειαν ἐκ τῶν πόνων· οὐ γὰρ ἀπονητὶ προσγέναιτο ἐν αὐτῇ, ἀλλὰ χρητὸν ὀρεγόμενον αὐτῆς πολλὰ τὰ δυσ-

χερῇ ἀνασχόμενον ἐν τῇ ἀρχῇ τότε ἤδη τὸ λυσιτελές καὶ ἡδὺ τέλος ἐκ τῶν καμάτων περιμένειν.

ANAX. Τοῦτο φῆς, ὦ Σόλων, τὸ τέλος ἡδὺ καὶ λυσιτελές, ὅτι πάντες αὐτοὺς ὀψονται ἐστεφανωμένους καὶ ἐπὶ τῇ νίκῃ ἐπαινέσονται πολὺ πρότερον οἰκτείραντες ἐπὶ ταῖς πληγαῖς, οἱ δὲ εὐδαιμονήσουσιν ἀντὶ τῶν πόνων μῆλα καὶ σέλινα ἔχοντες.

ΣΟΛ. Ἄπειρος εἶ, φημί, τῶν ἡμετέρων ἔτι· μετὰ μικρὸν δὲ ἄλλα σοι δόξει περὶ αὐτῶν, ἐπειδὴν ἐς τὰς πανηγύρεις ἀπιὼν ὄρῃς τοσοῦτον πλῆθος ἀνθρώπων συλλεγόμενον ἐπὶ τὴν θεὰν τῶν τοιούτων καὶ θεάτρα μυρίανδρα συμπληρούμενα καὶ τοὺς ἀγωνιστὰς ἐπαινούμενους, τὸν δὲ καὶ νικήσαντα αὐτῶν ἰσόθεον νομιζόμενον.

11 ANAX. Αὐτὸ τοῦτο, ὦ Σόλων, καὶ τὸ οἰκτιστόν ἐστιν, εἰ μὴ ἐπ' ὀλίγων ταῦτα πάσχουσιν, ἀλλὰ ἐν τοσοῦτοις θεαταῖς καὶ μάρτυσι τῆς ὕβρεως, οἱ δηλαδὴ εὐδαιμονίζουσιν αὐτοὺς αἵματι ῥαινομένους ὀρῶντες ἢ ἀγχομένους ὑπὸ τῶν ἀντιπάλων· ταῦτα γὰρ τὰ εὐδαιμονέστατα πρόσεστι τῇ νίκῃ αὐτῶν. παρ' ἡμῖν δὲ τοῖς Σκύθαις ἦν τις, ὦ Σόλων, ἢ πατάξῃ τινὰ τῶν πολιτῶν ἢ ἀνατρέψῃ προσπесῶν ἢ θαῖμάτια περιορήσῃ, μεγάλας οἱ πρεσβῦται τὰς ζημίας ἐπάχουσι, καὶ ἐπ' ὀλίγων τῶν μαρτύρων τοῦτο πάθῃ τις, οὔτι γε ἐν τηλικούτοις θεάτροις, οἷα σὺ διηγῇ τὸ Ἰσθμοῖ καὶ τὸ ἐν Ὀλυμπίᾳ, οὐ μὴν ἀλλὰ τοὺς μὲν ἀγωνιστὰς οἰκτείνειν μοι ἔπεισιν ὧν πάσχουσι, τῶν δὲ θεατῶν, οὓς φῆς ἀπανταχόθεν τοὺς ἀρίστους παραγίγνεσθαι ἐς τὰς πανηγύρεις, καὶ πάνυ θαυμάζω, εἰ τὰναγκαῖα παρέντες σχολάζουσιν ἐπὶ τοῖς τοιούτοις· οὐδὲ γὰρ ἐκεῖνό πω δύναμαι κατανοῆσαι, ὅτι τοῦτο τερπνὸν αὐτοῖς, ὀρᾶν παιομένους τε καὶ διαπληκτιζομένους ἀνθρώπους καὶ πρὸς τὴν γῆν ἀραττομένους καὶ συντριβομένους ὑπ' ἀλλήλων.

12 ΣΟΛ. Εἰ καιρὸς ἦν, ὦ Ἀνάχαρσι, Ὀλυμπίων ἢ Ἰσθμίων ἢ Παναθηναίων, αὐτὸ ἂν σε τὸ γινόμενον ἐδίδαξεν, ὥς οὐ μάτην ἐσπουδάκαμεν ἐπὶ τούτοις· οὐ γὰρ οὕτω λέγων ἂν τις προσβιβάσειέ σε τῇ ἡδονῇ τῶν ἐκεῖ

δρωμένων, ὥς εἰ καθεζόμενος αὐτὸς ἐν μέσοις τοῖς θεα-
ταῖς βλέποις ἀρετὰς ἀνδρῶν καὶ κάλλη σωμάτων καὶ εὐε-
ξίας θαυμαστὰς καὶ ἐμπειρίας δεινὰς καὶ ἰσχὺν ἄμαχον
καὶ τόλμαν καὶ φιλοτιμίαν καὶ γνώμας ἀηττήτους καὶ
σπουδὴν ἀληκτον ὑπὲρ τῆς νίκης· εὖ γὰρ δὴ οἶδα, ὥς
οὐκ ἂν ἐπαύσω ἐπαινῶν καὶ ἐπιβοῶν καὶ ἐπικροτῶν.

ANAX. Νῆ Δί', ὦ Σόλων, καὶ ἐπιγελῶν γε προσ- 13
έτι καὶ ἐπιχλευάζων· ἅπαντα γὰρ ὅποσα κατηριθμήσω
ἐκεῖνα, τὰς ἀρετὰς καὶ τὰς εὐεξίας καὶ τὰ κάλλη καὶ τόλ-
μαν, ὁρῶ οὐδενὸς μεγάλου ἔνεκα παραπολλυμένας ὑμῖν,
οὔτε πατρίδος κινδυνευούσης οὔτε χώρας πορθουμένης
οὔτε φίλων ἢ οἰκείων πρὸς ὕβριν ἀπαγομένων. ὥστε το-
σούτῳ γελοιότεροι ἂν εἶεν ἄριστοι μὲν, ὥς φῆς, ὄντες,
μάτην δὲ τοσαῦτα πάσχοντες καὶ ταλαιπωρούμενοι καὶ
αἰσχύνοντες τὰ κάλλη καὶ τὰ μεγέθη τῇ ψάμμῳ καὶ τοῖς
ὑπωπίοις, ὥς μήλου καὶ κοτίνου ἐγκρατεῖς γένοιτο νικῆ-
σαντες· ἡδὺ γὰρ μοι αἰεὶ μεμνηῆσθαι τῶν ἀθλῶν τοιού-
των ὄντων. ἀτὰρ εἶπέ μοι, πάντες αὐτὰ λαμβάνουσιν οἱ
ἀγωνισταί;

ΣΟΛ. Οὐδαμῶς, ἀλλὰ εἷς ἐξ ἁπάντων, ὁ κρατήσας
αὐτῶν.

ANAX. Εἴτ', ὦ Σόλων, ἐπὶ τῷ ἀδήλῳ καὶ ἀμφι-
βόλῳ τῆς νίκης τοσοῦτοι πονοῦσι, καὶ ταῦτ' εἰδότες,
ὅτι ὁ μὲν νικῶν εἷς ἔσται πάντως, οἱ δὲ ἡττώμενοι
πάμπολλοι μάτην ἀθλιοὶ πληγὰς οἱ δὲ καὶ τραύματα λα-
βόντες;

ΣΟΛ. Ἐοικας, ὦ Ἀνάχαρσι, μηδέπω ἐννενοηκέναι 14
πολιτείας ὁρθῆς πέρι μηδέν· οὐ γὰρ ἂν τὰ κάλλιστα
τῶν ἐθῶν ἐν ψόγῳ ἐτίθεσο. ἦν δὲ σοι μελήσῃ ποτὲ εἰδέ-
ναι, ὅπως ἂν τὰ κάλλιστα οἰκηθεῖν πόλις καὶ ὅπως ἂν
ἄριστοι γένοιτο οἱ πολῖται αὐτῆς, ἐπαινέσῃ τότε καὶ τὰς
ἀσκήσεις ταύτας καὶ τὴν φιλοτιμίαν, ἣν φιλοτιμούμεθα
περὶ αὐτάς, καὶ εἴσῃ ὅτι πολὺ τὸ χρήσιμον ἔχουσιν ἐγκα-
ταμεμιγμένον τοῖς πόνοις, εἰ καὶ νῦν μάτην σπουδάζε-
σθαι δοκοῦσι.

ANAX. Καὶ μὴν, ὦ Σόλων, κατ' οὐδὲν ἄλλο ἀπὸ τῆς Σκυθίας ἤκω παρ' ὑμᾶς τοσαύτην μὲν γῆν διοδεύσας μέγαν δὲ τὸν Εὐξείνον καὶ δυσχείμερον περαιωθεὶς, ἢ ὅπως νόμους τε τοὺς Ἑλλήνων ἐκμάθοιμι καὶ ἔθῃ παρ' ὑμῖν κατανοήσαιμι καὶ πολιτείαν τὴν ἀρίστην ἐκμελετήσαιμι. διὸ καὶ σὲ μάλιστα φίλον ἐξ ἀπάντων Ἀθηναίων καὶ ξέιον προειλόμην κατὰ κλέος, ἐπεὶπερ ἤκουον νόμων τὲ τινων ξυγγραφέα εἶναι σε καὶ ἐθῶν τῶν ἀρίστων εὐρετὴν καὶ ἐπιτηδευμάτων ὠφελίμων εἰσηγητὴν καὶ ὅλως πολιτείας τινὸς συναρμοστήν. ὥστε οὐκ ἂν φθάνοις διδάσκων με καὶ μαθητὴν ποιούμενος· ὥς ἔγωγε ἠδέως ἂν ἄσιτός σοι καὶ ἄτοτος παρακαθεζόμενος, ἐς ὅσον ἂν αὐτὸς διαρκοίης λέγων, κεχηνῶς ἐπακούοιμι περὶ πολιτείας τε καὶ νόμων διεξιόντος.

- 15 ΣΟΛ. Τὰ μὲν πάντα οὐ ῥᾶδιον, ὦ ἑταῖρε, διελθεῖν ἐν βραχεῖ, ἀλλὰ κατὰ μέρη ἐπιὼν εἶσῃ ἕκαστα, οἷα μὲν περὶ θεῶν οἷα δὲ περὶ γονέων ἢ περὶ γάμων ἢ τῶν ἄλλων δοκεῖ ἡμῖν. ἃ δὲ περὶ τῶν νέων γιγνώσκουμεν καὶ ὅπως αὐτοῖς χρώμεθα, ἐπειδὴν πρῶτον ἀρξῶνται συνιέναι τε τοῦ βελτίονος καὶ τῷ σώματι ἀνδρίζεσθαι καὶ ὑφίστασθαι τοὺς πόνους, ταῦτα ἤδη σοι διέξειμι, ὥς μάθοις, οὔτινος χάριν τὰς ἀσκήσεις ταύτας προτεδείκαμεν αὐτοῖς καὶ διαπορεῖν τὸ σῶμα καταναγκάζομεν, οὐ μόνον ἔνεκα τῶν ἀγώνων, ὅπως τὰ ἄθλα δύναιτο ἀναιρεῖσθαι — ἐπ' ἐκεῖνα μὲν γὰρ ὀλίγοι πάνυ ἐξ ἀπάντων χωροῦσιν — ἀλλὰ μεῖζόν τι ἀπάσῃ τῇ πόλει ἀγαθὸν ἐκ τούτου καὶ αὐτοῖς ἐκείνοις προσκτώμενοι· κοινὸς γάρ τις ἀγὼν ἄλλος ἅπασι τοῖς ἀγαθοῖς πολίταις πρόκειται καὶ στέφανος οὐ πίτυς οὐδὲ κοτίνου ἢ σελίνων, ἀλλ' ὅς ἐν αὐτῷ συλλαβὼν ἔχει τὴν ἀνθρώπων εὐδαιμονίαν, οἷον ἐλευθερίαν λέγω αὐτοῦ τε ἐκάστου ἰδίᾳ καὶ κοινῇ τῆς πατρίδος καὶ πλοῦτον καὶ δόξαν καὶ ἑορτῶν πατρίων ἀπόλαυσιν καὶ οἰκείων σωτηρίαν καὶ συνόλως τὰ κάλλιστα, ὧν ἂν τις εὖξαιτο γενέσθαι οἱ παρὰ τῶν θεῶν· ταῦτα πάντα τῷ στεφάνῳ, ὃν φημι, συναναπέπλεκται καὶ ἐκ τοῦ

ἀγῶνος ἐκείνου περιγίγνεται, ἐφ' ὃν αἱ ἀσκήσεις αὐταὶ καὶ οἱ πονοὶ ἄγουσιν.

ANAX. Εἴτα, ὦ θαυμάσιε Σόλων, τοιαῦτά μοι καὶ 16
τηλικάῦτα ἔχων ἄθλα διεξιέναι μῆλα καὶ σέλινα διηγοῦ
καὶ θαλλὸν ἐλαίας ἀγρίας καὶ πίτυν;

ΣΟΛ. Καὶ μὴν, ὦ Ἀνάχαρσι, οὐδ' ἐκεῖνά σοι ἔτι
δόξει μικρὰ εἶναι, ὅποταν ἂ λέγω καταμάθῃς· ἀπὸ γὰρ
τοῖ τῆς αὐτῆς γνώμης γίγνεται καὶ μέρη πάντα ταῦτά
ἐστὶ μικρὰ τοῦ μείζονος ἐκείνου ἀγῶνος καὶ τοῦ στεφά-
νου, ὃν κατέλεξα τοῦ πανευδαίμονος. ὁ δὲ λόγος οὐκ οἶδ'
ὅπως ὑπερβὰς τὴν τάξιν ἐκείνων προτέρων ἐπεμνήσθῃ
τῶν Ἰσθμοῦ γιγνομένων καὶ Ὀλυμπίασι καὶ ἐν Νεμέῳ.
πλὴν ἀλλὰ νῦν — σχολὴν γὰρ ἄγομεν καὶ σὺ, ὥς φῆς,
προθυμῇ ἀκούειν — ἀναδραμούμεθα ῥαδίως πρὸς τὴν
ἀρχὴν καὶ τὸν κοινὸν ἀγῶνα, δι' ὃν φημι πάντα ταῦτα
ἐπιτηδεύεσθαι.

ANAX. Ἀμεινον, ὦ Σόλων, οὕτως· καθ' ὁδὸν γὰρ
ἂν ἡμῖν ὁ λόγος μᾶλλον προχωροίη καὶ τάχ' ἂν ἴσως ἀπὸ
τούτων πεισθεῖν μὴδ' ἐκείνων ἔτι καταγελᾶν, εἴ τινα
ἴδοιμι σεμνυνόμενον κοτίνῳ ἢ σελίνῳ ἐστεφανωμένον.
ἀλλ' εἰ δοκεῖ, ἐς τὸ σύσκιον ἐκεῖσε ἀπελθόντες καθίσω-
μεν ἐπὶ τῶν θάκων, ὥς μὴ ἐνοχλοῖεν ἡμῖν ἐπικεκραγότες
τοῖς παλαίοις· ἄλλως τε — εἰρήσεται γὰρ — οὐδὲ
τὸν ἥλιον ἔτι ῥαδίως ἀνέχομαι ὅξυν καὶ φλογώδη ἐμπίπ-
τοντα γυμνῇ τῇ κεφαλῇ· τὸν γὰρ πῖλόν μοι ἀφελεῖν
οἴκοθεν ἔδοξεν, ὥς μὴ μόνος ἐν ὑμῖν ξενίζοιμι τῷ σχή-
ματι. ἡ δὲ ὥρα τοῦ ἔτους ὅτιπερ τὸ πυρωδέστατόν
ἐστὶ, τοῦ ἀστέρος, ὃν ὑμεῖς κύννα φασί, παντα καταφλέ-
γοντος καὶ τὸν ἀέρα ξηρὸν καὶ διακαῆ τιθέντος, ὃ τε ἥλιος
κατὰ μεσημβρίαν ἤδη ὑπὲρ κεφαλῆς ἐπικείμενος φλογμὸν
τοῦτον οὐ φορητὸν ἐπάγει τοῖς σώμασιν. ὥστε καὶ σοῦ
θαυμάζω, ὅπως γηραιὸς ἤδη ἄνθρωπος οὔτε ἰδίεις πρὸς
τὸ θάλπος, ὥσπερ ἐγώ, οὔτε ὅλως ἐνοχλουμένῳ ἔοικας
οὐδὲ περιβλέπεις σύσκιόν τι, ἐνθα ὑποδύσῃ, ἀλλὰ δέχη
τὸν ἥλιον εὐμαρῶς.

ΣΟΛ. Οἱ μάταιοι γὰρ οὗτοι πόνοι, ὦ Ἀνάχαρσι, καὶ αἱ συνεχεῖς ἐν τῷ πηλῷ κυβιστήσεις καὶ ὑπαίθριοι ἐν τῇ ψάμμῳ ταλαιπωρίαι τοῦτο ἡμῖν τὸ ἀμυντήριον παρέχουσι πρὸς τὰς τοῦ ἡλίου βολάς, καὶ οὐκέτι πύλου δεόμεθα, ὅς τὴν ἀκτῖνα κωλύσει καθικνεῖσθαι τῆς κεφαλῆς.

17 ἀπίωμεν δ' οὖν. καὶ ὅπως μὴ καθάπερ νόμοις προσέξεις οἷς ἂν λέγω πρὸς σέ, ὡς ἐξ ἀπαντος πιστεύειν αὐτοῖς, ἀλλ' ἐνθα ἂν σοι μὴ ὀρθῶς τι λέγεσθαι δοκῇ, ἀντιλέγειν εὐθὺς καὶ διευθύνειν τὸν λόγον· δυοῖν γὰρ θατέρου πάντως οὐκ ἂν ἀμάρτοιμεν, ἢ σὲ βεβαίως πεισθῆναι ἐκχέαντα ὅποσα οἶμι ἀντιλεκτέα εἶναι, ἢ ἐμὲ ἀναδίδαχθῆναι, ὡς οὐκ ὀρθῶς γινώσκω περὶ αὐτῶν. καὶ ἐν τούτῳ πᾶσα ἂν σοι ἢ πόλις ἢ Ἀθηναίων οὐκ ἂν φθάνοι χάριν ὁμολογοῦσα· ὅσα γὰρ ἂν ἐμὲ παιδεύσης καὶ μεταπείσης πρὸς τὸ βέλτιον, ἐκείνην τὰ μέγιστα ἔση ὠφεληκώς. οὐδὲν γὰρ ἂν ἀποκριψαίμην αὐτήν, ἀλλ' εὐθὺς εἰς τὸ μέσον καταθήσω φέρων καὶ καταστάς ἐν τῇ πνυκί ἐρῶ πρὸς ἅπαντας· Ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἐγὼ μὲν ὑμῖν ἔγραψα τοὺς νόμους, οἷους ἂν ὦμην ὠφελιμωτάτους ἔσεσθαι τῇ πόλει, ὁ δὲ ξένος οὕτοσί — δείξας σέ, ὦ Ἀνάχαρσι — Σκύθης μὲν ἐστί, σοφὸς δὲ ὢν μετεπαιδεύσέ με καὶ ἄλλα βελτίω μαθήματα καὶ ἐπιτηδεύματα ἐδιδάξατο· ὥστε εὐεργέτης ὑμῶν ὁ ἀνὴρ ἀναγεγράφθω καὶ χαλκοῦν αὐτὸν ἀναστήσατε παρὰ τοὺς ἐπινύμους ἢ ἐν πόλει παρὰ τὴν Ἀθηναίαν. καὶ εὖ ἴσθι, ὡς οὐκ αἰσχυνεῖται ἡ Ἀθηναίων πόλις παρὰ βαρβάρου καὶ ξένου τὰ συμφέροντα ἐκμανθάνοντες.

18 ANAX. Τοῦτο ἐκεῖνο ἦν ἄρα, ὃ ἐγὼ περὶ ὑμῶν ἤκουον τῶν Ἀθηναίων, ὡς εἵητε εἰρωνες ἐν τοῖς λόγοις. ἐπεὶ πόθεν ἂν ἐγὼ νομάς καὶ πλάνης ἄνθρωπος, ἐφ' ἀμάξης βεβιωκώς, ἄλλοτε ἄλλην γῆν ἀμείβων, πόλιν δὲ οὔτε οἰκήσας πώποτε οὔτε ἄλλοτε ἢ νῦν ἐωρακώς, περὶ πολιτείας διεξίοιμι καὶ διδάσκοιμι αὐτόχθονας ἄνδρας πόλιν ταύτην ἀρχαιοτάτην τοσούτοις ἤδη χρόνοις ἐν εὐνομίᾳ κατωκηκότας, καὶ μάλιστα σέ, ὦ Σόλων, ὦ τοῦτο,

ὥς φασίν, ἐξ ἀρχῆς καὶ μάθημα ἐγένετο, ἐπίστασθαι, ὅπως ἂν ἄριστα πόλεις οἰκοῖτο καὶ οἷστίσι νόμοις χρωμένῃ εὐδαιμονήσῃ. πλὴν ἀλλὰ καὶ τοῦτο ὥς νομοθέτῃ πειστέον σοι καὶ ἀντερῶ, ἣν τι μοι δοκῇ μὴ ὀρθῶς λέγεσθαι, ὥς βεβαιότερον μάθοιμι. καὶ ἰδοὺ γὰρ ἤδη ἐκφυγόντες τὸν ἥλιον ἐν τῷ συνηρεφῇ ἐσμεν, καὶ καθέδρα μάλα ἡδεῖα καὶ εὐκαιρος ἐπὶ ψυχροῦ τοῦ λίθου. λέγε οὖν τὸν λόγον ἐξ ἀρχῆς, καθ' ὃ τι τοὺς νέους παραλαβόντες ἐκ παίδων εὐθὺς διαπονεῖτε καὶ ὅπως ὑμῖν ἄριστοι ἄνδρες ἀποβαίνουσιν ἐκ τοῦ πηλοῦ καὶ τῶν ἀσκημάτων τούτων καὶ τί ἢ κόνις καὶ τὰ κυβιστήματα συντελεῖ πρὸς ἀρετὴν αὐτοῖς· τοῦτο γὰρ δὴ μάλιστα ἐξ ἀρχῆς εὐθὺς ἐπόθουν ἀκοῦσαι· τὰ δ' ἄλλα εἰς ὕστερον διδάξῃ με κατὰ καιρὸν ἕκαστον ἐν τῷ μέρει. ἐκείνου μέντοι, ὦ Σόλων, μέμνησό μοι παρὰ τὴν ῥῆσιν, ὅτι πρὸς ἄνδρα βάρβαρον ἔρεῖς, λέγω δέ, ὥς μὴ περιπλέκης μηδὲ ἀπομηκύνῃς τοὺς λόγους· δέδια γὰρ, μὴ ἐπιλανθάνωμαι τῶν πρώτων, εἰ τὰ μετὰ ταῦτα πολλὰ ἐπιρρέῃ.

ΣΟΛ. Σὺ τοῦτο, ὦ Ἀνάχαρσι, ταμιεύσῃ ἄμεινον, 19 ἔνθα ἂν σοι δοκῇ μὴ πάνυ σαφὴς ὁ λόγος εἶναι ἢ πόρρω ποι ἀποπλανᾶσθαι εἰκῇ ῥέων· ἐρήσῃ γὰρ μεταξὺ ὃ τι ἂν ἐθέλῃς καὶ διακόψῃς αὐτοῦ τὸ μῆκος. ἣν μέντοι μὴ ἐξαγώνια μηδὲ πόρρω τοῦ σκοποῦ τὰ λεγόμενα ἦ, κωλύσει οὐδέν, οἶμαι, εἰ καὶ μακρὰ λέγοιτο. ἐπεὶ καὶ τῇ βουλῇ τῇ ἐξ Ἀρείου πάγου, ἥπερ τὰς φονικὰς ἡμῖν δίκας δικάζει, πάτριον οὕτω ποιεῖν. ὁπότεν γὰρ ἀνελθοῦσα εἰς τὸν πάγον συγκαθέζεται φόνου ἢ τραύματος ἐκ προνοίας ἢ πυρκαϊᾶς δικάσοντες, ἀποδίδοται λόγος ἑκατέρω τῶν κρινομένων καὶ λέγουσιν ἐν τῷ μέρει ὃ μὲν διώκων ὃ δὲ φεύγων ἢ αὐτοὶ ἢ ῥήτορας ἀναβιβάζονται τοὺς ἐροῦντας ὑπὲρ αὐτῶν. οἱ δὲ ἔστ' ἂν μὲν περὶ τοῦ πράγματος λέγωσιν, ἀνέχεται ἢ βουλὴ καθ' ἡσυχίαν ἀκούουσα ἣν δέ τις ἢ φροῖμιον εἶπῃ πρὸ τοῦ λόγου, ὥς εὐνουςτέρους ἀπεργάσαιο αὐτούς, ἢ οἶκτον ἢ δείνωσιν ἔξωθεν ἐπάγῃ τῷ πράγματι — οἷα πολλὰ ῥητόρων παῖδες ἐπὶ

τοὺς δικαστὰς μηχανῶνται —, παρελθὼν ὁ κῆρυξ κατεσιώπησεν εὐθύς οὐκ ἔων ληρεῖν πρὸς τὴν βουλὴν καὶ περιπέττειν τὸ πρᾶγμα ἐν τοῖς λόγοις, ὥς γυμνὰ τὰ γεγενημένα οἱ Ἀρεοπαγῖται βλέποινεν. ὥστε καὶ σὲ, ὦ Ἀνάχαρσι, Ἀρεοπαγίτην ἐν τῷ παρόντι ποιοῦμαι ἔγωγε καὶ κατὰ τὸν τῆς βουλῆς μου νόμον ἄκουε καὶ σιωπᾶν κέλευε, ἣν αἴσθη καταρροητορευόμενος· ἄχρι δ' ἂν οἰκεία τῷ πράγματι λέγηται, ἐξέστω ἀπομηκύνειν. οὐδὲ γὰρ ὑφ' ἡλίῳ ἔτι ποιησόμεθα τὴν συνουσίαν, ὥς ἄχθασθαι, εἰ ἀποτείνοιτο ἡ ὥρῃς, ἀλλὰ ἡ τε σκιὰ πυκνὴ καὶ ἡμεῖς σχολὴν ἄγομεν.

ANAX. Εὐγνώμονά σου ταῦτα, ὦ Σόλων, καὶ ἔγωγε ἤδη χάριν οὐ μικρὰν οἶδά σοι καὶ ἐπὶ τούτοις, ὅτι πάρεργον τοῦ λόγου καὶ τὰ ἐν Ἀρείῳ πάγῳ γιγνόμενα ἐδιδάξω με θαυμάσια ὥς ἀληθῶς καὶ ἀγαθῶν βουλευτῶν ἔργα πρὸς ἀλήθειαν οἰσόντων τὴν ψῆφον. ἐπὶ τούτοις οὖν ἤδη λέγε, καὶ ὁ Ἀρεοπαγίτης ἐγὼ — τοῦτο γὰρ ἔθου με — κατὰ σχῆμα τῆς βουλῆς ἀκούσομαί σου.

- 20 ΣΟΛ. Οὐκοῦν διὰ βραχέων προακοῦσαι χρή σε ἅ περὶ πόλεως καὶ πολιτῶν ἡμῖν δοκεῖ· πόλιν γὰρ ἡμεῖς οὐ τὰ οἰκοδομήματα ἡγούμεθα εἶναι οἷον τείχη καὶ ἱερὰ καὶ νεωσοίκους, ἀλλὰ ταῦτα μὲν ὥσπερ σῶμά τι ἑδραῖον καὶ ἀκίνητον ὑπάρχειν ἐς ὑποδοχὴν καὶ ἀσφάλειαν τῶν πολιτευομένων, τὸ δὲ πᾶν κῦρος ἐν τοῖς πολίταις τιθέμεθα· τούτους γὰρ εἶναι τοὺς ἀναπληροῦντας καὶ διατάττοντας καὶ ἐπιτελοῦντας ἕκαστα καὶ φυλάττοντας, οἷον τι ἐν ἡμῖν ἕκαστῳ ἐστὶν ἡ ψυχὴ. τοῦτο δὴ τοίνυν κατανοήσαντες ἐπιμελούμεθα μὲν, ὥς ὁρᾷς, καὶ τοῦ σώματος τῆς πόλεως κατακοσμοῦντες αὐτό, ὥς κάλλιστον ἡμῖν εἶη, ἐνδοθέν τε οἰκοδομήμασι κατεσκευασμένον καὶ ταῖς ἔκτοσθεν ταύταις περιβολαῖς ἐς τὸ ἀσφαλέστατον πεφραγμένον. μάλιστα δὲ καὶ ἐξ ἅπαντος τοῦτο προνοοῦμεν, ὅπως οἱ πολῖται ἀγαθοὶ μὲν τὰς ψυχάς, ἰσχυροὶ δὲ τὰ σώματα γίγνοιτο· τοὺς γὰρ τοιούτους σφίσι τε αὐτοῖς καλῶς χρήσεσθαι ἐν εἰρήνῃ συμπολιτευο-

μένους καὶ ἐκ πολέμου σώσειν τὴν πόλιν καὶ ἐλευθέραν
καὶ εὐδαίμονα διαφυλάξειν. τὴν μὲν δὴ πρώτην ἀνατρο-
φὴν αὐτῶν μητράσι καὶ τίτθαις καὶ παιδαγωγοῖς ἐπιτρέ-
πομεν ὑπὸ παιδείαις ἐλευθερίοις ἄγειν τε καὶ τρέφειν αὐ-
τούς· ἐπειδὴν δὲ συνετοὶ ἤδη γίνωνται τῶν καλῶς ἐχόν-
των καὶ αἰδῶς καὶ ἐρύθημα καὶ φόβος καὶ ἐπιθυμία τῶν
ἀρίστων ἀναφύηται αὐτοῖς καὶ αὐτὰ ἤδη τὰ σώματα
ἀξιόχρεα δοκῇ πρὸς τοὺς πόνους παγιώτερα γιγνόμενα
καὶ πρὸς τὸ ἰσχυρότερον συνιστάμενα, τῆνικαὐτα ἤδη
παραλαμβάνοντες αὐτοὺς διδάσκομεν ἄλλα μὲν τῆς ψυχῆς
μαθήματα καὶ γυμνάσια προτιθέντες, ἄλλους δὲ πρὸς τοὺς
πόνους καὶ τὰ σώματα ἐθίζοντες. οὐ γὰρ ἱκανὸν ἡμῖν
ἔδοξε τὸ μόνον φῦναι ὥς ἔφν ἕκαστος ἦτοι κατὰ τὸ σώ-
μα ἢ κατὰ τὴν ψυχὴν, ἀλλὰ καὶ παιδεύσεως καὶ μαθημά-
των ἐπ' αὐτοὺς δεόμεθα, ὅφ' ὧν τὰ τε εὐφυῶς διακεί-
μενα βελτίω παρὰ πολὺ γίγνοιτο ἂν καὶ τὰ φανύλως ἔχοντα
μετακοσμοῖτο πρὸς τὸ βέλτιον· καὶ τὸ παράδειγμα ἡμῖν
παρὰ τῶν γεωργῶν, οἳ τὰ φυτὰ μέχρι μὲν πρόσγεια καὶ
νήπια ἔστι σκέπουσιν καὶ περιφράττουσιν, ὥς μὴ βλά-
πτοιτο ὑπὸ τῶν πνευμάτων· ἐπειδὴν δὲ ἤδη παχύνηται
τὸ ἔρνος, τῆνικαὐτα περιτέμνουσί τε τὰ περιττὰ καὶ πα-
ραδιδόντες αὐτὰ τοῖς ἀνέμοις δονεῖν καὶ διασαλεύειν καρ-
πιμώτερα ἐξεργάζονται. τὴν μὲν τοίνυν ψυχὴν μουσικῇ 21
τὸ πρῶτον καὶ ἀριθμητικῇ ἀναρριπίζομεν καὶ γράμματα
γράψασθαι καὶ τορῶς αὐτὰ ἐπιλέξασθαι διδάσκομεν·
προϊοῦσι δὲ ἤδη σοφῶν ἀνδρῶν γνώμας καὶ ἔργα παλαιὰ
καὶ λόγους ὠφελίμους ἐν μέτροις κατακοσμήσαντες, ὥς
μᾶλλον μνημονεύοιεν, ῥαψωδοῦμεν αὐτοῖς. οἳ δὲ καὶ ἀκού-
οντες ἀριστείας τινὰς καὶ πράξεις ἀοιδίμους ὁρέγονται
κατὰ μικρὸν καὶ πρὸς μίμησιν ἐπεγείρονται, ὥς καὶ αὐτοὶ
ἄδοιντο καὶ θαυμάζοιντο ὑπὸ τῶν ὕστερον, οἷα πολλὰ
Ἡσίοδος τε ἡμῖν καὶ Ὅμηρος ἐποίησαν. ἐπειδὴν δὲ πλη-
σιάζωσι πρὸς τὴν πολιτείαν καὶ δέη αὐτοὺς ἤδη μετα-
χειρίζεσθαι τὰ κοινὰ — καίτοι ἔξω τοῦ ἀγῶνος ἴσως
ταῦτα· οὐ γὰρ ὅπως τὰς ψυχὰς αὐτῶν ἀσκοῦμεν, ἐξ ἀρ-

χῆς προὔκειτο εἰπεῖν, ἀλλὰ δι' ὅ τι τοῖς τοιούτοις πόνοις καταγυμνάζειν αὐτοὺς ἀξιούμεν. ὥστε αὐτὸς ἐμαντῶ σιωπᾶν προστάτω οὐ περιμείνας τὸν κῆρυκα οὐδὲ τὸν Ἀρεοπαγίτην σέ, ὅς ὑπ' αἰδοῦς, οἶμαι, ἀνέχη ληροῦντα ἤδη τοσαῦτα ἔξω τοῦ πράγματος.

ANAX. Εἰπέ μοι, ὦ Σόλων, πρὸς δὲ δὴ τοὺς τὰ ἀναγκαιότατα μὴ λέγοντας ἐν Ἀρείῳ πάγω, ἀλλὰ ἀποσιωπῶντας, οὐδὲν τῇ βουλῇ πρόστιμον ἐπινενόηται;

ΣΟΛ. Τί τοῦτο ἤρου με; οὐδέπω γὰρ δῆλον.

ANAX. Ὅτι τὰ κάλλιστα καὶ ἐμοὶ ἀκούσαι ἡδίστα παρεῖς τὰ περὶ τῆς ψυχῆς τὰ ἥττον ἀναγκαῖα λέγειν διανοῇ, γυμνάσια καὶ διαπονήσεις τῶν σωμάτων.

ΣΟΛ. Μέννημαι γὰρ, ὦ γενναῖε, τῶν ἀπ' ἀρχῆς προορήσεων καὶ ἀποπλανᾶν οὐ βούλομαι τὸν λόγον, μὴ σου ἐπιταράξῃ τὴν μνήμην ἐπιρρέων. πλὴν ἀλλὰ καὶ ταῦτα ἐρῶ διὰ βραχέων, ὥς οἶόν τε· τὸ γὰρ ἀκριβὲς τῆς
 22 περὶ αὐτῶν διασκέψεως ἑτέρου ἂν εἴη λόγου. θυθμιζομεν οὖν τὰς γνώμας αὐτῶν νόμους τε τοὺς κοινούς ἐκδιδάσκοντες, οἱ δημοσίᾳ πᾶσι πρόκειται ἀναγινώσκειν μεγάλοις γράμμασιν ἀναγεγραμμένοι, κελεύοντες ἅ τε χρῆ ποιεῖν καὶ ὧν ἀπέχεσθαι, καὶ ἀγαθῶν ἀνδρῶν συνουσίαις, παρ' ὧν λέγειν τὰ δέοντα ἐκμανθάνουσι καὶ πράττειν τὰ δίκαια καὶ ἐκ τοῦ ἴσου ἀλλήλοις συμπολιτεύεσθαι καὶ μὴ ἐφίεσθαι τῶν αἰσχυρῶν καὶ ὀρέγεσθαι τῶν καλῶν, βίαιον δὲ μηδὲν ποιεῖν. οἱ δὲ ἄνδρες οὗτοι σοφισταὶ καὶ φιλόσοφοι πρὸς ἡμῶν ὀνομάζονται. καὶ μέντοι καὶ ἐς τὸ θέατρον συνάγοντες αὐτοὺς δημοσίᾳ παιδεύομεν ὑπὸ κωμωδίαις καὶ τραγωδίαις ἀρετὰς τε ἀνδρῶν παλαιῶν καὶ κακίας θεωμένους, ὥς τῶν μὲν ἀποτρέποιντο, ἐπ' ἐκεῖνα δὲ σπεύδοιεν· τοῖς δὲ γε κωμωδοῖς καὶ ἀποσκώπτειν καὶ λαιδορεῖσθαι ἐφίεμεν ἐς τοὺς πολίτας, οὓς ἂν αἰσχυρὰ καὶ ἀνάξια τῆς πόλεως ἐπιτηδεύοντας αἰσθωνται, αὐτῶν τε ἐκείνων χάριν, ἀμείνους γὰρ οὕτω γίνονται ὀνειδιζόμενοι, καὶ τῶν πολλῶν, ὥς φεύγοιεν τὸν ἐπὶ τοῖς ὁμοίοις ἔλεγχον.

1336 *ANAX.* Εἶδον, ὦ Σόλων, οὓς φῆς τοὺς τραγωδοὺς 23
καὶ κωμωδοὺς, εἴ γε ἐκεῖνοί εἰσιν, ὑποδήματα μὲν βαρέα
καὶ ὑψηλὰ ὑποδεδεμένοι, χρυσαῖς δὲ ταινίαις τὴν
ἐσθῆτα πεποικιλμένοι, κράνη δὲ ἐπικείμενοι παγγέλοια
κεκηνότα παμμέγεθες, αὐτοὶ δὲ ἐνδοθεν μεγάλα τε
ἐκεκράγεσαν καὶ διέβαινον οὐκ οἶδ' ὅπως ἀσφαλῶς ἐν
τοῖς ὑποδήμασι. Διονύσω δὲ, οἶμαι, τότε ἡ πόλις ἐώρτα-
ζεν. οἱ δὲ κωμωδοὶ βραχύτεροι μὲν ἐκείνων καὶ πεζοὶ
καὶ ἀνθρωπινώτεροι καὶ ἥττον ἐβόων, κράνη δὲ πολὺ
γελοιότερα, καὶ τὸ θέατρον γοῦν ἅπαν ἐγέλα ἐπ' αὐτοῖς·
ἐκείνων δὲ τῶν ὑψηλῶν σκυθρωποὶ ἅπαντες ἤκουον, οἱ-
κτείροντες, οἶμαι, αὐτοὺς πέδας τηλικαύτας ἐπισυρο-
μένους.

ΣΟΛ. Οὐκ ἐκείνους, ὦγαθέ, ὥκτειρον, ἀλλὰ ποιη-
τῆς ἴσως ἀρχαίαν τινὰ συμφορὰν ἐπεδείκνυτο τοῖς θεα-
ταῖς καὶ ῥήσεις οἰκτρὰς ἐτραγῶδει πρὸς τὸ θέατρον, ὑφ'
ῶν ἐς δάκρυα κατεσπῶντο οἱ ἀκούοντες. Εἰκὸς δὲ σε καὶ
αὐλοῦντας ἐωρακέναι τινὰς τότε καὶ ἄλλους συνάδοντας
ἐν κύκλῳ συνεσιῶτας, οὐδ' αὐτὰ, ὦ Ἀνάχαρσι, ἀχρεῖα
ῥήματα καὶ αὐλήματα. τούτοις δ' οὖν ἅπασι καὶ τοῖς τοιού-
τοις παραθηγόμενοι τὰς ψυχὰς ἀμείνους ἡμῖν γίνονται.

Τὰ δὲ δὴ σώματα, ὅπερ μάλιστα ἐπόθεις ἀκοῦσαι, 24
ὥδε καταγυμνάζομεν· ἀποδύσαντες αὐτὰ, ὡς ἔφην, οὐκέτι
ἀπαλὰ καὶ τέλεον ἀσυμπαγῇ ὄντα πρῶτον μὲν ἐθίζειν
ἀξιοῦμεν πρὸς τὸν ἀέρα συνοικειοῦντες αὐτὰ ταῖς ὥραις
ἐκάσταις, ὡς μήτε θάλπος δυσχεραίνειν μήτε πρὸς
κρύος ἀπαγορεύειν· ἔπειτα δὲ χρίομεν ἐλαίῳ καὶ κατα-
μαλάττομεν, ὡς εὐτονώτερα γίγνοιτο. ἄτοπον γάρ, εἰ τὰ
μὲν σκῦτή νομίζομεν ὑπὸ τῷ ἐλαίῳ μαλαττόμενα δυσρα-
γέστερα καὶ πολλῷ διαρκέστερα γίνεσθαι νεκρά γε ἤδη
ὄντα, τὸ δ' ἐτι ζωῆς μετέχον σῶμα μὴ ἂν ἀμεινον ἡγοί-
μεθα ὑπὸ τοῦ ἐλαίου διατεθήσεσθαι. τούντεῦθεν ποι-
κίλα τὰ γυμνάσια ἐπινοήσαντες καὶ διδασκάλους ἐκάστων
ἐπιστήσαντες τὸν μὲν τινὰ πυκτεῦειν τὸν δὲ παγκρατιά-
ζειν διδάσκομεν, ὡς τοὺς τε πόνους καρτερεῖν ἐθίζοιτο

καὶ ὁμόσε χωρεῖν ταῖς πληγαῖς μηδὲ ἀποτρέποντο δέει
 τῶν τραυμάτων. τοῦτο δὲ ἡμῖν δύο τὰ ὠφελιμώτατα
 ἐξεργάζεται ἐν αὐτοῖς θυμοειδῆς τε παρασκευάζον ἐς
 τοὺς κινδύνους καὶ τῶν σωμάτων ἀφειδεῖν καὶ προσέτι
 ἐρρωσθαι καὶ καρτεροὺς εἶναι. ὅσοι δὲ αὐτῶν κάτω
 συννευκότες παλαίουσι, καταπίπτειν τε ἀσφαλῶς μαν-
 θάνουσι καὶ ἀνίστασθαι εὐμαρῶς καὶ ὠθισμοὺς καὶ πε-
 ριπλοκὰς καὶ λυγισμοὺς καὶ ἄγχεσθαι δύνασθαι καὶ ἐς
 ὕψος ἀναβαστάσαι τὸν ἀντίπαλον, οὐκ ἀχρεῖα οὐδὲ οὔτοι
 ἐκμελετώντες, ἀλλὰ ἐν μὲν τὸ πρῶτον καὶ μέγιστον ἀναμ-
 φιβόλως κτώμενοι· δυσπαθέστερα γὰρ καὶ καρτερώτερα
 τὰ σώματα γίνονται αὐτοῖς διαπονούμενα. ἕτερον δὲ
 οὐδὲ αὐτὸ μικρόν· ἐμπειροὶ γὰρ δὴ ἐκ τούτου καθί-
 στανται, εἴ ποτε ἀφίκοιντο εἰς χρεῖαν τῶν μαθημάτων
 τούτων ἐν ὅπλοις· δῆλον γὰρ ὅτι καὶ πολεμῖον ἀνδρὶ ὁ
 τοιοῦτος συμπλακεῖς καταρρίψει τε θάπτον ὑποσκελίσας
 καὶ καταπесῶν εἴσεται ὥς ῥᾶστα ἐξανίστασθαι. πάντα
 γὰρ ταῦτα, ὦ Ἀνάχαρσι, ἐπ' ἐκείνον τὸν ἀγῶνα πορίζο-
 μεθα τὸν ἐν τοῖς ὅπλοις καὶ ἡγούμεθα πολὺ ἀμείνοσι
 χρήσασθαι τοῖς οὕτως ἀσκηθεῖσιν, ἐπειδὴν πρότερον αὐ-
 τῶν γυμνὰ τὰ σώματα καταμαλάξαντες καὶ διαπονήσαντες
 ἐρρωμενέστερα καὶ ἀλκιμώτερα ἐξεργασώμεθα καὶ κοῦφα
 καὶ εὐτόνα καὶ τὰ αὐτὰ βαρέα τοῖς ἀνταγωνισταῖς.

25 ἐννοεῖς γὰρ, οἶμαι, τὸ μετὰ τοῦτο, οἷους εἰκὸς σὺν ὅπλοις
 ἔσεσθαι τοὺς καὶ γυμνοὺς ἂν φόβον τοῖς δυσμενέσιν ἐμ-
 ποιήσοντας, οὐ πολυσαρκίαν ἀργὸν καὶ λευκὴν ἢ ἀσαρ-
 κίαν μετὰ ὠχρότητος ἐπιδεικνυμένους, οἷα γυναικῶν σώ-
 ματα ὑπὸ σκιᾷ μεμαρασμένα, τρέμοντα ἰδρῶτί τε πολλῷ
 εὐθύς ῥεόμενα καὶ ἀσθμαίνοντα ὑπὸ τῷ κράνει, καὶ μά-
 λιστα ἦν καὶ ὁ ἥλιος ὥσπερ νῦν τὸ μεσημβρινὸν ἐπιφλέ-
 γη. οἷς τί ἂν τις χρήσαιτο διψῶσι καὶ τὸν κονιορτὸν
 οὐκ ἀνεχομένοις καὶ, εἰ αἷμα ἴδοιεν, εὐθύς ταραττομένοις
 καὶ προαποθνήσκουσι πρὶν ἐντὸς βέλους γενέσθαι καὶ
 εἰς χεῖρας ἐλθεῖν τοῖς πολεμίοις. οὔτοι δὲ ἡμῖν ὑπερυ-
 θροὶ ἐς τὸ μέλαντερον ὑπὸ τοῦ ἡλίου κεχρωσμένοι καὶ

ἄρρενωποί, πολὺ τὸ ἐμψυχον καὶ θερμὸν καὶ ἀνδρῶδες
 ἐπιφαίνοντες, τοσαύτης εὐεξίας ἀπολαύοντες, οὔτε ῥικνοὶ
 καὶ κατεσκληρότερες οὔτε περιπληθεῖς ἐς βάρος, ἀλλὰ ἐς
 τὸ σύμμετρον περιγεγραμμένοι, τὸ μὲν ἄχρεϊον τῶν σαρ-
 κῶν καὶ περιττὸν τοῖς ἰδρώσιν ἐξαναλωκότες, ὃ δὲ ἰσχὺν
 καὶ τόνον παρεῖχεν, ἀμιγῆς τοῦ φαύλου περιλελειμμένον
 ἐρρωμένως φυλάττοντες· ὅπερ γὰρ δὴ οἱ λικμῶντες τὸν
 πυρὸν, τοῦτο ἡμῖν καὶ τὰ γυμνάσια ἐργάζεται ἐν τοῖς
 σώμασι τὴν μὲν ἄχνην καὶ τοὺς ἀθέρας ἀποφυσῶντα,
 καθαρὸν δὲ τὸν καρπὸν διευκρινοῦντα καὶ προσσωρεύοντα.
 καὶ διὰ τοῦτο ὑγιαίνειν τε ἀνάγκη καὶ ἐπὶ μήκιστον διαρ- 26
 κεῖν ἐν τοῖς καμάτοις· ὁψέ τε ἂν ἰδίειν ὁ τοιοῦτος ἄρ-
 ξαιτο καὶ ὀλιγάκις ἂν ἀσθενῶν φανείη. ὥσπερ ἂν εἰ πῦρ
 τις φέρων ἅμα ἐμβάλοι ἐς πυρὸν αὐτὸν καὶ ἐς τὴν κα-
 λάμην αὐτοῦ καὶ ἐς τὴν ἄχνην, — αὐθις γὰρ ἐπὶ τὸν
 λικμῶντα ἐπάνειμι — θᾶπτον ἂν, οἶμαι, παρὰ πολὺ ἢ
 καλάμη ἀναφλεγείη· ὃ δὲ πυρὸς κατ' ὀλίγον, οὔτε φλο-
 γὸς μεγάλης ἀνισταμένης οὔτε ὑπὸ μιᾷ τῇ ὀρμῇ, ἀλλὰ
 κατὰ μικρὸν ὑποτυφόμενος χρόνῳ ὕστερον καὶ αὐτὸς ἂν
 κατακαυθείη. οὐ τοίνυν οὐδὲ νόσος οὐδὲ κάματος ἐς
 τοιοῦτο σῶμα ἐμπεσόντα ῥαδίως ἐλέγξειεν ἂν οὐδ' ἐπι-
 κρατήσειεν εὐμαρῶς· τὰ ἐνδοθεν γὰρ εὖ παρεσκευάσται
 αὐτῷ καὶ τὰ ἔξω μάλα καρτερῶς πέφρακται πρὸς αὐτά,
 ὥς μὴ παριέναι ἐς τὸ εἶσω, μηδὲ παραδέχεσθαι μήτε
 ἥλιον αὐτὸν μήτε κρύος ἐπὶ λύμῃ τοῦ σώματος. πρὸς τε
 τὸ ἐνδιδὸν ἐν τοῖς πόνοις πολὺ τὸ θερμὸν τὸ ἐνδοθεν
 ἐπιρρέον, ἅτε ἐκ πολλοῦ προπαρασκευασμένον καὶ ἐς τὴν
 ἀναγκαίαν χρεῖαν ἀποκείμενον, ἀναπληροῖ εὐθὺς ἐπάρδον
 τῇ ἀκμῇ καὶ ἀκαμάτους ἐπὶ πλεῖστον παρέχεται· τὸ γὰρ
 προπονήσαι πολλὰ καὶ προκαμεῖν οὐκ ἀνάλωσιν τῆς
 ἰσχύος, ἀλλ' ἐπίδοσιν ἐργάζεται καὶ ἀναρριπιζομένη πλείων
 γίγνεται. καὶ μὴν καὶ δρομικοὺς εἶναι ἀσκοῦμεν αὐτοὺς 27
 ἐς μῆκος τε διαρκεῖν ἐθίζοντες καὶ ἐς τὸ ἐν βραχεὶ
 ὠκύτερον ἐπικουφίζοντες· καὶ ὁ δρόμος οὐ πρὸς τὸ στερ-
 ρὸν καὶ ἀντίτυπον, ἀλλὰ ἐν ψάμμῳ βαθείᾳ, ἐνθα οὔτε

βεβαίως ἀπερεῖσαι τὴν βάσιν οὔτε ἐπιστηρίξαι ῥαδίον
 ὑποσυρομένου πρὸς τὸ ὑπεῖκον τοῦ ποδός. ἀλλὰ καὶ
 ὑπεράλλεσθαι τάφρον, εἰ δέοι, ἢ εἰ τι ἄλλο ἐμπόδιον,
 καὶ πρὸς τοῦτο ἀσκοῦνται ἡμῖν ἔτι καὶ μολυβδίδας χει-
 ροπληθεῖς ἐν ταῖν χεροῖν ἔχοντες. εἴτα περὶ ἀκοντίου
 βολῆς ἐς μῆκος ἀμιλλῶνται. εἶδες δὲ καὶ ἄλλο τι ἐν τῷ
 γυμνασίῳ χαλκοῦν, περιφερὲς, ἀσπίδι μικρᾷ ἑοικὸς ὄχα-
 ρον οὐκ ἐχούση οὐδὲ τελαμῶνας, καὶ ἐπειράθης γε αὐτοῦ
 κειμένου ἐν τῷ μέσῳ καὶ ἐδόκει σοι βαρὺ καὶ δύσληπτον
 ὑπὸ λειότητος· ἐκεῖνο τοίνυν ἄνω τε ἀναρριπτοῦσιν εἰς
 τὸν αἶρα καὶ ἐς τὸ πόρρω φιλοτιμούμενοι, ὅστις ἐπὶ
 μῆκιστον ἐξέλθοι καὶ τοὺς ἄλλους ὑπερβάλοιτο, καὶ ὁ
 πόνος οὗτος ὤμους τε αὐτῶν κρατύνει καὶ τόνον τοῖς
 28 ἄκροις ἐντίθησιν. ὁ πηλὸς δὲ καὶ ἡ κόνις, ἅπερ σοι γε-
 λοιότερα ἐξ ἀρχῆς ἔδοξεν, ἄκουσον, ὦ θαυμάσιε, ὅτου ἔνε-
 κα ὑποβέβληται· πρῶτον μὲν, ὥς μὴ ἐπὶ τὸ κραταιὸν ἢ
 πτώσις αὐτοῖς γίγνοιτο, ἀλλ' ἐπὶ τὸ μαλακὸν ἀσφαλῶς
 πίπτοιεν· ἔπειτα καὶ τὸν ὀλισθον ἀνάγκη πλείω γίγνεσθαι,
 ἰδρύντων ἐν τῷ πηλῷ, ὃ σὺ ταῖς ἐγχέλεσιν εἰκάζεις, οὐκ
 ἀχρεῖον οὐδὲ γελοῖον ὄν· ἀλλὰ καὶ τοῦτο ἐς ἰσχὺν καὶ
 τόνον οὐκ ὀλίγα συντελεῖ, ὅποταν οὕτως ἐχόντων ἀλλήλων
 ἀναγκάζωνται ἐγκρατῶς ἀντιλαμβάνεσθαι καὶ συνέχειν διο-
 λισθάνοντας· αἵρεσθαί τε ἐν πηλῷ ἰδρωκότα μετ' ἐλαίου,
 ἐκπεσεῖν καὶ διαρρυῆναι τῶν χειρῶν σπουδάζοντα μὴ
 μικρὸν εἶναι νόμιζε. καὶ ταῦτα πάντα, ὥσπερ ἔφην ἐμ-
 προσθεν, ἐς τοὺς πολέμους καὶ χρήσιμα, εἰ δέοι φίλον
 τρωθέντα ῥαδίως ἀράμενον ὑπέξενεγκεῖν ἢ καὶ πολέμιον
 συναρπάσαντα ἥκειν μετέωρον κομίζοντα. καὶ διὰ τοῦτο
 ἐς ὑπερβολὴν ἀσκοῦμεν τὰ χαλεπώτερα προτιθέντες, ὥς
 29 τὰ μικρότερα μακρῷ εὐκολώτερον φέροιεν. τὴν μέντοι
 κόνιν ἐπὶ τὸ ἐναντίον χρησίμην οἴομεθα εἶναι, ὥς μὴ
 30 διολισθάνοιεν συμπλεκόμενοι· ἐπειδὴν γὰρ ἐν τῷ πηλῷ
 ἀσκηθῶσι συνέχειν τὸ διαδιδράσκον ὑπὸ γλισχρότητος,
 ἐθίζονται καὶ ἐκφεύγειν αὐτοὶ ληφθέντες ἐκ τῶν χειρῶν,
 καὶ ταῦτα ἐν ἀφύκτῳ ἐχόμενοι. καὶ μὴν καὶ τὸν ἰδρῶτα

συνέχειν δοκεῖ ἢ κόνις ἀθρόον ἐκχεόμενον ἐπιπαττομένη καὶ ἐπὶ πολὺ διαρκεῖν ποιεῖ τὴν δύναμιν καὶ κώλυμα γίγνεται μὴ βλάπτεσθαι ὑπὸ τῶν ἀνέμων ἀραιοῖς τότε καὶ ἀνεωρόσι τοῖς σώμασιν ἐμπιπτόντων. ἄλλως τε καὶ τὸν ῥύπον ἀποσμᾶ καὶ στιλπνότερον ποιεῖ τὸν ἄνδρα. καὶ ἔγωγε ἠδέως ἂν παραστησάμενος πλησίον τῶν τε λευκῶν τινα ἐκείνων καὶ ὑπὸ σκιᾷ δεδιητημένων καὶ ὃν ἂν ἔλῃ τῶν ἐν τῷ Λυκείῳ γυμναζομένων ἀποπλύναι τὴν κόνιν καὶ τὸν πηλόν, ἐροίμην ἂν σε, ποτέρῳ ἂν ὅμοιος εὖξαιο γενέσθαι; οἶδα γάρ, ὡς αὐτίκα ἔλοιό ἂν ἐκ πρώτης προσόψεως, εἰ καὶ μὴ ἐπὶ τῶν ἔργων πειραθείης ἑκατέρου, συνεστηκὼς καὶ συγκεκροτημένος εἶναι μᾶλλον ἢ θρύπτεσθαι καὶ διαρρεῖν καὶ λευκὸν εἶναι ἀπορία καὶ φυγῇ εἰς τὰ εἶσω τοῦ αἵματος.

Ταῦτ' ἔστιν, ὦ Ἀνάχαρσι, ἃ τοὺς νέους ἡμεῖς ἀσκοῦμεν 30 οἰόμενοι φύλακας ἡμῖν τῆς πόλεως ἀγαθοὺς γενέσθαι καὶ ἐν ἐλευθερίᾳ βιώσεσθαι δι' αὐτούς, κρατοῦντες μὲν τῶν δυσμενῶν εἰ ἐπίοιεν, φοβεροὶ δὲ τοῖς περιοίκοις ὄντες, ὡς ὑποπτησσειν τε καὶ ὑποτελεῖν ἡμῖν τοὺς πλείστους αὐτῶν. ἐν εἰρήνῃ τε αὖ πολὺ ἀμείνοσιν αὐτοῖς χρώμεθα περὶ μηδὲν τῶν αἰσχυρῶν φιλοτιμουμένοις μηδ' ὑπ' ἀργίας ἐς ὕβριν τρεπομένοις, ἀλλὰ περὶ τὰ τοιαῦτα διατρίβουσι καὶ ἀσχόλοις οὖσιν ἐν αὐτοῖς. καὶ ὅπερ ἔφην τὸ κοινὸν ἀγαθὸν καὶ τὴν ἄκραν πόλεως εὐδαιμονίαν, τοῦτ' ἔστιν, ὁπότεν ἐς τε εἰρήνην καὶ ἐς πόλεμον τὰ ἀριστα παρσκευασμένη φαίνοιτο ἢ νεότης περὶ τὰ κάλλιστα ἡμῖν σπουδάζοντες.

ANAX. Οὐκοῦν, ὦ Σόλων, ἦν ποτε ὑμῖν ἐπίωσιν 31 οἱ πολέμιοι, χρισάμενοι τῷ ἐλαίῳ καὶ κονισάμενοι πρόϊτε καὶ αὐτοὶ πύξ τὰς χεῖρας ἐπ' αὐτοὺς προβεβλημένοι, κᾶκεῖνοι δηλαδὴ ὑποπτήσσουσιν ὑμᾶς καὶ φεύγουσι δεδιότες, μὴ σφίσι κεχηνόσι πάττητε τὴν ψάμμον ἐς τὸ στόμα ἢ περιπηδήσαντες, ὡς κατὰ νότου γένησθε, περιπλέξητε αὐτοῖς τὰ σκέλη περὶ τὴν γαστέρα καὶ διάγχητε ὑπὸ τὸ κράνος ὑποβαλόντες τὸν πῆχυν καὶ νῆ Δί' οἱ

μὲν τοξεύσουσι δῆλον ὅτι καὶ ἀκοντιοῦσιν, ὑμῶν δὲ ὥσπερ
 ἀνδριάντων οὐ καθίξεται τὰ βέλη κεχρωσμένων πρὸς τὸν
 ἥλιον καὶ πολὺ τὸ αἷμα πεπορισμένων· οὐ γὰρ καλὰ μὴ
 καὶ ἀθέρεις ὑμεῖς ἔστε, ὥς τάχιστα ἐνδιδόναι πρὸς τὰς
 πληγὰς, ἀλλὰ ὅψέ ποτε ἂν καὶ μόλις κατατεμνόμενοι
 βαθέσι τοῖς τραύμασιν αἷμα ὀλίγον ὑποδείξετε· τοιαῦτα
 γὰρ φῆς, εἰ μὴ πάνυ παρήκουσα τοῦ παραδείγματος.
 32 ἤ τὰς πανοπλίας ἐκείνας τότε ἀναλήψεσθε τὰς τῶν
 κωμωδῶν τε καὶ τραγωδῶν, καὶ ἦν προτεθῇ ὑμῖν ἔξο-
 δος, ἐκεῖνα τὰ κράνη περιθήσεσθε τὰ κεκηνότα, ὥς φο-
 βερώτεροι εἴητε τοῖς ἐναντίοις μορμολυττόμενοι αὐτούς,
 καὶ ὑποθήσεσθε τὰ ὑψηλὰ ἐκεῖνα δηλαδὴ· φεύγουσί τε
 γὰρ, ἦν δέη, κοῦφα, καὶ ἦν διώκητε, ἄφρυκτα τοῖς πολε-
 μίοις ἔσται, ὑμῶν οὕτω μεγάλα διαβαινόντων ἐπ' αὐτούς.
 ἀλλ' ὄρα, μὴ ταῦτα μὲν ὑμῖν τὰ κομψὰ λῆρος ἢ καὶ
 παιδιὰ ἄλλως καὶ διατριβαὶ ἀργοῦσι καὶ ῥαθυμεῖν ἐθέ-
 λουσι τοῖς νεανίσκοις. εἰ δὲ βούλεσθε πάντως ἐλεύθε-
 ροι καὶ εὐδαίμονες εἶναι, ἄλλων ὑμῖν γυμνασίων δεήσει
 καὶ ἀσκήσεως ἀληθινῆς τῆς ἐν τοῖς ὅπλοις, καὶ ἡ ἀμιλλα
 οὐ πρὸς ἀλλήλους μετὰ παιδιᾶς, ἀλλὰ πρὸς τοὺς δυσμε-
 νεῖς ἔσται μετὰ κινδύνων μελετῶσι τὴν ἀρετὴν. ὥστε
 ἀφέντας τὴν κόνιν καὶ τὸ ἔλαιον διδάσκετε αὐτοὺς τοξεύ-
 ειν καὶ ἀκοντίζειν μὴ κοῦφα δίδόντες τὰ ἀκόντια καὶ οἷα
 διαφέρεσθαι πρὸς τὸν ἄνεμον, ἀλλ' ἔστω λόγχη βαρεῖα
 μετὰ συρισμοῦ ἐλιπτομένη καὶ λίθος χειροπληθῆς καὶ
 σάγαρις καὶ γέρορον ἐν τῇ ἀριστερᾷ καὶ θώραξ καὶ κρά-
 νος. ὥς δὲ νῦν ἔχετε, θεῶν τινος εὐμενεῖα σώζεσθαι
 33 μοι δοκεῖτε, οἳ μηδέπω ἀπολώλατε ὑπὸ τινων ὀλίγων
 ψιλῶν ἐπιπεσόντων. ἰδού γέ τοι ἦν σπασάμενος τὸ μικρὸν
 τοῦτο ξιφίδιον τὸ παρὰ τὴν ζώνην μόνος ἐπεισπέσω τοῖς
 νέοις ὑμῶν ἅπασιν, αὐτοβοεῖ ἂν ἔλοιμι τὸ γυμνάσιον φυ-
 γόντων ἐκείνων καὶ οὐδενὸς ἀντιβλέπειν τῷ σιδήρῳ τολ-
 μῶντος, ἀλλὰ περὶ τοὺς ἀνδριάντας ἂν περιστάμενοι καὶ
 περὶ τοὺς κίονας κατακρυπτόμενοι γέλωτα ἂν μοι παρά-
 σχοιεν δακρύοντες οἱ πολλοὶ καὶ τρέμοντες. καὶ τότε

ἂν ἴδοις οὐκέτι ἐρυθριῶντας αὐτοὺς τὰ σώματα οἷοι νῦν εἶσιν, ἀλλὰ ὥχροι ἅπαντες αὐτίκα γένοιντ' ἂν ὑπὸ τοῦ δέους μεταβαφέντες. οὕτως ὑμᾶς ἢ εἰρήνη διατέθεικε βαθεῖα οὔσα, ὥς μὴ ἂν ῥαδίως ἀνασχέσθαι λόφον ἓνα κράνους πολεμίου ἰδόντας.

ΣΟΛ. Οὐ ταῦτα ἔφασαν, ὦ Ἀνάχαρσι, Θρακῶν ³⁴ τε ὅσοι μετ' Εὐμόλπου ἐφ' ἡμᾶς ἐστράτευσαν καὶ αἱ γυναῖκες ὑμῶν αἱ μετὰ Ἱππολύτης ἐλάσασαι ἐπὶ τὴν πόλιν οὐδὲ ἄλλοι ὅσοι ἡμῶν ἐν ὅπλοις ἐπειράθησαν. ἡμεῖς γὰρ, ὦ μακάριε, οὐκ ἐπείπερ οὕτω γυμνὰ τὰ σώματα ἐκπονοῦμεν τῶν νέων, διὰ τοῦτο καὶ ἄνοπλα ἐξάγομεν ἐπὶ τοὺς κινδύνους, ἀλλ' ἐπειδὴν καθ' αὐτοὺς ἄριστοι γένωνται, ἀσκοῦνται τὸ μετὰ τοῦτο ξὺν τοῖς ὅπλοις καὶ πολὺ ἄμεινον χρήσαιντ' ἂν αὐτοῖς οὕτω διακείμενοι.

ΑΝΑΧ. Καὶ ποῦ τοῦτο ὑμῖν ἐστι τὸ γυμνάσιον τὸ ἐν τοῖς ὅπλοις; οὐ γὰρ εἶδον ἔγωγε ἐν τῇ πόλει τοιοῦτον οὐδὲν ἄπασαν αὐτὴν ἐν κύκλῳ περιελθών.

ΣΟΛ. Ἀλλὰ ἴδοις ἂν, ὦ Ἀνάχαρσι, ἐπὶ πλεον ἡμῖν συνδιατρίψας καὶ ὅπλα ἐκάστῳ μάλα πολλὰ, οἷς χρώμεθα ὅποτεν ἀναγκαῖον ἦ, καὶ λόφους καὶ φάλαρα καὶ ἵππους καὶ ἱππέας σχεδὸν τὸ τέταρτον τῶν πολιτῶν. τὸ μέντοι ὀπλοφορεῖν αἰεὶ καὶ ἀκινάκην παρεξῶσθαι περιττὸν ἐν εἰρήνῃ οἰόμεθα εἶναι, καὶ πρόστιμόν γ' ἔστιν, ὅστις ἐν ἄστει σιδηροφοροίῃ μηδὲν δέον ἢ ὅπλα ἐξενέγκοι εἰς τὸ δημόσιον. ὑμεῖς δὲ συγγνωστοὶ ἐν ὅπλοις αἰεὶ βιούντες· τὸ τε γὰρ ἐν ἀφράκτῳ οἰκεῖν ῥάδιον ἐς ἐπιβουλὴν, καὶ οἱ πόλεμοι μάλα πολλοί, καὶ ἄδηλον ὅποτε τις ἐπιστὰς κοιμώμενον κατασπάσας ἀπὸ τῆς ἀμάξης φρονεύσειεν· ἢ τε πρὸς ἀλλήλους ἀπιστία αὐθαιρέτως καὶ μὴ ἐν νόμῳ ξυμπολιτευομένων ἀναγκαῖον αἰεὶ τὸν σίδηρον ποιεῖ, ὥς πλησίον εἶναι ἀμυνοῦντα, εἴ τις βιάζοιτο.

ΑΝΑΧ. Εἴτα, ὦ Σόλων, σιδηροφορεῖν μὲν οὐδε- ³⁵ νὸς ἀναγκαῖον ἔνεκα περιττὸν ὑμῖν δοκεῖ καὶ τῶν ὅπλων φείδεσθαι, ὥς μὴ διὰ χειρὸς ὄντα φθείροιτο, ἀλλὰ φν-

λάττετε ἀποκείμενα ὡς χρησόμενοι τότε τῆς χρείας ἐπιστάσης· τὰ δὲ σώματα τῶν νέων οὐδενὸς δεινοῦ ἐπείγοντος καταπονεῖτε παίοντες καὶ ὑπὸ τῶν ἰδρώτων καταναλίσκοντες, οὐ ταμιευόμενοι πρὸς τὸ ἀναγκαῖον τὰς ἀλκὰς αὐτῶν, ἀλλ' εἰκῇ ἐν τῷ πηλῷ καὶ τῇ κόνει ἐκχέοντες;

ΣΟΛ. Ἐοικας, ὦ Ἀνάχαρσι, τοιόνδε τι δυνάμεως πέρι ἐννοεῖν, ὡς οἶνω ἢ ὕδατι ἢ ἄλλῳ τῶν ὑγρῶν ὁμοίαν αὐτὴν οὖσαν· δέδιας οὖν, μὴ ὥσπερ ἐξ ἀγγείου κεραμοῦ λάθῃ διαρρυεῖσα ἐν τοῖς πόνοις κᾶτα ἡμῖν κενὸν καὶ ξηρὸν οἴχηται τὸ σῶμα καταλιποῦσα ὑπὸ μηδενὸς ἐνδοθεν ἀναπληρούμενον. τὸ δὲ οὐχ οὕτως ἔχει σοι, ἀλλ' ὅσῳ τις ἂν αὐτὴν ἐξαντλῇ τοῖς πόνοις, τοσῷδε μᾶλλον ἐπιρρεῖ κατὰ τὸν περί τῆς Ὑδρας μῦθον, εἰ τινα ἤκουσας, ὡς ἀντὶ μιᾶς κεφαλῆς τμηθείσης δὴ αἰεὶ ἄλλαι ἀνεφύοντο. ἦν δὲ ἀγύμναστος ἐξ ἀρχῆς καὶ ἄτονος ἢ μηδὲ διαρκῇ τὴν ὕλην ἔχῃ ὑποβεβλημένην, τότε ὑπὸ τῶν καμάτων βλάπτοιο ἂν καὶ καταμαραίνοιο, οἷόν τι ἐπὶ πυρὸς καὶ λύχνου γίγνεται· ὑπὸ γὰρ τῷ αὐτῷ φυσήματι τὸ μὲν πῦρ ἀνακαύσειας ἂν καὶ μεῖζον ἐν βραχεῖ ποιήσειας παραθήγων τῷ πνεύματι καὶ τὸ τοῦ λύχνου φῶς ἀποσβέσειας οὐκ ἔχον ἀποχρῶσαν τῆς ὕλης τὴν χορηγίαν, ὡς διαρκῇ εἶναι πρὸς τὸ ἀντιπνέον· οὐ γὰρ ἀπ' ἰσχυρᾶς, οἶμαι, τῆς ῥίξης ἀνεφύετο.

36 ANAX. Ταυτὶ γὰρ, ὦ Σόλων, οὐ πάνυ συνήμι· λεπτότερα γὰρ ἢ κατ' ἐμὲ εἰρηκας ἀκριβοῦς τινος φροντίδος καὶ διανοίας ὅξυ δεδορκυίας δεόμενα. ἐκεῖνο δέ μοι πάντως εἶπέ, τίνος ἔνεκα οὐχὶ καὶ ἐν τοῖς ἀγῶσι τοῖς Ὀλυμπιάσι καὶ Ἰσθμοῖ καὶ Πυθοῖ καὶ τοῖς ἄλλοις, ὅποτε πολλοὶ, ὡς φῆς, συνίασιν ὁψόμενοι τοὺς νέους ἀγωνισομένους, οὐδέποτε ἐν ὅπλοις ποιεῖσθε τὴν ἄμιλλαν, ἀλλὰ γυμνοὺς ἐς τὸ μέσον παραγαγόντες λακτιζομένους καὶ παιομένους ἐπιδείκνυτε καὶ νικήσασι μῆλα καὶ κότινον δίδοτε; ἄξιον γὰρ εἰδέναι τοῦτό γε, οὗτινος ἔνεκα οὕτω ποιεῖτε.

ΣΟΛ. Ἡγούμεθα γάρ, ὦ Ἀνάχαρσι, τὴν εἰς τὰ γυμνάσια προθυμίαν οὕτως ἂν πλείω ἐγγενέσθαι αὐτοῖς, εἰ τοὺς ἀριστεύοντας ἐν τούτοις ἴδοιεν τιμωμένους καὶ ἀνακηρυττομένους ἐν μέσοις τοῖς Ἑλλησι. καὶ διὰ τοῦτο ὥς εἰς τοσοῦτους ἀποδυσόμενοι εὐεξίας τε ἐπιμελοῦνται, ὥς μὴ αἰσχύνοντο γυμνωθέντες, καὶ ἀξιονικότερον ἕκαστος αὐτὸν ἀπεργάζεται. καὶ τὰ ἄθλα, ὥσπερ ἔμπροσθεν εἶπον, οὐ μικρά, ὁ ἔπαινος ὁ παρὰ τῶν θεατῶν καὶ τὸ ἐπισημότερον γενέσθαι καὶ δείκνυσθαι τῷ δακτύλῳ ἀριστον εἶναι τῶν καθ' αὐτὸν δοκοῦντα. τοιγάρτοι πολλοὶ τῶν θεατῶν, οἷς καθ' ἡλικίαν ἐτι ἢ ἄσκησις, ἀπίασιν οὐ μετρίως ἐκ τῶν τοιούτων ἀρετῆς καὶ πόνων ἐρασθέντες ὥς εἰ γέ τις, ὦ Ἀνάχαρσι, τὸν τῆς εὐκλείας ἔρωτα ἐκβάλῃ ἐκ τοῦ βίου, τί ἂν ἐτι ἀγαθὸν ἡμῖν γένοιτο; ἢ τίς ἂν τι λαμπρὸν ἐργάσασθαι ἐπιθυμήσειε; νῦν δὲ καὶ ἀπὸ τούτων εἰκάζειν παρέχοιεν ἂν σοι, ὅποιοι ἐν πολέμοις ὑπὲρ πατρίδος καὶ παίδων καὶ γυναικῶν καὶ ἱερῶν γένοιτ' ἂν ὅπλα ἔχοντες οἱ κοτίνου πέρι καὶ μήλων γυμνοὶ τοσαύτην προθυμίαν εἰς τὸ νικᾶν εἰσφερόμενοι. καίτοι τί ἂν πάθοις, εἰ θεάσαιο καὶ ὀρνύγων καὶ ἀλεκ- 37 τρυόνων ἀγῶνας παρ' ἡμῖν καὶ σπουδὴν ἐπὶ τούτοις οὐ μικράν; ἢ γελάσῃ δῆλον ὅτι, καὶ μάλιστα ἦν μάθης, ὥς ὑπὸ νόμῳ αὐτὸ δρῶμεν καὶ προστέτακται πᾶσι τοῖς ἐν ἡλικίᾳ παρεῖναι καὶ ὁρᾶν τὰ ὄρνεα διαπυκτεύοντα μέχρι τῆς ἐσχάτης ἀπαγορεύσεως; ἀλλ' οὐδὲ τοῦτο γελοῖον· ὑποδύεται γάρ τις ἡρέμα ταῖς ψυχαῖς ὁρμὴν εἰς τοὺς κινδύνους, ὥς μὴ ἀγεννέστεροι καὶ ἀτολμότεροι φαίνοντο τῶν ἀλεκτρυόνων μηδὲ προαπαγορεύοιεν ὑπὸ τραυμάτων ἢ καμάτων ἢ του ἄλλου δυσχεροῦς. τὸ δὲ δὴ ἐν ὅπλοις πειρᾶσθαι αὐτῶν καὶ ὁρᾶν τιτρωσκομένους ἀπαγε· θηριῶδες γάρ καὶ δεινῶς σκαιὸν καὶ προσέτι γε ἄλυσι τελὲς ἀποσφάττειν τοὺς ἀρίστους καὶ οἷς ἂν τις ἀμεινον χρήσαιτο κατὰ τῶν δυσμενῶν. ἐπεὶ δὲ φῆς, ὦ 38 Ἀνάχαρσι, καὶ τὴν ἄλλην Ἑλλάδα ἐπελεύσεσθαι, μέμνησο, ἦν ποτε καὶ εἰς Λακεδαιμόνα ἐλθῆς, μὴ καταγε-

λάσαι μηδὲ ἐκείνων μηδὲ οἶεσθαι μάτην πονεῖν αὐτούς, ὅποτεν ἢ σφαίρας πέρι ἐν τῷ θεάτρῳ συμπεσόντες παίωσιν ἀλλήλους, ἢ ἐς χωρίον ἐσελθόντες ὕδατι περιγεγραμμένον ἐς φάλαγγα διαστάντες τὰ πολεμίων ἀλλήλους ἐργάζονται γυμνοὶ καὶ αὐτοί, ἄχρι ἂν ἐκβάλωσι τοῦ περιγράμματος τὸ ἕτερον σύνταγμα οἱ ἕτεροι, τοὺς κατὰ Λυκοῦργον οἱ κατ' Ἡρακλέα ἢ ἔμπαλιν, συνωθοῦντες ἐς τὸ ὕδωρ· τὸ γὰρ ἀπὸ τούτου εἰρήνη λοιπόν, καὶ οὐδεὶς ἂν ἐτι παίσειε. μάλιστα δὲ ἦν ὁρᾷς μαστιγουμένους αὐτοὺς ἐπὶ τῷ βωμῷ καὶ αἵματι ῥεομένους, πατέρας δὲ καὶ μητέρας παρεστώσας, οὐχ ὅπως ἀνιωμένας ἐπὶ τοῖς γιγνομένοις ἀλλὰ καὶ ἀπειλούσας, εἰ μὴ ἀντέχοιεν πρὸς τὰς πληγὰς, καὶ ἱκετευούσας ἐπὶ μήκιστον διαρκέσαι πρὸς τὸν πόνον καὶ ἐγκαρτερῆσαι τοῖς δεινοῖς. πολλοὶ γοῦν καὶ ἐναπέθανον τῷ ἀγῶνι μὴ ἀξιῶσαντες ἀπαγορεῦσαι ζῶντες ἐτι ἐν ὀφθαλμοῖς τῶν οἰκείων μηδὲ εἶξαι τοῖς σώμασιν, ὧν καὶ τοὺς ἀνδριάντας ὄψει τιμωμένους δημοσίᾳ ὑπὸ τῆς Σπάρτης ἀνασταθέντας. ὅταν τοίνυν ὁρᾷς κἀκεῖνα, μήτε μαίνεσθαι ὑπολάβης αὐτοὺς μήτε εἵπης, ὥς οὐδεμιᾶς ἔνεκα αἰτίας ἀναγκαίας ταλαιπωροῦσι μήτε τυράννου βιαζομένου μήτε πολεμίων διατιθέντων· εἴποι γὰρ ἂν σοι καὶ ὑπὲρ ἐκείνων Λυκοῦργος ὁ νομοθέτης αὐτῶν πολλὰ τὰ εὐλόγα καὶ ἅ συνιδὼν κολάζει αὐτούς, οὐκ ἐχθρὸς ὧν οὐδὲ ὑπὸ μίσους αὐτὸ δρῶν οὐδὲ τὴν νεολαίαν τῆς πόλεως εἰκῇ παραναλίσκων, ἀλλὰ καρτερικωτάτους καὶ παντὸς δεινοῦ κρείττονας ἀξιῶν εἶναι τοὺς σῶζειν μέλλοντας τὴν πατρίδα. καίτοι καὶ μὴ ὁ Λυκοῦργος εἶπη, ἐννοεῖς, οἶμαι, καὶ αὐτός, ὥς οὐκ ἂν ποτε ληφθεὶς ὁ τοιοῦτος ἐν πολέμῳ ἀπόρρητόν τι ἐξείποι τῆς Σπάρτης αἰκίζομένων τῶν ἐχθρῶν, ἀλλὰ καταγελῶν αὐτῶν μαστιγοῖτο ἂν ἀμιλλώμενος πρὸς τὸν παίοντα, ὥς πρότερος ἀπαγορεύσειεν.

39 ANAX. Ὁ Λυκοῦργος δὲ καὶ αὐτός, ὦ Σόλων, ἔμα-

στιγοῦτο ἐφ' ἡλικίας, ἢ ἐκπρόθεσμος ὢν ἤδη τοῦ ἀγῶ-
νος ἀσφαλῶς τὰ τοιαῦτα ἐνεανιεύσατο;

ΣΟΛ. Πρεσβύτης ἤδη ὢν ἔγραψε τοὺς νόμους αὐ-
τοῖς Κρήτηθεν ἀφικόμενος· ἀποδεδημήκει δὲ παρὰ τοὺς
Κρήτας, ὅτι ἤκουεν εὐνομοτάτους εἶναι, Μίνως τοῦ Διὸς
νομοθετήσαντος ἐν αὐτοῖς.

ΑΝΑΧ. Τί οὖν, ὦ Σόλων, οὐχὶ καὶ σὺ ἐμιμήσω
Λυκοῦργον καὶ μαστιγοῖς τοὺς νέους; καλὰ γὰρ καὶ ταῦτα
καὶ ἄξια ὑμῶν ἐστίν.

ΣΟΛ. Ὅτι ἡμῖν ἱκανὰ, ὦ Ἀνάχαρσι, ταῦτα τὰ
γυμνάσια οἴκεῖα ὄντα· ζηλοῦν δὲ τὰ ξενικὰ οὐ πάννυ
ἀξιούμεν.

ΑΝΑΧ. Οὐκ, ἀλλὰ συνίης, οἶμαι, οἷόν τί ἐστι
μαστιγοῦσθαι γυμνὸν ἄνω τὰς χεῖρας ἐπαίροντα μηδε-
νὸς ἐνεκα ὠφελίμου ἢ αὐτῷ ἐκάστῳ ἢ κοινῇ τῇ πόλει.
ὥς ἔγωγε ἦν ποτε ἐπιδημήσω τῇ Σπάρτῃ, καθ' ὃν και-
ρὸν ταῦτα δρῶσι, δοκῶ μοι τάχιστα καταλευσθῆσεσθαι
δημοσίᾳ πρὸς αὐτῶν ἐπιγελῶν ἐκάστοις, ὅποτεν ὁρῶ τυ-
πτομένους καθάπερ κλέπτας ἢ λωποδύτας ἢ τι ἄλλο
τοιούτον ἐργασαμένους· ἀτεχνῶς γὰρ ἐλλεβόρου δεῖσθαί
μοι δοκεῖ ἢ πόλις αὐτῶν οὕτω καταγέλαστα ὑφ' αὐτῆς
πάσχουσα.

ΣΟΛ. Μὴ ἐρήμην, ὦ γενναῖε, μηδὲ τῶν ἀνδρῶν 40
ἀπόντων μόνος αὐτὸς λέγων οἷου κρατεῖν· ἐστὶ γάρ
τις ὃ καὶ ὑπὲρ ἐκείνων σοι τὰ εἰκότα ἐν Σπάρτῃ ἀντε-
ρῶν. πλὴν ἀλλ' ἐπείπερ ἐγὼ τὰ ἡμέτερά σοι διεξε-
λήλυθα, σὺ δὲ οὐ πάννυ ἀρεσκομένῳ αὐτοῖς ἔοικας,
οὐκ ἄδिका αἰτήσῃν ἔοικα παρὰ σοῦ, ὥς καὶ αὐτὸς ἐν
τῷ μέρει διεξέλθῃς πρὸς με, ὃν τρόπον ὑμεῖς οἱ Σκυ-
θαὶ διασκεῖτε τοὺς νέους τοὺς παρ' ὑμῖν καὶ οἷστισι
γυμνασίοις ἀνατρέφετε καὶ ὅπως ὑμῖν ἄνδρες ἀγαθοὶ γί-
γνονται.

ΑΝΑΧ. Δικαιότατα μὲν οὖν, ὦ Σόλων, καὶ ἔγωγε
διηγῆσομαι τὰ Σκυθῶν νόμιμα, οὐ σεμνὰ ἴσως οὐδὲ

καθ' ὑμᾶς, οἳ γε οὐδὲ κατὰ κόροϋς παταχθῆναι τολμήσαι-
 μεν ἂν μίαν πληγὴν· δειλοὶ γάρ ἐσμεν· ἀλλὰ εἰρήσεται
 γε ὅποῖα ἂν εἴη. ἐς αὐριον μέντοι, εἰ δοκεῖ, ὑπερβαλώ-
 μεθα τὴν συνουσίαν, ὥς ἅ τε αὐτὸς ἔφησ' ἔτι μᾶλλον
 ἐννοήσαιμι καθ' ἡσυχίαν ἅ τε χορὴ εἰπεῖν συναγάγοιμι
 τῇ μνήμῃ ἐπελθών. τὸ δὲ νῦν ἔχον ἀπίωμεν ἐπὶ τούτοις,
 ἑσπέρα γὰρ ἦδη.

ΑΛΙΕΥΣ Η ΑΝΑΒΙΟΥΝΤΕΣ.

Inhalt.

Die Schärfe und Rücksichtslosigkeit, mit der Lucian in seinen Schriften die Verkehrtheiten der verschiedenen philosophischen Secten dem Gelächter preisgab, hatte grosse Erbitterung gegen ihn erregt. Namentlich machte man es ihm zum Vorwurf, dass er in seiner *Βίων προαίσις* (Vitarum auctio) die ehrwürdigen Stifter jener Secten, einen Pythagoras, Socrates, Aristoteles etc., auf eine ungebührliche Weise mit Spott und Hohn überhäuft habe, indem er in diesem Dialog den Zeus eine öffentliche Auction veranstalten liess, in welcher jene Männer alle der Reihe nach wie Sklaven zum Verkauf gebracht und dabei ihre Eigenschaften und Lehren in einer boshaften Weise besprochen wurden. Um sich gegen diesen Vorwurf zu rechtfertigen, schrieb Lucian vorliegenden Dialog. Er fingirte, dass jene berühmten Philosophen der Vorzeit, erbittert über die ihnen zugefügte Unbilde, mit Erlaubniss des Pluton auf einen Tag aus der Unterwelt zurückgekehrt seien (daher der Titel *Ἀναβιούντες*), um an ihm (er nennt sich hier *Παροησιόδης* — Freimund) Rache zu nehmen. Die Scene ist in Athen, wo damals Lucian lebte. Die Erzürnten verfolgen in hastigem Laufe mit Stöcken und Steinen den übermüthigen Spötter und bringen ihn auch zuletzt in ihre Gewalt. Nur mit Mühe erlangt er es, dass vor der

Bestrafung ein ordentliches Gericht über ihn gehalten werden solle. Die Philosophie selbst wird zur Richterin bestimmt und, so gewiss ist Parrhesiades seiner Sache, die erzürnten Philosophen sollen seinem eignen Vorschlag nach, bei dem Urtheil mitstimmen. Das Gericht wird auf der Burg von Athen gehalten; an demselben nehmen auch die Gefährtinnen der Philosophie, Ἀρετὴ, Σωφροσύνη, Δικαιοσύνη, Παιδεία und Ἀλήθεια Theil. Diogenes tritt im Namen aller Verletzten als Kläger auf. Nachdem er seine Rede beendet hat, führt Parrhesiades seine Vertheidigung und zeigt, dass er die Philosophie im Allgemeinen und jene ehrwürdigen Philosophen der Vorzeit immer hochgeehrt habe, und dass seine Angriffe und Spötereien immer nur gegen die falschen Philosophen gerichtet gewesen seien, die den Namen der Philosophie und jener Männer zum Deckmantel ihrer eigenen Unwürdigkeit missbrauchten. Er spricht mit so überzeugender Kraft, dass er einstimmig und aufs ehrenvollste von jeder Schuld losgesprochen wird. Ja er erhält sogar den Auftrag, mit Hülfe des Ἐλεγχος (Beweis), die zahlreichen Philosophen der Gegenwart zu prüfen und die als würdig erkannten mit einem Oelzweig zu belohnen; den unwürdigen aber ein schändendes Zeichen auf die Stirn zu brennen. Er beginnt sogleich mit der Ausführung dieses Auftrags, indem er von der Burg aus wie ein Fischer (daher der Titel Ἀλιεύς) eine Angel, an welcher als Köder ausser einer getrockneten Feige ein Stückchen Gold befestigt ist, auswirft, um Philosophen zu fangen. Ganze Schaaren solcher Fische strömen herbei und schnappen gierig nach dem Golde. Mehrere nach einander werden heraufgezogen und, nachdem ihre Unwürdigkeit erkannt worden ist, den Felsen hinabgestürzt.

ΣΩΚ. Βάλλε, βάλλε τὸν κατάρατον ἀφθόνοισ τοῖς 1
λίθοις, ἐπίβαλλε τῶν βώλων, προσεπίβαλλε καὶ τῶν
ὀστράκων, παῖε τοῖς ξύλοις τὸν ἀλιτήριον, ὅρα μὴ δια-
φίγη· καὶ σὺ βάλλε, ὦ Πλάτων· καὶ σύ, ὦ Χρύ-
σιππε, καὶ σὺ δέ. πάντες ἅμα ξυνασπίσωμεν ἐπ' αὐτόν,
ὦ πῆρη πῆρηφιν ἀρήγη, βάκτρα δὲ βάκτροις.

κοινὸς γὰρ πολέμιος, καὶ οὐκ ἔστιν ὄντινα ὑμῶν οὐχ ὕβριξε.
σὺ δέ, ὦ Διόγενης, εἴ ποτε καὶ ἄλλοτε, χρῶ τῷ ξύλῳ,
μηδὲ ἀνῆτε· διδότης τὴν ἀξίαν βλάσφημος ὢν. τί τοῦτο;
κεκμήκατε, ὦ Ἐπίκουρε καὶ Ἀρίστιππε; καὶ μὴν οὐκ
ἐχοῦν.

ἄνδρες ἔστε, σοφοί, μνήσασθε δὲ θούριδος ὀργῆς.
Ἀριστότελες, ἐπισπούδασον ἔτι θᾶπτον. εὖ ἔχει· ἐάλωκε 2
τὸ θηρίον· εἰλήφασμέν σε, ὦ μιαρέ. εἴση γοῦν αὐτίκα,
οὔστινας ὄντας ἡμᾶς ἐκακηγόρεις. τῷ τρόπῳ δέ τις αὐ-
τὸν καὶ μετέλθῃ; ποικίλον γὰρ τινα ἐπινοῶμεν θάνατον
κατ' αὐτοῦ πᾶσιν ἡμῖν ἐξαρκέσαι δυνάμενον· καθ' ἕκα-
στον γοῦν δίκαιός ἐστιν ἡμῖν ἀπολωλέναι.

ΦΙΛΟΣΟΦΟΣ Α. Ἐμοὶ μὲν ἀνεσκολοπίσθαι δοκεῖ
αὐτόν.

ΦΙΛ. Β. Νῆ Δία, μαστιγωθέντα γε πρότερον.

ΦΙΛ. Γ. Τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐκκεκόφθω.

ΦΙΛ. Δ. Τὴν γλῶτταν αὐτὴν ἔτι πολὺ πρότερον
ἀποτετμήσθω.

ΣΩΚ. Σοὶ δὲ τί, Ἐμπεδόκλεις, δοκεῖ;

ΕΜΠ. Ἐς τοὺς κρατῆρας ἐμπεσεῖν αὐτόν, ὥς μά-
θῃ μὴ λοιδορεῖσθαι τοῖς κρείττοσι.

ΠΛΑΤ. Καὶ μὴν ἄριστον ἦν καθάπερ τινὰ Πεν-
θέα ἢ Ὀρφέα

λακιστὸν ἐν πέτραισιν εὐρέσθαι μόνον,
ἵν' ἂν καὶ τὸ μέρος αὐτοῦ ἕκαστος ἔχων ἀπηλλάττετο καὶ —

3 ΛΟΥΚ. Μηδαμῶς· ἀλλὰ πρὸς ἱκεσίῳ φείσασθέ μου.

ΣΩΚ. Ἄραρεν· οὐκ ἂν ἀφεθείης ἔτι. ὁρᾷς δὲ δὴ
καὶ τὸν Ὀμηρον ἃ φησιν,

ὥς οὐκ ἔστι λέουσι καὶ ἀνδράσιν ὄρκια πιστά;

ΛΟΥΚ. Καὶ μὴν καθ' Ὀμηρον ὑμᾶς καὶ αὐτὸς
ἱκετεύω· αἰδέσεσθε γὰρ ἴσως τὰ ἔπη καὶ οὐ παρόψεσθε
ῥαψωδῆσαντά με·

ζωγρεῖτ' οὐ κακὸν ἄνδρα καὶ ἄξια δέχθε ἄποινα,
χαλκὸν τε χρυσὸν τε, τὰ δὴ φιλέουσι σοφοί περ.

ΠΛΑΤ. Ἄλλ' οὐδὲ ἡμεῖς ἀπορήσομεν πρὸς σέ
Ὀμηρικῆς ἀντιλογίας. ἄκουε γοῦν·

μὴ δὴ μοι φύξιν γε, κακήγορε, βάλλεο θυμῷ
χρυσὸν περ λέξας, ἐπεὶ ἴκεο χεῖρας ἐς ἐμάς.

ΛΟΥΚ. Οἴμοι τῶν κακῶν. ὁ μὲν Ὀμηρος ἡμῖν
ἄπρακτος, ἡ μεγίστη ἐλπίς. ἐπὶ τὸν Εὐριπίδην δὴ μοι
καταφρευκτέον· τάχα γὰρ ἂν ἐκεῖνος σώσειέ με.

μὴ κτεῖνε· τὸν ἱκέτην γὰρ οὐ θέμις κτανεῖν.

ΠΛΑΤ. Τί δέ; οὐχὶ κακεῖνα Εὐριπίδου ἐστίν;
οὐ δεινὰ πάσχειν δεινὰ τοὺς εἰργασμένους.

ΛΟΥΚ. Νῦν οὖν ἕκατι δημάτων κτενεῖτέ με;

ΠΛΑΤ. Νῆ Δία· φησὶ γοῦν ἐκεῖνος αὐτός,
ἀχαλίνων στομάτων
ἀνόμου τ' ἀφροσύνας
τὸ τέλος δυστυχία.

4 ΛΟΥΚ. Οὐκοῦν ἐπεὶ δέδοκται πάντως ἀποκτινύναι
καὶ οὐδεμία μηχανὴ τὸ διαφυγεῖν με, φέρε, τοῦτο γοῦν
εἶπατέ μοι, οἵτινες ὄντες ἢ τί πεπονθότες ἀνέκεστον πρὸς
ἡμῶν ἀμείλικτα ὀργίζεσθε καὶ ἐπὶ θανάτῳ με ξυνειλήφατε;

ΠΛΑΤ. Ἄτινα μὲν εἰργασαι ἡμᾶς τὰ δεινὰ, σεαν-
τὸν ἐρώτα, ὦ κάκιστε, καὶ τοὺς καλοὺς ἐκείνους σου
λόγους, ἐν οἷς φιλοσοφίαν τε αὐτὴν κακῶς ἠγόρευες καὶ
ἐς ἡμᾶς ὕβριζες ὥσπερ ἐξ ἀγορᾶς ἀποκηρύττων σοφοὺς
ἄνδρας, καὶ τὸ μέγιστον, ἐλευθέρους· ἐφ' οἷς ἀγανακτῆ-
σαντες ἀνελήλύθαμεν ἐπὶ σὲ παραιτησάμενοι πρὸς ὀλίγον
τὸν Αἰδωνέα, Χρύσιππος οὗτος καὶ Ἐπίκουρος καὶ ὁ
Πλάτων ἐγὼ καὶ Ἀριστοτέλης ἐκεινοσὶ καὶ ὁ σιωπῶν οὗτος
Πυθαγόρας καὶ ὁ Διογένης καὶ ἅπαντες, ὅσους διέσυρες
ἐν τοῖς λόγοις.

ΛΟΥΚ. Ἀνέπνευσά· οὐ γὰρ ἀποκτενεῖτέ με, ἦν 5
μάθητε, ὅποῖος ἐγὼ περὶ ὑμᾶς ἐγενόμην· ὥστε ἀπορρί-
ψατε τοὺς λίθους, μᾶλλον δὲ φυλάττετε. χρήσεσθε γὰρ
αὐτοῖς κατὰ τῶν ἀξίων.

ΠΛΑΤ. Ληρεῖς. σὲ δὲ τήμερον χρὴ ἀπολωλέναι,
καὶ ἤδη γε

λαῖνον ἔσσο χιτῶνα κακῶν ἔνεχ', ὅσσα ἔοργας.

ΛΟΥΚ. Καὶ μὴν, ὦ ἄριστοι, ὃν ἐχοῖν μόνον ἐξ
ἁπάντων ἐπαινεῖν οἰκεῖόν τε ὑμῖν ὄντα καὶ εὖνουν καὶ
ὁμογνώμονα καὶ, εἰ μὴ φορτικὸν εἰπεῖν, κηδεμόνα τῶν
ἐπιτηδευμάτων, εὖ ἴστε ἀποκτενοῦντες, ἦν ἐμὲ ἀποκτεί-
νητε τοσαῦτα περὶ ὑμῶν πεπονηκότα. ὁρᾶτε οὖν, μὴ
τὸ τῶν νῦν φιλοσόφων αὐτὸ ποιεῖτε, ἀχάριστοι καὶ ὀργί-
λοι καὶ ἀγνώμονες φαινόμενοι πρὸς ἄνδρα εὐεργέτην.

ΠΛΑΤ. ὦ τῆς ἀναισχυντίας. καὶ χάριν σοι τῆς
κακηγορίας προσοφείλομεν; οὕτως ὥς ἀνδραπόδοις ἀλη-
θῶς οἶει διαλέγεσθαι καὶ εὐεργεσίαν καταλογιῇ πρὸς
ἡμᾶς ἐπὶ τῇ τοσαύτῃ ὕβρει καὶ παροινίᾳ τῶν λόγων;

ΛΟΥΚ. Ποῦ γὰρ ἐγὼ ὑμᾶς ἢ πότε ὕβρικα, ὅς ἀεὶ 6
φιλοσοφίαν τε θαυμάζων διατετέλεκα καὶ ὑμᾶς αὐτοὺς
ὑπερεπαινῶν καὶ τοῖς λόγοις, οὓς καταλελοίπατε, ὁμιλῶν;
αὐτὰ γοῦν ἃ φημι ταῦτα, πόθεν ἄλλοθεν ἢ παρ' ὑμῶν
λαβὼν καὶ κατὰ τὴν μέλιτταν ἀπανθισάμενος ἐπιδείκνυμαι
τοῖς ἀνθρώποις; οἱ δὲ ἐπαινοῦσι καὶ γνωρίζουσιν ἕκαστος
τὸ ἄνθος, ὅθεν καὶ παρ' ὅτου καὶ ὅπως ἀνελεξάμην, καὶ
λόγῳ μὲν ἐμὲ ζηλοῦσι τῆς ἀνθολογίας, τὸ δ' ἀληθές

ὑμᾶς καὶ τὸν λειμῶνα τὸν ὑμέτερον, οἱ τοιαῦτα ἐξηγηθήκατε ποικίλα καὶ πολυειδῆ τὰς βαφάς, εἴ τις ἀναλέξασθαι τε αὐτὰ ἐπίστατο καὶ ἀναπλέξαι καὶ ἀρμόσαι, ὥς μὴ ἀπάρδειν θάτερον θατέρου. ἔσθ' ὅστις οὖν ταῦτα εὖ πεπονθὼς παρ' ὑμῶν κακῶς ἂν εἰπεῖν ἐπιχειρήσειεν εὐεργέτας ἄνδρας, ἀφ' ὧν ἤδη τις εἶναι ἔδοξεν; ἐκτὸς εἰ μὴ κατὰ τὸν Θάμυριν ἢ τὸν Εὐρυτον εἶη τὴν φύσιν, ὥς ταῖς Μούσαις ἀντάρδειν, παρ' ὧν εἰλήφει τὴν ᾠδὴν, ἢ τῷ Ἀπόλλωνι ἐριδαίνειν ἐναντία τοξεύων, καὶ ταῦτα δοτῆρι ὄντι τῆς τοξικῆς.

7 ΠΛΑΤ. Τοῦτο μὲν, ὦ γενναῖε, κατὰ τοὺς ῥήτορας εἴρηται σοι· ἐναντιώτατον γοῦν ἐστὶ σοι τῷ πράγματι καὶ χαλεπωτέραν σου ἐπιδείκνυσι τὴν τόλμαν, εἴ γε τῇ ἀδικίᾳ καὶ ἀχαριστίᾳ πρόσσεστιν, ὅς παρ' ἡμῶν τὰ τοξεύματα, ὥς φῆς, λαβὼν καθ' ἡμῶν ἐτόξευες ἓνα τοῦτον ὑποθέμενος τὸν σκοπόν, ἅπαντας ἡμᾶς ἀγορεύειν κακῶς· τοιαῦτα παρὰ σοῦ ἀπειλήσαμεν, ἀνθ' ὧν σοι τὸν λειμῶνα ἐκεῖνον ἀναπετάσαντες οὐκ ἐκωλύσαμεν δρέπεσθαι καὶ τὸ προκόλπιον ἐμπλησάμενον ἀπελθεῖν· ὥστε διὰ γε τοῦτο μάλιστα δίκαιος ἂν εἴης ἀποθανεῖν.

8 ΛΟΥΚ. Ὅρατε; πρὸς ὀργὴν ἀκοίετε καὶ οὐδὲν τῶν δικαίων προσίεσθε. καίτοι οὐκ ἂν ᾤήσθην ποτὲ ὡς ὀργὴ Πλάτωνος ἢ Χρυσίππου ἢ Ἀριστοτέλους ἦν τῶν ἄλλων ὑμῶν καθίκοιτο ἂν, ἀλλὰ μοι ἔδοκεῖτε μόνοι δὴ πόρρω εἶναι τοῦ τοιούτου. πλὴν ἀλλὰ μὴ ἄκριτόν γε, ὦ θαυμάσιοι, μηδὲ πρὸ δίκης ἀποκτείνητέ με· ὑμέτερον γοῦν καὶ τοῦτο ἦν, μὴ βία μηδὲ κατὰ τὸ ἰσχυρότερον πολιτεύεσθαι, δίκη δὲ τὰ διάφορα διαλύεσθαι διδόντας λόγον καὶ δεχομένους ἐν τῷ μέρει· ὥστε δικαστὴν ἐλόμενοι κατηγορήσατε μὲν ὑμεῖς ἢ ἅμα πάντες ἢ ὅντινα ἂν χειροτονήσητε ὑπὲρ πάντων, ἐγὼ δὲ ἀπολογήσομαι πρὸς τὰ ἐγκλήματα, καὶ ἦν μὲν ἀδικῶν φαίνωμαι καὶ τοῦτο περὶ ἐμοῦ γινῶ τὸ δικαστήριον, ὑφ' ἑξω δηλαδὴ τὴν ἀξίαν· ὑμεῖς δὲ βίαιον οὐδὲν τολμήσετε. ἦν δὲ τὰς εὐθύνas ὑποσχὼν καθαρὸς ὑμῖν καὶ ἀνεπίληπτος εὐρίσκωμαι,

ἀφήσουσί με οἱ δικασταί, ὑμεῖς δὲ ἐς τοὺς ἑξαπατήσαντας ὑμᾶς καὶ παροξύναντας καθ' ἡμῶν τὴν ὀργὴν τρέψατε.

ΠΛΑΤ. Τοῦτ' ἐκεῖνο, ἐς πεδίον τὸν ἵππον, ὥς 9 παρακρουσάμενος τοὺς δικαστὰς ἀπέλθῃς· φασὶ γοῦν ῥήτορά σε καὶ δικανικόν τινα εἶναι καὶ πανοῦργον ἐν τοῖς λόγοις. τίνα δὲ καὶ δικαστὴν ἐθέλεις γενέσθαι, ὄντινα μὴ σὺ δωροδοκήσας, οἷα πολλὰ ποιεῖτε, ἄδικα πείσεις ὑπὲρ σοῦ ψηφίσασθαι;

ΛΟΥΚ. Θαρρεῖτε τούτου γε ἔνεκα· οὐδένα τοιοῦτον διαιτητὴν ὑποπτον ἢ ἀμφίβολον ἀξιῶσαιμ' ἂν γενέσθαι καὶ ὅστις ἀποδώσεται μοι τὴν ψῆφον. ὁρᾶτε γοῦν, τὴν Φιλοσοφίαν αὐτὴν μεθ' ὑμῶν δικάστριαν ποιούμεαι ἔγωγε.

ΠΛΑΤ. Καὶ τίς ἂν κατηγορήσειεν, εἰ γε ἡμεῖς δικάσομεν;

ΛΟΥΚ. Οἱ αὐτοὶ κατηγορεῖτε καὶ δικάζετε· οὐδὲν οὐδὲ τοῦτο δέδια. τοσοῦτον ὑπερφέρω τοῖς δικαίοις καὶ ἐκ περιουσίας ἀπολογήσασθαι ὑπολαμβάνω.

ΠΛΑΤ. Τί ποιῶμεν, ὦ Πυθαγόρα καὶ Σώκρατες; 10 εἴκει γὰρ οὐκ ἄλογα ὁ ἀνὴρ προκαλεῖσθαι.

ΣΩΚ. Τί δ' ἄλλο ἢ βαδίζωμεν ἐπὶ τὸ δικαστήριον καὶ τὴν Φιλοσοφίαν παραλαβόντες ἀκούσωμεν ὃ τι καὶ ἀπολογήσεται. τὸ πρὸ δίκης γὰρ οὐχ ἡμέτερον, ἀλλὰ δεινῶς ἰδιωτικόν, ὀργίλων τινῶν ἀνθρώπων καὶ τὸ δίκαιον ἐν τῇ χειρὶ τιθεμένων. παρέξομεν οὖν ἀφορμὰς τοῖς κακῶς ἐθέλουσι καταλεύσαντες ἄνδρα μηδὲ ἀπολογησάμενον ὑπὲρ ἑαυτοῦ, καὶ ταῦτα δικαιοσύνη χαίρειν αὐτοὶ λέγοντες. ἢ τί ἂν εἴποιμεν Ἀνύτου πέρι καὶ Μελήτου, τῶν ἐμοῦ κατηγορησάντων, ἢ τῶν τότε δικαστῶν, εἰ οὗτος τεθνήσκει μηδὲ τὸ παράπαν ὕδατος μεταλαβών;

ΠΛΑΤ. Ἀριστα παραινεῖς, ὦ Σώκρατες· ὥστε ἀπίωμεν ἐπὶ τὴν Φιλοσοφίαν. ἢ δὲ δικασέτω, καὶ ἡμεῖς ἀγαπήσομεν οἷς ἂν ἐκείνη διαγνῶ.

- 11 ΛΟΥΚ. Εὖ γε, ὦ σοφώτατοι, ἀμείνω ταῦτα καὶ νομιμώτερα. τοὺς μέντοι λίθους φυλάττετε, ὡς ἔφην· δεήσει γὰρ αὐτῶν μικρὸν ὕστερον ἐν τῷ δίκαστηρίῳ. ποῦ δὲ τὴν Φιλοσοφίαν εὑροί τις ἄν; οὐ γὰρ οἶδα ἐνθα οἴκεϊ. καίτοι πάννυ πολὺν ἐπλανήθην χρόνον ἀναζητῶν τὴν οἰκίαν, ὡς ξυγγενοίμην αὐτῇ. εἶτα ἐντυγχάνων ἄν τιςι τριβῶνια περιβεβλημένοις καὶ πώγωνας βαθεῖς καθειμένοις παρ' αὐτῆς ἐκείνης ἤκειν φάσκουσιν, οἰόμενος εἰδέναι αὐτοὺς ἀνηρώτων· οἱ δὲ πολὺ μᾶλλον ἐμοῦ ἀγνοοῦντες ἢ οὐδ' ὅλως ἀπεκρίνοντό μοι, ὡς μὴ ἐλέγχοντο οὐκ εἰδότες, ἢ ἄλλην θύραν ἀντ' ἄλλης ἀπεδείκνυνον. οὐδέπω γοῦν καὶ τήμερον ἐξευρεῖν δεδύνημαι
- 12 τὴν οἰκίαν. πολλάκις δὲ αὐτὸς εἰκάσας ἢ ξεναγήσαντός τινος ἤκον ἄν ἐπὶ τινος θύρας βεβαίως ἐλπίσας τότε γοῦν εὑρηκέναι, τεκμαιρόμενος τῷ πλήθει τῶν ἐσιόντων τε καὶ ἐξιόντων, ἀπάντων σκυθρωπῶν καὶ τὰ σχήματα εὐσταλῶν καὶ φροντιστικῶν τὴν πρόσοψιν· μετὰ τούτων οὖν ξυμπαραβυσθεῖς καὶ αὐτὸς ἐσῆλθον. εἶτα ἑώρων γύναιόν τι οὐχ ἀπλοϊκόν, εἰ καὶ ὅτι μάλιστα ἐς τὸ ἀφελές καὶ ἀκόσμητον ἑαυτὴν ἐρρούθμιζεν, ἀλλὰ κατεφάνη μοι ἀντίκα οὐδὲ τὸ ἄνετον δοκοῦν τῆς κόμης ἀκαλλώπιστον ἑῷσα οὐδὲ τοῦ ἱματίου τὴν ἀναβολὴν ἀνεπιτηδεύτως περιστέλλουσα· πρόδηλος δὲ ἦν κοσμουμένη αὐτοῖς καὶ πρὸς εὐπρέπειαν τῷ ἀθεραπεύτῳ δοκοῦντι προσχρωμένη. ὑπεφαίνετο δὲ τι καὶ ψιμύθιον καὶ φῦκος καὶ τὰ ῥήματα πάντα ἑταιρικά· καὶ ἐπαινουμένη ὑπὸ τῶν ἐραστῶν ἐς κάλλος ἔχαιρε, καὶ εἰ δοίῃ τις, προχείρως ἐδέχετο, καὶ τοὺς πλουσιωτέρους ἄν παρακαθισαμένη πλησίον τοὺς πένητας τῶν ἐραστῶν οὐδὲ προσέβλεπε. πολλάκις δὲ καὶ γυμνωθείσης αὐτῆς κατὰ τὸ ἀκούσιον ἑώρων περιδέραια χρύσεα τῶν κλοιῶν παχύτερα. ταῦτα ἰδὼν ἐπὶ πόδας αὐτῆς εὐθὺς ἀνέστρεφον οἰκτείρας δηλαδὴ τοὺς κακοδαίμονας ἐκείνους οὐ τῆς ῥινός, ἀλλὰ τοῦ πώγωνος ἐλκομένους πρὸς αὐτῆς καὶ κατὰ τὸν Ἰξίονα εἰδῶλῳ ἀντὶ τῆς Ἥρας ξυνόντας.

ΠΛΑΤ. Τοῦτο μὲν ὀρθῶς ἐλεξας· οὐδὲ γὰρ πρό- 13
 δηλος οὐδὲ πᾶσι γνώριμος ἡ θύρα. πλὴν ἀλλὰ οὐδὲν
 δεήσει βαδίζειν ἐπὶ τὴν οἰκίαν· ἐνταῦθα γὰρ ἐν Κερα-
 μεικῷ ὑπομενοῦμεν αὐτήν. ἡ δὲ ἤδη πού ἀφίξεται ἐπαν-
 ιοῦσα ἐξ Ἀκαδημίας, ὡς περιπατήσῃ καὶ ἐν τῇ Ποι-
 κίλῃ· τοῦτο ὁσημέραι ποιεῖν ἔθος αὐτῇ· μᾶλλον δὲ ἤδη
 προσέρχεται. ὀρθῶς τὴν κόσμιον, τὴν ἀπὸ τοῦ σχήματος,
 τὴν προσηγὴ τὸ βλέμμα, τὴν ἐπὶ συννοίᾳ ἡρέμα βαδί-
 ζουσάν;

ΛΟΥΚ. Πολλὰς ὁμοίας ὁρῶ τό τε σχῆμα καὶ τὸ
 βάδισμα καὶ τὴν ἀναβολήν. καίτοι μία πάντως ἡ γε
 ἀληθὴς Φιλοσοφία ἐστὶν ἐν αὐταῖς.

ΠΛΑΤ. Εὖ λέγεις. ἀλλὰ δηλώσει ἥτις ἐστὶ φθεγ-
 ξαμένη μόνον.

ΦΙΛ. Παπαῖ· τί Πλάτων καὶ Χρύσιππος ἄνω καὶ 14
 Ἀριστοτέλης καὶ οἱ ἄλλοι πάντες, αὐτὰ δὴ τὰ κεφάλαιά
 μου τῶν μαθημάτων; τί αὖθις ἐς τὸν βίον; ἄρά τι
 ὑμᾶς ἐλύπει τῶν κάτω; ὀργιζομένοις γοῦν εἰκάτε. καὶ
 τίνα τοῦτον ξυλλαβόντες ἄγετε; ἢ πού τυμβωρύχος τις
 ἢ ἀνδροφόνος ἢ ἱεροσύλος ἐστι;

ΠΛΑΤ. Νῆ Δί', ὦ Φιλοσοφία, πάντων γε ἱεροσύ-
 λων ἀσεβέστατος, ὅς τὴν ἱερωτάτην σὲ κακῶς ἀγορεύειν
 ἐπεχείρησε καὶ ἡμᾶς ἅπαντας, ὅπόσοι τι παρὰ σοῦ μα-
 θόντες τοῖς μεθ' ἡμᾶς καταλελοίπαμεν.

ΦΙΛ. Εἴτα ἡγανακτήσατε λοιδορησαμένου τινός, καὶ
 ταῦτα εἰδότες ἐμέ, οἷα πρὸς τῆς Κωμωδίας ἀκούουσα
 ἐν τοῖς Διονυσίοις ὁμῶς φίλην τε αὐτὴν ἡγῆμαι καὶ οὔτε
 ἐδικασάμην οὔτε ἡττίαςάμην προσελθοῦσα, ἐφίημι δὲ παί-
 ζειν τὰ εἰκότα καὶ τὰ ξυνήθη τῇ ἑορτῇ; οἶδα γὰρ ὡς οὐκ
 ἂν τι ὑπὸ σκώμματος χεῖρον γένοιτο, ἀλλὰ τοῦναντίον ὅπερ
 ἂν ἢ καλόν, ὥσπερ τὸ χρυσίον, ἀποσμιώμενον τοῖς κόμμασι
 λαμπρότερον ἀποστίλβει καὶ φανερώτερον γίνεται. ὑμεῖς
 δ' οὐκ οἶδ' ὅπως ὀργίλοι καὶ ἀγανακτικοὶ γέγονατε. τί δ'
 οὖν αὐτὸν ἄγχετε;

ΠΛΑΤ. Μίαν ἡμέραν ταύτην παραιτησάμενοι ἤκο-

μεν ἐπ' αὐτόν, ὥς ὑπόσχῃ τὴν ἀξίαν ὣν δέδρακε· φῆμαι γὰρ ἡμῖν διηγγέλλον οἷα ἔλεγεν ἐπιὼν ἐς τὰ πλήθη καθ' ἡμῶν.

15 ΦΙΛ. Εἶτα πρὸ δίκης οὐδὲ ἀπολογησάμενον ἀποκτενεῖτε; δῆλος γοῦν ἐστὶν εἰπεῖν τι θέλων.

ΠΛΑΤ. Οὐκ, ἀλλ' ἐπὶ σὲ τὸ πᾶν ἀνεβαλόμεθα. καὶ σοὶ ἂν δοκῇ τοῦτο, ποιήσῃ τέλος τῆς δίκης.

ΦΙΛ. Τί φῆς σύ;

ΛΟΥΚ. Τοῦτο αὐτό, ὃ δέσποινα Φιλοσοφία, ἥπερ καὶ μόνῃ τάλῃθ' ἐς ἂν εὗρεῖν δύναιο· μόγις γοῦν εὐρόμην πολλὰ ἱκετεύσας τὸ σοὶ φυλαχθῆναι τὴν δίκην.

ΠΛΑΤ. Νῦν, ὃ κατάρατε, δέσποιναν αὐτὴν καλεῖς; πρῶτῃν δὲ τὸ ἀτιμώτατον Φιλοσοφίαν ἀπέφαινες ἐν τοσοῦτῳ θεάτρῳ ἀποκηρύττων κατὰ μέρη δὴ ὀβολῶν ἑκάστον εἶδος αὐτῆς τῶν λόγων.

ΦΙΛ. Ὅρατε, μὴ οὐ Φιλοσοφίαν οὗτός γε, ἀλλὰ γόητας ἄνδρας ἐπὶ τῷ ἡμετέρῳ ὀνόματι πολλὰ καὶ μισρὰ πράττοντας ἠγόρευσε κακῶς.

ΛΟΥΚ. Εἴση αὐτίκα, ἣν ἐθέλης ἀκούειν ἀπολογουμένου μόνον.

ΦΙΛ. Ἀπίωμεν ἐπ' Ἀρείον πᾶγον, μᾶλλον δὲ ἐς τὴν ἀκρόπολιν αὐτὴν, ὥς ἂν ἐκ περιωπῆς ἅμα καταφανῇ
16 πάντα εἶη τὰ ἐν τῇ πόλει. ὑμεῖς δὲ, ὃ φίλοι, ἐν τῇ Ποικίλῃ τέως περιπατήσατε· ἤξω γὰρ ὑμῖν ἐκδικάσασα τὴν δίκην.

ΛΟΥΚ. Τίνες δὲ εἰσιν, ὃ Φιλοσοφία; πάνυ γὰρ μοι κόσμια καὶ αὐταὶ δοκοῦσιν.

ΦΙΛ. Ἀρετὴ μὲν ἡ ἀνδρώδης αὕτη, Σωφροσύνη δὲ ἐκείνη καὶ Δικαιοσύνη ἡ παρ' αὐτήν. ἡ δὲ προηγουμένη Παιδεία, ἡ ἀμυδρά δὲ αὕτη καὶ ἀσαφὴς τὸ χρῶμα ἡ Ἀλήθεια ἐστίν.

ΛΟΥΚ. Οὐχ ὁρῶ ἦντινα καὶ λέγεις.

ΦΙΛ. Τὴν ἀκαλλώπιστον ἐκείνην οὐχ ὁρᾷς, τὴν γυμνήν, τὴν ὑποφεύγουσαν αἰεὶ καὶ διολισθάνουσαν;

ΛΟΥΚ. Ὅρῳ νῦν μόγεις· ἀλλὰ τί οὐχὶ καὶ ταύτας ἄγεις, ὥς πληρεῖς γένοιτο καὶ ἐντελὲς τὸ ξυνέδριον; τὴν Ἀλήθειαν δέ γε καὶ ξυνήγορον ἀναβιβάσασθαι πρὸς τὴν δίκην βούλομαι.

ΦΙΛ. Νῆ Δία, ἀκολουθήσατε καὶ ὑμεῖς· οὐ χαλεπὸν γὰρ μίαν δικάσαι δίκην, καὶ ταῦτα περὶ τῶν ἡμετέρων ἐσομένην.

ΑΛΗΘ. Ἀπιτε ὑμεῖς· ἐγὼ γὰρ οὐδὲν δέομαι ἀκού- 17 εἰν ἅ πάλαι οἶδα ὅποιά ἐστιν.

ΦΙΛ. Ἀλλὰ ἡμῖν, ὦ Ἀλήθεια, ἐν δέοντι ξυνδικάζοις ἂν, ὥς καὶ καταμηνύοις ἕκαστα.

ΑΛΗΘ. Οὐκοῦν ἐπάγωμαι καὶ τῷ θεραπευιδίῳ τούτῳ συνοικοτάτῳ μοι ὄντε;

ΦΙΛ. Καὶ μάλα ὁπόσας ἂν ἐθέλῃς.

ΑΛΗΘ. Ἐπεσθον, ὦ Ἐλευθερία καὶ Παρησία, μεθ' ἡμῶν, ὥς τὸν δαίμονα τουτονὶ ἀνθρωπίσκον ἐραστὴν ἡμέτερον ὄντα, κινδυνεύοντα ἐπ' οὐδεμιᾷ προφάσει δικαίᾳ σῶσαι δυνηθῶμεν· σὺ δέ, ὦ Ἐλεγχε, αὐτοῦ περίμενε.

ΛΟΥΚ. Μηδαμῶς, ὦ δέσποινα, ἡκέτῳ δέ καὶ οὗτος, εἰ καὶ τις ἄλλος· οὐ γὰρ τοῖς τυχοῦσι θηρίοις προσπολεμῆσαι δεήσει με, ἀλλ' ἀλαζόσιν ἀνθρώποις καὶ δυσελέγκτοις, αἰεὶ τινὰς ἀποφυγὰς εὐρίσκομένοις, ὥστε ἀναγκάσιος ὁ Ἐλεγχος.

ΦΙΛ. Ἀναγκαιότατος μὲν οὖν· ἄμεινον δέ, εἰ καὶ τὴν Ἀπόδειξιν παραλάβοις.

ΑΛΗΘ. Ἐπεσθε πάντες, ἐπεὶ περ ἀναγκαιότατοι δοκεῖτε πρὸς τὴν δίκην.

ΑΡΙΣΤ. Ὅρᾳς; προσεταιρίζεται καθ' ἡμῶν, ὦ Φι- 18 λосоφία, τὴν Ἀλήθειαν.

ΦΙΛ. Εἴτα δέδινε, ὦ Πλάτων καὶ Χρύσιππε καὶ Ἀριστοτέλες, μή τι ψεύσῃται ὑπὲρ αὐτοῦ Ἀλήθεια οὔσα;

ΠΛΑΤ. Οὐ τοῦτο, ἀλλὰ δεινῶς πανοῦργός ἐστι καὶ κολακικός· ὥστε παραπείσει αὐτήν.

ΦΙΛ. Θαρρεῖτε· οὐδὲν μὴ γένηται ἄδικον, Δικαιο-
 19 σύνης ταύτης συμπαρούσης. ἀνίωμεν οὖν. ἀλλὰ εἰπέ μοι
 σύ, τί σοι τούνομα;

ΛΟΥΚ. Ἐμοὶ Παρρησιάδης Ἀληθίωνος τοῦ Ἐλεγ-
 ξικλέους.

ΦΙΛ. Πατρίς δέ;

ΛΟΥΚ. Σύρος, ὦ Φιλοσοφία, τῶν Ἐπευφρατιδίων.
 ἀλλὰ τί τοῦτο; καὶ γὰρ τούτων τινὰς οἶδα τῶν ἀντιδίκων
 οὐχ ἥττον ἐμοῦ βαρβάρους τὸ γένος· ὁ τρόπος δὲ καὶ ἡ
 παιδεία οὐ κατὰ Σολέας ἢ Κυπρίους ἢ Βαβυλωνίους ἢ
 Σταγειρίτας. καίτοι πρὸς γε σὲ οὐδὲν ἂν ἐλάττων γένοιτο,
 οὐδ' εἰ τὴν φωνὴν βάρβαρος εἴη τις, εἴπερ ἡ γνώμη
 ὀρθὴ καὶ δικαία φαίνοιτο οὔσα.

20 ΦΙΛ. Εὖ λέγεις· ἄλλως γοῦν τοῦτο ἡρόμην. ἡ τέχνη
 δέ σοι τίς; ἄξιον γὰρ ἐπίστασθαι τοῦτό γε.

ΛΟΥΚ. Μισαλαζὼν εἰμι καὶ μισογῆς καὶ μισο-
 ψευδῆς καὶ μισότυφος καὶ μισῶ πᾶν τὸ τοιοντωδες
 εἶδος τῶν μιαρῶν ἀνθρώπων· πάνυ δὲ πολλοὶ εἰσιν, ὥς
 οἶσθα.

ΦΙΛ. Ἡράκλεις, πολυμισῇ τινα μέτει τὴν τέχνην.

ΛΟΥΚ. Εὖ λέγεις· ὀρθῶς γοῦν, ὅπῃ σοις ἀπεχθάνομαι
 καὶ ὥς κινδυνεύω δι' αὐτήν· οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τὴν
 ἐναντίαν αὐτῇ πάνυ ἀκριβῶς οἶδα, λέγω δὲ τὴν ἀπὸ
 τοῦ φίλου τὴν ἀρχὴν ἔχουσαν· φιλαλήθης τε γὰρ καὶ
 φιλόκαλος καὶ φιλαπλοϊκὸς καὶ ὅσα τῷ φιλεῖσθαι συγγενῇ
 πλὴν ἀλλ' ὀλίγοι πάνυ ταύτης ἄξιοι τῆς τέχνης. οἱ δὲ
 ὑπὸ τῇ ἐναντίᾳ ταπτόμενοι καὶ τῷ μίσει οἰκειότεροι πεν-
 τακισμύριοι. κινδυνεύω τοιγαροῦν τὴν μὲν ὑπ' ἀργίας ἀπο-
 μαθεῖν ἤδη, τὴν δὲ πάνυ ἡκριβωκεῖναι.

ΦΙΛ. Καὶ μὴν οὐκ ἐχρῆν· τοῦ γὰρ αὐτοῦ καὶ τάδε,
 φασί, καὶ τάδε· ὥστε μὴ διαίρει τὰ τέχνα· μία γὰρ
 ἐστὼν δὴ εἶναι δοκοῦσαι.

ΛΟΥΚ. Ἀμεινον σὺ ταῦτα οἶσθα, ὦ Φιλοσοφία.
 τὸ μέντοι ἐμὸν τοιοῦτόν ἐστιν, οἷον τοὺς μὲν πονηροὺς
 μισεῖν, ἐπαινεῖν δὲ τοὺς χρηστοὺς καὶ φιλεῖν.

ΦΙΛ. Ἄγε δὴ, πάρεσμεν γὰρ ἔνθα ἔχρην· ἐνταῦθά 21
 που ἐν τῷ προνάῳ τῆς Πολιάδος δικάσωμεν. ἡ Ἱέρεια
 διάθες ἡμῖν τὰ βάρη, ἡμεῖς δὲ ἐν τοσούτῳ προσκυνή-
 σωμεν τῇ Θεῷ.

ΛΟΥΚ. ὦ Πολιάς, ἔλθέ μοι κατὰ τῶν ἀλαζόνων
 σύμμαχος ἀναμνησθεῖσα ὅποσα ἐπισηκούντων ὁσημέραι
 ἀκούεις αὐτῶν· καὶ ἃ πράττουσι δέ, μόνῃ ὀρᾷς ἅτε δὴ
 ἐπίσκοπος οὖσα. νῦν καιρὸς ἀμύνασθαι αὐτούς. ἐμὲ δὲ
 ἦν που κρατούμενον ἰδῆς καὶ πλείους ὥσιν αἰ μέλαιναι,
 σὺ προσθεῖσα τὴν σαντῆς σῶζε με.

ΦΙΛ. Εἶεν· ἡμεῖς μὲν ὑμῖν καὶ δὴ καθήμεθα ἔτοι- 22
 μοι ἀκούειν τῶν λόγων, ὑμεῖς δὲ προελόμενοί τινα ἐξ
 ἀπάντων, ὅστις ἄριστα κατηγορῆσαι ἂν δοκῇ, ξυνείρετε
 τὴν κατηγορίαν καὶ διελέγχετε· πάντας γὰρ ἅμα λέγειν
 ἀμύχανον. σὺ δὲ, ὦ Παρρησιάδη, ἀπολογήσῃ τὸ μετὰ
 τοῦτο.

ΧΡΥΣ. Τίς οὖν ἂν ἐπιτηδειότατος ἐξ ἡμῶν γένοιτο
 πρὸς τὴν δίκην σου, ὦ Πλάτων; ἢ τε γὰρ μεγαλόνοια
 θαυμαστή καὶ ἡ καλλιφρονία δεινῶς Ἀττική, καὶ τὸ κεχα-
 ρισμένον καὶ πειθοῦς μεστὸν ἢ τε ξύνεσις καὶ τὸ ἀκρι-
 βές καὶ τὸ ἐπαγωγὸν ἐν καιρῷ τῶν ἀποδείξεων, πάντα
 ταῦτά σοι ἀθρόα πρόσσεστιν· ὥστε τὴν προηγορίαν δέχου
 καὶ ὑπὲρ ἀπάντων εἰπέ τὰ εἰκότα. νῦν ἀναμνήσθητι πάν-
 των ἐκείνων καὶ ξυμφόρει ἐς τὸ αὐτό, εἰ τί σοι πρὸς Γορ-
 γίαν ἢ Πῶλον ἢ Ἰππίαν ἢ Πρόδικον εἴρηται· δεινότερος
 οὗτός ἐστιν. ἐπίπατε οὖν καὶ τῆς εἰρωνείας καὶ τὰ κομψὰ
 ἐκεῖνα καὶ συνεχῇ ἐρώτα, καὶ σοι δοκῇ, κακεῖνόν που πα-
 ράβυσσον, ὡς ὁ μέγας ἐν οὐρανῷ Ζεὺς πτηνὸν ἄρμα ἐλαύ-
 νων ἀγανακτήσειεν ἂν, εἰ μὴ οὗτος ὑπόσχοι τὴν δίκην.

ΠΛΑΤ. Μηδαμῶς, ἀλλὰ τινα τῶν σφοδροτέρων 23
 προχειρισώμεθα, Διογένην τοῦτον ἢ Ἀντισθένην ἢ Κράτητα
 ἢ καὶ σέ, ὦ Χρύσιππε· οὐ γὰρ δὴ κάλλους ἐν τῷ παρόντι
 καὶ δεινότητος συγγραφικῆς ὁ καιρὸς, ἀλλὰ τινος ἐλεγκτι-
 κῆς καὶ δικανικῆς παρασκευῆς· ῥήτωρ δὲ ὁ Παρρησιά-
 δης ἐστίν.

ΔΙΟΓ. Ἄλλ' ἐγὼ αὐτοῦ κατηγορήσω· καὶ γὰρ οὐδὲ πᾶν μακρῶν οἶομαι τῶν λόγων δεῖσθαι. καὶ ἄλλως δὲ ὑπὲρ ἅπαντας ὑβρίσμαι δὴ ὀβολῶν πρῶην ἀποκεκηρυγμένος.

ΠΛΑΤ. Ὁ Διογένης, ὦ Φιλοσοφία, ἔρεῖ τὸν λόγον ὑπὲρ ἁπάντων. μέμνησο δὲ, ὦ γενναῖε, μὴ τὰ σεαυτοῦ μόνον πρεσβεύειν ἐν τῇ κατηγορίᾳ, τὰ κοινὰ δὲ ὁρᾶν· εἰ γὰρ τι καὶ πρὸς ἀλλήλους διαφερόμεθα ἐν τοῖς λόγοις, σὺ δὲ τοῦτο μὲν μὴ ἐξέταζε, μηδ' ὅστις ἐστὶν ὁ ἀληθέστερος, νῦν λέγε, ὅπως δὲ ὑπὲρ φιλοσοφίας αὐτῆς ἀγανάκτει περιυβρισμένης καὶ κακῶς ἀκουούσης ἐν τοῖς Παρρησιάδου λόγοις, καὶ τὰς προαιρέσεις ἀφείς, ἐν αἷς διαλλάττομεν, ὃ κοινὸν ἅπαντες ἔχομεν, τοῦτο ὑπερμάχει. ὁρᾷς δέ, μόνον σὲ προεστησάμεθα καὶ ἐν σοὶ τὰ πάντων ἡμῶν νῦν κινδυνεύεται, ἢ σεμνότατα δόξαι ἢ τοιαῦτα πιστευθῆναι, οἷα οὗτος ἀπέφηνε.

24 ΔΙΟΓ. Θαρρεῖτε, οὐδὲν ἐλλείψομεν, ὑπὲρ ἁπάντων ἐρῶ. καὶ ἡ Φιλοσοφία δὲ πρὸς τοὺς λόγους ἐπιπλασθεῖσα — φύσει γὰρ ἡμερος καὶ πρᾶός ἐστιν — ἀφεῖναι διαβουλεύηται αὐτόν, ἀλλ' οὐ τὰμὰ ἐνδεήσει· δείξω γὰρ αὐτῷ, ὅτι μὴ μάτην ξυλοφοροῦμεν.

ΦΙΛ. Τοῦτο μὲν μηδαμῶς, ἀλλὰ τῷ λόγῳ μᾶλλον — ἄριστον γὰρ — ἥπερ τῷ ξύλῳ. μὴ μέλλε δ' οὖν. ἤδη γὰρ ἐκκέχυται τὸ ὕδωρ καὶ πρὸς σὲ τὸ δικαστήριον ἀποβλέπει.

ΛΟΥΚ. Οἱ λοιποὶ καθιζέσθωσαν, ὦ Φιλοσοφία, καὶ ψηφοφορεῖτωσαν μεθ' ὑμῶν, Διογένης δὲ κατηγορεῖτω μόνος.

ΦΙΛ. Οὐδέδεις οὖν, μή σου καταψηφίσωνται;

ΛΟΥΚ. Οὐδαμῶς· πλείοσι γοῦν κρατῆσαι βούλομαι.

ΦΙΛ. Γενναῖά σου ταῦτα· καθίσατε δ' οὖν. σὺ δ', ὦ Διόγενης, λέγε.

25 ΔΙΟΓ. Οἱοί μὲν ἡμεῖς ἄνδρες ἐγενόμεθα παρὰ τὸν βίον, ὦ Φιλοσοφία, πᾶν ἀκριβῶς οἶσθα καὶ οὐδὲν δεῖ

λόγων· ἵνα γὰρ τὸ κατ' ἐμὲ σιωπήσω, ἀλλὰ Πυθαγόραν
 τοῦτον καὶ Πλάτωνα καὶ Ἀριστοτέλην καὶ Χρῦσιππον
 καὶ τοὺς ἄλλους τίς οὐκ οἶδεν ὅσα ἐς τὸν βίον καλὰ
 ἐσεκομίσαντο; ἃ δὲ τοιούτους ὄντας ἡμᾶς ὁ τρισκατάρ-
 τος οὗτος Παρρησιάδης ὑβρίζει, ἤδη ἐρῶ. ῥήτωρ γὰρ
 τις, ὡς φησιν, ὢν, ἀπολιπὼν τὰ δικαστήρια καὶ τὰς ἐν
 ἐκείνοις εὐδοκιμήσεις, ὅπόσον ἢ δεινότητος ἢ ἀκμῆς ἐπε-
 πόριστο ἐν ταῖς λόγοις, τοῦτο πᾶν ἐφ' ἡμᾶς συσκευασά-
 μενος οὐ παύεται μὲν ἀγορεύων κακῶς γόητας καὶ ἀπα-
 τεῶνας ἀποκαλῶν, τὰ πλήθη δὲ ἀναπείθων καταγελῶν
 ἡμῶν καὶ καταφρονεῖν ὡς τὸ μηδὲν ὄντων· μᾶλλον δὲ
 καὶ μισεῖσθαι πρὸς τῶν πολλῶν ἤδη πεποίηκεν αὐτοὺς
 τε ἡμᾶς καὶ σὲ τὴν Φιλοσοφίαν, φληνάφους καὶ λήρους
 ἀποκαλῶν τὰ σὰ καὶ τὰ σπουδαιότατα, ὢν ἡμᾶς ἐπαί-
 δευσας, ἐπὶ χλευασμῷ διεξιὼν, ὥστε αὐτὸν μὲν κροτεῖσθαι
 καὶ ἐπαινεῖσθαι πρὸς τῶν θεατῶν, ἡμᾶς δὲ ὑβρίζεσθαι·
 φύσει γὰρ τοιοῦτόν ἐστιν ὁ πολὺς λεώς, χαίρουσιν ἀπο-
 σκώπτουσι καὶ λαιδοροῦμένοις, καὶ μάλιστα ὅταν τὰ σεμνότατα
 εἶναι δοκοῦντα διασύρηται, ὥσπερ ἀμέλει καὶ πάλαι ἔχαιρον
 Ἀριστοφάνει καὶ Εὐπόλιδι Σωκράτην τουτονὶ ἐπὶ χλευα-
 σία παράγουσιν ἐπὶ τὴν σκηνὴν καὶ κωμωδοῦσιν ἄλλοκό-
 τους τινὰς περὶ αὐτοῦ κωμωδίας. καίτοι ἐκεῖνοι μὲν κατ'
 ἐνὸς ἀνδρὸς ἐτόλμων τοιαῦτα καὶ ἐν Διονύσου, ἐφειμένον
 αὐτὸ δρᾶν, καὶ τὸ σκῶμμα μέρος ἐδόκει τῆς ἐορτῆς, καὶ
 ὁ θεὸς ἴσως χαίρει φιλόγελως τις ὢν. ὁ δὲ τοὺς ἀρί- 26
 στοὺς ξυγκαλῶν, ἐκ πολλοῦ φροντίσας καὶ παρασκευασά-
 μενος καὶ βλασφημίας τινὰς ἐς παχὺ βιβλίον ἐγγράψας
 μεγάλη τῇ φωνῇ διαγορεύει κακῶς Πλάτωνα, Πυθαγόραν,
 Ἀριστοτέλην, Χρῦσιππον ἐκεῖνον, ἐμὲ καὶ ὅλως ἅπαντας
 οὔτε ἐορτῆς ἐπιούσης οὔτε ἰδίᾳ τι πρὸς ἡμῶν παθῶν·
 εἶχε γὰρ ἂν τινα συγγνώμην αὐτῷ τὸ πρᾶγμα, εἰ ἀμυνό-
 μενος, ἀλλὰ μὴ ἄρχων αὐτὸς ἐδρασε. καὶ τὸ πάντων
 δεινότατον, ὅτι ταῦτα ποιῶν καὶ ὑπὸ τὸ σὸν ὄνομα, ὦ
 Φιλοσοφία, ὑποδύεται καὶ ὑπελθὼν τὸν Διάλογον ἡμέ-
 τερον οἰκεῖον ὄντα, τούτῳ ξυναγωνιστῇ καὶ ὑποκριτῇ

χοῖται καθ' ἡμῶν, ἔτι καὶ Μένιππον ἀναπείσας ἑταῖρον
 ἡμῶν ἄνδρα συγκλωιδεῖν αὐτῷ τὰ πολλὰ, ὅς μόνος οὐ
 πάρεστιν οὐδὲ κατηγορεῖ μεθ' ἡμῶν προδοῦς τὸ κοινόν.
 27 ἀνθ' ὧν ἀπάντων ἄξιόν ἐστιν ὑπόσχεῖν αὐτὸν τὴν δίκην.
 ἢ τί γὰρ ἂν εἰπεῖν ἔχοι τὰ σεμνότατα διασύρας ἐπὶ το-
 σούτων μαρτύρων; χρήσιμον γοῦν καὶ πρὸς ἐκείνους τὸ
 τοιοῦτον, εἰ θεάσαιντο αὐτὸν κολασθέντα, ὥς μηδὲ ἄλλος
 τις ἔτι καταφρονοίῃ φιλοσοφίας· ἐπεὶ τό γε τὴν ἡσυχίαν
 ἄγειν καὶ ὑβριζόμενον ἀνέχεσθαι οὐ μετριότητος, ἀλλὰ
 ἀνανδρίας καὶ εὐηθείας εἰκότως ἂν νομίζοιτο. τὰ γὰρ
 τελευταῖα τίνι φορητὰ; ὅς καθάπερ τὰ ἀνδράποδα παρα-
 γαγὼν ἡμᾶς ἐπὶ τὸ πωλητήριον καὶ κήρυκα ἐπιστήσας
 ἀπημπόλησεν, ὥς φασι, τοὺς μὲν ἐπὶ πολλῶ, ἐνίοις δὲ
 μιν Ἀττικῆς, ἐμὲ δὲ ὁ παμπονηρότατος οὗτος δὴ ὀβο-
 λῶν· οἱ παρόντες δὲ ἐγέλων. ἀνθ' ὧν γε αὐτοὶ τε ἀνελη-
 λύθαμεν ἀγανακτήσαντες καὶ σὲ ἀξιούμεν τιμωρήσειν
 ἡμῖν τὰ αἰσχίστα ὑβρισμένοις.

28 ANAB. Εὐ γε, ὦ Διόγετες, ὑπὲρ ἀπάντων καλῶς,
 ὅποσα ἐχρῆν, ἅπαντα εἴρηκας.

ΦΙΛ. Παύσασθε ἐπαινοῦντες· ἔγχει τῷ ἀπολογου-
 μένῳ. σὺ δὲ, ὦ Παρρησιάδη, λέγε ἤδη ἐν τῷ μέρει· σοὶ
 γὰρ τὸ ὕδωρ ῥεῖ νῦν. μὴ μέλλε οὖν.

29 ΠΑΡΡ. Οὐ πάντα μου, ὦ Φιλοσοφία, κατηγόρησε
 Διογένης, ἀλλὰ τὰ πλείω καὶ ὅσα ἦν χαλεπώτερα οὐκ
 οἶδ' ὅ τι παθὼν παρέλιπεν. ἐγὼ δὲ τοσούτου δέω ἔξαρ-
 νος γενέσθαι, ὥς οὐκ εἶπον αὐτὰ, ἢ ἀπολογίαν τινὰ με-
 μελητηκῶς ἀφίχθαι, ὥστε καὶ εἴ τινα ἢ αὐτὸς οὗτος ἀπε-
 σιώπησεν ἢ ἐγὼ μὴ πρότερον ἐφθασα εἰρηκῶς, νῦν προσ-
 θήσειν μοι δοκῶ· οὕτω γὰρ ἂν μάθοις οὐστίνως ἀπε-
 κήρυττον καὶ κακῶς ἡγόρευον ἀλαζόνας καὶ γόητας ἀπο-
 καλιῶν· καὶ μοι μόνον τοῦτο παραστυλάττετε, εἰ ἀληθῆ
 περὶ αὐτῶν ἐρῶ. εἰ δὲ τι βλάσφημον ἢ τραχὺ φαίνοιτο
 ἔχων ὁ λόγος, οὐ τὸν διελέγχοντα ἐμέ, ἀλλ' ἐκείνους ἂν
 οἶμαι δικαιότερον αἰτιάσεσθαι τοιαῦτα ποιοῦντας. ἐγὼ γὰρ
 ἐπειδὴ τάχιστα ξυνεῖδον ὅποσα τοῖς ῥητορεύουσι τὰ

δυσχερῇ ἀναγκαῖον προσεῖναι, ἀπάτην καὶ ψεῦδος καὶ
 θρασύτητα καὶ βοήν καὶ ὠθισμούς καὶ μυρία ἄλλα, ταῦτα
 μὲν, ὥσπερ εἰκὸς ἦν, ἀπέφυγον, ἐπὶ δὲ τὰ σὰ, ὧ Φιλο-
 σοφία, καλὰ ὁρμήσας ἡξίουν ὅπόσον ἔτι μοι λοιπὸν τοῦ
 βίου καθάπερ ἐκ ζάλης καὶ κλύδωνος ἐς εὐδιόν τινα λι-
 μένα σπεύσας ὑπὸ σοὶ σκεπόμενος καταβιῶναι. καὶ περὶ δὲ 30
 μόνον παρέκνησα ἐς τὰ ὑμέτερα, σὲ μὲν, ὥσπερ ἀναγκαῖον
 ἦν, καὶ τούσδε ἅπαντας ἐθαύμαζον ἀρίστου βίου νομο-
 θέτας ὄντας καὶ τοῖς ἐπ' αὐτὸν ἐπειγομένοις χεῖρα ὀρέ-
 γοντας, τὰ κάλλιστα καὶ συμφορώτατα παραινούντας, εἴ
 τις μὴ παραβαίνοι αὐτὰ μηδὲ διολισθάνοι, ἀλλ' ἀτενὲς ἀπο-
 βλέπων ἐς τοὺς κανόνας, οὓς προτεθείκατε, πρὸς τούτους
 ῥυθμίζοι καὶ ἀπευθύνοι τὸν ἑαυτοῦ βίον, ὅπερ νῆ Δία
 καὶ τῶν καθ' ἡμᾶς αὐτοὺς ὀλίγοι ποιοῦσιν. ὁρῶν δὲ 31
 πολλοὺς οὐκ ἔρωτι φιλοσοφίας ἐχομένους, ἀλλὰ δόξης
 μόνον τῆς ἀπὸ τοῦ πράγματος, τὰ μὲν πρόχειρα ταῦτα
 καὶ δημόσια καὶ ὅποσα παντὶ μιμεῖσθαι ῥᾶδιον εὖ μάλα
 εἰκότας ἀγαθοῖς ἀνδράσι, τὸ γένειον λέγω καὶ τὸ βά-
 δισμα καὶ τὴν ἀναβολήν, ἐπὶ δὲ τοῦ βίου καὶ τῶν πρα-
 γμάτων ἀντιφθεγγομένους τῷ σχήματι καὶ τὰναντία ὑμῖν
 ἐπιτηδεύοντας καὶ διαφθείροντας τὸ ἀξίωμα τῆς ὑπο-
 σχέσεως, ἡγανάκτουν, καὶ τὸ πρᾶγμα ὅμοιον ἐδόκει μοι
 καθάπερ ἂν εἴ τις ὑποκριτῆς τραγωδίας μαλθακὸς αὐτὸς
 ὢν καὶ γυναικεῖος Ἀχιλλέα ἢ Θησέα ἢ καὶ τὸν Ἡρακλέα
 ὑποκρίνοιτο αὐτὸν μήτε βαδίζων μήτε βοῶν ἡρωϊκόν,
 ἀλλὰ θρυπτόμενος ὑπὸ τηλικούτῳ προσωπεῖω, ὃν οὐδ'
 ἂν ἡ Ἑλένη ποτὲ ἢ Πολυξένη ἀνάσχοιντο πέρα τοῦ με-
 τρίου αὐταῖς προσεοικότα, οὐχ ὅπως ὁ Ἡρακλῆς ὁ
 Καλλίνικος, ἀλλὰ, μοὶ δοκεῖ, τάχιστ' ἂν ἐπιτρέψαι τῷ
 ῥοπάλῳ παίων τὸν τοιοῦτον, αὐτόν τε καὶ τὸ προσω-
 πεῖον, οὕτως ἀτίμως κατατεθλημμένος πρὸς αὐτοῦ.
 τοιαῦτα καὶ ὑμᾶς πάσχοντας ὑπ' ἐκείνων ὁρῶν οὐκ ἤνεγκα 32
 τὴν αἰσχύνην τῆς ὑποκρίσεως, εἰ πίθηκοι ὄντες ἐτόλμη-
 σαν ἡρώων προσωπεῖα περιθέσθαι ἢ τὸν ἐν Κύμῃ ὄνον
 μιμήσασθαι, ὅς λεοντὴν περιβαλόμενος ἡξίου λέων αὐ-

τὸς εἶναι πρὸς ἀγνοοῦντας τοὺς Κυμαίους ὀγκώμενος
 μάλα τραχὺ καὶ καταπληκτικόν, ἄχρὶ δὴ τις αὐτὸν ξένος
 καὶλέοντα ἰδὼν καὶ ὄνον πολλάκις ἤλεγξε παίων τοῖς
 ξύλοις. ὁ δὲ μάλιστα μοι δεινόν, ὧ Φιλοσοφία, κατεφάι-
 νετο, τοῦτο ἦν· οἱ γὰρ ἄνθρωποι εἰ τινα τούτων ἐώρων
 πονηρὸν ἢ ἄσχημον ἢ ἄσελγές τι ἐπιτηδεύοντα, οὐκ ἔστιν
 ὅστις οὐ φιλοσοφίαν αὐτὴν ἠτιᾶτο καὶ τὸν Χρῦσιππον
 εὐθύς ἢ Πλάτωνα ἢ Πυθαγόραν ἢ ὅτου αὐτὸν ἐπώνυμον
 ὁ διαμαρτάνων ἐκεῖνος ἐποιεῖτο καὶ οὐ τοὺς λόγους ἐποι-
 εῖτο, καὶ ἀπὸ τοῦ κακῶς βιοῦντος πονηρὰ περὶ ὑμῶν
 εἵκαζον τῶν πρὸ πολλοῦ τεθνηκότων· οὐ γὰρ παρὰ ζῶν-
 τας ὑμᾶς ἢ ἐξέτασις αὐτοῦ ἐγίγνετο, ἀλλ' ὑμεῖς μὲν ἐκ-
 ποδῶν, ἐκεῖνον δὲ ἐώρων σαφῶς ἅπαντες δεινὰ καὶ ἄσεμνα
 ἐπιτηδεύοντα, ὥστε ἐρήμην ἠλίσκεσθε μετ' αὐτοῦ καὶ ἐπὶ
 33 τὴν ὁμοίαν διαβολὴν συγκατεσπᾶσθε. ταῦτα οὐκ ἤνεγκα
 ὄρων ἐγωγε, ἀλλ' ἤλεγχον αὐτοὺς καὶ διέκρινον ἀφ' ὑμῶν·
 ὑμεῖς δὲ, τιμᾶν ἐπὶ τούτοις δέον, ἐς δικαστήριον ἄγετε.
 οὐκοῦν ἦν τινα καὶ τῶν μεμνημένων ἰδὼν ἐξαγορεύοντα
 τοῖν θεοῖν τὰ πόρρητα καὶ ἐξορχούμενον ἀγανακτήσω καὶ
 διελέγξω, ἐμὲ τὸν ἀδικοῦντα ἠγήσεσθε εἶναι; ἀλλ' οὐ
 δίκαιον. ἐπεὶ καὶ οἱ ἀθλοθέται μαστιγοῦν εἰώθασιν, ἦν
 τις ὑποκριτὴς Ἀθηνᾶν ἢ Ποσειδῶνα ἢ τὸν Δία ὑποδε-
 δυκῶς μὴ καλῶς ὑποκρίνοιτο μηδὲ κατ' ἀξίαν τῶν θεῶν,
 καὶ οὐ δὴ πού ὀργίζονται αὐτοῖς ἐκεῖνοι, ὅτι τὸν περικεί-
 μενον αὐτῶν τὰ προσωπεῖα καὶ τὸ σχῆμα ἐνδεδυκότα
 ἐπέτρεψαν παίειν τοῖς μαστιγοφόροις, ἀλλὰ καὶ ἡδοιντ'
 ἂν, οἶμαι, μαστιγουμένων· οἰκέτην μὲν γὰρ ἢ ἄγγελόν τινα
 μὴ δεξιῶς ὑποκρίνασθαι μικρὸν τὸ πταῖσμα, τὸν Δία δὲ
 ἢ τὸν Ἡρακλέα μὴ κατ' ἀξίαν ἐπιδείξασθαι τοῖς θεαταῖς
 34 ἀποτρόπαιον ὄντως καὶ αἰσχρόν. καὶ γὰρ αὖ καὶ τόδε
 πάντων ἀτοπώτατόν ἐστιν, ὅτι τοὺς μὲν λόγους ὑμῶν
 πάννυ ἀκριβοῦσιν οἱ πολλοὶ αὐτῶν, καθάπερ δὲ ἐπὶ τούτῳ
 μόνον ἀναγινώσκοντες αὐτοὺς καὶ μελετῶντες, ὥς τὰναν-
 τίᾳ ἐπιτηδεύοιεν, οὕτως βιοῦσιν. πάντα μὲν γὰρ ὅσα φασίν,
 οἷον χρημάτων καταφρονεῖν καὶ δόξης καὶ μόνον τὸ καλόν

οἶεσθαι ἀγαθὸν καὶ ἀόργητον εἶναι καὶ τῶν λαμπρῶν
τούτων ὑπερορᾶν καὶ ἐξ ἰσοτιμίας αὐτοῖς διαλέγεσθαι,
καλὰ, ὦ θεοί, καὶ σοφὰ καὶ θαυμάσια λίαν ὥς ἀληθῶς.
οἱ δὲ καὶ αὐτὰ ταῦτα ἐπὶ μισθῷ διδάσκουσι καὶ τοὺς
πλουσίους τεθήπασιν καὶ πρὸς τὸ ἀργύριον κεχήνασιν, ὀργι-
λώτεροι μὲν τῶν κυνιδίων ὄντες, δειλότεροι δὲ τῶν λαγῶν,
κολακευτικώτεροι δὲ τῶν πιθήκων, ἀσελγέστεροι δὲ τῶν ὄνων,
ἀρπακτικώτεροι δὲ τῶν γαλῶν, φιλονεικότεροι δὲ τῶν ἀλε-
κτρούων. τοιγαροῦν γέλωτα ὀφλισκάνουσιν ὠθιζόμενοι ἐπὶ
ταῦτα καὶ περὶ τὰς τῶν πλουσίων θύρας ἀλλήλους πα-
ρωθούμενοι, δεῖπνα πολυάνθρωπα δειπνοῦντες καὶ ἐν αὐ-
τοῖς τούτοις ἐπαινοῦντες φορτικῶς καὶ πέρα τοῦ καλῶς
ἔχοντος ἐμφορούμενοι καὶ μεμψίμοιροὶ φαινόμενοι καὶ ἐπὶ
τῆς κύλικος ἀτερπῇ καὶ ἀπρῶδὰ φιλοσοφοῦντες καὶ τὸν
ἄκρατον οὐ φέροντες· οἱ ἰδιῶται δὲ ὅποιοι ξυμπίνουσι,
γελῶσι δηλαδὴ καὶ καταπτύουσιν φιλοσοφίας, εἰ τοιαῦτα
καθάρματα ἐκτρέφει. τὸ δὲ πάντων αἰσχιστον, ὅτι μη- 35
δενὸς δεῖσθαι λέγων ἕκαστος αὐτῶν, ἀλλὰ μόνον πλούσιον
εἶναι τὸν σοφὸν κεκραγῶς μικρὸν ὕστερον αἰτεῖ προσελ-
θὼν καὶ ἀγανακτεῖ μὴ λαβὼν, ὅμοιον ὥς εἴ τις ἐν βα-
σιλικῷ σχήματι ὀρθὴν τιάραν ἔχων καὶ διάδημα καὶ τὰ
ἄλλα ὅσα βασιλείας γνωρίσματα προσαιτοίῃ τῶν ὑπο-
δεεστέρων δεόμενος. ὅταν μὲν οὖν αὐτοὺς τι δέῃ λαμβά-
νειν, πολὺς ὁ περὶ τοῦ κοινωνικὸν εἶναι δεῖν λόγος καὶ
ὥς ἀδιάφορον ὁ πλοῦτος καὶ, τί γὰρ τὸ χρυσίον ἢ ἀρ-
γύριον, οὐδὲν τῶν ἐν τοῖς αἰγιαλοῖς ψηφίδων διαφέρον;
ὅταν δὲ τις ἐπικουρίας δεόμενος ἑταῖρος ἐκ παλαιοῦ καὶ
φίλος ἀπὸ πολλῶν ὀλίγα αἰτῇ προσελθὼν, σιωπὴ καὶ
ἀπορία καὶ ἀμαθία καὶ παλινῳδία τῶν λόγων πρὸς τὸ
ἐναντίον· οἱ δὲ πολλοὶ περὶ φιλίας ἐκεῖνοι λόγοι καὶ ἡ
ἀρετὴ καὶ τὸ καλὸν οὐκ οἶδ' ὅποι ποτὲ οἴχεται πάντα
ταῦτα ἀποπτάμενα, πτερόεντα ὥς ἀληθῶς ἔπη, μάτην
ὀσημέραι πρὸς αὐτῶν ἐν ταῖς διατριβαῖς σκιαμαχοῦμενα.
μέχρι γὰρ τούτου φίλος ἕκαστος αὐτῶν, ἐς ὅσον ἂν μὴ 36
ἀργύριον ἢ χρυσίον ἢ προκείμενον ἐν τῷ μέσῳ· ἦν δὲ

τις ὀβολὸν ἐπιδείξῃ μόνον, λέλνται μὲν ἡ εἰρήνη, ἄσπονδα
 δὲ καὶ ἀκήρυκτα πάντα, καὶ τὰ βιβλία ἐξαλήλιπται καὶ
 ἡ ἀρετὴ πέφευγεν, οἷόν τι καὶ οἱ κύνες πάσχουσιν· ἐπει-
 δάν τις ὀστοῦν ἐς μέσους αὐτοὺς ἐμβάλλῃ, ἀναπηδήσαντες
 δάκνουσιν ἀλλήλους καὶ τὸν προαρπάσαντα τὸ ὀστοῦν
 ὑλακτοῦσι. λέγεται δὲ καὶ βασιλεὺς τις Αἰγύπτιος πιθή-
 κους ποτὲ πυρριχίζειν διδάξαι καὶ τὰ θηρία — μιμηλό-
 τατα δὲ ἐστὶ τῶν ἀνθρωπίνων — ἐκμαθεῖν τάχιστα, καὶ
 ὀρχεῖσθαι ἀλουργίδας ἀμπεχόμενα καὶ προσωπεῖα περι-
 κείμενα, καὶ μέχρι γε πολλοῦ εὐδοκιμεῖν τὴν θέαν, ἄχρι
 δὴ τις θεατῆς ἀστεῖος κάρνα ὑπὸ κόλπον ἔχων ἀφῆκεν
 ἐς τὸ μέσον· οἱ δὲ πίθηκοι ἰδόντες καὶ ἐκλαθόμενοι τῆς
 ὀρχήσεως, τοῦθ' ὅπερ ἦσαν, πίθηκοι ἐγένοντο ἀντὶ πυρ-
 ριχιστῶν καὶ ξυνέτριβον τὰ προσωπεῖα καὶ τὴν ἐσθῆτα
 κατερρήγνυνον καὶ ἐμάχοντο περὶ τῆς ὀπώρας πρὸς ἀλλή-
 λους, τὸ δὲ σύνταγμα τῆς πυρρίχης διελέλυτο καὶ κατε-
 37 γελᾶτο ὑπὸ τοῦ θεάτρον. τοιαῦτα καὶ οὗτοι ποιοῦσι,
 καὶ ἔγωγε τοὺς τοιούτους κακῶς ἠγόρευον καὶ οὐποτε
 παύσομαι διελέγχων καὶ κωμωδῶν, περὶ ὑμῶν δὲ ἢ τῶν
 ὑμῖν παραπλησίων — εἰσὶ γάρ, εἰσὶ τινες ὡς ἀληθῶς
 φιλοσοφίαν ζηλοῦντες καὶ τοῖς ὑμετέροισι νόμοις ἐμμέ-
 νοντες — μὴ οὕτω μανείην ἐγώ, ὡς βλάσφημον εἰπεῖν
 τι ἢ σκαιόν. ἢ τί γὰρ ἂν εἰπεῖν ἔχοιμι; τί γὰρ ὑμῖν τοι-
 οῦτο βεβίωται; τοὺς δὲ ἀλαζόνας ἐκείνους καὶ θεοῖς
 ἐχθροὺς ἄξιον οἶμαι μισεῖν. ἢ σὺ γὰρ, ὦ Πυθαγόρα καὶ
 Πλάτων καὶ Χρῦσιππε καὶ Ἀριστοτέλες, τί φατε προσή-
 κειν ὑμῖν τοὺς τοιούτους ἢ οἰκεῖον τί καὶ ξυγγενὲς ἐπι-
 δείκνυσθαι τῷ βίῳ; νῆ Δία Ἡρακλῆς, φασί, καὶ Πίθηκος.
 ἢ διότι πώγωνας ἔχουσι καὶ φιλοσοφεῖν φάσκουσι καὶ σκυ-
 θρωποὶ εἰσι, διὰ τοῦτο χρὴ ὑμῖν εἰκάζειν αὐτούς; ἀλλὰ
 ἦνεγκα ἂν, εἰ πιθανοὶ γοῦν ἦσαν καὶ ἐπὶ τῆς ὑποκρίσεως
 αὐτῆς· νῦν δὲ θᾶπτον ἂν γυψ ἀηδόνα μιμήσαιο ἢ οὗτοι
 φιλοσόφους. εἶρηκα ὑπὲρ ἑμαυτοῦ ὅποσα εἶχον. σὺ δὲ,
 ὦ Ἀλήθεια, μαρτύρει πρὸς αὐτούς, εἰ ἀληθῆ ἐστι.

ΦΙΛ. Μετάστηθι, ὦ Παρρησιάδη, ἔτι πορρωτέρω. 38
τί ποιῶμεν ἡμεῖς; πῶς ὑμῖν εἰρηκέναι ἀνὴρ ἔδοξεν;

ΑΛΗΘ. Ἐγὼ μὲν, ὦ Φιλοσοφία, μεταξὺ λέγοντος
αὐτοῦ κατὰ τῆς γῆς δύναι εὐχόμεν· οὕτως ἀληθῆ πάντα
εἶπεν. ἐγνώριζον γοῦν ἀκούουσα ἕκαστον τῶν ποιούντων
αὐτὰ κατὰ φύσιν μεταξὺ τοῖς λεγομένοις· τοῦτο μὲν ἐς
τόνδε, τοῦτο δὲ ὁ δεῖνα ποιεῖ· καὶ ὅλως ἔδειξε τοὺς
ἄνδρας ἐναργῶς καθάπερ ἐπὶ τινος γραφῆς τὰ πάντα
εἰκότας, οὐ τὰ σώματα μόνον, ἀλλὰ καὶ τὰς ψυχὰς αὐ-
τὰς ἐς τὸ ἀκριβέστατον ἀπεικάζας.

ΣΩΦΡ. Καγὼ πάνυ ἡρυσθρίασα, ὦ Ἀλήθεια.

ΦΙΛ. Ὑμεῖς δὲ τί φάτε;

ΑΝΑΒ. Τί δαὶ ἄλλο, ἢ ἀφείσθαι αὐτὸν τοῦ ἐγ-
κλήματος καὶ φίλον ἡμῖν καὶ εὐεργέτην ἀναγεγραφθαι;
τὸ γοῦν τῶν ἱλιέων ἀτεχνῶς πεπόνθαμεν, τραγωδὸν τινα
τοῦτον ἐφ' ἡμᾶς κεκινήκαμεν ἀσόμενον τὰς Φρυγῶν ξυμφο-
ράς. ἄδέτω δ' οὖν καὶ τοὺς θεοὺς ἐχθροὺς ἐκτραγωδεῖτω.

ΔΙΟΓ. Καὶ αὐτὸς, ὦ Φιλοσοφία, πάνυ ἐπαινῶ
τὸν ἄνδρα καὶ ἀνατίθεμαι τὰ κατηγορούμενα καὶ φίλον
ποιῶμαι αὐτὸν γενναῖον ὄντα.

ΦΙΛ. Εὖ γε, ὦ Παρρησιάδη· ἀφίεμέν σε τῆς αἰ- 39
τίας, καὶ ταῖς πάσαις κρατεῖς καὶ τὸ λοιπὸν ἴσθι ἡμέ-
τερος ὢν.

ΠΑΡΡ. Προσεκύνησα τήν γε πρώτην· μᾶλλον δὲ
τραγικώτερον αὐτὸ ποιήσιν μοι δοκῶ· σεμνότερον γάρ·
ὦ μέγα σεμνὴ Νίκη, τὸν ἐμὸν
βίον κατέχοις
καὶ μὴ λήγοις στεφανοῦσα.

ΑΡΕΤ. Οὐκοῦν δευτέρου κρατῆρος ἤδη καταρχώ-
μεθα, προσκαλῶμεν κακείνους, ὥς δίκην ὑπόσχωσιν ἀνθ' ὧν
ἐς ὑμᾶς ὑβρίζουσι· κατηγορήσει δὲ Παρρησιάδης
ἕκαστου.

ΠΑΡΡ. Ὅρθῶς, ὦ Ἀρετή, ἔλεξας· ὥστε σὺ, παῖ
Συλλογισμέ, κατακύνψας ἐς τὸ ἄστυ προσκήρυττε τοὺς
φιλοσόφους.

40 ΣΥΛΛ. Ἄκουε, σίγα· τοὺς φιλοσόφους ἤκειν ἐς ἀκρόπολιν ἀπολογησομένους ἐπὶ τῆς Ἀρετῆς καὶ Φιλοσοφίας καὶ Δίκης.

ΠΑΡΡ. Ὅρᾳς; ὀλίγοι συνέρχονται γνωρίσαντες τὸ κήρυγμα· ἄλλως γὰρ δεδίασι τὴν Δίκην. οἱ πολλοὶ δὲ αὐτῶν οὐδὲ σχολὴν ἄγουσιν ἄμφι τοὺς πλουσίους ἔχοντες. εἰ δὲ βούλει πάντας ἤκειν, κατὰ τὰδε, ὦ Συλλογισμέ, κήρυττε.

ΦΙΛ. Μηδαμῶς, ἀλλὰ σὺ, ὦ Παρρησιάδη, προσκάλει καὶ ὅτι σοι δοκεῖ.

41 ΠΑΡΡ. Οὐδὲν τόδε χαλεπὸν. ἄκουε, σίγα. ὅσοι φιλόσοφοι εἶναι λέγουσι καὶ ὅσοι προσήκειν αὐτοῖς οἶονται τοῦ ὀνόματος, ἤκειν ἐς ἀκρόπολιν ἐπὶ τὴν διανομὴν. δύο μναῖ ἑκάστῳ δοθήσονται καὶ σήσαμαῖος πλακοῦς· ὅς δ' ἂν πώγωνα βαθὺν ἐπιδείξηται, καὶ παλάθην ἰσχάδων οὗτός γε προσεπιλήψεται. κομίζειν δ' ἑκάστον σωφροσύνην μὲν ἢ δικαιοσύνην ἢ ἐγκράτειαν μηδαμῶς· οὐκ ἀναγκαῖα γὰρ ταῦτά γε, ἢν μὴ παρῇ. πέντε δὲ συλλογισμοὺς ἐξ ἅπαντος· οὐ γὰρ θέμις ἄνευ τούτων εἶναι σοφόν.

κεῖται δ' ἐν μέσσοισι δύο χρυσοῖο τάλαντα,

τῷ δόμεν, ὅς μετὰ πᾶσιν ἐριζέμεν ἔξοχος εἴη.

42 Βαβαῖ, ὡς πλήρης μὲν ἡ ἄνοδος ὠθιζομένων, ἐπεὶ τὰς δύο μναῖς ἤκουσαν μόνον. παρὰ δὲ τὸ Πελασγικὸν ἄλλοι καὶ κατὰ τὸ Ἀσκληπιεῖον ἕτεροι καὶ παρὰ τὸν Ἀρειον πάγον ἔτι πλείους, ἐνιοὶ δὲ καὶ κατὰ τὸν τοῦ Τάλω τάφον, οἱ δὲ καὶ πρὸς τὸ Ἀνακείον προσθέμενοι κλίμακας ἀνέρπουσι βομβηδὸν νῆ Δία καὶ βοτρυδὸν ἔσμου δίκην, ἵνα καὶ κατ' Ὀμηρον εἶπω, ἀλλὰ κακεῖθεν εἰ μᾶλα πολλοὶ κἀντεῦθεν

μυρίοι, ὅσα τε φύλλα καὶ ἄνθεα γίνεται ὥρη.

μεστὴ δὲ ἡ ἀκρόπολις ἐν βραχεὶ κλαγγηδὸν προκαθιζόντων καὶ πανταχοῦ πῆρα πῶγων κολακεία ἀναισχυντία βακτηρία λιχνεία συλλογισμὸς φιλαργυρία· οἱ ὀλίγοι δὲ, ὅποσοι πρὸς τὸ πρῶτον κήρυγμα ἐκεῖνο ἀνῆεσαν, ἀφανεῖς καὶ ἄσημοι, ἀναμιχθέντες τῷ πλήθει τῶν ἄλλων, καὶ λελη-

θασιν ἐν τῇ ὁμοιότητι τῶν ἄλλων σχημάτων. τοῦτο γοῦν τὸ δεινότατόν ἐστιν, ὃ Φιλοσοφία, καὶ ὃ τις ἂν μέμψαι-τό σου μάλιστα, τὸ μηδὲ ἐπιβαλεῖν γνώρισμα καὶ σημεῖον αὐτοῖς· πιθανώτεροι γὰρ οἱ γόητες οὗτοι πολλάκις τῶν ἀληθῶς φιλοσοφούντων.

ΦΙΛ. Ἔσται τοῦτο μετ' ὀλίγον, ἀλλὰ δεχώμεθα ἤδη αὐτούς.

ΠΛΑΤ. Ἡμᾶς πρώτους χρη̃ τοὺς Πλατωνικοὺς 43 λαβεῖν.

ΠΥΘ. Οὐκ, ἀλλὰ τοὺς Πυθαγορικοὺς ἡμᾶς· πρότερος γὰρ ὁ Πυθαγόρας ἦν.

ΣΤΩΙΚ. Αἰρεῖτε· ἀμείνους ἡμεῖς οἱ ἀπὸ τῆς στοᾶς.

ΠΕΡ. Οὐμενουν, ἀλλὰ ἐν γε τοῖς χρήμασι πρώτοι ἂν ἡμεῖς εἶημεν οἱ ἐκ τοῦ περιπάτου.

ΕΠΙΚ. Ἡμῖν τοῖς Ἐπικουρείοις τοὺς πλακοῦντας δότε καὶ τὰς παλάθας· περὶ δὲ τῶν μνῶν περιμενουῦμεν, καὶ ὑστάτους δέη λαμβάνειν.

ΑΚΑΔ. Ποῦ τὰ δύο τάλαντα; δείξομεν γὰρ οἱ Ἀκαδημαῖκοι ὅσον τῶν ἄλλων ἐσμὲν ἐριστικώτεροι.

ΣΤΩΙΚ. Οὐχ ἡμῶν γε τῶν Στωϊκῶν παρόντων.

ΦΙΛ. Πάυσασθε φιλονεικοῦντες· ὑμεῖς δὲ οἱ Κυνι- 44 κοὶ μήτε ὠθεῖτε ἀλλήλους μήτε τοῖς ξύλοις παίετε· ἐπ' ἄλλα γὰρ ἴστε κεκλημένοι· καὶ νῦν ἐγωγε ἡ Φιλοσοφία καὶ Ἀρετὴ αὕτη καὶ Ἀλήθεια δικάσομεν τίνες οἱ ὀρθῶς φιλοσοφούντες εἰσιν, εἴτα ὅσοι μὲν ἂν εὐρεθῶσι κατὰ τὰ ἡμῖν δοκοῦντα βιοῦντες, εὐδαιμονήσουσιν ἄριστοι κεκριμένοι· τοὺς γόητας δὲ καὶ οὐδὲν ἡμῖν προσήκοντας κακοὺς κακῶς ἐπιτρίψομεν, ὥς μὴ ἀντιποιοῖντο τῶν ὑπὲρ αὐτοὺς ἀλαζόνες ὄντες. τί τοῦτο; φεύγετε; νῆ Δία, κατὰ τῶν γε κρημνῶν οἱ πολλοὶ ἀλλόμενοι. κενὴ δ' οὖν ἡ ἀκρό-πολις, πλὴν ὀλίγων τούτων, ὅποσοι μεμενήκασιν οὐ φοβηθέντες τὴν κρίσιν. οἱ ὑπηρέται ἀνέλεσθε τὴν πῆραν, ἣν 45 ὁ Κυνίσκος ἀπέρριψεν ἐν τῇ τροπῇ· φέρε' ἴδω τί καὶ ἔχει, ἢ που θέρμους ἢ βιβλίον ἢ ἄρτους τῶν αὐτοπυριτῶν;

ΠΑΡΡ. Οὐκ, ἀλλὰ χρυσίον τουτὶ καὶ μύρον καὶ μαχαιρίδιον θυτικὸν καὶ κάτοπτρον καὶ κύβους.

ΦΙΛ. Εὖ γε, ὦ γενναῖε. τοιαῦτά σοι ἦν τὰ ἐφόδια τῆς ἀσκήσεως καὶ μετὰ τούτων ἡξίους λαιδορεῖσθαι ἅπασι καὶ τοὺς ἄλλους παιδαγωγεῖν;

ΠΑΡΡ. Τοιοῦτοι μὲν οὖν ὑμῖν οὗτοι. χρηρὴ δὲ ὑμᾶς σκοπεῖν, ὅντινα τρόπον ἀγνοούμενα ταῦτα πεπαύσεται καὶ διαγνώσκονται οἱ ἐντυγχάνοντες, οἵτινες οἱ ἀγαθοὶ αὐτῶν καὶ οἵτινες αὖ πάλιν οἱ τοῦ ἑτέρου βίου. σὺ δὲ, ὦ Ἀλήθεια, ἐξεύρισκε, — ὑπὲρ σοῦ γὰρ τοῦτο γένοιτ' ἂν — ὥς μὴ ἐπικρατήσῃ τὸ Ψεῦδος μηδὲ ὑπὸ τῇ Ἀγνοίᾳ λανθάνωσιν οἱ φραῦλοι τῶν ἀνδρῶν σε τοὺς χρηστοὺς μιμημένοι.

46 **ΑΛΗΘ.** Ἐπ' αὐτῷ, εἰ δοκεῖ, Παρρησιάδῃ ποιησώμεθα τὸ τοιοῦτον, ἐπεὶ χρηστὸς ὥπται καὶ εὖνους ἡμῖν καὶ σὲ, ὦ Φιλοσοφία, μάλιστα θαυμάζων, παραλαβόντα μετ' αὐτοῦ τὸν Ἐλεγχον ἅπασι τοῖς φάσκουσι φιλοσοφεῖν ἐντυγχάνειν, εἶθ' ὃν μὲν ἂν εὖρη γνήσιον ὡς ἀληθῶς φιλοσοφίας, στεφανώσάτω Θαλλοῦ στεφάνῳ καὶ ἐς τὸ Πρυτανεῖον καλεσάτω, ἣν δὲ τινι — οἷοι πολλοὶ εἰσι — καταράτῳ ἀνδρὶ ὑποκριτῇ φιλοσοφίας ἐντύχη, τὸ τριβώνιον περισπάσας ἀποκείρατω τὸν πώγωνα ἐν χρῶ πάνυ τραγοκουρικῇ μαχαίρᾳ καὶ ἐπὶ τοῦ μετώπου στίγματα ἐπιβαλέτω ἢ ἐγκαυσάτω κατὰ τὸ μεσόφρυον ὃ δὲ τύπος τοῦ καυτήρος ἔστω ἀλώπηξ ἢ πίθηκος.

ΦΙΛ. Εὖ γε, ὦ Ἀλήθεια· ὁ δὲ ἔλεγχος, ὦ Παρρησιάδῃ, τοιόσδε ἔστω, οἷος ὁ τῶν ἀετῶν πρὸς τὸν ἥλιον εἶναι λέγεται, οὐ μὰ Δί' ὥστε κακείνους ἀντιβλέπειν τῷ φωτὶ καὶ πρὸς ἐκεῖνο δοκιμάζεσθαι, ἀλλὰ προθεῖς χρυσίον καὶ δόξαν καὶ ἡδονὴν ὃν μὲν ἂν αὐτῶν ἴδῃς ὑπερρῶντα καὶ μηδαμῶς ἐλκόμενον πρὸς τὴν ὄψιν, οὗτος ἔστω ὁ τῷ Θαλλῷ στεφόμενος, ὃν δ' ἂν ἀτενὲς ἀποβλέποντα καὶ τὴν χεῖρα ὀρέγοντα ἐπὶ τὸ χρυσίον, ἀπάγειν ἐπὶ τὸ καυτήριον τοῦτον ἀποκείραντα πρότερον τὸν πώγωνα.

ΠΑΡΡ. Ὡς ἔδοξεν, ἔσται ταῦτα, ὦ Φιλοσοφία, καὶ 47
ὄψει αὐτίκα μάλα τοὺς πολλοὺς αὐτῶν ἀλωπεκίας ἢ
πιθηκοφόρους, ὀλίγους δὲ καὶ ἐστεφανωμένους· εἰ βού-
λεσθε μέντοι, κἀνταῦθα ἀνάξω τινὰς ὑμῖν νῆ Δι' αὐτῶν.

ΦΙΛ. Πῶς λέγεις; ἀνάξεις τοὺς φυγόντας;

ΠΑΡΡ. Καὶ μάλα, ἥνπερ ἡ ἱέρεια μοι ἐθελήσῃ
πρὸς ὀλίγον χρῆσαι τὴν ὀρμιᾶν ἐκείνην καὶ τὸ ἄγκιστρον,
ὅπερ ὁ ἄλιεὺς ἀνέσθηκεν ὁ ἐκ Πειραιῶς.

ΙΕΡ. Ἴδου δὴ λαβέ, καὶ τὸν κάλαμόν γε ἅμα, ὥς
πάντα ἔχοις.

ΠΑΡΡ. Οὐκοῦν, ὦ ἱέρεια, καὶ ἰσχάδας μοί τινας
δὸς ἀνύσασα καὶ ὀλίγον τοῦ χρυσίου.

ΙΕΡ. Λάμβανε.

ΦΙΛ. Τί πράττειν ἀνὴρ διανοεῖται;

ΙΕΡ. Δελεάσας τὸ ἄγκιστρον ἰσχάδι καὶ τῷ χρυ-
σίῳ καθεζόμενος ἐπὶ τὸ ἄκρον τοῦ τειχίου καθῆκεν ἐς
τὴν πόλιν.

ΦΙΛ. Τί ταῦτα, ὦ Παρρησιάδη, ποιεῖς; ἢ που
τοὺς λίθους ἀλιεύσειν διέγνωκας ἐκ τοῦ Πελασγικοῦ;

ΠΑΡΡ. Σιώπησον, ὦ Φιλοσοφία, καὶ τὴν ἄγραν
περίμενε· σὺ δὲ, Πόσειδον ἀγρεῦ καὶ Ἀμφιτρίτη φίλη,
πολλοὺς ἡμῖν ἀνάπεμπε τῶν ἰχθύων. ἀλλ' ὁρῶ τινα λά- 48
βρακα εὐμεγέθη, μᾶλλον δὲ χρύσοφρον.

ΕΛΕΓ. Οὐκ, ἀλλὰ γαλεός ἐστι· προσέρχεται δὴ
τῷ ἄγκιστρῳ κεχηνώς. ὀσφραῖται τοῦ χρυσίου, πλησίον
ἤδη ἐστίν· ἔψαυσεν, εἴληπται, ἀνασπάσωμεν.

ΠΑΡΡ. Καὶ σὺ, ὦ Ἐλεγχε, νῦν ξυνεπιλαβοῦ τῆς
ὀρμιᾶς· ἄνω ἐστὶ· φέρε' ἴδω τίς εἴ, ὦ βέλτιστε ἰχθύων;
κύων οὗτός γε. Ἡράκλεις τῶν ὀδόντων! τί τοῦτο, ὦ
γενναιότατε; εἴληψαι λιχνεύων περὶ τὰς πέτρας, ἐνθα
λήσειν ἤλπισας ὑποδεδυκώς; ἀλλὰ νῦν ἔση φανερός ἄπα-
σιν ἐκ τῶν βραγχίων ἀπηρτημένος. ἐξέλωμεν τὸ δέλεαρ
καὶ τὸ ἄγκιστρον τουτί· κενόν σοι τὸ ἄγκιστρον· ἡ δ'
ἰσχὰς ἤδη προσέσχηται καὶ τὸ χρυσίον ἐν τῇ κοιλίᾳ.

ΔΙΟΓ. Μὰ Δί' ἐξεμεσάτω, ὥς δὴ καὶ ἐπ' ἄλλους
δελεάσωμεν.

ΠΑΡΡ. Εὖ ἔχει· τί φῆς, ὦ Διόγενης; οἶσθα τοῦτον
ὅστις ἐστίν, ἢ προσήκει σοί τι ἀνὴρ;

ΔΙΟΓ. Οὐδαμῶς.

ΠΑΡΡ. Τί οὖν; πόσον ἄξιον αὐτὸν χρὴ φάναι;
ἐγὼ μὲν γὰρ δὴ ὀβολῶν πρῶην αὐτὸν ἐτιμησάμην.

ΔΙΟΓ. Πολὺ λέγεις· ἄβρωτός τε γὰρ ἐστὶ καὶ
εἰδεχθῆς καὶ σκληρὸς καὶ ἄτιμος· ἄφες αὐτὸν ἐπὶ κεφα-
λὴν ἀπὸ τῆς πέτρας· σὺ δὲ ἄλλον ἀνάσπασον καθεὶς τὸ
ἄγκιστρον. ἐκεῖνο μέντοι ὄρα, ὦ Παρρησιάδη, μὴ καμπτό-
μενός σοι ὁ κάλαμος ἀποκλασθῇ.

ΠΑΡΡ. Θάρρει, ὦ Διόγενης· κοῦφοί εἰσι καὶ τῶν
ἀφύων ἐλαφρότεροι.

ΔΙΟΓ. Νὴ Δί', ἀφνέστατοί γε· ἀνάσπα δὲ ὁμῶς.

49 ΠΑΡΡ. Ἴδού· τίς ἄλλος οὗτος ὁ πλατύς; ὥσπερ
ἡμίτομος ἰχθὺς προσέρχεται, ψῆττά τις, κεχηνῶς ἐς τὸ
ἄγκιστρον· κατέπιεν, ἔχεται, ἀνεσπιάσθω.

ΔΙΟΓ. Τίς ἐστίν;

ΕΛΕΓ. Ὁ Πλατωνικός εἶναι λέγων.

ΠΛΑΤ. Καὶ σὺ, ὦ κατάρατε, ἦκεις ἐπὶ τὸ χρυ-
σίον;

ΠΑΡΡ. Τί φῆς, ὦ Πλάτων; τί ποιῶμεν αὐτόν;

ΠΛΑΤ. Ἀπὸ τῆς αὐτῆς πέτρας καὶ οὗτος.

50 ΔΙΟΓ. Ἐπ' ἄλλον καθείσθω.

ΠΑΡΡ. Καὶ μὴν ὁρῶ τινα πάγκαλον προσιόντα,
ὥς ἂν ἐν βυθῷ δόξειεν, ποικίλον τὴν χροάν, ταινίας τινὰς
ἐπὶ τοῦ νώτου ἐπιχρύσους ἔχοντα. ὁρᾷς, ὦ Ἐλεγχε; ὁ
τὸν Ἀριστοτέλην προσποιούμενος οὗτός ἐστιν. ἦλθεν,
εἶτα πάλιν ἀπενήξατο. περισκοπεῖ ἀκριβῶς, αὖθις ἐπαν-
ῆλθεν, ἔχανεν, εἴληπται, ἀνιμήσθω.

ΑΡΙΣΤ. Μὴ ἔρη με, ὦ Παρρησιάδη, περὶ αὐτοῦ·
ἀγνοῶ γὰρ ὅστις ἐστίν.

ΠΑΡΡ. Οὐκοῦν καὶ οὗτος, ὦ Ἀριστότελες, κατὰ
51 τῶν πετρῶν. ἀλλ' ἦν ἰδού, πολλοὺς που τοὺς ἰχθῦς

ὄρω κατὰ ταῦτόν ὁμόχροας, ἀκανθώδεις καὶ τὴν ἐπιφάνειαν ἐκτετραχυσμένους, ἐχίνων δυσληπτοτέρους. ἥ που σαγήνης ἐπ' αὐτοὺς δεήσει; ἀλλ' οὐ πάρεστιν. ἱκανὸν εἰ καὶ ἓνα τινὰ ἐκ τῆς ἀγέλης ἀνασπάσαιμεν. ἤξει δὲ ἐπὶ τὸ ἄγκιστρον δηλαδὴ ὅς ἂν αὐτῶν θρασύτατος ᾖ.

ΕΛΕΓ. Κάθες, εἰ δοκεῖ, σιδηρώσας γε πρότερον ἐπὶ πολὺ τῆς ὀρμιᾶς, ὥς μὴ ἀποπρίσῃ τοῖς ὁδοῦσι καταπιὼν τὸ χρυσίον.

ΠΑΡΡ. Καθῆκα. σὺ δὲ, ὦ Πόσειδον, ταχεῖαν ἐπιτέλει τὴν ἄγραν. βαβαῖ, μάχονται περὶ τοῦ δελέατος, καὶ συνάμα πολλοὶ περιτρώγουσι τὴν ἰσχάδα, οἱ δὲ προσφύντες ἔχονται τοῦ χρυσίου. εὖ ἔχει περιεπάρῃ τις μάλα καρτερός. φέρ' ἴδω τίνας ἐπώνυμον σεαυτὸν εἶναι λέγεις; καίτοι γελοῖός εἰμι ἀναγκάζων ἰχθὺν λαλεῖν. ἄφρωνι γὰρ αὐτοί. ἀλλὰ σὺ, ὦ Ἐλεγχε, εἰπέ ὄντινα ἔχει διδάσκαλον.

ΕΛΕΓ. Χρύσιππον τουτονί.

ΠΑΡΡ. Μανθάνω· διότι χρυσίον, οἶμαι, προσῆν τῷ ὀνόματι. σὺ δ' οὖν, Χρύσιππε, πρὸς τῆς Ἀθηνᾶς εἰπέ, οἷσθα τοὺς ἄνδρας ἢ τοιαῦτα παρήνεις αὐτοῖς ποιεῖν;

ΧΡΥΣ. Νῆ Δί', ὑβριστικὰ ἐρωτᾷς, ὦ Παρρησιάδη, προσήκειν τι ἡμῖν ὑπολαμβάνων τοιούτους ὄντας.

ΠΑΡΡ. Εὖ γε, ὦ Χρύσιππε, γενναῖος εἶ. οὕτως γοῦν καὶ αὐτὸς ἐπὶ κεφαλὴν μετὰ τῶν ἄλλων, ἐπεὶ καὶ ἀκανθώδης ἐστί, καὶ δέος μὴ διαπαρῇ τις τὸν λαιμὸν ἐσθίων.

ΦΙΛ. Ἄλως, ὦ Παρρησιάδη, τῆς ἄγρας, μὴ καὶ τίς 52 σοι, οἷοι πολλοὶ εἰσιν, οἴχηται ἀποσπάσας τὸ χρυσίον καὶ τὸ ἄγκιστρον· εἰτά σε ἀποτίσαι τῇ ἱερείᾳ δεήσει. ὥστε ἡμεῖς μὲν ἀπίωμεν περιπατήσουσαι· καιρὸς δὲ καὶ ὑμᾶς ἀπιέναι ὅθεν ἤκετε, μὴ καὶ ὑπερήμεροι γένησθε τῆς προθεσμίας. σὺ δὲ καὶ ὁ Ἐλεγχος, ὦ Παρρησιάδη, κύκλω ἐπὶ πάντας αὐτοὺς ἰόντες ἢ στεφανοῦτε ἢ ἐγκάετε, ὥς ἔφην.

ΠΑΡΡ. Ἔσται ταῦτα, ὦ Φιλοσοφία. χαίρετε, ὦ βέλτιστοι ἀνδρῶν. ἡμεῖς δὲ κατίωμεν, ὦ Ἐλεγχε, καὶ τελῶμεν τὰ παραγγελλόμενα. ποῖ δὲ καὶ πρῶτον ἀπιέναι δεήσει; μῶν εἰς τὴν Ἀκαδημίαν ἢ εἰς τὴν Στοάν;

ΕΛΕΓ. Ἀπὸ τοῦ Λυκείου ποιησόμεθα τὴν ἀρχήν.

ΠΑΡΡ. Οὐδὲν διοίσει τοῦτο. πλὴν οἶδά γε ἐγώ, ὥς ὅποι ποτ' ἂν ἀπέλθωμεν, ὀλίγων μὲν τῶν στεφάνων, πολλῶν δὲ τῶν καυτηρίων δεησόμεθα.

ΙΚΑΡΟΜΕΝΙΠΠΟΣ Η ΥΠΕΡΝΕΦΕΛΟΣ.

I n h a l t.

In nachstehendem Dialog verspottet Lucian mit übermüthiger Laune das verkehrte und unwürdige Treiben der Philosophen und insbesondere ihre ungereimten, einander widersprechenden Behauptungen über die Natur und die Verhältnisse des Weltalls und über das Wesen und die Wirksamkeit der Götter. Er legt diese Spöttereien, wie er es auch sonst öfters gethan hat, dem Menippos (cf. ad Pisc. §. 26) in den Mund, indem er fingirt, dass dieser, um aus der Verwirrung zwiespältiger Meinungen zu klarer Einsicht zu gelangen, mit Hülfe künstlich angesetzter Flügel als ein zweiter Ikaros (daher der Titel *Ἰκαρομένιππος*) eine Reise in den Himmel gemacht habe (daher der Titel *ὑπερνέφελος*) und nun nach seiner Rückkehr einem Freunde alles, was er auf seiner Reise Wunderbares gesehen und gehört hat, in vertraulichem Gespräch mittheile.

Handwritten text at the top of the page, likely a title or header, which is mostly illegible due to fading and ink bleed-through.

Second line of handwritten text, appearing as a subtitle or introductory sentence.

Main body of handwritten text, consisting of several lines of cursive script. The text is extremely faded and difficult to decipher, but appears to be a continuous paragraph.

Bottom section of handwritten text, possibly a conclusion or a separate note, also heavily faded.

ΜΕΝΙΠΠΙΟΣ ΚΑΙ ΕΤΑΙΡΟΣ.

ΜΕΝ. Οὐκοῦν τρισχίλιοι μὲν ἦσαν ἀπὸ γῆς στά- 1
διοι μέχρ' ἰσχυρὰ πρὸς τὴν σελήνην, ὁ πρῶτος ἡμῖν σταθμὸς
τοῦντεῦθεν δὲ ἐπὶ τὸν ἥλιον ἄνω παρασάγγαι πρὸς πεν-
τακόσιοι· τὸ δ' ἀπὸ τούτου ἐς αὐτὸν ἤδη τὸν οὐρανὸν καὶ
τὴν ἀκρόπολιν τὴν τοῦ Διὸς, ἄνοδος καὶ ταῦτα γένοιτο εὐ-
ζώνῳ ἀετῷ μιᾷς ἡμέρας.

ΕΤΑΙΡ. Τί ταῦτα πρὸς Χαρίτων, ὦ Μένιππε,
ἀστρονομεῖς καὶ ἡσυχῇ πως ἀναμετρεῖς; πάλαι γὰρ ἐπα-
κροῶμαί σου ἀκολουθῶν ἡλίους καὶ σελήνας, ἔτι δὲ τὰ
φορτικὰ ταῦτα σταθμούς τινας καὶ παρασάγγας ὑποξε-
νίζοντος.

ΜΕΝ. Μὴ θαυμάσης, ὦ ἑταῖρε, εἰ μετέωρα καὶ
διαέρια δοκῶ σοι λέγειν· τὸ κεφάλαιον γὰρ δὴ πρὸς
ἑμμαντὸν λογίζομαι τῆς ἐνάγκης ἀποδημίας.

ΕΤΑΙΡ. Εἴτα, ὦγαθέ, καθάπερ οἱ Φοίνικες ἀστροῖς
ἐτεκμαίρου τὴν ὁδόν;

ΜΕΝ. Οὐ μὰ Δία ἀλλ' ἐν αὐτοῖς ἀστροῖς ἐποιού-
μην τὴν ἀποδημίαν.

ΕΤΑΙΡ. Ἡράκλεις, μακρόν τινα τὸν ὄνειρον λέ-
γεις, εἰ γε σκευτὸν ἔλαθες κατακοιμηθεὶς παρασάγγας
ὅλους.

ΜΕΝ. Ὅνειρον γὰρ, ὦ τάν, δοκῶ σοι λέγειν ὅς 2
ἀρτίως ἀφίγμαι παρὰ τοῦ Διὸς;

ΕΤΑΙΡ. Πῶς ἔφησθα; Μένιππος ἡμῖν διοπετὴς πάρεστιν ἐξ οὐρανοῦ;

ΜΕΝ. Καὶ μὴν ἐγὼ σοι παρ' αὐτοῦ ἐκείνου τοῦ πάνυ Διὸς ἤκω τήμερον θαυμάσια καὶ ακούσας καὶ ἰδὼν εἰ δὲ ἀπιστεῖς, καὶ αὐτὸ τοῦτο ὑπερευφραίνομαι τὸ πέρα πίστεως εὐτυχεῖν.

ΕΤΑΙΡ. Καὶ πῶς ἔγωγε, ὦ Θεσπέσιε καὶ Ὀλύμπιε Μένιππε, γεννητὸς αὐτὸς καὶ ἐπίγαιος ὢν ἀπιστεῖν δυναίμην ὑπερνεφέλω ἀνδρὶ καὶ ἵνα καθ' Ὅμηρον εἶπω τῶν Οὐρανίωνων ἐνί; ἀλλ' ἐκεῖνά μοι φράσον, εἰ δοκεῖ, τίνα τρόπον ἦρθης ἄνω καὶ ὁπόθεν ἐπορίσω κλίμακα τηλικαύτην τὸ μέγεθος; τὰ μὲν γὰρ ἀμφὶ τὴν ὄψιν οὐ πάνυ ἔοικας ἐκείνῳ τῷ Φεργί, ὥστε καὶ ἡμᾶς εἰκάζειν καὶ σὲ οἰνοχοήσοντά που ἀνάρπαστον γεγονέναι πρὸς τοῦ ἀετοῦ.

ΜΕΝ. Σὺ μὲν πάλαι σκώπτων δῆλος εἶ, καὶ θαυμαστὸν οὐδέν, εἰ σοι τὸ παράδοξον τοῦ λόγου μύθῳ δοκεῖ προσφερές. ἀτὰρ οὐδέν ἐδέησέ μοι πρὸς τὴν ἄνοδον οὔτε τῆς κλίμακος οὔτε παιδικὰ γενέσθαι τοῦ ἀετοῦ· οἰκεῖα γὰρ ἦν μοι τὰ πτερὰ.

ΕΤΑΙΡ. Τοῦτο μὲν ἤδη καὶ ὑπὲρ αὐτὸν Δαίδαλον ἔφησθα, εἰ γε πρὸς τοῖς ἄλλοις ἐλελήθεις ἡμᾶς ἰέραξ τις ἢ κολοῖος ἐξ ἀνθρώπου γενόμενος.

ΜΕΝ. Ὅρθῳς, ὦ ἑταῖρε, καὶ οὐκ ἀπὸ σκοποῦ εἰκάσας· τὸ Δαιδάλειον γὰρ ἐκεῖνο σόφισμα τῶν πτερῶν καὶ αὐτὸς ἐμηχανησάμην.

3 ΕΤΑΙΡ. Εἶτα, ὦ τολμηρότατε πάντων, οὐκ ἐδεδοίκεις, μὴ καὶ σύ πού τῆς θαλάττης καταπεσὼν Μενίππειόν τι πέλαγος ἡμῖν ὥσπερ τὸ Ἰκάριον ἀποδείξης ἐπὶ τῷ σεαυτοῦ ὀνόματι;

ΜΕΝ. Οὐδαμῶς· ὁ μὲν γὰρ Ἰκαρος ἄτε κηρῷ τὴν πτέρωσιν ἡρμοσμένος, ἐπειδὴ τάχιστα πρὸς τὸν ἥλιον ἐκεῖνος ἐτάκη, πτερορρυνήσας εἰκότως κατέπεσεν· ἡμῖν δὲ ἀκήρωτα ἦν τὰ ὠκύπτερα.

ΕΤΑΙΡ. Πῶς λέγεις; ἤδη γὰρ οὐκ οἶδ' ὅπως ἡρέμα με προσάγεις πρὸς τὴν ἀλήθειαν τῆς διηγήσεως.

ΜΕΝ. Ὡδέ πως· αἰτὸν εὐμεγέθη συλλαβῶν, ἔτι δὲ γῦπα τῶν καρτερῶν ἀποτεμῶν αὐταῖς ὠλέναις τὰ πτερὰ . . . μᾶλλον δὲ καὶ πᾶσαν ἐξ ἀρχῆς τὴν ἐπίνοιαν, εἴ σοι σχολή, δίδειμι.

ΕΤΑΙΡ. Πάνυ μὲν οὖν· ὥς ἐγὼ σοι μετέωρός εἰμι ὑπὸ τῶν λόγων καὶ πρὸς τὸ τέλος ἤδη κέχηνα τῆς ἀκροάσεως· μηδὲ πρὸς Φιλίου με περιόδῃς ἄνω που τῆς διηγήσεως ἐκ τῶν ὥτων ἀπηρτημένον.

ΜΕΝ. Ἄκουε τοίνυν· οὐ γὰρ ἀστεῖόν γε τὸ θέαμα 4
κεκηνότα φίλον ἐγκαταλιπεῖν, καὶ ταῦτα ὥς σὺ φῆς ἐκ τῶν ὥτων ἀπηρτημένον. ἐγὼ γὰρ ἐπειδὴ τάχιστα ἐξετάζων τὰ κατὰ τὸν βίον γελοῖα καὶ ταπεινὰ καὶ ἀβέβαια τὰ ἀνθρώπινα πάντα εὗρισκον, πλούτους λέγω καὶ ἀρχὰς καὶ δυναστείας, καταφρονήσας αὐτῶν καὶ τὴν περὶ ταῦτα σπουδὴν ἀσχολίαν τῶν ἀληθῶς σπουδαίων ὑπολαβὼν ἀνακύνπειν τε καὶ πρὸς τὸ πᾶν ἀποβλέπειν ἐπειρώμην. καὶ μοι ἐνταῦθα πολλήν τινα παρεῖχε τὴν ἀπορίαν πρῶτον μὲν αὐτὸς οὗτος ὁ ὑπὸ τῶν σοφῶν καλούμενος κόσμος, οὐ γὰρ εἶχον εὗρεῖν οὐθ' ὅπως ἐγένετο οὔτε τὸν δημιουργὸν οὐτ' ἀρχὴν οὐθ' ὅ τι τὸ τέλος ἐστὶν αὐτοῦ. ἔπειτα δὲ κατὰ μέρος ἐπισκοπῶν πολὺ μᾶλλον ἀπορεῖν ἠναγκαζόμην· τοὺς τε γὰρ ἀστέρας ἐώρων ὥς ἔτυχε τοῦ οὐρανοῦ διεσπασμένους καὶ τὸν ἥλιον αὐτὸν τί ποτε ἦν ἄρα, ἐπόθουν εἰδέναι· μάλιστα δὲ τὰ κατὰ τὴν σελήνην ἀτοπὰ μοι καὶ παντελῶς παρὰδοξα κατεφαίνετο, καὶ τὸ πολυειδὲς αὐτῆς τῶν σχημάτων ἀπόρρητόν τινα τὴν αἰτίαν ἔχειν ἐδοκίμαζον. οὐ μὲν ἀλλὰ καὶ ἀστραπὴ διαίξασα καὶ βροντὴ καταρραγεῖσα καὶ ὑετὸς ἢ χιὼν ἢ χάλαζα κατενεχθεῖσα, καὶ ταῦτα δυσείκαστα πάντα καὶ ἀτέκμαρτα ἦν. οὐκοῦν ἐπειδήπερ οὕτω διεκείμεν, ἄριστον εἶναι 5
ὑπελάμβανον παρὰ τῶν φιλοσόφων τούτων ταῦτα ἕκαστα ἐκμαθεῖν· ὥμην γὰρ ἐκείνους γε πᾶσαν ἔχειν ἂν εἰπεῖν τὴν ἀλήθειαν. οὕτω δὴ τοὺς ἀρίστους ἐπιλεξάμενος αὐ-

τῶν, ὥς ἐνῆν τεκμήρασθαι προσώπου τε σκυθρωπότητι καὶ χροᾶς ὠχρότητι καὶ γενείου βαθύτητι — μάλα γὰρ ὑπαγόραι τινὲς καὶ οὐρανογνώμονες οἱ ἄνδρες αὐτίκα μοι κατεφάνησαν — τούτοις ἐγχειρίσας ἑμαυτὸν καὶ συχνὸν ἀργύριον τὸ μὲν αὐτόθεν ἤδη καταβαλὼν τὸ δὲ εἰσαῦθις ἀποδώσειν ἐπὶ κεφαλαίῳ τῆς σοφίας διομολογησάμενος ἤξιουν μετεωρολέσχης τε διδάσκεσθαι καὶ τὴν τῶν ὅλων διακόσμησιν καταμαθεῖν. οἱ δὲ τοσοῦτον ἄρα ἐδέησάν με τῆς παλαιᾶς ἐκείνης ἀγνοίας ἀπαλλάξαι, ὥστε καὶ εἰς μείζους ἀπορίας φέροντες ἐνέβαλον ἀρχάς τινας καὶ τέλη καὶ ἀτόμους καὶ κενὰ καὶ ὕλας καὶ ἰδέας καὶ τὰ τοιαῦτα ὁσημέραι μου καταχέοντες. ὃ δὲ πάντων ἐμοὶ γοῦν ἐδόκει χαλεπώτατον, ὅτι μηδὲν ἄτερος θατέρῳ λέγοντες ἀκόλουθον, ἀλλὰ μαχόμενα πάντα καὶ ὑπεναντία ὁμῶς πείθεσθαί τέ με ἤξιουν καὶ πρὸς τὸν αὐτοῦ λόγον ἕκαστος ὑπάγειν ἐπειρῶντο.

ΕΤΑΙΡ. Ἄτιον λέγεις, εἰ σοφοὶ ὄντες οἱ ἄνδρες ἐστασίαζον πρὸς αὐτοὺς περὶ τῶν ὄντων καὶ οὐ τὰ αὐτὰ περὶ τῶν αὐτῶν ἐδόξαζον.

6 ΜΕΝ. Καὶ μὴν, ὦ ἑταῖρε, γελάσῃ ἀκούσας τὴν τε ἀλαζονείαν αὐτῶν καὶ τὴν ἐν τοῖς λόγοις τερατουργίαν, οἱ γε πρῶτα μὲν ἐπὶ γῆς βεβηκότες καὶ μηδὲν τῶν χαμαὶ ἐρχομένων ἡμῶν ὑπερέχοντες, ἀλλ' οὐδὲ ὀξύτερον τοῦ πλησίον δεδορκότες, ἐνιοὶ δὲ ὑπὸ γήρως ἢ ἀργίας ἀμβλυώττοντες ὁμῶς οὐρανοῦ τε πέρατα διορᾶν ἔφασκον καὶ τὸν ἥλιον περιεμέτρουν καὶ τοῖς ὑπὲρ τὴν σελήνην ἐπεβάτευον καὶ ὥσπερ ἐκ τῶν ἀστέρων καταπесόντες μεγέθη τε αὐτῶν καὶ σχήματα διεξήεσαν, καὶ πολλάκις, εἰ τύχοι, μηδὲ ὅποσοι στάδιοι Μεγαρόθεν Ἀθήναζε εἰσιν ἀκριβῶς ἐπιστάμενοι τὸ μεταξὺ τῆς σελήνης καὶ τοῦ ἡλίου χωρίον ὅπόσων εἴη πηχῶν τὸ μέγεθος ἐτόλμων λέγειν, αἴρος τε ὕψη καὶ θαλάττης βάθη καὶ γῆς περιόδους ἀναμετροῦντες, ἔτι δὲ κύκλους καταγράφοντες καὶ τρίγωνα ἐπὶ τετραγώνοις διασχηματίζοντες καὶ σφαίρας τινὰς ποικίλας, τὸν οὐρανὸν δῆθεν αὐτὸν ἐπιμετροῦντες.

ἔπειτα δὲ καὶ κεῖνο πῶς οὐκ ἄγνωμον αὐτῶν καὶ παντελῶς 7
 τετυφωμένον τὸ περὶ τῶν οὕτως ἀδήλων λέγοντας μηδὲν
 ὥς εἰκάζοντας ἀποφαίνεσθαι, ἀλλ' ὑπερδιατείνεσθαι τε
 καὶ μηδεμίαν τοῖς ἄλλοις ὑπερβολὴν ἀπολιμπάνειν μονον-
 ουχὶ διομνυμένους μύθρον μὲν εἶναι τὸν ἥλιον, κατοι-
 κεῖσθαι δὲ τὴν σελήνην, ὑδατοποτεῖν δὲ τοὺς ἀστέρας
 τοῦ ἡλίου καθάπερ ἱμονιᾶ τινι τὴν ἰκμάδα ἐκ τῆς θα-
 λάττης ἀνασπῶντος καὶ ἅπασιν αὐτοῖς τὸ ποτὸν ἐξ ἴσου
 διανέμοντος. τὴν μὲν γὰρ ἐναντιότητα ὁπόση τῶν λόγων 8
 ῥᾶδιον καταμαθεῖν. καὶ σκόπει πρὸς Διός, εἰ ἐν γειτόνων
 ἐστὶ τὰ δόγματα καὶ μὴ πάμπολυ διεστηκότα· πρῶτα
 μὲν γὰρ αὐτοῖς ἡ περὶ τοῦ κόσμου γνώμη διάφορος, εἰ
 γε τοῖς μὲν ἀγέννητός τε καὶ ἀνώλεθρος εἶναι δοκεῖ· οἱ
 δὲ καὶ τὸν δημιουργὸν αὐτοῦ καὶ τῆς κατασκευῆς τὸν
 τρόπον εἰπεῖν ἐτόλμησαν, οὓς καὶ μάλιστα ἐθαύμαζον
 θεὸν μὲν τινα τεχνίτην τῶν ὅλων ἐφιστάντας, οὐ προστι-
 θέντας δὲ οὔτε ὅθεν ἦκων οὔτε ὅπου ἐστὼς ἕκαστα
 ἐτεκταίνετο, καίτοι πρό γε τῆς τοῦ παντός γενέσεως ἀδύ-
 νατον καὶ χρόνον καὶ τόπον ἐννοεῖν.

ΕΤΑΙΡ. Μάλα τινὰς, ὦ Μένιππε, τολμητὰς καὶ
 θαυματοποιοὺς ἄνδρας λέγεις.

ΜΕΝ. Τί δ', εἰ ἀκούσεις, ὦ θαυμάσιε, περὶ τε
 ἰδεῶν καὶ ἀσωμάτων ἃ διεξέρχονται ἢ τοὺς περὶ τοῦ
 πέρατός τε καὶ ἀπείρου λόγους; καὶ γὰρ αὖ καὶ αὕτη
 νεανικὴ αὐτοῖς ἡ μάχη, τοῖς μὲν τέλει τὸ πᾶν περιγρᾶ-
 φουσι, τοῖς δὲ ἀτελὲς τοῦτο εἶναι ὑπολαμβάνουσιν. οὐ
 μὴν ἀλλὰ καὶ παμπόλλους τινὰς εἶναι τοὺς κόσμους ἀπε-
 φαίνοντο καὶ τῶν ὥς περὶ ἐνὸς αὐτῶν διαλεγομένων κα-
 τεγίγνωσκον. ἕτερος δὲ τις οὐκ εἰρηνικὸς ἀνὴρ πόλεμον
 τῶν ὅλων πατέρα εἶναι ἐδόξαζε. περὶ μὲν γὰρ τῶν θεῶν 9
 τί χρὴ καὶ λέγειν; ὅπου τοῖς μὲν ἀριθμὸς τις ὁ θεὸς
 ἦν, οἱ δὲ κατὰ κυνῶν καὶ χηνῶν καὶ πλατάνων ἐπώμυν-
 το. καὶ οἱ μὲν τοὺς ἄλλους ἅπαντας θεοὺς ἀπελάσαντες
 ἐνὶ μόνῳ τὴν τῶν ὅλων ἀρχὴν ἀπένεμον, ὥστε ἡρέμα καὶ
 ἄχθεσθαί με τοσαύτην ἀπορίαν θεῶν ἀκούοντα· οἱ δὲ

ἐμπαλιν ἐπιδεικνυόμενοι πολλούς τε αὐτοὺς ἀπέφαινον καὶ διελόμενοι τὸν μὲν τινα πρῶτον θεὸν ἐπεκάλουν, τοῖς δὲ τὰ δεύτερα καὶ τρίτα ἔνεμον τῆς θεότητος· ἔτι δὲ οἱ μὲν ἀσώματόν τι καὶ ἄμορφον ἡγοῦντο εἶναι τὸ θεῖον, οἱ δὲ ὡς περὶ σώματος αὐτοῦ διανοοῦντο. εἴτα καὶ προνοεῖν τῶν καθ' ἡμᾶς πραγμάτων οὐ πᾶσιν ἐδόκουν οἱ θεοί, ἀλλ' ἥσαν τινες οἱ τῆς συμπάσης ἐπιμελείας αὐτοὺς ἀφιέντες, ὥσπερ ἡμεῖς εἰώθαμεν ἀπολύειν τῶν λειτουργιῶν τοὺς παρηγηκότας· οὐδὲν γὰρ ὅτι μὴ τοῖς κωμικοῖς δορυφορήμασιν ἐοικότας αὐτοὺς εἰσάγουσιν. ἔνιοι δὲ ταῦτα πάντα ὑπερβάντες οὐδὲ τὴν ἀρχὴν εἶναι θεοὺς τινὰς ἐπίστευον, ἀλλ' ἀδέσποτον καὶ ἀνηγεμόνευτον φέ-
 10 ρεσθαι τὸν κόσμον ἀπελίμπανον. τοιγάρτοι ταῦτα ἀκούων ἀπιστεῖν μὲν οὐκ ἐτόλμων ὑψιβρεμέταις τε καὶ ἡϋγενείοις ἀνδράσιν· οὐ μὲν εἶχόν γε ὅπη τῶν λόγων τραπόμενος ἀνεπίληπτόν τι αὐτῶν εὔροισι καὶ ὑπὸ θατέρου μηδαμῇ περιτρεπόμενον. ὥστε δὴ τὸ Ὀμηρικὸν ἐκεῖνο ἀτεχνῶς ἔπασχον· πολλάκις μὲν γὰρ ἂν ὥρμησα πιστεύειν τινὶ αὐτῶν,

ἕτερος δέ με θυμὸς ἔρυνκεν.

ἐφ' οἷς ἅπασιν ἀμηχανῶν ἐπὶ γῆς μὲν ἀκούσεσθαι τι περὶ τούτων ἀληθὲς ἀπεγίγνωσκον, μίαν δὲ τῆς συμπάσης ἀπορίας ἀπαλλαγὴν ὥμην ἔσεσθαι, εἰ αὐτὸς πτερωθεὶς πως ἀνέλθοιμι ἐς τὸν οὐρανόν. τούτου δέ μοι παρεῖχε τὴν ἐλπίδα μάλιστα μὲν καὶ ἡ ἐπιθυμία καὶ ὁ λογοποιὸς Αἰσωπος ἀετοῖς καὶ κανθάροις, ἐνίοτε καὶ καμήλοις βάσιμον ἀποφαίνων τὸν οὐρανόν. αὐτὸν μὲν οὖν πτεροφυῆσαί ποτε οὐδεμιᾷ μηχανῇ δυνατόν εἶναι μοι κατεφαίνετο, εἰ δὲ γυπὸς ἢ αἰτοῦ περιθείμην πτερά, — ταῦτα γὰρ μόνα διαρκέσαι πρὸς μέγεθος ἀνθρωπί-
 νου σώματος — τάχα ἂν μοι τὴν πείραν προχωρῆσαι. καὶ δὴ συλλαβὼν τὰ ὄρνεα θατέρου μὲν τὴν δεξιὰν πτέρυγα, τοῦ γυπὸς δὲ τὴν ἑτέραν ἀπέτεμον εὖ μάλα· εἴτα διαδήσας καὶ κατὰ τοὺς ὦμους τελαμῶσι καρτεροῖς ἄρ-
 μοσάμενος καὶ πρὸς ἄκροις τοῖς ὠκυπτέροις λαβάς τινὰς

ταῖς χερσὶ παρασκευάσας ἐπειρώμην ἑμαυτοῦ τὸ πρῶτον ἀναπηδῶν καὶ ταῖς χερσὶν ὑπηρετῶν καὶ ὥσπερ οἱ χῆνες ἔτι χαμαιπετῶς ἐπαιρόμενος καὶ ἀκροβατῶν ἅμα μετὰ τῆς πτήσεως· ἐπεὶ δὲ ὑπήκουέ μοι τὸ πρᾶγμα, τολμηρότερον ἤδη τῆς πείρας ἠπτόμην, καὶ ἀνελθὼν ἐπὶ τὴν ἀκρόπολιν ἀφῆκα ἑμαυτὸν κατὰ τοῦ κρημνοῦ φέρων ἐς αὐτὸ τὸ θέατρον. ὥς δὲ ἀκινδύνως κατεπτόμην, ὑψηλὰ 11 ἤδη καὶ μετέωρα ἐφρόνουν καὶ ἄρας ἀπὸ Πάρνηθος ἢ ἀπὸ Ὑμηττοῦ μέχρι Γερανείας ἐπετόμην, εἴτ' ἐκεῖθεν ἐπὶ τὸν Ἀκροκόρινθον ἄνω, εἴτα ὑπὲρ Φολόης καὶ Ἐρυμάνθου μέχρι πρὸς τὸν Ταῦγετον. ἤδη δ' οὖν μοι τοῦ τολμήματος ἐκμεμελετημένου τέλειός τε καὶ ὑσιπέτης γενόμενος οὐκέτι τὰ νεοττῶν ἐφρόνουν, ἀλλ' ἐπὶ τὸν Ὀλυμπον ἀναβὰς καὶ ὥς ἐνῆν μάλιστα κούφως ἐπισιτισάμενος τὸ λοιπὸν ἔτεινον εὐθὺ τοῦ οὐρανοῦ τὸ μὲν πρῶτον ἱλιγγιῶν ὑπὸ τοῦ βάρους, μετὰ δὲ ἔφερον καὶ τοῦτο εὐμαρῶς. ἐπεὶ δὲ κατ' αὐτὴν ἤδη τὴν σελήνην ἐγεγόνειν πάμπολυ τῶν νεφῶν ἀποσπάσας, ἡσθόμην κάμνοντος ἑμαυτοῦ, καὶ μάλιστα κατὰ τὴν ἀριστερὰν πτέρυγα τὴν γυπίνην. προσελάσας οὖν καὶ καθεζόμενος ἐπ' αὐτῆς διανεπαυόμην ἐς τὴν γῆν ἄνωθεν ἀποβλέπων καὶ ὥσπερ ὁ τοῦ Ὀμήρου Ζεὺς ἐκεῖνος ἄρτι μὲν τὴν τῶν ἵπποπόλων Θρηκῶν καθορώμενος, ἄρτι δὲ τὴν Μυσῶν καὶ μετ' ὀλίγον, εἰ δόξειέ μοι, τὴν Ἑλλάδα, τὴν Περσίδα καὶ τὴν Ἰνδικήν. ἐξ ὧν ἀπάντων ποικίλης τινὸς ἡδονῆς ἐνεπιμπλάμην.

ΕΤΑΙΡ. Οὐκοῦν καὶ ταῦτα λέγοις ἄν, ὦ Μένιππε, ἵνα μηδὲ καθ' ἐν ἀπολειπώμεθα τῆς ἀποδημίας, ἀλλ' εἴ τι σοι καὶ ὁδοῦ πάρεργον ἱστόρηται, καὶ τοῦτο εἰδῶμεν· ὥς ἔγωγε οὐκ ὀλίγα προσδοκῶ ἀκούσεσθαι σχήματος τε πέρι γῆς καὶ τῶν ἐπ' αὐτῆς ἀπάντων, οἷά σοι ἄνωθεν ἐπισκοποῦντι κατεφαίνετο.

ΜΕΝ. Καὶ ὁρθῶς γε, ὦ ἑταῖρε, εἰκάζεις· διόπερ ὥς οἶόν τε ἀναβὰς ἐπὶ τὴν σελήνην τῷ λόγῳ συναποδήμει τε καὶ συνεπισκόπει τὴν ὅλην τῶν ἐπὶ γῆς διάθε-

12 σιν. καὶ πρῶτόν γε μοι πάνυ μικρὰν δόκει τινὰ τὴν γῆν ὄραν, πολὺ λέγω τῆς σελήνης βραχυτέραν, ὥστε ἐγὼ ἄφνω κατακύψας ἐπὶ πολὺ ἠπόρουν, ποῦ εἴη τὰ τηλικαῦτα ὄρη καὶ ἡ τοσαύτη θάλαττα· καὶ εἴ γε μὴ τὸν Ῥόδιον κολοσσὸν ἐθεασάμην καὶ τὸν ἐπὶ τῇ Φάρῳ πύργον, εὖ ἴσθι παντελῶς ἂν με ἡ γῆ διέλαθε. νῦν δὲ ταῦτα ὑψηλὰ ὄντα καὶ ὑπερανεστηκότα καὶ ὁ Ὠκεανὸς ἡρέμα πρὸς τὸν ἥλιον ἀποστίλβων διεσήμενέ μοι γῆν εἶναι τὸ ὁρώμενον. ἐπεὶ δὲ ἅπαξ τὴν ὄψιν ἐς τὸ ἀτενὲς ἀπηρεισάμην, ἅπας ὁ τῶν ἀνθρώπων βίος ἤδη μοι κατεφαίνετο, οὐ κατὰ ἔθνη μόνον καὶ πόλεις ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ σαφῶς οἱ πλέοντες, οἱ πολεμοῦντες, οἱ γεωργοῦντες, οἱ δικαζόμενοι, τὰ γύναια, τὰ θηρία, καὶ πάνθ' ἀπλῶς ὅποσα τρέφει ζεῖδωρος ἄρουρα.

ΕΤΑΙΡ. Παντελῶς ἀπίθانا φῆς ταῦτα καὶ αὐτοῖς ὑπεναντία· ὅς γάρ ἀρτίως, ὦ Μένιππε, τὴν γῆν ἐζήτεις ὑπὸ τοῦ μεταξὺ διαστήματος ἐς βραχὺ συνεσταλμένην, καὶ εἴ γε μὴ ὁ κολοσσὸς ἐμήνυσέ σοι, τάχα ἂν ἄλλο τι ᾤθης ὄραν, πῶς νῦν καθάπερ Λυγκεὺς τις ἄφνω γενόμενος ἅπαντα διαγινώσκεις τὰ ἐπὶ γῆς, τοὺς ἀνθρώπους, τὰ θηρία, μικροῦ δεῖν τὰς τῶν ἐμπίδων νεοττίας;

13 ΜΕΝ. Εὖ με ὑπέμνησας· ὁ γὰρ μάλιστα ἐχρῆν εἰπεῖν, τοῦτο οὐκ οἶδ' ὅπως παρέλιπον. ἐπεὶ γὰρ αὐτὴν μὲν ἐγνώρισα τὴν γῆν ἰδὼν, τὰ δ' ἄλλα οὐχ οἷός τε ἦν καθορᾶν ὑπὸ τοῦ βάρους ἅτε τῆς ὕψεως μηκέτι ἐφικνουμένης, πάνυ μ' ἠνία τὸ χρεῖμα καὶ πολλὴν παρεῖχε τὴν ἀπορίαν. κατηφεῖ δὲ ὄντι μοι καὶ ὀλίγου δεῖν δεδακρυμένῳ ἐφίσταται κατόπιν ὁ φυσικὸς Ἐμπεδοκλῆς ἀνθρακίας τις ἰδεῖν καὶ σποδοῦ πλέως καὶ κατωπτημένος. καὶ γὰρ μὲν, ὡς εἶδον, — εἰρήσεται γάρ — ὑπεταράχθην καὶ τινὰ σεληναῖον δαίμονα ᾤθην ὄραν· ὁ δὲ, θάρρει, φησὶν, ὦ Μένιππε,

οὗτις τοι θεὸς εἰμι, τί μ' ἀθανάτοισιν εἴσκεις;
ὁ φυσικὸς οὗτός εἰμι Ἐμπεδοκλῆς· ἐπεὶ γὰρ ἐς τοὺς κρατῆρας ἑμαντὸν φέρων ἐνέβαλον, ὁ καπνὸς με ἀπὸ τῆς

Αἴτνης ἄρπάσας δεῦρ' ἀνήγαγε, καὶ νῦν ἐν τῇ σελήνῃ
 κατοικῶ ἀεροβατῶν τὰ πολλὰ καὶ σιτοῦμαι δρόσον. ἤκω
 τοίνυν σε ἀπολύσων τῆς παρούσης ἀπορίας· ἀνιᾶ γάρ σε,
 οἶμαι, καὶ στρέφει τὸ μὴ σαφῶς τὰ ἐπὶ γῆς ὄραν. εὖ
 γε ἐποίησας, ἦν δ' ἐγώ, βέλτιστε Ἐμπεδόκλεις, κάπειδ' ἀν
 τάχιστα κατὰπτωμαι πάλιν ἐς τὴν Ἑλλάδα, μεμνήσομαι
 σπένδειν τέ σοι ἐπὶ τῆς καπνοδόκης κ' ἂν ταῖς νομηνίαις
 πρὸς τὴν σελήνην τρεῖς ἐγχανῶν προσεύχεσθαι. ἀλλὰ μὰ
 τὸν Ἐνδυμίωνα, ἧ δ' ὅς, οὐχὶ τοῦ μισθοῦ χάριν ἀφίγμαι,
 πέπονθα δέ τι τὴν ψυχὴν ἰδὼν σε λελυπημένον. ἀτὰρ
 οἶσθα ὃ τι δράσας ὀξυδερκῆς γενήσῃ; μὰ Δί', ἦν δ' ἐγώ, 14
 ἦν μὴ σύ μοι τὴν ἀχλὺν πως ἀφέλῃς ἀπὸ τῶν ὀμμάτων
 νῦν γὰρ δὴ λημᾶν οὐ μετρίως δοκῶ. καὶ μὴν οὐδέν γε,
 ἧ δ' ὅς, ἐμοῦ δεήσει. τὸ γὰρ ὀξυδερκὲς αὐτὸς ἤδη γῆθεν
 ἤκεις ἔχων. τί οὖν τοῦτό ἐστιν; οὐ γὰρ οἶδ', ἔφην. οὐκ
 οἶσθα, ἧ δ' ὅς, αἰτοῦ τὴν πτέρυγα τὴν δεξιὰν περικεί-
 μενος; καὶ μάλα, ἦν δ' ἐγώ. τί δ' οὖν πτέρυγι καὶ ὀφθαλ-
 μῷ κοινόν ἐστιν; ὅτι, ἧ δ' ὅς, παρὰ πολὺ τῶν ἄλλων
 ζώων αἰτὸς ἐστὶν ὀξυωπέστατος, ὥστε μόνος ἀντίον δέ-
 δορκε τῷ ἡλίῳ, καὶ τοῦτό ἐστιν ὁ βασιλεὺς καὶ γνήσιος
 αἰτὸς, ἦν ἀσκαρδαμυκτὶ πρὸς τὰς ἀκτῖνας βλέπη. φασὶ
 ταῦτα, ἦν δ' ἐγώ, καὶ μοι ἤδη μεταμέλει, ὅτι δεῦρο ἀνιῶν
 οὐχὶ τῷ ὀφθαλμῷ τοῦ αἰτοῦ ἐνεθέμην τοὺς ἐμούς ἐξελὼν
 ὥς νῦν γε ἡμιτελὲς ἀφίγμαι καὶ οὐ πάντα βασιλικῶς ἐνε-
 σκευασμένος, ἀλλ' εἴοικα τοῖς νόθοις ἐκείνοις καὶ ἀποκη-
 ρύκτοις. καὶ μὴν παρὰ σοί, ἧ δ' ὅς, αὐτίκα μάλα τὸν
 ἕτερον ὀφθαλμὸν ἔχειν βασιλικόν· ἦν γὰρ ἐθελήσης μι-
 κρὸν ἀναστὰς ἐπισχὼν τοῦ γυπὸς τὴν πτέρυγα θατέρᾳ
 μόνῃ πτερύξασθαι, κατὰ λόγον τῆς πτέρυγος τὸν δεξιὸν
 ὀφθαλμὸν ὀξυδερκῆς ἔσῃ· τὸν γὰρ ἕτερον οὐδεμίᾳ μη-
 χανῇ μὴ οὐκ ἀμβλύτερον δεδορκέναι τῆς μερίδος ὄντα
 τῆς χείρονος. ἄλλῃς, ἦν δ' ἐγώ, εἰ καὶ ὁ δεξιὸς μόνος
 αἰτωδὲς βλέποι· οὐδέν γὰρ ἂν ἔλαττον γένοιτο, ἐπεὶ καὶ
 τοὺς τέκτονας πολλάκις ἑωρακέναι μοι δοκῶ θατέρῳ τῶν ὀφ-
 θαλμῶν ἄμεινον πρὸς τοὺς κανόνας ἀπευθύνοντας τὰ ξύλα.

Ταῦτα εἰπὼν ἐποίουν ἅμα τὰ ὑπὸ τοῦ Ἐμπεδοκλέους
 παρηγγελμένα· ὁ δὲ κατ' ὀλίγον ὑπαπιὼν ἐς καπνὸν ἠρέ-
 15 μα διελύετο. καὶ περὶ τὰχιστα ἐπτερυξάμην, αὐτίκα με
 φῶς πάμπολυ περιέλαμψε καὶ τὰ τέως λανθάνοντα πάντα
 διεφαίνετο· κατακύψας γοῦν ἐς τὴν γῆν ἐώρων σαφῶς
 τὰς πόλεις, τοὺς ἀνθρώπους, τὰ γινόμενα, καὶ οὐ τὰ ἐν
 ὑπαίθρῳ μόνον ἀλλὰ καὶ ὅποσα οἴκοι ἐπραττον οἴομενοι
 λανθάνειν, Λυσιμάχῳ μὲν τὸν υἱὸν ἐπιβουλεύοντα, τὸν
 δὲ Θετταλὸν Ἀλέξανδρον ὑπὸ τῆς γυναικὸς ἀναιρούμενον
 καὶ Ἀττάλῳ τὸν υἱὸν ἐγχεόντα τὸ φάρμακον, ἐτέρωθι
 δ' αὖ Ἀρσάκην φονεύοντα τὸ γύναιον καὶ τὸν εὐνοῦχον
 Ἀρβάκην ἔλκοντα τὸ ξίφος ἐπὶ τὸν Ἀρσάκην, Σπατῖνος
 δὲ ὁ Μῆδος ἐκ τοῦ συμποσίου πρὸς τῶν δορυφορούντων
 εἶλκετο ἔξω τοῦ ποδὸς σκύφῳ χρυσῷ τὴν ὀφρὺν κατη-
 λοημένος. ὅμοια δὲ τούτοις ἐν τῇ Λιβύῃ καὶ παρὰ Σκύ-
 θαις καὶ Θραξὶ γινόμενα ἐν τοῖς βασιλείοις ἦν ὁρᾶν,
 φονεύοντας, ἐπιβουλεύοντας, ἀρπάζοντας, ἐπιιορκοῦντας,
 16 δεδιότας, ὑπὸ τῶν οἰκαιοτάτων προδιδομένους. καὶ τὰ
 μὲν τῶν βασιλέων τοιαύτην παρέσχε μοι τὴν διατριβήν,
 τὰ δὲ τῶν ἰδιωτῶν πολὺ γελοιότερα· καὶ γὰρ αὖ κακεί-
 νους ἐώρων, Ἑρμόδωρον μὲν τὸν Ἐπικούρειον χιλίων
 ἔνεκα δραχμῶν ἐπιιορκοῦντα, τὸν Στωϊκὸν δὲ Ἀγαθοκλέα
 περὶ μισθοῦ τῷ μαθητῇ δικαζόμενον, Κλεινίαν δὲ τὸν
 ῥήτορα ἐκ τοῦ Ἀσκληπιείου φιάλην ὑφαιρούμενον. τί γὰρ
 ἂν τοὺς ἄλλους λέγοιμι τοὺς τοιχωρουχοῦντας, τοὺς δικα-
 ζομένους, τοὺς δανείζοντας, τοὺς ἀπαιτοῦντας; ὅλως γὰρ
 ποικίλη καὶ παντοδαπή τις ἦν ἡ θέα.

ΕΤΑΙΡ. Καὶ μὴν καὶ ταῦτα, ὦ Μένιππε, καλῶς
 εἶχε λέγειν· εἴοικε γὰρ οὐ τὴν τυχοῦσαν τερπωλήν σοι
 παρεσχῆσθαι.

ΜΕΝ. Πάντα μὲν ἐξῆς διελθεῖν, ὦ φιλότης, ἀδύ-
 νατον, ὅπου γε καὶ ὁρᾶν αὐτὰ ἔργον ἦν· τὰ μέντοι κε-
 φάλαια τῶν πραγμάτων τοιαῦτα ἐφαίνετο οἷά φησιν Ὀμη-
 ρος τὰ ἐπὶ τῆς ἀσπίδος· οὗ μὲν γὰρ ἦσαν εἰλαπίναι καὶ
 γάμοι, ἐτέρωθι δὲ δικαστήρια καὶ ἐκκλησίαι, καθ' ἑτε-

ρον δὲ μέρος ἔθνε' τις, ἐν γειτόνων δὲ πενθῶν ἄλλος
 ἐφαίνετο· καὶ ὅτε μὲν εἰς τὴν Γετικὴν ἀποβλέψαιμι, πο-
 λεμοῦντας ἂν εἴρων τοὺς Γέτας· ὅτε δὲ μεταβαίην ἐπὶ
 τοὺς Σκύθας, πλανωμένους ἐπὶ τῶν ἀμαξῶν ἦν ἰδεῖν·
 μικρὸν δὲ ἐπικλίνας τὸν ὀφθαλμὸν ἐπὶ θάτερα τοὺς
 Αἰγυπτίους γεωργοῦντας ἐπέβλεπον, καὶ ὁ Φοῖνιξ δὲ
 ἐνεπορεύετο καὶ ὁ Κίλιξ ἐλήστευε καὶ ὁ Λάκων ἐμα-
 στιγοῦτο καὶ ὁ Ἀθηναῖος ἐδικάζετο. ἀπάντων τού- **17**
 των ὑπὸ τὸν αὐτὸν γινομένων χρόνον ὥρα σοι ἦδη
 ἐπινοεῖν, ὅποῖός τις ὁ κυκεὼν οὗτος ἐφαίνετο. ὥσπερ
 ἂν εἴ τις παραστησάμενος πολλοὺς χορευτάς, μᾶλλον δὲ
 πολλοὺς χορούς, ἔπειτα προστάξειε τῶν ᾄδόντων ἑκάστῳ
 τὴν συνῳδίαν ἀφέντα ἴδιον ᾄδειν μέλος, φιλοτιμουμένου
 δὲ ἑκάστου καὶ τὸ ἴδιον περαίνοντος καὶ τὸν πλησίον
 ὑπερβαλέσθαι τῇ μεγαλοφωνίᾳ προθυμουμένου, ἄρα ἐν-
 θυμῇ πρὸς Διὸς οἷα γένοιτ' ἂν ἡ ᾠδή;

ΕΤΑΙΡ. Παντάπασιν, ὦ Μένιππε, παγγέλοιος καὶ
 τεταραγμένη.

ΜΕΝ. Καὶ μὴν, ὦ ἑταῖρε, τοιοῦτοι πάντες εἰσὶν
 οἱ ἐπὶ γῆς χορευταὶ καὶ τοιαύτης ἀναρμοστίας ὁ τῶν
 ἀνθρώπων βίος συντέτακται, οὐ μόνον ἀπῳδὰ φθεγγο-
 μένων ἀλλὰ καὶ ἀνομοίων τὰ σχήματα καὶ τὰναντία κινου-
 μένων καὶ ταῦτόν οὐδὲν ἐπινοοῦντων, ἄχρ' ἂν αὐτῶν
 ἕκαστον ὁ χορηγὸς ἀπελάσῃ τῆς σκηνῆς οὐκέτι δεῖσθαι
 λέγων· τούντεῦθεν δὲ ὅμοιοι πάντες ἦδη σιωπῶντες,
 οὐκέτι τὴν συμμιγῇ ἐκείνην καὶ ἄτακτον ᾠδὴν ἀπάδοντες.
 ἀλλ' ἐν αὐτῷ γε ποικίλῳ καὶ πολυειδεῖ τῷ θεάτρῳ πάντα
 μὲν γελοῖα δῆπουθεν ἦν τὰ γινόμενα, μάλιστα δὲ ἐπ' **18**
 ἐκείνοις ἐπήει μοι γελᾶν τοῖς περὶ γῆς ὄρων ἐρίζουσι
 καὶ τοῖς μέγα φρονοῦσιν ἐπὶ τῷ τὸ Σικυώνιον πεδῖον
 γεωργεῖν ἢ Μαραθῶνος ἔχειν τὰ περὶ τὴν Οἰνόην ἢ Ἀχαρ-
 νῆσι πλέθρα κεκτῆσθαι χίλια· τῆς γοῦν Ἑλλάδος ὅλης,
 ὥς τότε μοι ἄνωθεν ἐφαίνετο, δακτύλων οὔσης τὸ μέ-
 γεθος τεττάρων κατὰ λόγον, οἶμαι, ἢ Ἀττικὴ πολλοστη-

μόριον ἦν. ὥστε ἐνενόουν, ἐφ' ὅπόσῳ τοῖς πλουσίοις τούτοις μέγα φρονεῖν κατελείπετο· σχεδὸν γὰρ ὁ πολυπλεθρότατος αὐτῶν μίαν τῶν Ἐπικουρείων ἀτόμων ἐδόκει μοι γεωργεῖν. ἀποβλέψας δὲ δὴ καὶ ἐς τὴν Πελοπόννησον, εἶτα τὴν Κυνοσουρίαν γῆν ἰδὼν ἀνεμνήσθην περὶ ὅσου χωρίου, κατ' οὐδὲν Αἰγυπτίου φακοῦ πλατυτέρου, τοσοῦτοι ἔπεσον Ἀργείων καὶ Λακεδαιμονίων μιᾶς ἡμέρας. καὶ μὴν εἴ τινα ἴδοιμι ἐπὶ χρυσῷ μέγα φρονούντα, ὅτι δακτυλίους τε εἶχεν ὀκτῶ καὶ φιάλας τέτταρας, πᾶν καὶ ἐπὶ τούτῳ ἂν ἐγέλων. τὸ γὰρ Πάγγαιον ὅλον αὐτοῖς μετάλλοις κεγχριαῖον ἦν τὸ μέγεθος.

19 *ΕΤΑΙΡ.* ὦ μακάριε Μένιππε τῆς παραδόξου θεᾶς. αἱ δὲ δὴ πόλεις, πρὸς Διός, καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοὶ πηλικοί διεφραίνοντο ἄνω;

ΜΕΝ. Οἶμαί σε πολλάκις ἤδη μυρμηκῶν ἀγορὰν ἑωρακέναι, τοὺς μὲν εἰλουμένους, ἐνίους δὲ ἐξιόντας, ἑτέρους δὲ ἐπανιόντας αὐθις εἰς τὴν πόλιν· καὶ ὁ μὲν τις τὴν κόπρον ἐκφέρει, ὁ δὲ ἀρπάσας ποθὲν ἢ κυάμου λέπος ἢ πυροῦ ἡμίτομον θεῖ φέρων. εἰκὸς δὲ εἶναι παρ' αὐτοῖς κατὰ λόγον τοῦ μυρμηκῶν βίου καὶ οἰκοδόμους τινας καὶ δημαγωγούς καὶ πρυτάνεις καὶ μουσικούς καὶ φιλοσόφους. πλὴν αἱ γε πόλεις αὐτοῖς ἀνδράσι ταῖς μυρμηκικαῖς μάλιστα ἐφύκεσαν. εἰ δέ σοι δοκεῖ μικρὸν τὸ παράδειγμα, τὸ ἀνθρώπους εἰκάσαι τῇ μυρμηκῶν πολιτείᾳ, τοὺς παλαιούς μύθους ἐπίσκεψαι τῶν Θετταλῶν· εὐρήσεις γὰρ τοὺς Μυρμιδόνας, τὸ μαχιμώτατον φύλον, ἐκ μυρμηκῶν ἄνδρας γεγονότας. ἐπειδὴ δ' οὖν πάντα ἱκανῶς ἑώρατο καὶ κατεγεγέλαστό μοι, διασείσας ἑμαυτὸν ἀνεπτόμην

δῶματ' ἐς αἰγιόχοιο Διὸς μετὰ δαίμονας ἄλλους.
20 οὐπω στάδιον ἀνεληλύθειν καὶ ἡ Σελήνη γυναικείαν φωνὴν προῖεμένη, Μένιππε, φησὶν, οὕτως ὄναιο, διακόνησαί μοι τι πρὸς τὸν Δία. λέγοις ἄν, ἦν δ' ἐγώ· βαρὺ γὰρ οὐδέν, ἦν μὴ τι φέρειν δέῃ. πρεσβείαν, ἔφη, τινὰ οὐ χαλεπὴν

καὶ δέησιν ἀπένεγκαι παρ' ἐμοῦ τῷ Διὶ· ἀπείρηκα γὰρ ἤδη, Μένιππε, πολλὰ καὶ δεινὰ παρὰ τῶν φιλοσόφων ἀκούουσα, οἷς οὐδὲν ἕτερόν ἐστιν ἔργον ἢ τὰ μὰ πολυπραγμονεῖν, τίς εἰμι καὶ πηλίκη ἢ καὶ δι' ἥντινα αἰτία διχότομος ἢ ἀμφίκυρτος γίγνομαι. καὶ οἱ μὲν κατοικεῖσθαι μέ φασιν, οἱ δὲ κατόπτρου δίκην ἐπικρέμασθαι τῇ θαλάττῃ, οἱ δὲ ὅ τι ἂν ἕκαστος ἐπινοήσῃ τοῦτό μοι προσάπτουσι. τὰ τελευταῖα δὲ καὶ τὸ φῶς αὐτὸ κλοπιμαῖόν τε καὶ νόθον εἶναι μοί φασιν ἄνωθεν ἦκον παρὰ τοῦ Ἥλιου, καὶ οὐ παύονται καὶ πρὸς τοῦτόν με ἀδελφὸν ὄντα μου συγκροῦσαι καὶ στασιάζσαι προαιρούμενοι· οὐ γὰρ ἱκανὰ ἦν αὐτοῖς ἃ περὶ αὐτοῦ εἰρήκασι τοῦ Ἥλιου λίθον αὐτὸν εἶναι καὶ μύδρον διάπυρον.

Καίτοι πόσα ἐγὼ συνεπίσταμαι αὐτοῖς ἃ πράττουσι 21
τῶν νυκτῶν αἰσχροὶ καὶ κατάπτυστα οἱ μεθ' ἡμέραν σκυθρωποὶ καὶ ἀνδρώδεις τὸ βλέμμα καὶ τὸ σχῆμα σεμνοὶ καὶ ὑπὸ τῶν ἰδιωτῶν ἀποβλεπόμενοι; καὶ γὰρ μὲν ταῦτα ὁρῶσα ὁμῶς σιωπῶ· οὐ γὰρ ἡγοῦμαι πρέπειν ἀποκαλύπτειν καὶ διαφωτίσαι τὰς νυκτερινὰς ἐκείνας διατριβὰς καὶ τὸν ἐπὶ σκηνῆς ἑκάστου βίον, ἀλλὰ καὶ τινὰ ἰδὼ αὐτῶν κλέπτοντα ἢ ἄλλο τι τολμῶντα νυκτερινώτατον, εὐθύς ἐπισπασαμένη τὸ νέφος ἐνεκαλυψάμην, ἵνα μὴ δείξω τοῖς πολλοῖς γέροντας ἄνδρας βαθεῖ πῶγωνι καὶ ἀρετῇ ἐνασχημονοῦντας. οἱ δὲ οὐδὲν ἀνιάσι διασπαράττοντές με τῷ λόγῳ καὶ πάντα τρόπον ὑβρίζοντες, ὥστε νῆ τὴν Νύκτα πολλάκις ἐβουλευσάμην μετοικῆσαι ὅτι πορρωτάτῳ, ἵν' αὐτῶν τὴν περίεργον ἂν γλῶτταν διέφυγον μέμνησο τοίνυν ταῦτά τε ἀπαγγεῖλαι τῷ Διὶ καὶ προσθεῖναι δ' ὅτι μὴ δυνατόν ἐστὶ μοι κατὰ χώραν μένειν, ἣν μὴ τοὺς φυσικοὺς ἐκείνους ἐπιτρίψῃ καὶ τοὺς διαλεκτικοὺς ἐπιστομίῃ καὶ τὴν Στοὰν κατασκάψῃ καὶ τὴν Ἀκαδημίαν καταφλέξῃ καὶ παύσῃ τὰς ἐν τοῖς περιπάτοις διατριβὰς· οὕτω γὰρ ἂν εἰρήνην ἄγοιμι ὁσημέραι παρ' αὐτῶν γεωμετρούμενη. ἔσται ταῦτα, ἣν δ' ἐγώ, καὶ ἅμα 22
πρὸς τὸ ἄναντες ἔτεινον τὴν ἐπὶ τοῦ οὐρανοῦ,

ἔνθα μὲν οὔτε βοῶν οὔτ' ἀνδρῶν φαίνετο ἔργα·
 μετ' ὀλίγον γὰρ καὶ ἡ σελήνη βραχεῖά μοι καθεωρᾶτο καὶ
 τὴν γῆν ἤδη ἀπέκρυπτε. λαβὼν δὲ τὸν ἥλιον ἐν δεξιᾷ διὰ
 τῶν ἀστέρων πετόμενος τριταῖος ἐπλησίασα τῷ οὐρανῷ,
 καὶ τὸ μὲν πρῶτον ἐδόκει μοι ὡς εἶχον εὐθύς εἴσω πα-
 ριέναι· ῥαδίως γὰρ ὥμην διαλαθεῖν ἅτε ἐξ ἡμισείας ὦν
 αἰτός, τὸν δὲ αἰτὸν ἠπιστάμην ἐκ παλαιοῦ συνήθην τῷ
 Διί· ὕστερον δὲ ἐλογισάμην, ὡς τάχιστα καταφωράσουσί
 με γυπὸς τὴν ἑτέραν πτέρυγα περικείμενον. ἄριστον οὖν
 κρίνας τὸ μὴ παρακινδυνεύειν ἔκοπτον προσελθὼν τὴν
 θύραν. ὑπακούσας δὲ ὁ Ἑρμῆς καὶ τοῦνομα ἐκπυθόμε-
 νος ἀπῆει κατὰ σπουδὴν φράσων τῷ Διί, καὶ μετ' ὀλί-
 γον εἰσεκλήθην πάνυ δεδιώς καὶ τρέμων, καταλαμβάνω
 τε πάντας ἅμα συγκαθημένους οὐδὲ αὐτοὺς ἀφρόντιδας·
 ὑπετάραττε γὰρ ἡσυχῇ τὸ παράδοξόν μου τῆς ἐπιδημίας,
 καὶ ὅσον οὐδέπω πάντας ἀνθρώπους ἀφίξεσθαι προσε-
 23 δόκων τὸν αὐτὸν τρόπον ἐπτερωμένους. ὁ δὲ Ζεὺς
 μάλα φοβερῶς ὀριμύ τε καὶ τιτανῶδες εἰς ἐμὲ ἀπιδὼν
 φησι·

τίς, πόθεν εἰς ἀνδρῶν, πόθι τοι πόλις ἡδὲ τοκῆες;
 ἐγὼ δὲ ὡς τοῦτ' ἤκουσα, μικροῦ μὲν ἐξέθανον ὑπὸ τοῦ
 δέους, εἰστήκειν δὲ ὅμως ἀχανῆς καὶ ὑπὸ τῆς μεγαλο-
 φωνίας ἐμβεβροντημένος. χρόνῳ δ' ἑμαυτὸν ἀναλαβὼν
 ἅπαντα διηγούμην σαφῶς ἄνωθεν ἀρξάμενος, ὡς ἐπιθυ-
 μήσαιμι τὰ μετέωρα ἐκμαθεῖν, ὡς ἔλθοιμι παρὰ τοὺς
 φιλοσόφους, ὡς τᾶναντία λεγόντων ἀκούσαιμι, ὡς ἀπα-
 γορεύσαιμι διασπώμενος ὑπὸ τῶν λόγων, εἴτα ἐξῆς τὴν
 ἐπίνοιαν καὶ τὰ πτερὰ καὶ τᾶλλα πάντα μέχρι πρὸς
 τὸν οὐρανόν· ἐπὶ πᾶσι δὲ προσέθηκα τὰ ὑπὸ τῆς
 Σελήνης ἐπεσταλμένα. μειδιάσας δ' οὖν ὁ Ζεὺς καὶ
 μικρὸν ἐπανεὶς τῶν ὀφρύων, τί ἂν λέγοις, φησὶν,
 Ὡτου πέρι καὶ Ἐφιάλτου, ὅπου καὶ Μένιππος ἐτόλμησεν
 εἰς τὸν οὐρανὸν ἀνελθεῖν; ἀλλὰ νῦν μὲν ἐπὶ ξενίᾳ σε
 καλοῦμεν, αὖριον δὲ, ἔφη, περὶ ὧν ἡκεις χρηματίσαντες
 ἀποπέμψομεν. καὶ ἅμα ἐξαναστὰς ἐβάδιζεν εἰς τὸ ἐπη-

κοώτατον τοῦ οὐρανοῦ· καιρὸς γὰρ ἦν ἐπὶ τῶν εὐχῶν
καθέζεσθαι. μεταξύ τε προΐων ἀνέκρινέ με περὶ τῶν ἐν 24
τῇ γῇ πραγμάτων, τὰ πρῶτα μὲν ἐκεῖνα, πόσου νῦν ὁ
πυρὸς ἐστὶν ὦνιος ἐπὶ τῆς Ἑλλάδος; καὶ εἰ σφόδρα ἡμῶν
ὁ πέρυσι χειμὼν καθίκετο; καὶ εἰ τὰ λάχανα δεῖται
πλείονος ἐπομβρίας; μετὰ δὲ ἡρώτα, εἴ τις ἔτι λείπεται
τῶν ἀπὸ Φειδίου; καὶ δι' ἣν αἰτίαν ἐλλείποιεν Ἀθηναῖοι
τὰ Διάσια τοσούτων ἐτῶν; καὶ εἰ τὸ Ὀλύμπιον αὐτῶν
ἐπιτελέσαι διανοοῦνται; καὶ εἰ συνελήφθησαν οἱ τὸν
ἐν Δωδώνῃ νεῶν σεσυληκότες; ἐπεὶ δὲ περὶ τούτων ἀπε-
κρινάμην, Εἶπέ μοι, Μένιππε, ἔφη, περὶ δὲ ἐμοῦ οἱ ἄν-
θρωποι τίνα γνώμην ἔχουσι; τίνα, ἔφη, δέσποτα, ἢ τὴν
εὐσεβεστάτην, βασιλέα σε εἶναι πάντων θεῶν; παίζεις
ἔχων, ἔφη. τὸ δὲ φιλόκαινον αὐτῶν ἀκριβῶς οἶδα, κἂν
μὴ λέγῃς. ἦν γὰρ ποτε χρόνος, ὅτε καὶ μάντις ἐδόκουν
αὐτοῖς καὶ ἰατρὸς καὶ πάντα ὅλως ἦν ἐγώ,

μεστὰ δὲ Διὸς πᾶσαι μὲν ἀγυιαί,

πᾶσαι δ' ἀνθρώπων ἀγοραί·

καὶ ἡ Δωδώνη τε καὶ ἡ Πῖσα λαμπραὶ καὶ περίβλεπται
πᾶσιν ἦσαν, ὑπὸ δὲ τοῦ καπνοῦ τῶν θυσιῶν οὐδὲ ἀναβλέ-
πειν μοι δυνατόν· ἐξ οὗ δὲ ἐν Δελφοῖς μὲν Ἀπόλλων
τὸ μαντεῖον κατεστήσατο, ἐν Περγάμῃ δὲ τὸ ἰατρεῖον ὁ
Ἀσκληπιὸς καὶ τὸ Βενδίδειον ἐγένετο ἐν Θράκῃ καὶ τὸ
Ἀνουβίδειον ἐν Αἰγύπτῳ καὶ τὸ Ἀρτεμίσιον ἐν Ἐφέσῳ,
ἐπὶ ταῦτα μὲν ἅπαντες θέουσι καὶ πανηγύρεις ἀνάγουσι
καὶ ἐκατόμβας παριστᾶσιν, ἐμὲ δὲ ὥσπερ παρηβηκότα
ἱκανῶς τετιμηκέναι νομίζουσιν, ἂν διὰ πέντε ὅλων ἐτῶν
θύσωσιν ἐν Ὀλυμπίᾳ. τοιγαροῦν ψυχροτέρους ἂν μου
τοὺς βωμοὺς ἴδοις τῶν Πλάτωνος νόμων ἢ τῶν Χρυσίπ-
που συλλογισμῶν.

Τοιαῦτ' ἅττα διεξιόντες ἀφικνούμεθα εἰς τὸ χωρίον, 25
ἐνθα ἔδει αὐτὸν καθεζόμενον διακοῦσαι τῶν εὐχῶν. θυ-
ρίδες δὲ ἦσαν ἐξῆς τοῖς στομίσις τῶν φρεάτων εἰκυῖαι
πώματα ἔχουσαι καὶ παρ' ἐκάστη θρόνος ἔκειτο χρυσοῦς.
καθίσας οὖν ἑαυτὸν ἐπὶ τῆς πρώτης ὁ Ζεὺς καὶ ἀφελὼν

τὸ πῶμα παρείχε τοῖς εὐχομένοις ἑαυτόν· ἠύχοντο δὲ πανταχόθεν τῆς γῆς διάφορα καὶ ποικίλα. συμπαρακύψας γὰρ καὶ αὐτὸς ἐπήκουον ἅμα τῶν εὐχῶν. ἦσαν δὲ τοιαῖδε, ὦ Ζεῦ, βασιλεῦσαί μοι γένοιτο, ὦ Ζεῦ, τὰ κρόμμυά μοι φῦναι καὶ τὰ σκόροδα, ὦ θεοί, τὸν πατέρα μοι ταχέως ἀποθανεῖν· ὁ δὲ τις ἔφη, εἴθε κληρονομήσαιμι τῆς γυναικός, εἴθε λάθοιμι ἐπιβουλεύσας τῷ ἀδελφῷ, γένοιτό μοι νικῆσαι τὴν δίκην, στεφθῆναι τὰ Ὀλύμπια. τῶν πλεόντων δὲ ὁ μὲν Βορέαν ἠύχετο ἐπιπνεῦσαι, ὁ δὲ Νότον, ὁ δὲ γεωργὸς ἦτει ὑέτόν, ἱ δὲ κναφεὺς ἥλιον. ἐπακούων δὲ ὁ Ζεὺς καὶ τὴν εὐχὴν ἐκάστην ἀκριβῶς ἐξετάζων οὐ πάντα ὑπισχνεῖτο,

ἀλλ' ἕτερον μὲν ἔδωκε πατήρ, ἕτερον δ' ἀνένευσε· τὰς μὲν γὰρ δικαίας τῶν εὐχῶν προσίετο ἄνω διὰ τοῦ στομίου καὶ ἐπὶ τὰ δεξιὰ κατετίθει φέρων, τὰς δὲ ἀνοσίους ἀπράκτους αὖθις ἀπέπεμπεν ἀποφυσῶν κάτω, ἵνα μηδὲ πλησίον γένοιτο τοῦ οὐρανοῦ. ἐπὶ μιᾷς δὲ τινος εὐχῆς καὶ ἀποροῦντα αὐτὸν ἐθεασάμην· δύο γὰρ ἀνδρῶν τὰναντία εὐχομένων καὶ τὰς ἴσας θυσίας ὑπισχνουμένων οὐκ εἶχεν ὁποτέρῳ μᾶλλον ἐπινεύσειεν αὐτῶν, ὥστε δὴ τὸ Ἀκαδημαϊκὸν ἐκεῖνο ἐπεπόνθει καὶ οὐδέν τι ἀποφύνασθαι δυνατὸς ἦν, ἀλλ' ὥσπερ ὁ Πύρρων ἐπεῖχεν ἔτι
 26 καὶ διεσκέπτετο. ἐπεὶ δὲ ἱκανῶς ἐχρημάτισε ταῖς εὐχαῖς, ἐπὶ τὸν ἐξῆς μεταβὰς θρόνον καὶ τὴν δευτέραν θυρίδα κατακύψας τοῖς ὅρκοις ἐσχόλαζε καὶ τοῖς ὀμνύουσι. χρηματίσας δὲ καὶ τούτοις καὶ τὸν Ἐπικούρειον Ἑρμόδιωρον ἐπιτρίψας μετεκαθέζετο ἐπὶ τὸν ἐξῆς θρόνον κληδόσι καὶ φήμαις καὶ οἰωνοῖς προσέξων. εἴτ' ἐκεῖθεν ἐπὶ τὴν τῶν θυσιῶν θυρίδα μετῆει, δι' ἧς ὁ καπνὸς ἀνιῶν ἀπήγγελλε τῷ Διὶ τοῦ θύοντος ἐκάστου τοῦνομα. ἀποστὰς δὲ τούτων προσέταπτε τοῖς ἀνέμοις καὶ ταῖς ὥραις ἃ δεῖ ποιεῖν· τήμερον παρὰ Σκύθαις ὑέτω, παρὰ Λίβυσιν ἀστραπτέτω, παρ' Ἑλλησι νιφέτω, σὺ δὲ ὁ Βορρᾶς πνεῦσον ἐν Λυδίᾳ, σὺ δὲ ὁ Νότος ἡσυχίαν ἄγε, ὁ δὲ Ζέφυρος τὸν Ἀδρίαν διακυμαινέτω, καὶ τῆς χαλά-

ζης οσον μέδιμνοι χίλιοι διασκεδασθήτωσαν ὑπὲρ Καππαδοκίας.

Ἀπάντων δὲ ἤδη σχεδὸν αὐτῷ διωκημένων ἀπῆειμεν **27**
 εἰς τὸ συμπόσιον· δείπνου γὰρ ἤδη καιρὸς ἦν, καὶ με ὁ
 Ἑρμῆς παραλαβὼν κατέκλινε παρὰ τὸν Πᾶνα καὶ τοὺς
 Κορύβαντας καὶ τὸν Ἀττην καὶ τὸν Σαβάζιον, τοὺς μετοί-
 κους τούτους καὶ ἀμφιβόλους θεούς. καὶ ἄρτον δὲ ἡ
 Δημήτηρ παρεῖχε καὶ ὁ Διόνυσος οἶνον καὶ ὁ Ἡρακλῆς
 κρέα καὶ μύρτα ἡ Ἀφροδίτη καὶ ὁ Ποσειδῶν μαινίδας.
 ἅμα δὲ καὶ τῆς ἀμβροσίας ἡρέμα καὶ τοῦ νέκταρος παρε-
 γευόμεν· ὁ γὰρ βέλτιστος Γανυμήδης ὑπὸ φιλανθρω-
 πίας εἰ θεάσαιτο ἀποβλέποντά ποι τὸν Δία, κοτύλην ἂν
 ἢ καὶ δύο τοῦ νέκταρος ἐνέχει μοι φέρων. οἱ δὲ θεοί,
 ὡς Ὅμηρός που λέγει καὶ αὐτὸς, οἶμαι, καθάπερ ἐγὼ
 τὰ κεῖ τεθεαμένος, οὔτε σῖτον ἔδουσιν οὔτε πίνουσιν αἰ-
 θοπα οἶνον, ἀλλὰ τὴν ἀμβροσίην παρατίθενται καὶ τοῦ
 νέκταρος μεθύσκονται, μάλιστα δὲ ἡδονται σιτοῖμενοι
 τὸν ἐκ τῶν θυσιῶν καπνὸν αὐτῇ κνίσῃ ἀνενηνεγμένον καὶ
 τὸ αἷμα δὲ τῶν ἱερείων, ὃ τοῖς βωμοῖς οἱ θύοντες
 περιχέουσιν. ἐν δὲ τῷ δείπνῳ ὃ τε Ἀπόλλων ἐκιδάρισε
 καὶ ὁ Σειληνὸς κόρδακα ὠρχήσατο καὶ αἱ Μοῦσαι ἀνα-
 στάσαι τῆς τε Ἡσιόδου Θεογονίας ἦσαν ἡμῖν καὶ τὴν
 πρώτην ᾠδὴν τῶν ὕμνων τῶν Πινδάρου. κάπειδὴ κόρος
 ἦν, ἀνεπαυόμεθα ὡς εἶχεν ἕκαστος ἱκανῶς ὑποβεβρεγμένος.

ἄλλοι μὲν ῥα θεοί τε καὶ ἄνδρες ἵπποκορυσταὶ **28**
 εὖδον παννύχιοι, ἐμὲ δ' οὐκ ἔχε νήδυμος ὕπνος·
 ἀνελογιζόμεν γὰρ πολλὰ μὲν καὶ ἄλλα, μᾶλλον δὲ ἐκεῖνα,
 πῶς ἐν τοσούτῳ χρόνῳ ὁ Ἀπόλλων οὐ φύει πώγωνα ἢ
 πῶς γίνεται νύξ ἐν οὐρανῷ τοῦ ἡλίου παρόντος αἰεὶ καὶ
 συνευωχουμένου. τότε μὲν οὖν μικρὸν τι κατέδαρθον.
 ἔωθεν δὲ διαναστὰς ὁ Ζεὺς προσέταπτε κηρύττειν ἐκκλη-
 σίαν. κάπειδὴ παρήσαν ἅπαντες, ἄρχεται λέγειν· τὴν **29**
 μὲν αἰτίαν τοῦ ξυναγαγεῖν· ὑμᾶς ὁ χθιζὸς οὗτος ξένος
 παρέσχηται· πάλαι δὲ βουλόμενος ὑμῖν κοινώσασθαι περὶ
 τῶν φιλοσόφων, μάλιστα ὑπὸ τῆς Σελήνης καὶ ὧν ἐκείνη

μέμφεται προτραπείς ἔγνων μηκέτ' ἐπὶ πλεον παρατεῖ-
 ναι τὴν διάσκεψιν· γένος γάρ τι ἀνθρώπων ἐστὶν οὐ πρὸ
 πολλοῦ τῷ βίῳ ἐπιπολάζον ἀργὸν φιλόνεικον κενόδοξον
 ὀξύχολον ὑπόλιχρον ὑπόμωρον τετυφωμένον ὑβρεως ἀνά-
 πλεων, καὶ ἵνα καθ' Ὅμηρον εἶπω, ἐτώσιον ἄχθος
 ἀρούρης. οὗτοι τοίνυν εἰς συστήματα διαιρεθέντες καὶ
 διαφόρους λόγων λαβυρίνθους ἐπινοήσαντες οἱ μὲν Στωϊ-
 κοὺς ὠνομάκασιν, οἱ δὲ Ἀκαδημαϊκοὺς, οἱ δὲ Ἐπικου-
 ρεῖους, οἱ δὲ Περιπατητικοὺς καὶ ἄλλα πολλῶν γελοιό-
 τερα τούτων· ἔπειτα δὲ ὄνομα σεμνὸν τὴν ἀρετὴν πε-
 ριθέμενοι καὶ τὰς ὁφρὺς ἐπάραντες καὶ πώγωνας ἐπι-
 σπασάμενοι περιέρχονται ἐπιπλάστῳ σχήματι κατὰπτυστα
 ἦθῃ περιστέλλοντες ἐμφερεῖς μάλιστα τοῖς τραγικοῖς
 ἐκείνοις ὑποκριταῖς, ὧν ἦν ἀφέλη τις τὰ προσωπεῖα καὶ
 τὴν χρυσόπαστον ἐκείνην στολήν, τὸ καταλειπόμενόν ἐστι
 γελοῖον ἀνθρώπιον ἑπτὰ δραχμῶν ἐς τὸν ἀγῶνα μεμι-
 30 σθωμένον. τοιοῦτοι δὲ ὄντες ἀνθρώπων μὲν ἀπάντων
 καταφρονοῦσι, περὶ θεῶν δὲ ἀλλόκοτα διεξέρχονται καὶ
 συνάγοντες εὐεξαπάτητα μειράκια τὴν τε πολυθρύλητον
 ἀρετὴν τραγωδοῦσι καὶ τὰς τῶν λόγων ἀπορίας ἐκδιδά-
 σκουσι, καὶ πρὸς μὲν τοὺς μαθητὰς καρτερίαν ἀεὶ καὶ
 σωφροσύνην ἐπαινοῦσι καὶ πλούτου καὶ ἡδονῆς κατα-
 πύουσι, μόνοι δὲ καὶ καθ' ἑαυτοὺς γεγόμενοι τί ἂν λε-
 γοι τις ὅσα μὲν ἐσθίουσιν, ὅπως δὲ περιλείχουσι τῶν
 ὀβολῶν τὸν ῥύπον; τὸ δὲ πάντων δεινότατον, ὅτι μηδὲν
 αὐτοὶ μήτε κοινὸν μήτε ἴδιον ἐπιτελοῦντες, ἀλλ' ἀχρεῖοι
 καὶ περιττοὶ καθεστῶτες

οὔτε ποτ' ἐν πολέμῳ ἐναρίθμιοι, οὔτ' ἐνὶ βουλῇ
 ὁμῶς τῶν ἄλλων κατηγοροῦσι καὶ λόγους τινὰς πι-
 κροὺς συμφορήσαντες καὶ λαιδορίας τινὰς ἐκμεμελετη-
 κότες ἐπιτιμῶσι καὶ ὀνειδίζουσι τοῖς πλησίον, καὶ οὗτος
 αὐτῶν τὰ πρῶτα φέρεσθαι δοκεῖ ὅς ἂν μεγαλοφρονό-
 τατός τε ἢ καὶ ἱταμώτατος καὶ πρὸς τὰς βλασφημίας
 31 θρασύτεατος. καίτοι τὸν διατεινόμενον αὐτῶν καὶ βοῶντα
 καὶ κατηγοροῦντα τῶν ἄλλων ἦν ἔρη, σὺ δὲ δὴ τί πράτ-

των τυγχάνεις ἢ τί φῶμεν πρὸς θεῶν σε πρὸς τὸν βίον
 συντελεῖν; φαίη ἄν, εἰ τὰ δίκαια καὶ ἀληθῆ θέλοι λέ-
 γειν, ὅτι πλεῖν μὲν ἢ γεωργεῖν ἢ στρατεύεσθαι ἢ τινα
 τέχνην μετιέναι περιττὸν εἶναι μοι δοκεῖ, κέκραγα δὲ
 καὶ αὐχμῶ καὶ ψυχρολουτῶ καὶ ἀνυπόδητος τοῦ χει-
 μῶνος περιέρχομαι καὶ ὥσπερ ὁ Μῶμος τὰ ὑπὸ τῶν
 ἄλλων γιγνόμενα συκοφαντῶ, καὶ εἰ μὲν τις ὠψώνηκε
 τῶν πλουσίων πολυτελῶς ἢ ἑταίραν ἔχει, τοῦτο πολυ-
 πραγμονῶ καὶ ἀγανακτῶ, εἰ δὲ τῶν φίλων τις ἢ ἑταί-
 ρων κατὰκειται νοσῶν ἐπικουρίας τε καὶ θεραπείας
 δεόμενος, ἀγνοῶ. τοιαῦτα μὲν ἐστὶν ἡμῖν, ὦ θεοί, ταῦ-
 τα τὰ θρέμματα. οἱ δὲ δὴ Ἐπικούρειοι αὐτῶν λεγό- 32
 μενοι μάλα δὴ καὶ ὑβρίζαι εἰσι καὶ οὐ μετρίως ἡμῶν
 καθάπτονται μήτε ἐπιμελεῖσθαι τῶν ἀνθρωπίνων λέ-
 γοντες τοὺς θεοὺς μήτε ὅλως τὰ γιγνόμενα ἐπισκοπεῖν
 ὥστε ὦρα ὑμῖν λογίζεσθαι, διότι ἦν ἀπαξ οὗτοι πείσαι
 τὸν βίον δυνηθῶσιν, οὐ μετρίως πεινήσετε. τίς γὰρ ἂν
 ἔτι θύσειεν ὑμῖν πλεόν οὐδὲν ἔξειν προσδοκῶν; ἂ μὲν
 γὰρ ἡ Σελήνη αἰτιαῖται, πάντες ἠκούσατε τοῦ ξένου
 χθὲς διηγουμένου. πρὸς ταῦτα βουλευέσθε ἂ καὶ τοῖς
 ἀνθρώποις γένοιτ' ἂν ὠφελιμώτατα καὶ ἡμῖν ἀσφαλέστατα.

Εἰπόντος ταῦτα τοῦ Διὸς ἡ ἐκκλησία διετεθρύ- 33
 λητο, καὶ εὐθὺς ἐβόων ἅπαντες, κεραύνωσον, κατὰφλε-
 ξον, ἐπίτριψον, ἐς τὸ βάραθρον, ἐς τὸν Τάρταρον ὡς
 τοὺς Γίγαντας. ἡσυχίαν δὲ ὁ Ζεὺς αὐτοῖς παραγγείλας,
 ἔσται ταῦτα ὡς βούλεσθε, ἔφη, καὶ πάντες ἐπιτρίψον-
 ται αὐτῇ διαλεκτικῇ, πλὴν τό γε νῦν εἶναι οὐ θέμις κο-
 λασθῆναί τινα· ἱερομηνία γάρ ἐστιν, ὡς ἴστε, μηνῶν
 τούτων τεττάρων, καὶ ἤδη τὴν ἐκχειρίαν περιηγγειλά-
 μην. ἐς νέωτα οὖν ἀρχομένου ἥρος κακοὶ κακῶς ἀπολοῦν-
 ται τῷ σμερδαλέῳ κεραυνῷ.

ἢ καὶ κυανέησιν ἐπ' ὄφρ' οἱ νεῦσε Κρονίων.
 περὶ δὲ Μενίππου ταῦτα, ἔφη, μοι δοκεῖ· περιαιρε- 34
 θέντα αὐτὸν τὰ πτερὰ, ἵνα μὴ καὶ αὐτοῖς ἔλθῃ ποτέ,
 ὑπὸ τοῦ Ἑρμοῦ ἐς τὴν γῆν κατενεχθῆναι τήμερον. καὶ

ὁ μὲν ταῦτα εἰπὼν διέλυσε τὸν σύλλογον, ἐμὲ δὲ ὁ
 Κυλλήνιος τοῦ δεξιοῦ ὠτὸς ἀποκρεμάσας περὶ ἐσπέ-
 ραν χθὲς κατέθηκε φέρων ἐς τὸν Κεραμεικόν. —
 Ἄπαντα ἀκήκοας, ἅπαντα, ὦ ἑταῖρε, τὰ ἐξ οὐρανοῦ.
 ἄπειμι τοίνυν καὶ τοῖς ἐν τῇ Ποικίλῃ περιπατοῦσι τῶν
 φιλοσόφων αἰτὰ ταῦτα εὐαγγελιούμενος.

L u c i a n s

**Timon, Anacharsis, Piscator,
Icaromenippus**

für

den Gebrauch einer Secunda erklärt

von

DR. G. F. EYSELL und DR. C. WEISMANN.

Zweites Heft: Anmerkungen und Register.

CASSEL,

Druck und Verlag von Theodor Fischer.

1 8 4 8.

V o r w o r t.

Die billigende Aufnahme, welche unsere für Tertia bestimmte Auswahl Lucianeischer Dialoge *) gefunden, hat uns veranlasst, eine zweite Auswahl schwierigerer Dialoge desselben Schriftstellers für den Gebrauch einer Secunda zu bearbeiten. Es sind dieselben, die nach ziemlich übereinstimmendem Herkommen in dieser Classe gelesen zu werden pflegen und die auch nach unserer Ueberzeugung vorzugsweise dazu geeignet sind, nämlich Timon, Anacharsis und Piscator. Nur den Icaromenippus, der bisher fast ganz unbeachtet geblieben und für den Schulgebrauch unseres Wissens noch nie bearbeitet worden ist, haben wir zu jener anerkannten Dreizahl hinzugefügt und hoffen, dass es uns gelingen wird, diesem Dialog, dem Wieland mit Recht in Bezug auf geistreichen Witz vor andern den Preis zuerkannt hat, die Aufnahme in dem Bereich der Gymnasiallectüre ebensowohl zu verschaffen, wie durch unser früheres Buch den sonst wenig beachteten Gallus, welchem nach uns auch Menke in seiner Auswahl Lucianeischer Dialoge (Bremen, Schünemann 1846) eine Stelle gegeben hat.

*) Ausgewählte Dialoge Lucians, für den Gebrauch einer Tertia erklärt von Dr. G. F. Eysell und Dr. C. Weismann. — Cassel, Th. Fischer, 1841 (Inhalt: 8 D. Deorum, 7 D. Mar., 10 D. Mort., Catapulus, Prometheus, Charon, Gallus, Somnium).

Der Text ist fast durchgängig nach der Angabe von Jacobitz abgedruckt, so jedoch, dass auch die neue Recension von Dindorf geeignete Berücksichtigung gefunden hat. Dass wir anstössige Stellen entfernt haben, werden uns auch solche, die diese Vorsicht für unnöthig halten, nicht verargen können, da wir Sorge getragen haben, dass der Zusammenhang nirgends gestört wurde.

Die Noten sind ganz nach den Grundsätzen gearbeitet, welche in dem Vorwort unseres früheren Buches angedeutet und von dem Unterzeichneten in dem Programm des Rinteler Gymnasiums vom Jahre 1841 (*Ueber Abfassung von Schulausgaben*) umständlicher entwickelt worden sind und in der Zeitschrift für Alterthumswissenschaft, 1844, Nr. 7, sowie in den Jahrbüchern für Philologie und Pädagogik, 1844, Bd 41, Heft 2, p. 132 sqq. anerkennende Beurtheilung gefunden haben. Vor allem haben wir streng den Grundsatz festgehalten, dass eine Schulausgabe immer genau für eine bestimmte Stufe des Gymnasialcursus berechnet sein müsse, und weder unter dieselbe zur Trivialität hinabsinken, noch weniger aber über die Sphäre der Schule in den Bereich der gelehrten Philologie hinaussteigen dürfe. Citirt sind deshalb nur Stellen aus solchen Schriftstellern, die der Schüler jedenfalls hat und kennt, d. h. die er in derselben Classe liest oder in der früheren gelesen hat. Mit grammatischen Citaten *) sind wir

*) Citirt ist die Schulgrammatik von Kühner nach der 2., die Grammatik von Bultmann nach der 17., die von Rost nach der 5. Ausgabe.

möglichst sparsam gewesen, theils weil wir bei einem Secundaner schon so viel Vertrautheit mit seiner Grammatik voraussetzen zu dürfen glaubten, dass er in vielen Fällen sich auch allein darin Rathes erholen kann, theils weil die Erfahrung uns gezeigt hat, dass übermässige Häufung der Verweisungen leicht Unlust und Flüchtigkeit in der Benutzung derselben erzeugt.

Wir haben die Noten nicht wie gewöhnlich unter den Text, sondern davon gesondert drucken lassen, und zwar so, dass dieselben besonders gebunden werden können. Die Gründe dafür hat der Unterzeichnete in dem oben erwähnten Programm auseinandergesetzt, und was Hr. Ameis in seiner dankenswerthen Recension unserer ersten Auswahl Lucianeischer Dialoge (neue Jahrb. f. Phil. u. Päd. 1844, Bd 41, Heft 2, p. 133) dagegen gesagt hat, konnte unsere Ueberzeugung nicht ändern. Stehen die Noten unter dem Text, so wird es gar leicht geschehen, dass der minder eifrige Schüler es unterlässt die gegebene Erläuterung sich zu Hause sicher einzuprägen, weil er darauf rechnet im Nothfall sie aus seinem Buche ablesen zu können. Den einzelnen Schüler, der gerade an der Reihe ist, kann der Lehrer freilich durch scharfes Fixiren von diesem unzeitigen Gebrauch der dargebotenen Hülfe abhalten, aber wenn nun derselbe nichts weiss und andere Schüler aufgerufen werden müssen, so können diese mittlerweile schon längst sich Rathes erholt haben. Dieser Uebelstand, der namentlich bei sehr vollen Classen unausbleiblich eintreten muss, wird auf eine einfache Weise vermieden, wenn die Noten, wie es in dieser Ausgabe der Fall ist, von dem Text getrennt

sind. Es ist dabei nur erforderlich, dass man sie auch besonders binden lässt, damit keine Unbequemlichkeit für die Benutzung derselben entsteht.

Die Abfassung des ganzen Buchs ist nach Inhalt und Form durchweg aus gemeinsamer Berathung hervorgegangen. Nur die Ausarbeitung der Indices und der Einleitungen und die Correctur der Druckbogen musste, da der Unterzeichnete von dem Gymnasium zu Rinteln an das zu Fulda versetzt wurde, unter die beiden Herausgeber vertheilt werden. Dass wir alle Hülfsmittel sorgfältig, aber selbstthätig benutzt haben, wird der Augenschein zeigen. Namen haben wir nirgends genannt, auch wenn wir hier und da einmal eine Note wörtlich von einem Vorgänger entlehnten; denn es erschien uns dies zwar für eine gelehrte Ausgabe durchaus nothwendig, für ein Schulbuch aber, wo es auf Autoritäten und auf Feststellung der Priorität nicht ankommt, mindestens höchst überflüssig.

Und so übergeben wir den unser Buch der öffentlichen Beurtheilung mit dem Wunsche, dass es sich für die Zwecke der Schule nutzbar erweisen möge.

Fulda, im Juni 1848.

Weismann.

T i m o n.

§. 1.

ὦ Ζεῦ φίλιε sqq.] Οἱ ἱκετεύοντες ἰκέσιον Δία προ-
 ἔτεινον, οἱ δὲ συνοικοῦντες ἐφέστιον, οἱ δὲ φίλοι φίλιον,
 οἱ δ' ἐν μιᾷ τάξει καὶ συμμορίᾳ καταλεγόμενοι ἑται-
 ρεῖον, οἱ δὲ ξένοι ξένιον, οἱ δ' ἐν ὅρκοις συμφωνίας ποιοῦν-
 τες ὄρκιον. — Der Mangel an Ordnung in der Aufein-
 anderfolge der Epitheta verräth die Aufregung, in der
 sich Timon befindet.

ἐμβρόντητοι] geistesverwirrt, verrückt. Timon be-
 zeichnet mit diesem Worte höhnisch den begeisterten
 Taumel der Dichter. Zugleich aber liegt darin vermöge
 der ursprünglichen Bedeutung (vom Donner gerührt)
 hier auch noch eine Anspielung auf die vorausgegan-
 genen Epitheta ἀστεροπητὰ καὶ ἐρίγδουπε, als wäre die
 Geistesverwirrung der Dichter durch das Donnern und
 Blitzen, welches sie dem Zeus immer beilegen, her-
 vorgebracht.

τὸ πῖπτον—ῥυθμου] cf. K. §. 264, A. 5. Durch
 diese Erhebung des attributiven Adjectivs (Participiums)
 zum regierenden Substantiv wird der in demselben ent-
 haltene Begriff stärker hervorgehoben.

ἔξω] praeter.

τὸ δὲ αἰοιδιμόν σοι sqq.] Der Dativus possessivus
 steht im Griech. bisweilen auch bei Substantiven, wo
 sonst der Genitiv steht.

μηδὲ ὀλίγον σπινθῆρα — διαφυλάττον] hypothetisch
 aufzulösen; darum μηδέ.

§. 2.

Γοῦν] certe quidem, beschränkt die vorausgegan-
 gene allgemeine Behauptung auf einen specielleren

Fall, der sich aus den Umständen (οὖν) als jedenfalls wahr ergibt, wenn auch die allgemeine Behauptung nicht richtig sein sollte. Aber eben durch diese Restriction auf ein Specielleres, wogegen sich nichts einwenden lässt, wird mittelbar auch das allgemeine Urtheil begründet und erhärtet.

οὕτω] bereitet nicht auf das folgende ὥς vor, sondern begründet den vorhergehenden Gedanken.

ἀπολαύειν] τί τινος i. e. λαύειν (ungebräuchlich = λαβεῖν) τι ἀπό τινος, *fructum capere ex aliqua re*, wird sowohl von Vortheil als von Schaden gesagt.

ὁ Σαλμωνεύς] Sohn des Aiolos, König in Elis, wollte dem Zeus gleich sein und wie dieser verehrt werden. Er suchte daher auch Donner und Blitz nachzuahmen, indem er auf einem ehernen Wagen über einen ehernen Boden hinfuhr und brennende Fackeln schleuderte, ward aber vom Blitze des Zeus erschlagen. Das Letztere verschweigt jedoch Timon absichtlich. cf. Virg. Aen. VI, 585 sqq.

οὐ πάντῃ ἀπίθανος ὢν] *non sine aliqua veritatis specie; ἀπίθανος est is, cui fides non habetur*. Das folgende πρὸς οὕτω — μεγαλαυχούμενος ist begründend.

ψυχρὸν τὴν ὀργήν] Gegensatz §. 3: ἀκμαῖος τὴν ὀργήν.

πῶς γάρ] sc. ἀπίθανος ἂν εἶη;

ὑπὸ μανδραγόρα καθεύδεις] cf. K. §. 299, I, 2, b; B. §. 147 s. v. ὑπό.

§. 3.

Ἐπεὶ] Die Griechen leiten oft einen causalen Gedanken mit ἐπεὶ ein, den wir, stärker trennend, in der Form eines Hauptsatzes mit denn ausdrücken. Eben so ist es mit dem consecutiven ὥστε, das wir oft mit daher übersetzen müssen; cf. unten ὥστε τηλικαύτη sqq. Als Hauptsatz kann man an unserer Stelle zu denken: sonst war dies ganz anders.

οἱ σεισμοί] sc. ἦσαν, eine bei Schilderungen und Charakteristiken gewöhnliche Ellipse.

κοσκινηδόν] nach Art eines Siebes, d. i. nach Art der Erschütterungen eines Siebes. Comparatio compendiaria, wobei in dem zweiten Gliede der Vergleichung das tertium comparationis ausgelassen ist.

ὑετοί τε sqq.] Die Stelle scheint Lucian aus einem andern Schriftsteller wörtlich entlehnt zu haben, in der Weise, dass er auch die hier in den Zusammenhang gar nicht passende Partikel τε mit herüber genommen hat.

ἐν τι κιβώτιον] Deukalions Nachen. cf. Ovid Metamorph. I, 252 sqq. — τις (quidam, nescio quis) ist Ausdruck der qualitativen Unbestimmtheit. Es bezeichnet bei substantivischen und adjectivischen Wörtern, entweder 1) dass man den Gegenstand nicht näher bestimmen könne oder wolle als durch das gewählte Wort, oder 2) dass dieses dem Gegenstand nicht im strengsten Sinne entspreche. Im letzteren Falle kann man es bei Substantiven übersetzen: eine Art von —, ein Ding wie —, bei Adjectiven: einigermaßen, gewissermaßen, ziemlich, ungefähr. Bei Adjectiven, die ohne Substantiva gesetzt sind, dient es ausserdem noch als substantivische Stütze.

Αυχωρεῖ] Αυχωρεὺς, gewöhnlich Αὐχώρεια, der südliche Gipfel des Παρνασσός. Der andere hiess Τιθορέα.

§. 4.

Εἰ μή τις ἄρα] sc. ποιεῖ τοῦτο i. e. τὸ θύειν ἢ στεφανοῦν, wozu πάρεργον appositioneller Zusatz ist.

οὐ πᾶν] non admodum, haud sane, nicht sonderlich; es gewinnt dieser Ausdruck aber durch den Ton, in dem er gesprochen wird, oft die Bedeutung haud quaquam.

τοὺς κύνας]. Hunde wurden oft zur Bewachung der Tempel gebraucht.

ὁ γενναῖος] Zu einer Anrede, sei dieselbe durch den Vocativ eines Substantivs oder durch das persönliche Pronomen σὺ, ὑμεῖς oder blos durch die Personalendung des Verbums ausgedrückt, wird im Griechischen sehr häufig ein Nominativ mit dem Artikel als Apposition hinzugefügt, wo wir den Vocativ setzen. Der Vocativ ist indess auch im Griechischen zulässig. Beide Ausdrucksweisen finden sich vereinigt §. 33 ὑμεῖς δὲ, ὦ Πόνε καὶ Σοφία καὶ οἱ λοιποί, und §. 42 ὦ Μίδα καὶ Κροῖσε καὶ τὰ ἐν Δελφοῖς ἀναθρήματα.

πλοκάμους] Die Haare an den Bildsäulen der Götter waren häufig von Gold.

δεκάπηχυν κεραυνόν] Die Bildsäule des Zeus in Olympia (von Phidias) hatte eigentlich auf der rechten Hand eine kleine Νίκη-Statue, in der linken einen Scepter. Lucian gibt ihr dafür in die rechte Hand einen ungeheuren Donnerkeil, um den Gott, der sich demungeachtet nicht vertheidigen kann, um so lächerlicher erscheinen zu lassen.

Δευκαλίωνες] Deukalion wurde zwar nicht selbst, wie Phaëton, von der Strafe des Zeus betroffen, vielmehr war er nebst Pyrrha der einzige, welcher der von Zeus gesendeten Ueberschwemmung entrann; sein Name ist aber doch bezeichnend für jenes Strafgericht, das man nach ihm die Deukalionische Fluth nannte.

τοῦ βίου] hier, wie öfter: die Lebenden, die Menschen, die Welt.

§. 5.

Ἰνα γάρ] γάρ begründet die im Vorhergehenden enthaltene Behauptung, dass die Welt voll ὕβρις sei.

μᾶλλον δέ] vel potius, immo.

καὶ τοῦ ἐμοῦ νεύματος ἀπηροτημένοι] cf. K. §. 300, 3, c; B. §. 147, s. v. ἐκ; R. §. 110, 1, s. v. ἐκ.

ἢν πον καὶ sqq.] wenn ich vielleicht auch einmal etc. Darin liegt: es geschieht dies selten und ist die einzige Art, wie ich allenfalls noch mit ihm in Berührung komme.

ὁδῶ βαδίζων] Lucian sagt immer ὁδῶ βαδίζειν für ἐν ὁδῶ βαδίζειν.

ὑπτίαν — ἀνατετραμμένην] i. e. ἀνατετραμμένην, ὥστε ὑπτίαν εἶναι. So sagen auch wir: einen todt schlagen.

μηδὲ ἀναγνόντες] ist sowohl auf στήλην, als auf das zu παρέρχονται zu ergänzende Object ἐμὲ zu beziehen. Der Ausdruck ist aber zunächst in Rücksicht auf die στήλη und deren Inschrift gewählt. Daraus erklärt sich auch, warum μηδὲ und nicht οὐδὲ gesetzt ist; denn nur insofern μηδὲ ἀναγνόντες zu dem verkürzten Vordersatz der Vergleichung gehört, lässt sich das μὴ rechtfertigen, indem man hypothetisch auflösen

kann: wie sie an einer *στήλη* vorübergehen, wenn sie dieselbe (nämlich die Inschrift) nicht einmal lesen.

ἑτέραν] sc. *ὁδόν*.

δυσάντητον — *θάμα*] prädicativer Accusativ zu *ὄψεσθαι*. Wir sagen: in einem etwas sehen.

§. 6.

Ἦδη ποτέ] tandem aliquando.

τὸν βαθὺν τοῦτον ὕπνον] cf. ad Pisc. §. 4 *τοὺς καλοὺς ἐκείνους σου λόγους*.

Ἐπιμενίδην] ein Wahrsager aus Kreta, der zur Zeit des Solon lebte und in hohem Ansehen stand. Sein Leben ist in vielfache Fabeln gehüllt. Er soll über 150 oder gar über 200 Jahr alt geworden sein und einst 40 Jahre oder noch länger in einer Höhle geschlafen haben.

ὑπὸ Κρητῶν] Bei den Kretern ging die Sage, dass auf ihrer Insel in der Nähe der Stadt *Κνωσὸς* Zeus begraben liege.

§. 7.

Ὑμητιόν] ein durch vorzüglichen Honig und durch Marmorbrüche berühmtes Gebirge in Attika.

φιλόσοφος] Unter den Philosophen gab es manche, welche die Fürsorge der Götter für die Menschen, andere, die sogar die Existenz der Götter läugneten.

Κολυττία] *Κολυττὸς δῆμος ἐστὶ τῆς Αἰγίδος φυλῆς*. Das athenische Volk war seit Kleisthenes (509) in 10 Phylen (tribus) eingetheilt. Die 174 Unterabtheilungen derselben hiessen *δῆμοι* (Gemeinden).

καθ' ἱερῶν τελείων ἐστιάσας] Die Redensart ist gebildet nach dem häufig vorkommenden *καθ' ἱερῶν* (*καθ' ἐκατόμβης*) *εὐχέσθαι*, *ὀμνύναι*. Wörtlich: von den Opfern herunter bewirthen, so dass also die Bewirthing auf den Opfern beruht, durch die Opfer bewirkt wird, d. i. mit Opfern bewirthen. Die *ἱερὰ τέλεια* entsprechen den homerischen *τελήεσσαι ἐκατόμβαι*.

νεόπλουτος] eigentlich: neuerdings reich geworden; dann aber: mit Reichthum prunkend, wie es die plötzlich reich Gewordenen thun.

ὁ τὰς ὅλας ἐκατόμβας] sc. *θύσας*.

Διάσια] Fest des *Ζεὺς μειλίχιος* zu Athen.

§. 8.

Οὕτωςι μὲν εἰπεῖν] Gegensatz: ὡς δὲ ἀληθεῖ λόγῳ
sc. εἰπεῖν.

τῇ βορᾷ] Der Ausdruck βορᾷ ist, obwohl die
Worte ὑπ' εὐνοίας — βορᾷ noch zu dem angeführten
Gedanken des Timon gehören, nicht im Sinne des Ti-
mon, der ja die Leute für seine Freunde hielt, sondern
im Sinne des Hermes gewählt, der sich über die eigen-
nützige Gier derselben ereifert (cf. ὑπὸ γυπῶν τοσού-
των χειρόμενος τὸ ἥπαρ).

πόθεν γάρ;] elliptisch, wie §. 2 πῶς γάρ;

ἐν τῷ μέρει] Ἐν μέρει bezeichnet das abwech-
selnd oder nacheinander erfolgende Eintreten der Theile
(Personen, Sachen oder Handlungen), die zusammen
ein Ganzes bilden (deutsch: abwechselnd, nach einan-
der). Ἐν τῷ μέρει bezeichnet vermöge des Artikels
auch noch, dass jeder der Theile an seiner bestimm-
ten Stelle eintritt. Werden die abwechselnd oder nach
einander eintretenden Theile zusammen genannt, so ist
ἐν τῷ μέρει zu übersetzen: jeder (jedes) an seiner
Stelle, der Reihe nach, gegenseitig. Wird aber nur
ein Theil genannt, jedoch mit Beziehung auf die vor-
ausgegangene Erwähnung des oder der andern, so ist
zu übersetzen: meinerseits, deinerseits etc., wenn die
Reihe an mich etc. kommt, nachdem die Reihe an
mich etc. gekommen ist. Κατὰ μέρος wird zwar auch
gleichbedeutend mit ἐν μέρει gebraucht, häufig aber ist
es, ebenso wie κατὰ μέρη, = per partes, sigillatim,
Stück für Stück.

εἰ Τίμων καλοῖτο] Man erwartet καλεῖται. Der
Unterschied beider Ausdrucksweisen wird klar, wenn
man die indirecte Frage in eine directe umsetzt und
das hypothetische Satzgefüge, auf welches die mit εἰ
eingeleiteten indirecten Fragesätze zurückzuführen sind,
vervollständigt. Dem καλεῖται entspricht in dieser
Weise: εἰ Τίμων καλεῖται, ὁρθῶς καλεῖται; dem καλοῖτο
aber: εἰ Τίμων καλοῖτο, ὁρθῶς ἂν καλοῖτο;

§. 9.

Ἥγανάκτει] vorhin, als er solche Schmähungen
ausstiess.

ἐπεὶ καὶ sqq.] gibt den Grund für den ganzen vorhergehenden Satz καὶ μὴν — δυστυχῶν an, d. h. den Grund, warum Timon, da er mit Recht unwillig ist, nicht vernachlässigt werden darf.

ἐπιλελησμένοι] ist als hypothetischer Vordersatz zu ποιήσομεν aufzufassen.

μαχομένων γάρ] sc. αὐτῶν.

ἀρετὴν] Das Hauptthema der stoischen Philosophen. τίνα = nescio quam.

καὶ λήρους] Καὶ steht oft, wie das lateinische *atque*, *et* und *que*, im Sinne von *denique*, *ut verbo dicam*, wenn man eine Aufzählung, statt sie im Einzelnen fortzuführen, mit einem allgemeinen, umfassenden Ausdrucke beschliesst.

ἔυνειρόντων] zusammenfügen, verbinden, Worte zu einer zusammenhängenden Rede, eine Rede halten über etwas.

§. 10.

Μετ' αὐτοῦ] Statt der Reflexiva der dritten Person stehen auch ausser der oratio obliqua (bei Zurückbeziehung auf das Subject des übergeordneten Satzes) bisweilen die entsprechenden Formen von αὐτός, indem die Bezeichnung des Objects nicht mit Bezug auf das Subject, sondern lediglich von dem Standpunkt des Sprechenden aus gewählt ist. In andern Fällen wird αὐτοῦ etc. statt ἑαυτοῦ etc. gesetzt, damit der in ἑαυτοῦ nur abgeschwächt enthaltene Begriff von αὐτός, *ipse*, stärker hervortrete, während man die reflexive Beziehung nur aus dem Zusammenhang errathen lässt.

καὶ αὖθις μὲν] Gegensatz: πλὴν ἱκανῇ sqq.

κατεαγμένοι — καὶ ἀπεστομωμένοι εἰσί] Man erwartet wegen des folgenden ὅποτε etc. den Aorist. Der Ausdruck ist prägnant: sie sind zerbrochen, und zwar ist dies damals geschehen, als u. s. w.

Ἀναξαγόραν] Anaxagoras aus Klazomenä in Jonien war Zeitgenosse und Lehrer des Perikles. Er stellte die Ansicht auf, dass der νοῦς der δημιουργὸς τοῦ κόσμου (Cicero: opifex aedificatorque mundi) sei, ward deshalb des Atheismus angeklagt und zwar durch die Vertheidigung des Perikles vom Tode errettet, aber doch aus Athen verbannt.

²Ἀνακείων] Tempel der Dioskuren (ἄνακτοι, ἄνακες) am Fusse der Akropolis.

ἐν τοσούτῳ] sc. ἐν ᾧ τὸν κεραυνὸν ἐπισκευάσω.

αὕτη τιμωρία] i. e. αὕτη (ἡ τιμωρία) ἔσται ἱκανὴ τιμωρία. cf. K. §. 246, A. 1, a; B. §. 127, A. 15; R. §. 98, A. 3.

§. 11.

Οἶον] was für eine schöne Sache.

ἦν] Im Griechischen wird häufig ein Satz, der auch in der Gegenwart noch seine Gültigkeit hat, statt durch das Präsens durch das Imperfect ausgedrückt, mit Beziehung auf die Zeit, wo man die Wahrheit des Satzes erkannte oder noch verkannte. Im letzteren Falle steht gewöhnlich ἄρα dabei, um auf die Umstände hinzudeuten, aus denen man schliesst, dass die frühere Ansicht falsch war.

γέ τοι] *certe quidem*, fast ganz gleichbedeutend mit dem ad §. 2 erklärten γούν. Der Unterschied liegt nur darin, dass, indem statt des einfachen γέ die stärkere Form γούν gebraucht wird, die Restriction (*quidem*), indem dagegen zu γέ noch τοι hinzutritt, die Affirmation (*certe*) mehr hervorgehoben wird.

§. 12.

Δικράνοις — ἀπορριπτοῦντες] doppelter Vergleich zur Bezeichnung der Gewaltsamkeit und der Hast des Wegschaffens.

λάροι] hier in dem bildlichen Sinne, in dem auch κέπφος gebraucht wird. cf. Lexic. s. v. κέπφος.

§. 13.

Εἰ μὴ παντάπασιν ἀνάλγητός ἐστι τὴν ὀσφῦν] Angestrenktes Arbeiten bei gebücktem Körper verursacht sonst leicht Hüftschmerzen.

πρὸς τὸ ἔθος] πρὸς gemäss, in Folge, wegen, durch. Eigentlich liegt in πρὸς der Sinn: sich hinwenden zu einer Sache und deren Einwirkung sich hingeben.

ὑπ' ἀκριβέσι sqq.] ὑπὸ c. Dativ. unter der Gewalt, Einwirkung, Leitung, unter dem Schutz.

§. 14.

Ἐρω̃ντας] Hierzu ist das Object aus dem Zusammenhang zu ergänzen.

ἐπ' ἀδείας] = ἀδεῶς (eigentlich: auf Furchtlosigkeit, so dass sie gewissermassen auf einem Gebiete stehen, wo sie nichts zu fürchten haben).

φυλάττειν] anakoluthischer Uebergang aus der Participialconstruction in den Infinitiv, der wieder von ἔφασκες abhängt. Diese Anakoluthie ist durch die dem φυλάττειν subordinirten Participia fast nöthig geworden, weil sonst Undeutlichkeit entstanden wäre.

ἀπολαύειν] hängt von ἔχειν ab.

τὸ καινότετον] Apposition zu dem Prädicat (αὐτοὺς ζηλοτυπούντων), id quod plane inauditum est. So häufig τὸ μέγιστον, τὸ δεινότετον.

ἐμπαροινῆσει] sc. σοί, τῷ Πλούτῳ. ἐμπαροινεῖν sich unverschämt gegen jemand betragen, sich an jemand vergreifen; cf. §. 12 init. ὕβριζεν εἰς ἐμέ.

πρὸς ἀμανρόν τι etc.] er hat sich zu der Lampe hingesezt.

§. 15.

τὸ — ἀνειμένον] substantivisch: Sorglosigkeit; cf. ad §. 1 τὸ πῖπτον. Ueber die Stellung von τοῦτο cf. ad Pisc. §. 4 τοὺς καλοὺς ἐκείνους sqq.

ὥς πρὸς ἐμέ] Ὡς vor Präpositionen hat dieselbe Bedeutung wie vor Participien. Es bezeichnet das Verhältniss, welches die Präpositionen ausdrücken, als ein vorgestelltes. ὥς πρὸς ἐμέ wörtlich: wenn man es sich denkt in Bezug auf mich.

σκότῳ] Seneca: *Aves, quae convivii comparantur, ut immotae facile pinguescant, in obscuro continentur.*

§. 16.

Ἐκείνους — τούτους] Wenn durch οὗτος — ἐκεῖνος auf zwei vorher genannte Personen oder Sachen hingewiesen wird, so bezeichnet οὗτος nicht immer das zuletzt, ἐκεῖνος das früher Genannte, sondern häufig auch, ohne Rücksicht auf die Reihenfolge der vorausgegangenen Erwähnung, οὗτος das dem Geiste des Sprechenden näher, ἐκεῖνος das demselben ferner

Liegende. Ebenso ist es im Lateinischen mit *hic* und *ille*. — Warum liegen hier die Verschwender dem Sprechenden näher als die Geizhalse?

τοὺς — ἐπιθήσοντας] = οἱ ἂν ἐπιτιθῶσιν (gedachter Fall mit Erwartung der Entscheidung); τοὺς ἐπιτιθέοντας wäre = οἱ ἐπιτιθέασιν (Wirklichkeit).

§. 17.

Ταῦτα] präparativ.

§. 18.

Φινεύς] König von Thracien, liess seine beiden Söhne auf die Verläumdung ihrer Stiefmutter blenden. Zur Strafe sandten ihm die Götter die Harpyien, die ihm alle Speise vor dem Munde wegnahmen oder dieselbe wenigstens verunreinigten. Erst durch die Argonauten ward er von diesen Quälgeistern befreit.

ὥσπερ ἐκ κοφίνου τετυπημένου] Die Vergleichung ist in dieser Kürze ungenau, da das ἐξαντλεῖν zu dem κόφινος τετυπημένος nicht passt. Genauer muss der Vergleich ungefähr so vervollständigt werden: ὥσπερ ἐκ κοφίνου τετυπημένου τὸ ἐπιρρέον, πρὶν ὅλως εἰσρυῆναι, ἐκρεῖ.

οὕτως] sc. ὥστε, πρὶν εἰσρυῆναι, σχεδὸν ἐκχυθῆσθαι τὸ ἐπιρρέον.

§. 19.

Εἰ μὴ ἐμφράξῃται] Εἰ (statt ἐὰν) c. Conjunct. findet sich auch bei Prosaikern zuweilen, wenn die Hinweisung auf die Umstände, von denen die Verwirklichung der Bedingung abhängt, aufgegeben wird und somit die Idee der Verwirklichung vorherrscht.

ἐς τὸ ἅπαξ] einmal (für allemal).

§. 20.

Τελεῖν ἐπὶ τὸ τέρμα] Welches Object ist zu τελεῖν zu ergänzen? In gleicher Weise kommt häufig τελεῖν εἰς..., ἀνύειν εἰς... vor.

ἅμα — καὶ γὰρ] eigentlich: zu gleicher Zeit geschieht das eine und das andere. Wir können übersetzen sobald als; natürlich wird dann der mit καὶ beginnende

Satz zum Nachsatz und καὶ bleibt unübersetzt. Vergleiche das lateinische *simulatque*.

καὶ] eigentlich elliptisch aufzufassen: καὶ ὄνος ἦ. Es ist aber ganz zum Adverbium geworden: auch nur.

ὅτι μὴ] Sowie in der *oratio obliqua* beim Infinitiv gewöhnlich οὐ statt μὴ gesetzt wird, indem man dem Satze den Charakter der geraden Rede gibt, so wird umgekehrt bei Lucian in einem mit ὅτι (dass) eingeleiteten Satze statt des gewöhnlichen οὐ bisweilen μὴ gesetzt, um demselben eine oblique Färbung zu geben (ihn als Gedanken des Subjects zu bezeichnen).

§. 21.

Ὁ Πλούτων] Αἰνίττεται εἰς τοὺς ἀπὸ τῶν τεθνηκότων πλουσίων διαδεχομένους τὸν κληῖρον.

εἰς δέλτον] die Tafel, auf welche das Testament geschrieben ist. Diese wurde, mit einem Faden (λίνον §. 22) umbunden und versiegelt (κατασημηνάμενοι), in Gegenwart von Zeugen in einem Tempel oder bei einem Freunde niedergelegt (φορηδὸν ἀράμενοι μετακομίζουσι) und nach dem Tode des Erblassers öffentlich (ἐν τῇ ἀγορᾷ) in Gegenwart der muthmasslichen Erben eröffnet.

πρόκειται] = προτέθειται. Lucian lässt hier die Erben von der allgemeinen Sitte, den Leichnam an einem hellen und geräumigen Ort des Hauses, meist in der Vorhalle, zur Schau auszustellen, abweichen, um ihre rücksichtslose Gleichgültigkeit gegen den Todten zu bezeichnen.

ὑπὲρ τὰ γόνατα] nur so weit, nicht weiter reicht die ὀθόνη.

σκεπόμενος] σκέπω, eine bei Lucian öfter vorkommende einfachere Verbalform für das gewöhnliche σκεπάζω.

ἐπελπίσαντες] hier intransitiv: sich Hoffnung auf etwas machen.

§. 22.

Ἐκεῖνος μὲν] Der Gegensatz liegt in den Worten τοὺς μάτην κεχηνότας sqq. Bei streng regelrechtem Satzbau müsste es etwa so heissen: οἱ δὲ μάτην κεχη-

νότες ες ἀλλήλους ἀποβλέπουσιν ἀληθὲς ἄγοντες τὸ πένθος sqq.

ὅστις ἂν ᾗ ποτε] Obwohl nach diesen Worten unter dem ἐκείνος ebensogut ein συγγενὴς oder κόλαξ als ein οἰκέτης gemeint sein kann, so führt Plutos doch nur den allerschlimmsten Fall, wo er in die Hände eines Slaven geräth, weiter aus.

Θεῖ φέρων] Das Participium φέρων wird häufig mit Verbis der Bewegung scheinbar überflüssig verbunden. Ursprünglich bezeichnet es mit einer allerdings nicht gerade nöthigen Umständlichkeit bei Verbis des Gebens, Setzens und ähnlichen die dem Geben, Setzen etc. vorausgehende Handlung. So besonders oft bei Homer, z. B. Od. XVII, 345 δὸς τῷ ξείνῳ ταῦτα φέρων (bringe das dem Fremdling und gib es ihm); aber auch bisweilen bei Prosaikern, z. B. Luc. Anach. §. 17, Icarom. §. 25. Dann enthält es aber auch häufig den Begriff der Schnelligkeit, wie unser: er nimmt es und etc. Ist das Object eine Person, so tritt noch der Begriff der Rücksichtslosigkeit hinzu, indem die Person wie eine Sache behandelt wird; so auch im Deutschen: er nimmt ihn und etc., er packt ihn auf und etc. Oft kann man es adverbial übersetzen: schleunigst, geradezu, ohne weiteres, rücksichtslos, mir nichts dir nichts.

Πυρρίου ἢ Δρόμωνος ἢ Τιβίου] Dies sind gewöhnliche Slavennamen; dagegen die Namen Μεγακλῆς, Μεγάβυζος, Πρώταρχος kamen nur in vornehmen Geschlechtern vor.

οἶος — ὁ θύννος — διέφυγεν] Οἶος lässt sich dem Sinne nach erklären durch ὅτι τοιοῦτος. Eigentlich aber ist der Satz als ein oblique ausgedrückter Ausruf zu betrachten, den man, um seine Verbindung mit ἀληθὲς ἄγοντας τὸ πένθος zu vermitteln, von einem zu supplirenden ἐννοοῦντας abhängig denken kann. — Der Artikel bei θύννος erklärt sich, wenn man auflöst: οἶος ἐστὶν ὁ θύννος, ὃς διέφυγεν. — Der θύννος galt bei den Griechen für eine besondere Delicatesse.

§. 23.

Παχύδερμος] hier im übertragenen Sinne, wie auch unser dickhäutig gebraucht wird.

ὄρθιον ἐφιστὰς τὸ οὖς] *arrigens aures.*

Ἀνάκτορον] So kann der Tempel jeder Gottheit genannt werden, vorzugsweise aber heisst so der Tempel der Eleusinischen Demeter.

Νιρέως] cf. Homer. Il. II, 673 — 74:

Νιρέυς, ὃς κάλλιστος ἀνὴρ ὑπὸ Ἴλιον ἦλθεν
τῶν ἄλλων Δαναῶν μετ' ἀμύμονα Πηλείωνα.

κατ' ὀλίγον] *minutatim.* Ueber die distributive Bedeutung von κατὰ cf. K. §. 292, II, 3, c; B. §. 147 s. v. κατὰ; R. §. 104, 11, b, s. v. κατὰ.

§. 24.

Τὰ γιγνόμενα] hier, wie oft: *id quod est, quod revera est, verum.*

αὐτόπους] Gegensatz zu οὐχὶ τοῖς ἐμαυτοῦ ποσὶ βαδίζω, §. 21.

οὐ πάνυ] cf. ad §. 4.

Ἀριστείδην] cf. Cornel. Nep. Aristid. c. 3: *Hic in tanta paupertate decessit, ut qui efferretur vix reliquerit.* Aristides war übrigens nie reich gewesen; dies ist bei der Uebersetzung von καταλιπὼν zu berücksichtigen.

Ἰπποκρίων — Καλλία] Vater und Sohn, aus einem vornehmen athenischen Geschlechte, Zeitgenossen des Aristides, durch ihren Reichthum berühmt. Ueber die Art, wie sie in Besitz desselben gelangt waren, existirten verschiedene Erzählungen, von denen die eine in Bezug auf Kallias sehr wenig ehrenvoll ist.

παρ' αὐτόν] cf. ad §. 10 μετ' αὐτοῦ.

Ἑρμῆν] Hermes galt als Urheber jedes unverhofften Gewinnes; daher ἑρμαϊον. cf. §. 41 κερδοῦε.

§. 25.

Αυγκεύς] in der Mythologie berühmt wegen seines scharfen Gesichtes; bei den Argonauten diente er deshalb als Lootse.

ἀμαυρόν sqq.] Die Leute, welche ἄξιοι τοῦ πλουτεῖν sind, wenn es solche überhaupt noch gibt (cf. oben: πρὸ πολλοῦ ἐκλελοιπὸς ἐκ τοῦ βίου), verschwinden, wie ein unscheinbarer kleiner Punkt, unter der grossen Menge.

ἄτε] Das logische Verhältniss, in welchem ein Participium zu dem Verbum finitum steht, wird oft durch ein Adverbium schärfer bezeichnet (ähnlich wie die Casusverhältnisse durch Präpositionen schärfer bestimmt werden). So treten zu den Participien z. B. die Adverbia ἀντίκα, εὐθύς, ἐξαίφνης, um die unmittelbare Aufeinanderfolge, ἅμα oder μεταξύ, um die Gleichzeitigkeit, καί, καίπερ, καὶ ταῦτα, ὁμως, um ein Concessiv- und Adversativverhältniss, ἄτε und ὥς, um ein Causalverhältniss zu bezeichnen. Nicht zu verwechseln ist dieser Fall mit einem andern, wo nach einem Participium (oder auch einem vollständigen Vordersatz) durch ein demonstratives Adverbium, wie οὕτως, τότε, τότε δὴ, τῆνικαῦτα etc., nicht sowohl das logische Verhältniss zu dem Hauptsatz schärfer bestimmt, sondern nur mit Nachdruck das, was der Vordersatz aussagt, in kurzer Zusammenfassung wiederholt wird, ebenso wie ein Nomen mit attributiven Bestimmungen durch ein folgendes Pronomen demonstrativum nachdrücklich wiederholt wird (resümirend). Es ist dies der umgekehrte Fall, als wenn durch ein Pronomen oder Adverbium demonstrativum mit Nachdruck auf das Folgende hingewiesen wird (präparativ).

§. 26.

Εἰρήσεται γάρ] wie unser: ich will es frei heraus-sagen, offen gesagt.

βαρὺς ἐκ τοῖν σκελοῖν] Gegensatz ἀρτίπους. Wegen ἐκ vergleiche das lateinische *laborare ex pedibus*.

οὐκ ἀνέχεσθαι] Bei dem von ὥστε abhängigen Infinitiv steht sonst μή, hier aber bildet οὐκ mit ἀνέχεσθαι einen Begriff (das Leben ist ihnen unerträglich).

ἐς βαθυκῆτεα sqq.] Anspielung auf eine Stelle des Theognis (lyrischer Dichter, lebte c. 550 a. Chr.), in welcher es von der Armuth heisst:

ἦν δὲ γὰρ φεύγοντα καὶ ἐς βαθυκῆτεα πόντον
ῥιπτεῖν καὶ πετρῶν, Κύρονε, καὶ ἡλιβάτων.

ὅτιπερ] Gedanke des Hermes, nicht der νομίζοντες. Wortspiel mit οὐχ ὁρᾶν (man denke an die Blindheit des Plutos) und ὑπερορᾶν, nicht sehen und übersehen.

τὴν ἀρχήν] oder blos ἀρχήν, auch ἐξ ἀρχῆς, in Verbindung mit einer Negation: *omnino* (wozu nicht einmal der Anfang gemacht wird, das geschieht überhaupt nicht).

εὖ οἶδα ὅτι] adverbialisch eingeschoben, wie οὐκ οἶδ' ὅπως.

§. 27.

Ἀλλὰ πῶς] Das vorhergehende οἶει τοιοῦτον, οἷός εἰμι, ὁρᾶσθαι αὐτοῖς ist dem Sinne nach = οὐ τοιοῦτος ὁρῶμαι sqq. Daraus ist die elliptische Frage ἀλλὰ πῶς zu ergänzen.

ἀπάτη] als Synonymum von ἀγνοια: Verblendung.

ἀπόλλυνται] nämlich vor Verzweiflung.

ὥς εἰ γέ τις] ὥς consecutiv = ὥστε.

§. 28.

Τί—ὅτι] *quid est quod.*

ἀφαιρῆται] *Präsens de conatu.*

τα ποῖα] In ungeduldigen Fragen steht vor dem Pronomen Interrogativum häufig der Artikel, indem der Fragende die Antwort, welche er verlangt, selbst beginnt (so dass der Gefragte eigentlich nur ein Substantivum hinzuzufügen hätte, um die Antwort zu vervollständigen), dann aber, weil er ja nicht weiss, was der andere meint, abbricht und das Fragepronomen folgen lässt. Ganz ähnlich werden ungeduldige Fragen nach dem Grunde einer Sache mit ὅτι τί eingeleitet.

μεγαλοψυχία] hier *in malam partem* = μεγαλαυχία.

ὑβρις καὶ ἀπάτη] Bei Aufzählung mehrerer bestimmter Gegenstände, selbst wenn Genus und Numerus wechselt, wird oft der Artikel nur bei dem ersten Gliede (auch wohl bei einigen der erstern Glieder) der Aufzählung gesetzt, indem der Schriftsteller entweder es für unnöthig hält, die weiter aufzuzählenden Dinge noch besonders als bestimmte hervorzuheben, oder die einzelnen Gegenstände der Aufzählung nicht ausdrücklich als besondere auseinander halten, sondern mehr als ein Ganzes in einen Gesamtbegriff zusammenfallen lassen will. In beiden Fällen wirkt

aber doch natürlich der Artikel in dem ersten Gliede auch auf die übrigen Glieder einigermaßen durch.

§. 29.

Δυσκάτοχος] = *δυσκάθεκτος*.

παρεχόμενος — *δραπετεύεις*] anakoluthischer Uebergang ins Verbum finitum.

§. 30.

Ὑπερβόλω — *Κλέωνι*] Hyperbolos und Kleon, zwei wegen ihrer Schlechtigkeit, namentlich wegen ihrer unersättlichen Habgier berühmte Demagogen zur Zeit des peloponnesischen Krieges.

§. 31.

Οὐτοσί] hierüber und über das folgende *ἐκεῖνος* cf. K. §. 303, 2; B. §. 127, 1, a; R. 99, 6, c. Dieser Gebrauch ist ganz derselbe wie *τελευταῖος* (*χθιζὸς*) *ἦλθεν*.

τῶν ὑπὸ τῷ Λιμῷ ταπτομένων] ein militärischer Ausdruck: die unter dem *Λιμὸς* (gewissermaßen unter seinem Commando, unter seiner Fahne) sich scharen.

τῶν σῶν δορυφόρων] cf. §. 28 med.: *ὁ τῦφος* sqq.

τί — *οὐκ ἀπαλλαττόμεθα*] Diese Frageform wird öfters als eine lebhafte Aufforderung gebraucht, am häufigsten mit dem Aorist, aber auch mit dem Präsens. Vergleiche das lateinische *quin* (= *qui non*, *cur non*). Der Begriff der grösseren Schnelligkeit, welchen in dieser Frageform der Aorist dem Präsens gegenüber enthält, wird in unserer Stelle durch das zugefügte *τὴν ταχίστην* ersetzt.

§. 32.

Νῦν ὁ Πλούτος ἐπὶ Τίμωνα] sc. *πέμπεται*;

ὑπὸ τῆς Τρυφῆς] Warum können diese Worte nicht mit *παραλαβοῦσα* verbunden werden?

ἀπέδειξα] *facere*, *reddere*.

ἐξειργασμένον] ist auf *κτῆμα* zu beziehen. Ueber die passive Bedeutung der Perfecta von Deponentien cf. K. §. 252; B. §. 113, A. 6; R. §. 113. A. 6, b.

ὅμοιον τῷ πάλαι] = *τοιούτον οἷος ἦν πάλαι*.

§. 33.

Οἱ λοιποὶ] cf. ad §. 4 ὁ γενναῖος.

διετέλεσεν] cf. K. §. 310 fin.; B. §. 144, A. 7; R. §. 129, A. 7.

πρὸς αὐτόν] im Gegensatz zu den vielerlei entbehrlichen äusseren Glücksgütern (περιττὰ καὶ πολλὰ ταῦτα).

ἀλλότρια] *a se aliena, se indigna.*

§. 34.

Ἄνδρα ἐργάτην] Soll ein Mensch in der Weise benannt werden, dass der Stand, welchem er angehört, ausdrücklich hervorgehoben wird, so fügt man zu dem den Stand bezeichnenden Substantiv noch ἀνὴρ oder ἄνθρωπος hinzu. Der Nachdruck liegt alsdann darin, dass sowohl die Person an und für sich als ihr Stand jedes durch ein besonderes Wort bezeichnet ist. Vergleiche im Deutschen: ein Tagelöhner, und: ein Mensch, der ein Tagelöhner ist. Das den Stand bezeichnende Substantivum ist in diesem Fall adjectivisch oder als Apposition aufzufassen.

ἐνοχλήσοντες] hier mit dem Accusativ; unten §. 35 mit dem Dativ.

οὐ χαίροντες ἅπιτε] *non sine malo abibitis.* Οὐ χαίρων oder οὐ γεγηθῶς oder κλαίων in Verbindung mit einem Verbum finitum, und ebenso die Verba finita οὐ χαιρήσεις, κλαύση, οἰμώξη, mit oder ohne Participium eines anderen Verbums, werden oft gebraucht um auszudrücken, dass einem etwas übel bekommen, nicht ungestraft hingehen werde.

τοῖς βῶλοις καὶ τοῖς λίθοις] Artikel δεικτικῶς.

οὕτοσι δὲ ὁ Πλοῦτος] Warum der Artikel beim Prädicat?

ἀγαθῇ τύχῃ] *quod felix faustumque sit*, in Gottes Namen.

ἐπιτρέψειν μοι δοκῶ] ich denke, ich will etc., ich habe Lust etc.

§. 35.

Μηδὲν σκαιόν] Dieselbe Ellipse bei lebhaften Ab-

mahnungen und Verboten haben wir auch im Deutschen, z. B. keine Thorheiten!

τὴν χεῖρε] cf. K. §. 241 A. 10, b; B. §. 123, 4; R. §. 100, 4, f.

τὰ πρῶτα] Man könnte dafür πρῶτος erwarten. Durch Anwendung des verallgemeinernden Neutrums, und zwar im Plural, und des die ganze Gattung bezeichnenden Artikels wird der Begriff πρῶτος aufs. stärkste gesteigert; „der Inbegriff aller Vortrefflichkeit.“

τόνδε φέρω sqq.] Hom. Il. XV, 202.

§. 36.

Τῶν πολλῶν — ἐξ αὐτοῦ ἐμοῦ τὰς ἐλπίδας ἀπαρτῆσασα] cf. §. 33 πρὸς αὐτὸν ἀποβλέπων etc. Ueber ἐξ cf. K. §. 300, 3, c; B. §. 147 s. v. ἐκ; R. §. 110, 1, s. v. ἐκ.

ὅστις ἦν ὁ πλοῦτος ὁ ἐμός] Ueber das Imperfect cf. ad §. 11 ἦν.

§. 37.

Ἰκανὸν ἦν] Timon spricht von dem Zustande, in dem er war, ehe Hermes mit dem Plutos kam, der aber freilich auch jetzt noch fort dauert. „Nach Reichthum verlangte ich nicht, sondern es war mir genug (mein einziger Wunsch)“ etc.

ἡβηδόν] hier = κατὰ πάσας τὰς ἡλικίας, Jung und Alt.

οὗτοι ἀπόβλητα sqq.] cf. Hom. Il. III, 65:

οὗτοι ἀπόβλητ' ἐστὶ θεῶν ἐρικυδέα δῶρα.

βούλει — δικαιολογήσομαι] willst du — soll ich etc. Gewöhnlicher als der Indicat. Fut. wird in dieser Ausdrucksweise der Conjunct. deliberat. gebraucht.

§. 38.

Ἐχρῆν] Bei den Ausdrücken ἐχρῆν, ἔδει etc. (cf. K. §. 260, A. 3 u. 4; B. §. 139, A. 3; R. §. 120, A. 2), wo wir im Deutschen sagen: es müsste, es hätte müssen etc., darf im Griechischen ἂν nicht stehn, wenn nicht die Nothwendigkeit etc., sondern nur das Eintreten dessen, was man als nothwendig etc. bezeichnet, geläugnet werden soll. Soll aber die Nothwendigkeit als abhängig von einer Bedingung und, weil die Be-

dingung nicht eintritt oder eingetreten ist, als nicht wirklich bezeichnet werden, bilden also die Ausdrücke ἐχρῆν, ἔδει etc. den Nachsatz einer vierten Hypothese, so steht ἂν dabei. Z. B. ἔδει τοῦτο γίνεσθαι, es müsste dies geschehen; Gegensatz nicht: ἀλλ' οὐ δεῖ, sondern ἀλλ' οὐ γίγνεται. Aber εἰ δυνατόν ἦν, ἔδει ἂν τοῦτο γίνεσθαι; Gegensatz: ἀλλ' οὐ δεῖ, ὅτι οὐ δυνατόν ἐστίν. Von dem Falle, wo ἐχρῆν, ἔδει etc. ohne ἂν steht im Sinne des deutschen: es müsste, es hätte müssen, sind solche Fälle wohl zu unterscheiden, wo die Ausdrücke ἐχρῆν, ἔδει etc. ganz als eigentliche Imperfecta stehen. So §. 29 οὐπερ ἔδει μάλιστα, dessen wir am meisten bedurften (nämlich schon als wir uns auf den Weg machten).

κατηγορηθέντα] Es ist ein allgemeines Subject (entsprechend unserem deutschen: man) zu ergänzen.

στεφάνων] Kränze wurden von Staats wegen als Ehrengeschenke verdienten Bürgern verliehen.

τῆς ἄλλης τρυφῆς] Ἄλλος wird zwar im Griechischen häufig so gebraucht, dass es nicht einen allgemeinen Oberbegriff, unter welchen der oder die vorher genannten Begriffe zu subsumiren sind, sondern vielmehr einen coordinirten Begriff anknüpft, der mit dem vorausgegangenen unter einen nicht ausgedrückten Oberbegriff fällt (z. B. Πηνελόπη καὶ αἱ ἄλλαι δμῳαί, wo Πηνελόπη und δμῳαί coordinirte Begriffe sind, die unter den Oberbegriff γυναῖκες fallen). Aber hier scheint es doch, als lasse Lucian den Plutos die προεδρία und die στέφανοι wirklich zu der τρυφῇ rechnen und wolle damit satirisch andeuten, dass solche Ehren, die eigentlich nur der Lohn der Bürgertugend sein sollten, wenn sie durch Geld erworben werden können, nichts mehr und nichts weniger sind als sonstiger Luxus, den der Reiche sich durch sein Geld verschafft.

περίβλεπτός τε καὶ sqq.] ungenaue Fortführung des Relativsatzes. Genauer müsste es heissen: περίβλεπτόν τε καὶ αἰοιδιμόν σε ἐποίησα καὶ περισπούδαστον. Das Asyndeton ist hier deswegen passend, weil nicht ein Neues hinzugefügt, sondern das Vorhergehende in einem allgemeinen Ausdruck zusammengefasst wird.

ἐπαινοῦσι καὶ καταγοητεύουσι] sc. σέ.

ἐγκαλέσαιμι] Der Optativ mit ἂν macht die Vorstellung abhängig von irgend welchen Bedingungen; bleibt ἂν weg, was in Prosa selten, aber bei Dichtern häufiger vorkommt, so wird die Vorstellung schlechtweg ausgesprochen. Dieselbe nimmt dann leicht den Charakter des Wunsches an (ich möchte, hätte Lust).

ἐπὶ κεφαλὴν] *praeceps*.

§. 39.

Οἷος] i. e. ὡς σώφρων.

ὡς ἔχεις] *sicut es, statim*.

τί γὰρ ἂν καὶ πάθοι τις] Πάσχειν irgend eine Einwirkung empfangen; ruft diese eine Handlung hervor, so können wir oft übersetzen mit machen, thun.

ὅποτε — βιάζονται] Ὅποτε (ἐὰν) c. Conjunct. lässt sich ausser der oratio obliqua wohl nur aus einem Ineinanderspielen zweier Constructionen, ὅποτε (εἰ) c. Optat. und ὅποτε (ἐὰν) c. Conjunct., erklären.

§. 40.

Καὶ εἰ] *etiamsi*, εἰ καὶ (wenn nicht καὶ zu einem einzelnen Worte gehört) *etsi, quamquam*.

ὑπὲρ τὴν Αἴτνην] cf. §. 19, extr.

παῖε] sc. τὴν γῆν τῇ δικέλλῃ.

σέ φημι] eine Art Beschwörungsformel.

βαθείας] sc. καταφοράς, πληγάς.

§. 41.

Κορύβαντες] Priester der phrygischen Göttin Kybele, deren Dienst sie in rasender Verzückung durch rauschende Musik und lärmenden Waffentanz begingen; sie wurden als Erreger plötzlichen Grausens, bei wunderbaren Begebnissen, die Schrecken oder Schauder zu erregen geeignet sind, angerufen.

Ἐρμῇ κερδῶε] cf. ad §. 24.

ἄνδρακας εὖρω] sprichwörtliche Redensart.

δεξιῶμα] das gern Angenommene, das Geschenk.

Der Vers ist aus Euripides.

αἰθόμενον γὰρ πῦρ ἅτε διαπρέπεις] Anspielung auf den Anfang von Pindars (berühmter lyrischer Dichter aus Theben, lebte 517 — 445 a. Chr.) erstem olympischem Siegesgesang. Die Stelle heisst vollständig:

ἄριστον μὲν ὕδωρ, ὃ δὲ χυρσὸς, αἰθόμενον πῦρ
 ἅτε διαπρέπει νυκτί, μέγανος ἔξοχα πλούτου.
 (in dem Hauptsatz ὃ δὲ χυρσὸς sqq. ist aus dem Relativsatz διαπρέπει zuzudenken; ἅτε gleichwie; νυκτί ist Dativ. temporis).

§. 42.

Τὰ — ἀναθήματα] cf. ad §. 4 ὁ γενναῖος.

ἄρα ἦτε] cf. ad §. 11 ἦν.

ὥς πρὸς] cf. ad §. 15.

τῷ Πανὶ τούτῳ] Es musste wohl eine Bildsäule des Pan, des Beschützers der Herden und Felder, in der Nähe sein. — Es war Sitte bei den Alten, dass wenn jemand seine Lebensweise änderte, er die Insignien derselben denjenigen Göttern weihte, unter deren Schutz dieselbe stand.

πριάμενος — οἰκοδομησάμενος — ἀποθανών] Die Participia Aoristi bekommen hier dadurch, dass das Hauptverbum im Futurum steht, die Bedeutung eines Futurum exactum. Dieselbe Bedeutung erhält der Conjunctiv und Optativ des Aorists in conditionalen, temporalen und relativen Nebensätzen, wenn der Hauptsatz ein Zukünftiges bezeichnet. Derselbe Fall ist es im Lateinischen mit dem Conjunctiv des Perf. und Plusquamperf., wenn der Hauptsatz im Futurum steht.

τὸν αὐτόν] Attraction des Genus.

δεδοχθῶ sqq.] Timon spricht seinen künftigen Lebensplan ganz in der Weise eines von der Volksversammlung genehmigten Gesetzes aus (cf. §. 44 εἰσηγήσατο τὸν νόμον). Daher die Kürze des Ausdrucks, welche sich besonders auch in der öfteren Auslassung des Imperativs zeigt.

ταῦτα] präparativ.

Ἐλέον βωμός] Einen solchen gab es zu Athen.

§. 43.

Μόνον] adverbial.

μήτε κήρυκα sqq.] Timon stellt sich den Athenern und überhaupt den Menschen, wie ein Staat dem andern, eine Macht der andern gegenüber.

φυλέται sqq.] bezieht sich auf die Eintheilung des athenischen Volks in φυλαί, φρατοίαι, δῆμοι.

μόνος ἑαυτῷ γείτων sqq.] Zu den Opfern lud der Einzelne seine Nachbarn (γείτων) ein, und ebenso machte bei den grossen πανηγύρεις der Staat, in dem sie stattfanden, gewissermassen den Wirth gegen die Bewohner der angränzenden Staaten (ὄμορος), die sich dabei einfanden.

ἅπασι] verstärkt das ἑαυτόν: einmal für allemal, einfach, schlechthin nur sich.

δεξιῶσασθαι] bezeichnet das Abschiednehmen der Sterbenden von Verwandten und Freunden. Die Worte στέφανον ἐπενεγκεῖν beziehen sich auf die Sitte den Todten, gleichsam als wenn sie Sieger wären, einen Kranz aufzusetzen.

καὶ αὐτῷ στέφανον ἐπενεγκεῖν] für αὐτόν ἑαυτῷ στέφανον ἐπενεγκεῖν. Das Subject αὐτόν ist aus dem starkbetonten Object zu δεξιῶσασθαι, ἑαυτόν, herüber zu denken; αὐτῷ ist in αὐτῷ übergegangen, indem es das herübergedachte αὐτόν gewissermassen in sich aufgenommen hat; oder man kann auch annehmen, dass die Bezeichnung der reflexiven Beziehung, als aus dem Vorhergehenden klar genug, aufgegeben ist.

§. 44.

Κατασβεννύναι] abhängig von δεδόχθω §. 43.

ὥς μηδὲ — δυνήθειν] Lucian verbindet, abweichend von dem gewöhnlichen Sprachgebrauch, in Finalsätzen nach vorausgehendem Haupttempus die Partikel ὥς gewöhnlich, die Partikel ὅπως bisweilen mit dem Optativ. Die Fälle sind entweder von der Art, dass die Absicht *oblique* ausgesprochen ist, oder so, dass die Erreichung der Absicht nur als eine mögliche, nicht als eine bestimmt erwartete bezeichnet werden soll. Das Letztere ist um so natürlicher in solchen Fällen, wo die Handlung des Hauptsatzes, mit der die Absicht verbunden ist, selbst nicht als eine factische, sondern nur als eine möglicherweise eintretende hingestellt wird, also nach dem Optativ mit ἄν, nach Aufforderungen (deren Erfüllung ja immer zweifelhaft ist), nach dem Conjunctiv. dubitativ. und Futur. dubitativ.

τὴν ἴσην] sc. μοῖραν, Gleiches für Gleiches.

εἰσηγήσατο] Die Beschlüsse der Volksversammlung wurden regelmässig so abgefasst, dass am Ende der

Name dessen, der denselben beantragt (*εἰσηγεῖσθαι τὸν νόμον* = *legem ferre*), und der Name des Vorsitzenden, der ihn zur Abstimmung gebracht hatte (*ἐπιψηφίζειν τῇ ἐκκλησίᾳ* oder *εἰς τὴν ἐκκλησίαν* = *in suffragia mittere*), ausdrücklich angegeben wurde.

§. 45.

Ταῦτα γενέσθαι, διότι sqq.] Die Neutra *Pluralis* *ταῦτα*, *αὐτὰ*, *τάδε*, *ἐκεῖνα* werden oft auf einen Begriff oder Gedanken bezogen. Es ist aber immer eine *constructio κατὰ σύνεσιν*, indem an die verschiedenen Theile, Beziehungen etc. gedacht wird.

παρανομήσομεν] cf. ad §. 37 *βούλει* — *δικαιολογήσομαι*.

Γναθωνίδης] Man denke an die Etymologie des Namens.

§. 46.

Νεοδιδάκτων] *Διδάσκειν* (lat. *docere*) sagte man von einem Dichter, der ein Drama oder einen lyrischen Gesang mit den dazu geeigneten Personen einübte und dann zur Aufführung brachte, also *νεοδίδακτοι διθύραμβοι* neuaufgeführte Dithyramben. Die Dithyramben, begeisterte Lieder zu Ehren des Dionysos, wurden oft neben den eigentlichen Tischliedern (*σκολιά*) bei fröhlichen Gelagen gesungen. Diesen setzt Timon die *ἐλεγεία* entgegen, welche hier, = *ἐλεγοι*, Gesänge von traurigem, wehmüthigem Inhalt bezeichnen.

ὑπὸ ταύτῃ τῇ δικέλλῃ] Man denke an Ausdrücke wie *ὑπ' αὐλοῖς χορεύειν*.

Ἡράκλεις] Herakles wird als *ἄλεξίκακος*, *ἀποτρόπαιος* angerufen.

Ἄρειον πάγον] Der Areopag urtheilte über *φόνοι*, *τραύματα ἐκ προνοίας* und *πυρκαϊά*. cf. Anachars. §. 19.

προσκεκλήσῃ] cf. K. §. 255, A. 8; B. §. 138, Anm., 2).

οὐ χαιρήσεις] cf. ad §. 34 *οὐ χαίροντες ἄπιτε*.

§. 48.

Ὅμως] bezieht sich auf den in *οἱ πάλαι* — *δημόται* versteckten Concessivsatz. cf. ad §. 25 *ἄτε*.

ἐπιπηδᾶν] bezeichnet die gierige Zudringlichkeit.

ὅπως — φυλάξῃ] cf. K. §. 330, A. 4; B. §. 139, E, A. 1; R. §. 122, A. 4.

τοὺς ἐπὶ τῆς τραπέζης μόνον] sc. φίλους ὄντας, wie sich aus dem folgenden Gegensatz ergibt.

πιστευτέα] cf. K. §. 241, 3; B. §. 134, A. 3.

ταῦτα] geht auf das obige ὅπως τοὺς μακροὺς sqq. ἔσται ταῦτα] nämlich was du mir gerathen hast.

κατέαγα τοῦ κρανίου] genitiv. partitiv. B. §. 132, 5, c; R. §. 108, 2, d.

§. 49.

Οὗτος] nicht mit ὁ ῥήτωρ Δημέας zu verbinden.

παρ' ἐμοῦ] Timon borgte ihm das Geld. So sagt man auch lateinisch: *solvere, numerare ab aliquo = de alicujus pecunia.*

τὸ γιγνόμενον] sc. ἐμοί, das mir Zukommende, meinen Antheil.

§. 50.

Τὸ — ὄφελος] abstractum pro concreto, wie auch lateinisch *decus, praesidium* von Personen gesagt wird.

αἱ βουλὰὶ ἀμφοτέραι] der Rath des Areopag und der der Fünfhundert. cf. ad §. 51 βουλῇ.

τὰ ἄριστα πράττων τῇ πόλει] Wovon hängt τῇ πόλει ab?

τελείῳ ἔρματι] Viergespann mit ausgewachsenen Pferden, im Gegensatz der *συνωρίς πωλική*.

προσκειῖσθαι] = προστεθεῖσθαι sc. τῷ ψηφίσματι.

πρὸς Ἀχαρνέας] Unter dieser Benennung sind hier nicht die Einwohner des attischen Demos Ἀχαρνὰι zu verstehen, sondern die Lacedämonier, die im Anfange des peloponnesischen Krieges denselben besetzt hielten.

μοίρας] hier = μόρας.

§. 51.

Καταλόγῳ] das öffentlich bekannt gemachte (προγράφειν) Verzeichniss der zum Kriegsdienst befähigten und verpflichteten Bürger.

βουλῇ — Ἠλιαία] Die ganze oberste Staatsgewalt lag in Athen in den Händen der Volksversammlung. Da diese aber unmöglich alle Geschäfte der Administration und Rechtspflege selbst besorgen konnte,

so übertrug sie dieselben zwei jährlich wechselnden Ausschüssen, dem Rath der Fünfhundert (*βουλή*) und der *Ἡλιαία*. Jener lag die oberste Leitung der ganzen Administration und namentlich auch die Vorbereitung für die Verhandlungen in der Volksversammlung (*προβουλεύειν*) ob. Die *Ἡλιαία* war das oberste Volksgericht (Geschwornengericht). Sie bestand aus 6000 Mitgliedern (600 aus jeder *φυλή*), die aber in der Regel wieder in 10 selbstständig richtende Abtheilungen zerfielen. Die *Ἡλιαία* hatte aber durchaus nicht, wie es aus unserer Stelle scheinen könnte, irgend eine Mitwirkung bei den Beschlüssen der Volksversammlung; ebensowenig war bei allgemeinen Volksbeschlüssen eine besondere Abstimmung der *δῆμοι* gebräuchlich. Es liegt also wohl in unserer Stelle eine lächerliche, dem gewöhnlichen Verfahren durchaus widerstrebende Uebertreibung. Eine solche zeigt sich auch in der nachher erwähnten Verleihung von 7 Kränzen statt eines und in der Bestimmung, dass das Dionysosfest zu einer aussergewöhnlichen Zeit gefeiert werden solle.

Διονυσίοις] Sowohl *Διονυσίοις* als *τραγωδοῖς καινοῖς* sind Dativi temporis; *τραγωδοῖς καινοῖς* steht für *τραγωδίαῖς καινὰῖς*, ebenso wie im Lateinischen *gladiatoribus* für *ludis gladiatorii* (Zumpt §. 475 A.) gesagt wird. — Ueber die dramatischen Aufführungen an den Dionysosfesten cf. ad Pisc. §. 14. Dabei strömte immer eine ungeheure Menschenmenge, Einheimische und Fremde, zusammen, und natürlich besonders dann, wenn neue Stücke aufgeführt wurden (*τραγωδοῖς καινοῖς*).

εἶπε τὴν γνώμην] *rogationem ferre*.

ἀγχιστεὺς] der Nächstverwandte und deshalb Erbberechtigte.

§. 52.

Ὅσα γε καὶ ἡμᾶς εἰδέναι] cf. K. §. 341. A. 3; B. §. 140, A. 4; R. §. 122, 9, Bemerk. 3.

γαμήσεις] nur bei späteren Schriftstellern vorkommende Form.

ὦ οὗτος] o du (elender Kerl)!

οὐ καθαρῶς sqq.] *Οὐ καθαρῶς ἐλεύθερος* heisst einer, dessen Vater oder Mutter aus dem Slavenstande,

οὐ καθαρῶς ἀστὸς einer, dessen Vater oder Mutter nicht aus Athen war.

§. 53.

Διῶνκεται] Wie heisst die attische Form?
ἀπὶ θανά σου-ταῦτα] σου ist ein Genit. originis, ebenso wie bei θαυμάζω σου ταῦτα etc.

§. 54.

Οὐ μιν οὐκ] immo non.
τὸν πώγωνα] cf. ad Pisc. §. 1 τοῖς ξύλοις.
βρενθνόμενός τι πρὸς αὐτόν] mit sich kokettirend, in eitler Selbstgefälligkeit.

ἀνασσοβημένος τὴν — κόμην] mit emporgesträubtem Haar, gewöhnlich als Folge eines Schreckens (denn ἀνασοβεῖν heisst aufschrecken), aber auch als blosser Eigenthümlichkeit der Tracht.

Αὐτοβορέας τις] ein leibhafter Boreas.

Ζεῦξις] ein berühmter Maler aus Heraklea in Macedonien; lebte um 400 v. Chr.

μυρία ὅσα] ist zu erklären aus der Redensart θαυμαστὰ ὅσα (cf. K. §. 332, A. 10; B. §. 151, I, 5), indem an die Stelle des θαυμαστὰ häufig Superlativausdrücke wie πλεῖστα, ἄφθονα, μυρία treten, die für sich allein schon das bezeichnen, was in der ganzen Phrase θαυμαστὰ ὅσα liegt. Die erklärende Auflösung wie bei θαυμαστὰ ὅσα, nämlich θαυμαστόν ἐστὶν ὅσα, ist nach dieser Vertauschung natürlich nicht mehr möglich.

ἀφίκοιτο — ὀρέξειεν] Nach gewöhnlicher Regel steht der Optativ zur Bezeichnung einer unbestimmt häufigen Wiederholung nur in solchen Vordersätzen, deren Hauptsatz ein historisches Tempus enthält, dagegen wenn im Hauptsatz ein Haupttempus steht, der Conjunctiv mit ἂν. Dieser Regel widerspricht der vorliegende Fall und ebenso §. 56 εἴ ποτε τρυφώην. Es bezeichnet aber in solchen Fällen eigentlich weder der Optativ noch der Conjunctiv eine Wiederholung, sondern, wie immer, jener eine blosser Möglichkeit, dieser eine Möglichkeit mit Aussicht auf Verwirklichung, und nur insofern bei einem nur als möglich gedachten Falle das einmalige oder mehrmalige Eintreten desselben gleichgültig ist, können da, wo die Natur des

Hauptsatzes (Tempora, welche die Dauer ausdrücken) oder der Zusammenhang des Sinnes darauf hinweist, die in diesen Modis ausgedrückten Vordersätze den Sinn der Wiederholung annehmen. Dass in solchen Fällen, wo der Hauptsatz ein historisches Tempus enthält, nie der Conjunctiv mit ἄν im Vordersatz steht, ist natürlich, da in Bezug auf vergangene Ereignisse von einer Aussicht auf Verwirklichung nicht die Rede sein kann. Umgekehrt ist es aber recht wohl möglich, dass die Aussicht auf Verwirklichung, auch wo sie an und für sich statthaft ist, einmal unbezeichnet gelassen wird. Daraus ergibt sich denn, dass unter Umständen, auch wenn der Hauptsatz ein Haupttempus enthält, doch der Vordersatz im Optativ ausgedrückt sein und gleichwohl das ganze Satzgefüge den Begriff der Wiederholung bewahren kann.

ὥς-καταλίποι] cf. ad §. 44 ὥς μηδὲ-δυνήθῃ.

§. 55.

Κἂν — λάβοι] cf. ad §. 39 ὅποταν-βιάζονται.

μόνος τῶν ἄλλων] eine genau genommen unlogische Ausdrucksweise, die aber im Griechischen ganz gewöhnlich ist.

ὅ τι περ λιχνείας καὶ ἀπληστίας ὄφελος] Ὅφελος bezeichnet öfters das Höchste, Ausgezeichnetste, Vollkommenste, das *non plus ultra* in irgend einer Hinsicht. Der ganze Relativsatz ist nur eine steigernde Umschreibung für das einfache λιχνείας καὶ ἀπληστίας ὄφελος und muss als ein dem vorausgehenden μεμψίμοιρος und dem folgenden μέθυσος καὶ πάροις co-ordinirtes Prädicat betrachtet werden.

τότε δ᾽] i. e. ἐπὶ τῇ κύλικι.

τὰ πρῶτα] cf. ad §. 35.

χοῆμα] wird öfters auch in Beziehung auf Menschen gebraucht.

χρόνιος ἡμῖν Θρασυκλῆς] sc. ἦκει.

§. 56.

Ὡςπερ οἱ τὸν πλοῦτον sqq.] Epexegeze von κατὰ ταῦτα τοῖς πολλοῖς τούτοις.

οἷον σέ] Attraction; cf. K. §. 332, 7; B. §. 143, 16; R, §. 99, 11.

ἧς βούλει] Ὅς βούλει wird mit vollständiger Flexion des ὅς, aber ohne Veränderung von βούλει, ganz wie das lateinische *quivis* gebraucht.

ὥς μὴ διαφθείρη] cf. K. §. 330, A. 1, b; B. §. 139, E, 1; R. §. 122, A. 6.

μάλιστα] Eigentlich müsste μὲν dabeistehen wegen des folgenden εἰ δὲ μὴ (§. 57). Der Sinn ist, wie bei dem lateinischen *maxime* (mit folgendem *sin*): am liebsten, am besten.

§. 57.

Σὺ δέ] Oft steht im Nachsatz eines hypothetischen Verhältnisses δὲ oder ἀλλὰ (wie im Lateinischen *at*), um auszudrücken, dass derselbe zu dem Vordersatz in einem adversativen Verhältniss stehe (doch, dagegen).

αὐτῷ] für σεαυτῷ. cf. K. §. 302, 8; B. §. 127, A. 5; R. §. 99, A. 4.

ἀνείς] loslassen und somit von dem Schicksal der übrigen befreien. Ebenso sagen wir in vulgärer Ausdrucksweise: durchwischen lassen.

ὦ μὲν — ὦ δέ] cf. K. §. 331, A. 1, b; B. §. 126, 3.

εἰ — παράσχης] cf. ad Tim. §. 19 εἰ μὴ ἐμφράξεται.

πρὸ — τῆς πῆρας] i. e. πρὸ τοῦ τὴν πῆραν ἐμπλήσαι.

παρακέκρουσμαι] Wortspiel; παρακρούεσθαι heisst nämlich 1) vorbeischielen, 2) beim Zuwiegen der Wagschale einen Stoss geben und so im Gewicht betrügen. Einigermassen lässt sich das Wortspiel wiedergeben durch: übers Ohr hauen. —

A n a c h a r s i s.

§. 1.

Ταῦτα δὲ sqq.] Lucian versetzt den Leser in mediam rem.

οἱ μὲν αὐτῶν sqq.] ὀρθοπάλῃ und ἀλίνδῃσις. cf. Einleitung.

εὐθύς ἀποδυσάμενοι] cf. ad Tim. §. 25 ἄτε.

ἐν τῷ μέρει] cf. ad Tim. §. 8.

μετὰ δὲ sqq.] nähere Ausführung der ἀλίνδῃσις.

οὐκ οἶδ' ὅτι παθόντες] cf. ad Tim. §. 39 τί γὰρ ἂν καὶ πάθοι τις.

ἣν ἰδού] *vide sis*, eine elliptische Redeweise, wie das homerische εἰ δ' ἄγε.

ἐκ τοῖν σκελοῖν] mit ἀράμενοι zu verbinden; cf. K. §. 300, 3, c; B. §. 147, s. v. ἐκ; R. §. 110, 1, s. v. ἐκ.

ὥς — ἀποπνιγείη] cf. ad Tim. §. 44 ὥς μηδὲ — δυνήθειη.

ἐν ἰδρώτι ἅμα πολλῷ] sc. ὄντες.

§. 2.

Ταύτην] cf. K. §. 303, 2; B. §. 127, 1; R. §. 99, 6, c.
ὑποβαλλόμενοι] von unten herauf d. h. mit den Füßen werfen.

§. 3.

Οἱ δὲ ὀρθοστάδην sqq.] παγκράτιον. cf. Einleitung.
παταχθέντος] als wäre nicht αὐτῷ, sondern αὐτοῦ (wie es auch hätte heissen können, wenn nicht dann wegen der andern Genitive Undeutlichkeit entstanden wäre) vorausgegangen.

ὁ ἄρχων] ein oberer Beamter des Gymnasiums, der Gymnasiarch oder einer der Sophronisten. cf. Einleitung.

§. 4.

Ἄλλοι δὲ ἀλλαχόθι sqq.] ἄλμα. cf. Einleitung.

§. 5.

Τίνος ἀγαθοῦ ἂν εἴη] Aus dem beabsichtigten Vortheil geht die Handlung hervor, wird dadurch veranlasst; deshalb der Genitiv. Die Lateiner sagen mit anderer Auffassung: *cui bono*.

§. 6.

Εἰκός] cf. K. §. 238, A. 8, b; B. §. 129, A. 18; R. §. 100, A. 3.

οὐκ εἰς μακράν] *non multo post*.

διαθείη] Διατιθέναι τινὰ heisst: jemand in einen Zustand versetzen (in körperlicher oder geistiger Beziehung). Die Beschaffenheit des Zustandes wird durch ein Adverbium oder, wie hier, durch den Accusativ eines neutralen Pronomens oder Adjectivs ausgedrückt, welcher letztere aus der bekannten Construction πόλεμον πολεμεῖν zu erklären ist.

§. 7.

Ἀπόλλωνος τοῦ Ἀνκίου] cf. Anfang der Einleitung.

§. 8.

Τῶν κατ' αὐτόν] *inter aequales suos*.

§. 9.

Τί ἐγέλασας] Der Eindruck, welchen eine Rede oder eine Handlung auf jemand hervorbringt, kann von demselben nach griechischer Weise im Aorist ausgesprochen werden, insofern der Eindruck in dem Augenblick, wo er ausgesprochen wird, schon stattgefunden und sich in Geberden oder Exclamationen kund gegeben hat.

ἢ διότι sqq.] Ἡ führt, wie das lateinische *an* (etwa), in elliptischer Weise von mehreren möglichen Fällen den letzten als den wahrscheinlichsten ein.

ἄξια τοῖς — διατιθεῖσιν] Der Dativ bezeichnet die Person, in Bezug auf welche etwas ἄξιον ist.

ἐνόν] cf. K. §. 312, 6, c; B. §. 145, A. 10, 2; R. §. 131, 5.

§. 10.

Ἐς ψιλὰ τὰ διδόμενα] = ἐς τὸ τὰ διδόμενα ψιλὰ εἶναι oder ἐς ψιλότητα τῶν δεδομένων.

τότ' ἤδη] cf. ad Tim. §. 25 ἄτε.

πολύ] ist mit οἰκτεῖραντες zu verbinden.

φημί] entspricht dem φῆς in den Worten des Anacharsis. Dieser hat gesagt: du meinst also dies etc. Seine Auffassung erscheint aber dem Solon so verkehrt, dass er, statt berichtigend zu sagen: nein, ich meine dies, alle weitere Erörterung ablehnend in die Worte ausbricht: nein, ich meine, du bist ἄπειρος τῶν ἡμετέρων ἔτι, womit er zugleich wiederholt, was er schon §. 6 ausgesprochen hatte.

τὸν δε καὶ νικήσαντα] i. e. οὐ μόνον ἀγωνισάμενον.

§. 11.

Τὸ οἰκτιστον] cf. ad Piscat. §. 15 τὸ ἀτιμότατον. ἐπ' ὀλίγων] coram etc.

οἱ πρεσβῦται] die scythischen Behörden.

οὔτι γε] certe neutiquam, multo minus, nedum.

Οὔτι γε gehört seiner Natur nach eigentlich immer einem negativen Satze an. Das Negative kann aber auch in einem positiven Satze versteckt sein. So ist hier μεγάλας τὰς ζημίας ἐπάγουσι = sie lassen es nicht unbestraft.

οὐ μὴν ἀλλά] verum tamen, eigentlich: jedoch nicht — sondern, eine elliptische Ausdrucksweise, zu deren Erklärung man immer die Partikeln οὐ μὴν aus dem Vorhergehenden zu einem vollständigen negativen Satz ergänzen muss, mit welchem dann das durch ἀλλὰ Eingeleitete in Gegensatz tritt. Hier etwa: jedoch ist mir das nicht die Hauptsache (nämlich die Misshandlungen und Erniedrigungen, die sich die Kämpfer gegenseitig anthun), sondern etc.

τῶν θεατῶν — θαυμάζω, εἰ] erklärt sich leicht aus θαυμάζω τινός τι. Ueber εἰ cf. K. §. 329, A. 7; B. §. 139, G, A. 3; R. §. 121, A. 5.

τοὺς ἀρίστους] Epexegeze zu οὗς.

§. 12.

Οὕτω] ist nicht mit λέγων zu verbinden, sondern entspricht dem folgenden ὥς.

§. 13.

Τόλμαν] cf. ad Tim. §. 28 ὕβρις καὶ ἀπάτη.

πρὸς ὕβριν] Πρὸς c. Accus. dient häufig zur Bildung adverbialer Ausdrücke; so πρὸς τάχος = ταχέως, πρὸς βίαν = βιαίως, πρὸς ὀργήν, πρὸς ὕβριν. Es bezeichnen diese Ausdrücke eigentlich das Hingegebenensein an (πρὸς) eine Gesinnungs- oder Handlungsweise.

τοσοῦτῳ] wird durch die folgenden Participia erklärt.

ἄριστοι μὲν — μάτην δὲ sqq.] Diese Participialsätze geben den Grund an, warum die Kämpfer ihm γελοιοῦτεροι erscheinen. Dabei ist aber zu merken, dass nicht beide Glieder (μὲν — δέ) jedes für sich einen Grund ausdrücken, sondern nur beide zusammen in ihrer scheinbaren Unvereinbarkeit. Wir würden lieber statt der coordinirenden Satzform die subordinirende wählen und das erste Glied, mit obgleich einleitend, dem zweiten unterordnen.

εἶτα] (*tum, ea rerum conditione, rebus sic se habentibus*) in interrogationibus est admirantis et indignantis.

τῷ ἀδῆλῳ — τῆς νίκης] cf. ad Tim. §. 1 τὸ πῖπτον.

οἱ δὲ καὶ etc.] ist nicht als drittes Glied dem ὁ μὲν — οἱ δὲ coordinirt, sondern vielmehr, einem vor πληγὰς zu ergänzenden οἱ μὲν entsprechend, dem zweiten Gliede subordinirt.

§. 14.

Πολιτείας ὀρθῆς πέρι] Die Anastrophe findet in der guten Prosa nur bei περὶ c. Genit. zuweilen statt.

ἐν ψόγῳ ἐτίθεσο] Ebenso ἐν τιμῇ, ἐν οὐδενὶ τίθεσθαι oder ποιεῖσθαι, lateinisch: *in vitio, in laude ponere*.

μέγαν δὲ τὸν Εὐξείνον] Die Stellung zeigt, dass μέγαν nicht als Attribut zu τὸν Εὐξείνον gehört. Es ist vielmehr als ein verkürzter Nebensatz aufzufassen; deutlicher: καίπερ ὄντα μέγαν.

οὐκ ἂν φθάνοις] c. Particip., eigentlich: du würdest damit nicht zu früh kommen, drückt in höflicher Weise eine Aufforderung aus etwas sogleich zu thun. Aehnlich in der 3. Person §. 17: ἡ πόλις — οὐκ ἂν φθάνοι χάριν ὁμολογοῦσα, die Stadt würde nicht zu früh damit kommen, dir ihren Dank abzustatten, d. i. die Stadt würde nichts Eiligeres zu thun haben als etc.

διαρκοίης λέγων] Διαρκεῖν ebenso construiert wie διατελεῖν, διαγίγνεσθαι.

§. 15.

Χρώμεθα] Das Verbum χρῆσθαι bezeichnet im weitesten Sinne die Behandlung eines Gegenstandes (Person oder Sache), das Verfahren mit demselben.

ἐν αὐτῷ] cf. ad Tim. §. 10 μετ' αὐτοῦ.

συλλαβὼν ἔχει] = *comprehensam habet*.

οἶον] *ex quo genere*.

ὧν-γενέσθαι οἱ] Γίγνεται μοί τινος = μεταδίδοται μοί τινος.

§. 16.

Καθ' ὁδόν] *via et ratione*, im Gegensatz zu dem planlosen Umherschweifen der Rede.

ἐνοχλοῖεν — ἐπικεκραγότες] nämlich die Zuschauer.

οἴκοθεν] Zum Verständniss denke hinzu: ἀπιόντι.

ξενίζοιμι] Die Griechen gingen ausser auf Reisen immer barhaupt.

ἡ δὲ ὥρα τοῦ ἔτους ὅτιπερ τὸ πυρωδέστατόν ἐστι] ὅτιπερ τὸ πυρωδέστατον ist eine steigernde Umschreibung für πυρωδεστάτη. cf. ad Tim. §. 55 ὅτιπερ λιχνείας etc.

φλογμὸν τοῦτον οὐ φορητὸν ἐπάγει] i. e. τοῦτον (τὸν φλογμὸν) ἐπάγει οὐ φορητὸν φλογμόν.

ἐνθα ὑποδύσῃ] finaler Relativsatz.

οἱ μάταιοι οὗτοι πόνοι] cf. ad. Pisc. §. 4 τοὺς καλοὺς ἐκείνους etc.

§. 17.

Ὅπως μὴ — προσέξεις] cf. K. §. 330, A. 4; B. §. 139, E, A. 1; R. §. 122, A. 4.

ἐξ ἅπαντος] *ex omni parte, omnino*.

ἀντιλέγειν — καὶ διευθύνειν] von ὧς abhängig. Streng genommen sollten diese beiden Verba eigentlich dem ὅπως μὴ προσέξεις coordinirt sein.

φέρων etc.] *in medium allatum proponam*; cf. ad Tim. §. 22 θεῖ φέρων.

πνυκί] spätere Form für πνυκνί.

ἂν — ἔσσεσθαι] cf. K. §. 260, 5, a; B. §. 139, 5; R. §. 120, 6, e.

ἐδιδάξατο] Gewöhnlich heisst das Medium διδάσκεισθαι: sich oder einen andern unterrichten lassen, oder zuweilen auch: sich einen als Schüler heranbilden; hier aber steht es, wie öfter bei Lucian, für das Activ, jedoch mit dem Nebebegriff, dass der Lehrende aus eignem Geiste und durch eigne Kraft wirksam ist.

εὐεργέτης sqq.] Ἀναγράφειν τινὰ εὐεργέτην einen durch einen öffentlichen Beschluss für einen Wohlthäter des Staates erklären. Solchen Wohlthätern des Staats setzte man wohl auch Bildsäulen im Kerameikos neben denen der zehn Heroen, von welchen die zehn Phylen Attikas ihren Namen hatten (daher ἐπώνυμοι), oder auf der Burg (πόλις = ἀκρόπολις) neben der Statue der Athena.

§. 18.

Ἐπεὶ πόθεν sqq.] Der Ironie des Solon setzt Anacharsis auch seinerseits Ironie entgegen.

ἐφ' ἀμάξης βεβιωκώς] Den nomadisch herumziehenden Scythen dienten Wagen als bewegliche Wohnungen.

αὐτόχθονας] Die Athener waren eitel auf den Ruhm, dass ihre Vorfahren nicht anderswoher eingewandert, sondern Ureinwohner, gewissermassen aus dem Boden von Attika selbst entsprossen seien.

πόλιν ταύτην ἀρχαιοτάτην] cf. ad §. 16 φλογμὸν τοῦτον sqq.

καὶ μάθημα] sogar ein förmliches Studium.

καὶ ἰδοὺ γάρ] Der begründende Satz ist dem begründeten vorausgeschickt.

ἐπιρρέη] cf. ad Tim. §. 19 εἰ μὴ ἐμφράζεται.

§. 19.

Τῇ ἐξ Ἀρείου πάγου] die auf dem Areopag ihren Sitz hat. Die Präposition ist zu erklären, wie bei den Verbis des Sitzens, Hangens.

διώκων-φεύγων] vom Krieg hergenommene technische Ausdrücke zur Bezeichnung des Klägers und des Beklagten. So auch κρατεῖν, νικᾶν den Process gewinnen, ἀλίσκεσθαι, ἡττᾶσθαι verurtheilt werden.

ῥήτορας ἀναβιβάζονται] Redner für sich als Sach-

walter vor Gericht auftreten lassen. Diese Sitte kam erst später auf (Anachronismus). Uebrigens ist die Anakoluthie zu bemerken; dem ἢ αὐτοὶ müsste eigentlich nicht ein selbstständiger Satz, sondern ein blosses Satzglied entsprechen, etwa ἢ διὰ δητόρων.

ἐξώθεν ἐπάγη τῷ πράγματι] von aussen her etwas zu einer Sache heranbringen, was also nicht zur Sache gehört (ἐξαγωγή). Gegensatz unten: οἰκεῖα τῷ πράγματι.

δητόρων παῖδες] eine Umschreibung für δητορες, die man sich daraus erklären muss, dass besonders in älterer Zeit die Lebensbeschäftigungen gewöhnlich vom Vater auf den Sohn übergingen.

τὸν τῆς βουλῆς μου sqq.] Das Gericht auf dem Areopag, wenn es auch nicht erst von Solon angeordnet sein mag, kann doch seiner Einrichtung in der geschichtlichen Zeit nach als eine Schöpfung des Solon betrachtet werden.

πάρεργον τοῦ λόγου καὶ τὰ sqq.] nicht zu coordiniren.

ἐπὶ τούτοις] *hac conditione*.

τοῦτο γὰρ ἔθου με] i. e. Ἀρεοπαγίτην. Das Neutrum steht, weil nicht die Person ihrem Geschlechte nach, sondern ihr Geschäft und ihre Bestimmung in Betracht kommt.

§. 20.

Ἀλλὰ ταῦτα μὲν — ὑπάρχειν —, τὸ δὲ πᾶν κῦρος — τιθέμεθα] ähnliche Anakoluthie wie §. 19 δητορας ἀναβιβάζονται.

ἐν ἡμῖν ἐκάστῳ] *quale quid in nobis unicuique est anima*.

τοὺς γὰρ τοιούτους sqq.] Ein regierendes Verbum, etwa ἡγούμεθα, ist zu ergänzen.

ὑπὸ παιδείαις ἐλευθερίοις] cf. ad Tim. §. 13 ὑπό. ἄγειν] *educare*.

γίγνοιντο — μετακοσμοῖτο] auffallender Wechsel des Numerus, wie auch im folgenden Satze ἐστι — βλέπτοιντο.

§. 21.

Οἱ δὲ καὶ ἀκούοντες sqq.] καὶ ist zu ὁρέγονται zu

ziehen. Es drückt aus, dass zu dem *ῥαψωδεῖν* auch wirklich der beabsichtigte Erfolg hinzutritt. Man sieht, dass es für den Sinn wünschenswerth war καὶ so nahe als möglich zu *ῥαψωδοῦμεν* zu bringen.

ἔξω τοῦ ἀγῶνος] = unten *ἔξω τοῦ πράγματος*.
cf. §. 19 *ἐξαγώνια*.

τῇ βουλῇ — ἐπινενόηται] cf. K. §. 284, 11; B. §. 134, 4; R. §. 112, 4.

§. 22.

Νόμους τε τοὺς κοινούς ἐκδιδάσκοντες] entspricht dem καὶ ἀγαθῶν ἀνδρῶν συνουσίαις.

δημοσίᾳ] Solon meint die zu Athen auf der Burg oder im Prytaneum aufgestellten *ἄξονες* oder *κύρβεις*, pyramidenförmige, auf einer Axe drehbare Pfeiler von Stein oder Holz, auf welchen die Gesetze verzeichnet waren.

ἐκ τοῦ ἴσου — συμπολιτεύεσθαι] cf. Liv. 21, 3 *vivere aequo jure cum ceteris*.

σοφισταί] in der älteren, lobenden Bedeutung = *σοφοί*. So nennt Herodot die sieben Weisen immer *σοφισταί*.

καὶ μέντοι καί] *et vero etiam*. Der eigentlichen Erziehung durch Unterricht wird nachdrücklich die weitere Erziehung durch das öffentliche Leben (*δημοσίᾳ*) entgegengesetzt.

ἀρετὰς — θεωμένους] bezieht sich auf die *Tragödie*. Die Art, in welcher die *Komödie* wirkt, ist nicht entsprechend in einem coordinirten Satzgliede, sondern in einem neuen selbstständigen Satze ausgedrückt (*Anakoluthie*).

§. 23.

Ὑποδήματα sqq.] Die Schauspieler in der *Tragödie* trugen eine Art hoher Schuhe (*κοθορνοί*; Anacharsis nennt sie nachher spottend *πέδαι*, weil es ihm unbegreiflich scheint, wie sie darauf sicher einherschreiten können; vergl. die Worte *διέβαινον οὐκ οἶδ' ὅπως ἀσφαλῶς*), ein mit goldenen Streifen oder Stickereien verziertes Gewand (*ποικίλον*) und Masken (*πρόσωπα*, *προσωπεῖα*), die den ganzen Kopf umschlossen und mit einem in die Höhe geflochtenen bauschigen Haaraufsatz

(ὄγκος) versehen waren, weswegen sie dem Anacharsis um so leichter wie Helme (κράνη) erscheinen konnten. Am Mund hatten diese eine weite Oeffnung (κεχηγνότα), damit die Stimme des Schauspielers um so deutlicher durchdrang, der bei dem grossen Umfang des Theaters nothwendig sehr laut sprechen musste (μεγάλα ἐκεκράγεσαν). Die Schauspieler in der Komödie trugen zwar auch Masken, waren aber sonst mehr nach Art gewöhnlicher Menschen ausstaffirt (die tragischen Schauspieler dagegen sollten durch ihr Aussehen die alte Heroenzeit vergegenwärtigen) und hatten insbesondere statt der χοθορνοὶ nur niedrige Sandalen, so dass man im Vergleich mit den τραγωδοῖς von ihnen sagen konnte, sie gingen zu Fuss einher (πεζοί).

ἀρχαίαν τινὰ συμφορὰν] ein tragisches Ereigniss aus der alten Heroenzeit.

συνάδοντας] der Chor, dessen Gesänge von Flötenspiel begleitet wurden.

οὐδ' αὐτὰ sqq.] ungenaue Apposition zu ἀνλοῦντας — τινὰς — καὶ ἄλλους συνάδοντας, *qui cantus nec ipsi sunt inutiles*.

§. 24.

Ὡς ἔφην, οὐκέτι ἀπαλὰ sqq.] cf. §. 20 καὶ αὐτὰ ἤδη τὰ σώματα sqq.

ἀξιούμεν] = οἴομεθα δεῖν.

εἰ — νομίζομεν — ἡγοίμεθα] Uebergang aus der ersten in die dritte Hypothese, durch den Sinn nothwendig gemacht; ἂν gehört zu διατεθήσεσθαι. cf. ad §. 17 ἂν-ἔσεσθαι.

παρασκευάζον] doppelt construiert, erst mit einem prädicativen Adjectiv, dann mit dem Infinitiv.

κάτω συννενευκότες] cf. §. 1 μετὰ δὲ οὐκ οἶδ' ὅ τι παθόντες sqq.

τὸ πρῶτον καὶ μέγιστον] Apposition zu ἐν. Dem ἐν μὲν — κτώμενοι entspricht ἕτερον δὲ οὐδὲ αὐτὸ μικρόν (sc. ἐστίν); Uebergang aus der Participialconstruction ins Verbum finitum.

ἐμπειροὶ — καθίστανται, εἰ ποτε sqq.] Breviloquenz. Sie werden ἐμπειροὶ (und können sich als solche zeigen), wenn einmal etc.

ἐπειδὴν πρότερον etc.] Epexegese zu τοῖς οὕτως ἀσκηθεῖσιν.

καὶ τὰ αὐτὰ βαρέα] τὰ αὐτὰ wie *idem* im Lateinischen: *eademque gravia adversariis*.

§. 25.

Τὸ μετὰ τοῦτο] i. e. τὸ ἐκ τούτου συμβησόμενον. Das Folgende ist Epexegese.

γυμνούς] Der Gegensatz ἐν ὅπλοις zeigt, in welchem Sinne dies zu nehmen ist.

πολυσαρκίαν ἀργὸν καὶ λευκὴν] cf. Xenoph. Agesil. 1, 28: ἡγούμενος δὲ (sc. Ἀγησίλαος) καὶ τὸ καταφρονεῖν τῶν πολεμίων ῥώμην τινὰ ἐμβαλεῖν πρὸς τὸ μάχεσθαι προεῖπε τοῖς κήρυξι τοὺς ὑπὸ τῶν ληστῶν ἀλίσκομένους βαρβάρους γυμνούς πωλεῖν· ὁρῶντες οὖν οἱ στρατιῶται λευκοὺς μὲν διὰ τὸ μηδέποτε ἐκδύεσθαι, πίονας δὲ καὶ ἀπόνους διὰ τὸ ἀεὶ ἐπ' ὀχημάτων εἶναι, ἐνόμισαν μηδὲν διοίσειν τὸν πόλεμον, ἢ εἰ γυναιξὶ δέοι μάχεσθαι.

οἷα γυναικῶν σώματα] nicht *qualia sunt mulierum corpora*, sondern σώματα ist den vorausgehenden Accusativen coordinirt und von ἐπιδεικνυμένους abhängig: *corpora, qualia sunt mulierum*.

τὸ μεσημβρινὸν ἐπιφλέγη] i. e. τὸν μεσημβρινὸν φλογμὸν ἐπιφλέγη. In derselben Weise ist das folgende τί ἂν χρήσαιτο zu erklären.

οὔτοι δὲ sqq.] Hinweisung auf die in dem γυμνάσιον sich übenden Jünglinge. Die Copula ist in der Lebhaftigkeit der Schilderung weggeblieben. cf. ad Tim. §. 3 οἱ σεισμοί.

ἐς τὸ σύμμετρον περιγεγραμμένοι] bezeichnet die ebenmässige Körpergestalt, die von versehrumpfter Magerkeit und schwerfälliger Ueberfülle gleich weit entfernt ist.

παρεῖχεν] sc. während sie in den Kampfübungen begriffen waren.

§. 26.

Ὡσπερ ἂν — θᾶπτον ἂν — ἀναφλεγείη] cf. ad Pisc. §. 31 καθάπερ ἂν εἰ.

κατ' ὀλίγον] = κατὰ μικρόν, *paulatim*.

χρόνῳ ὕστερον] *aliquanto post*.

ἐλέγξειεν] überführen (der Schwäche), zu Schanden machen.

τὰ ἔνδοθεν] die inneren Theile des Körpers.

πρὸς αὐτά] i. e. νόσον καὶ κάματον. In demselben Sinne ist αὐτά als Object zu παριέναι zu ergänzen.

μήτε ἥλιον αὐτόν] die Sonne selbst, gegen deren Einwirkung die Menschen so empfindlich sind. Anspielung auf §. 16: ἄλλως τε — εἰρήσεται γάρ — οὐδὲ τὸν ἥλιον sqq.

πρὸς τε τὸ ἐνδιδόν] gegen den nachlassenden Theil des Körpers, d. h. wenn irgend ein Theil nachlässt, erschläft.

ἐπάρδον τῇ ἀκμῇ] mit ihrer Kraft (d. h. mit der Kraft, welche die innere Lebenswärme, τὸ θερμὸν τὸ ἔνδοθεν, besitzt) benetzend, erfrischend.

§. 27.

Ἐν βραχεῖ] ist räumlich zu verstehen.

ἐπικουφίζοντες] leicht, behend machen.

πρὸς τὸ στερορόν] Man erwartet ἐν τῷ στερορῷ. Der Ausdruck πρὸς τὸ στερορόν erklärt sich aber leicht, insofern der Fuss beim Laufen gegen den Boden tritt.

πρὸς τὸ ὑπεῖκον] Der Fuss wird nach der Seite hin, wo der Boden weicht, gleichsam weggezogen.

εἶδες δὲ καὶ ἄλλο τι] den δίσκος. cf. Einleitung.

τοῖς ἀκροῖς] i. e. δακτύλοις, Finger und Zehen als äusserste Theile der Hände und Füße. Die Finger wurden bei dem Werfen sehr angestrengt, insofern der Diskos wegen seines Gewichts und seiner Glätte schwer festzuhalten war, die Zehen aber, insofern bei dem Wurfe das ganze Gewicht des Körpers auf dem vorderen Theil des Fusses ruhte.

§. 28.

Ἐν τῷ πηλῷ] mit dem sie sich bestrichen haben.

ὃ σὺ ταῖς ἐγχέλεσιν εἵκαζες] cf. §. 1 fin. Verkürzte Vergleichung für ὃν ὀλισθόν σὺ τῷ τῶν ἐγχέλεων ὀλίσθῳ εἵκαζες.

οὐκ — ὄν, ἀλλὰ καὶ — συντελεῖ] anakoluthischer Uebergang aus dem Participium ins Verbum finitum.

αἰρεσθαι] nicht medial zu fassen.

μετ' ἐλαίου] d. i. ausserdem, dass er gesalbt ist.

καὶ χρῆσιμα] es ist nicht blos ein kurzweiliges Spiel, sondern hat auch wirklich Nutzen.

§. 29.

Ἐν ἀφύκτῳ ἐχόμενοι] Ἐχεσθαι ἐν etc. in einer gewissen Lage festgehalten werden, sich befinden. Zum Verständniss von ἀφύκτῳ ist zu bemerken, dass das ἀ privativum nicht immer eine absolute, sondern oft nur eine relative Verneinung, also wie δυσ das Schwierige, Missliche einer Sache ausdrückt.

ἀραιοῖς — καὶ ἀνεωρόσι] bezeichnet den Zustand des Körpers, wo die Haut durch den Schweiss gleichsam locker (im Gegensatz von πυκνός, dicht) geworden ist und ihre Poren geöffnet sind.

ἀποπλῦναι] Infinitiv des Zwecks, abhängig von ἔλῃ. συνεστηκώς καὶ συγκεκροτημένος] Die bildliche Bedeutung dieser Wörter ergibt sich aus dem Gegensatz θρύπτεσθαι καὶ διαρρεῖν.

λευκὸν εἶναι] Der anakoluthische Uebergang aus dem Nominativ. c. Infinitiv. in den Accus. c. Inf. ist wohl durch die dazwischentretenden Infinitive θρύπτεσθαι καὶ διαρρεῖν, bei denen keine Casusbezeichnung stattfindet, veranlasst.

ἀπορία καὶ φυγῇ εἰς τὰ εἶσω τοῦ αἵματος] Der Genitiv ist ebensowohl von ἀπορία als von φυγῇ abhängig.

§. 30.

Οἰόμενοι — γενέσθαι — βιώσεσθαι] Ueber den Wechsel des Tempus bei den Infinitiven cf. K. §. 257, A. 2; B. §. 140, 1, c. u. Anm. 1; R. §. 116, A. 7, b. Man bemerke auch den Wechsel des Subjects bei den Infinitiven.

ὅποτεν — φαίνοιτο] cf. ad Tim. §. 39 ὅποτεν βιάζονται.

§. 31.

Καὶ αὐτοί] et ipsi, nämlich ὥσπερ οἱ γυμναζόμενοι οὗτοι νέοι.

τὰς χεῖρας — προβεβλημένοι] Anspielung auf den gewöhnlichen Ausdruck προβάλλεσθαι ἀσπίδα, scutum protendere.

κεχωσμένων πρὸς τὸν ἥλιον] = §. 25 ὑπὸ τοῦ ἡλίου κεχωσμένοι. cf. ad Tim. §. 13 πρὸς.

πεπορισμένων] nämlich durch die gymnastischen Uebungen. Vergleiche den Gegensatz §. 29 fin. ἀπορία καὶ φρυγῇ etc.

οὐ γὰρ καλάμη καὶ ἀθέρεις ὑμεῖς ἐστε] cf. §. 25 fin. ὁπὲ ποτε — καὶ μόλις] gehört zum Verbum finitum.

αἷμα ὀλίγον] Solon hatte es früher als einen Nutzen der gymnastischen Uebungen bezeichnet, dass die Leute selbst bei den grössten Anstrengungen nicht so leicht und nur wenig in Schweiss geriethen (cf. §. 26 ὁπὲ τε ἂν ἰδίειν sqq.). Anacharsis parodirt dies hier, indem er sagt, dass sie bei einem ernsthaften Kampfe, wo natürlich nicht von Schweissvergiessen, sondern nur von Blutvergiessen die Rede sein kann, selbst wenn sie die schwersten Wunden empfangen, nur wenig Blut vergössen.

ἂν — ὑποδείξετε] cf. K. §. 260, 2, 1); B. §. 139, 3, 1); R. §. 120, 6, c, β.

§. 32.

Φεύγουσί τε] sc. ὑμῖν. Das Subject des Satzes ist τὰ ὑψηλὰ ἐκεῖνα.

παιδιὰ ἄλλως] schlechthin eine παιδιά, nichts als eine παιδιά.

οἷα διαφέρουσθαι] cf. K. §. 341, A. 2; B. §. 139, F, 4; R. §. 122, 9, Bemerkung 1.

§. 33.

Ἐρυθριῶντας] cf. §. 25 ὑπέρυθροι εἰς τὸ μελάντερον.

§. 34.

Εὐμόλπου] Eumolpos, König der Thracier, wurde von den Eleusiniern gegen den athenischen König Erechtheus zu Hülfe gerufen, aber von diesem besiegt und getödtet.

αἱ γυναῖκες ὑμῶν αἱ μετὰ Ἰππολύτης] Die Amazonen aus Scythien fielen unter Anführung ihrer Königin Hippolyte in Attika ein, weil Theseus an dem Zuge des

Herakles gegen sie theilgenommen und Antiope, die Tochter oder Schwester der Hippolyte, entführt hatte.

μακάριε] ironisch. Auch wir sprechen, um die Verkehrtheit einer Ansicht zu bezeichnen, von einer glücklichen Einfalt, die alle Schwierigkeiten und möglichen Einwürfe übersieht.

καθ' αὐτούς] steht dem ξὺν τοῖς ὅπλοις entgegen.

ἱππέας σχεδὸν sqq.] Die Ritter machten nicht eigentlich den vierten Theil der gesammten Bürgerschaft aus, sondern eine von den vier Classen, welche die Solonische Verfassung auf den Grund einer Schatzung anordnete.

σιδηροφοροίη — ἐξενέγκοι] indirecte Rede aus dem Sinne des Gesetzes.

συγγνωστοί] Der personale Gebrauch des Verbaladjectivs erklärt sich aus συγγιγνώσκομαι man verzeiht mir. cf. K. §. 251, 4; B. §. 134, 5; R. §. 112, 5.

ἐν ἀφράκτῳ οἰκεῖν] cf. §. 18 Anfang.

ὅποτε — φονεύσειεν] cf. ad Tim. §. 54 ἀφίκοιτο.

§. 35.

Φείδεσθαι] Hierzu ist δοκεῖ ὑμῖν im Sinne von *placet* aus dem Vorigen zu ergänzen.

ἀλλὰ φυλάττετε] Diese Anknüpfung ist wohl vermöge einer Art Anakoluthie durch die negative Form des vorausgehenden Nebensatzes veranlasst.

τότε] präparativ für das folgende τῆς χρείας ἐπιστάσης.

ὥς — οὕσαν] cf. K. §. 312, 6, d; B. §. 145, A. 7; R. §. 131, 4.

ὅσω — τοσῶδε μᾶλλον] Das bei ὅσω fehlende μᾶλλον ist aus dem folgenden τοσῶδε μᾶλλον herüber zu denken.

εἰ τινα ἤκουσας] Auch wir sagen: wenn du von einer solchen gehört hast, ohne dass wir damit bezeichnen wollen, dass es mehrere Erzählungen von der Hydra gebe.

ἐξ ἀρχῆς] cf. ad Tim. §. 26 τὴν ἀρχήν.

ὑλὴν] der durch die Uebungen gesammelte Vorrath (gewissermassen die Reserve) von Kraft, der für den Nothfall zu Gebote steht.

τὸ μὲν πῦρ] Dem μὲν entspricht etwas ungenau καὶ τὸ τοῦ λύχνου φῶς statt τὸ δὲ τοῦ λύχνου φῶς.

ἀνεφύετο] nämlich als es angesteckt wurde. Mit δίζης ist der Docht gemeint.

§. 36.

Ταντὶ γάρ] Mit dem, was du sagst, bin ich nicht zufrieden, denn etc. Diese Missbilligung konnte Anacharsis einfach nur durch ein Kopfschütteln ausdrücken.

λεπτότερα — ἢ κατ' ἐμέ] cf. K. §. 323, 7 ἢ κατὰ; B. §. 149, 7 fin.; R. §. 104, 11, b κατὰ.

διὰ τοῦτο] i. e. ὅτι τοὺς ἀριστεύοντας ἐν τούτοις ὁρῶσι τιμωμένους etc.; ὡς ἀποδυσόμενοι ist nicht etwa als Epexegeze zu διὰ τοῦτο aufzufassen (es würde sonst eben so gut wie διὰ τοῦτο auch zu dem zweiten Gliede: καὶ ἀξιονικότατον ἕκαστος αὐτὸν ἀπεργάζεται zu ziehen sein, was der Sinn verbietet); es gibt vielmehr unabhängig von διὰ τοῦτο einen specielleren Grund für εὐεξίας ἐπιμελοῦνται an.

ἐς τοσούτους] *coram* etc. (gewissermassen: so vielen Leuten ins Gesicht).

ἐκ τῶν τοιούτων] i. e. αἰτίας. ἐκ causal.

νῦν δέ] wie das lateinische *nunc vero*, macht den Uebergang von einem fingirten Falle zu dem wirklichen Sachverhalt. Nun aber, sc. da sie so grosse Liebe zum Ruhm haben, dass sie auch um geringe Kampfpreise so grosse Anstrengungen machen. Auf diesen Gedanken, der erst am Ende des Satzes nachgetragen wird, weil er für die Worte ὅποιοι etc. eine causale Bestimmung enthält, weist das ἀπὸ τούτων hin.

εἰσφερόμενοι] (*secum*) *afferre*; ἐς τὸ νικᾶν gehört zu προθυμίαν.

§. 37.

Ὀρνύγων καὶ ἀλεκτρονόνων] Die Hahnenkämpfe sollen erst durch Themistokles aus Asien nach Griechenland herübergebracht worden sein; demnach hätte also Lucian hier wieder einen Anachronismus begangen,

ἢ γελάσῃ] cf. ad §. 9 ἢ διότι,

προαπαγορεύοιεν] Die Bedeutung des *πρὸ* ist aus den vorhergehenden Worten *μέχρι τῆς ἐσχάτης ἀπαγορεύσεως* zu entnehmen.

§. 38.

Σφαίρας] Das Ballspiel war in Sparta vorzugsweise für die Epheben bestimmt. Welche Art desselben hier gemeint sei, ist nicht mit Bestimmtheit zu ermitteln, wahrscheinlich aber das sogenannte *ἀρπαστον*, wo es galt, sich eines Balles in der Mitte zwischen zwei Partheien zu bemächtigen und ihn über die Gränzlinie der Gegenparthei hinauszuwerfen. Aus der Erwähnung des *θέατρον* muss man schliessen, dass das Spiel als ein Wettkampf vor Zuschauern öffentlich getrieben wurde.

ἐς χωρίον ἐσελθόντες sqq.] Dies ist der berühmte Wettkampf der spartanischen Epheben (ohne Waffen) auf einer von Gräben gebildeten Insel bei dem Garten Platanistas.

τοὺς κατὰ Λυκούργον] Die Partheien benannten sich nach Lykurgos und Herakles.

λοιπόν] Adverbium: fortan.

μαστιγουμένους — ἐπὶ τῷ βωμῷ] die bekannte *διαμαστίγωσις* der jungen Spartaner am Altar der Artemis Orthia, wodurch dieselben an die Ertragung der heftigsten Schmerzen gewöhnt werden sollten.

παρεστώσας — ἀνιωμένας] Die prädicativen Adjectiva sind im Genus dem nächststehenden Femininum angepasst, um so mehr da bei den Müttern ein solches Benehmen viel bemerkenswerther ist als bei den Vätern.

οὐχ ὅπως — ἀλλά] (vermuthlich ein elliptischer Ausdruck für *οὐκ ἔστιν ὅπως* etc.) nicht etwa, sondern. Je nach dem Zusammenhang entspricht es dem lateinischen *non modo, sed* oder *non modo non, sed*.

διατιθέντων] sc. *οὕτως* oder *τοῦτο*. cf. ad §. 6 *διαθείη*.

§. 39.

Ἄνω τὰς χεῖρας ἐπαίροντα] Schärfung der Pein des *μαστιγοῦσθαι*.

§. 40.

Ἐρήμην — κρατεῖν] durch ein Contumacialurtheil (ohne Kampf) obsiegen. Ἐρήμη (δίχη) ἐστίν, ὅταν μὴ παρόντων ἀμφοτέρων ὁ δικαστὴς τὴν ψῆφον ἐπενέγκῃ κατὰ τοῦ ἀπόντος. Ueber κρατεῖν cf. ad §. 19 διώκων.

τὸ δὲ νῦν ἔχον] *ut nunc res se habet.*
ἐπὶ τούτοις] *τοῖς εἰρημένοις.*

P i s c a t o r.

§. 1.

Βάλλε] Die Aufforderung geht nicht an eine bestimmte einzelne Person, sondern an alle Philosophen (*παῖε τοῖς ξύλοις*). Sokrates gebraucht aber den Singular, wie auch wir wohl in hitzigen Aufforderungen thun, die an jeden einzelnen unter vielen gerichtet sind. Sehr bezeichnend für die Hitze, in der Sokrates spricht, ist es auch, dass er nachher bald einen bestimmten einzelnen mit oder ohne (*καὶ σὺ δέ*) Namen, bald alle zusammen anredet.

ἄφθόνοις τοῖς λίθοις] Die prädicative Stellung des Adjectivs erklärt sich, wenn man den Satz so umgestaltet: *οἱ λίθοι βαλλέσθων ἄφθονοι ἐπὶ τὸν κατάρατον*. Der Artikel bei *λίθοις*, eben so wie nachher bei *βώλων*, steht *δεικτικῶς*, indem diese Dinge auf dem Wege vor ihnen liegen.

ἐπίβαλλε] *βάλλε* — *ἐπίβαλλε* — *προσεπίβαλλε* Gradation.

τῶν βώλων] Genit. partitiv.

τοῖς ξύλοις] Die Philosophen zur Zeit Lucians, je mehr bei den meisten von ihnen der wahre Ernst der Wissenschaft untergegangen war, suchten sich durch eine auffallende Tracht bemerklich zu machen und durch erkünstelte Einfachheit sich das Ansehen zu geben, als seien sie erhaben über die Eitelkeit der profanen Welt. Zu dieser auffallenden Tracht gehörte

namentlich ein grober Mantel (τρίβων), ein langer Bart (βαθὺς πώγων), struppiges Haupthaar (ἀνασέσσοβημένος τὴν κόμην, Timon §. 54), ein grosser Stock (ξύλον), ein ärmlicher Ranzen (πήρα) und zu allem dem eine finstere, weltverachtende Miene (σκυθρωπός, τιτανῶδες βλέπων).

Χρύσιππε] einer der berühmtesten Stoiker, 280 — 208 a. Chr.

ὥς πλήρη πλήρηφιν etc.] Parodie von Hom. II. II, 363:

ὥς φρήτορ φρήτορφιν ἀρήγη, φύλα δὲ φύλοις.

εἴ ποτε καὶ ἄλλοτε] In solchen Sätzen, die eine Vergleichung enthalten, kann das καὶ im Hauptsatz oder im Nebensatz stehen (der letztere Fall ist jedoch der gewöhnlichere). Es kommt darauf an, von welchem der beiden zu einander hinzutretenden Glieder man im Denken ausgeht. Du hast es ehemals gethan, so thue es auch jetzt. Thue es jetzt, du hast es ja auch ehemals gethan. Man kann aber auch, um das gegenseitige Zusammentreten beider Glieder zu bezeichnen, καὶ zweimal, im Haupt- und im Nebensatz, setzen: du hast es auch ehemals gethan, so thue es auch jetzt.

Ἐπίκουρε καὶ Ἀρίστιππε] Cicero sagt: *Eorum, qui voluptatem finem bonorum (das höchste Gut) esse voluerunt, princeps Aristippus, — post Epicurus.* Es erklärt sich hieraus, warum Lucian gerade diese beiden Philosophen zuerst müde werden lässt. Aristippos war ein Schüler des Sokrates und Stifter der kyrenäischen Schule; Epikuros, der Stifter der epikureischen Schule, lebte 342 — 271 a. Chr.

ἐχοῖν] cf. ad Tim. §. 38. Ebenso §. 2 ἄριστον ἦν.

ἄνδρες ἔστε etc.] Parodie des bei Homer oft wiederkehrenden Verses:

ἄνδρες ἔστε, φίλοι, μνήσασθε δὲ θούριδος ἀλκῆς.

§. 2.

Τῷ τρόπῳ δέ τις αὐτὸν καὶ μετέλθῃ] Wir haben ihn, nun müssen wir auch überlegen, wie wir ihn strafen wollen.

καθ' ἕκαστον] gehört zu ἡμῖν. Ueber den Dativ bei δίκαιός ἐστιν cf. ad Anach. §. 9 ἄξια τοῖς — διατιθεῖσιν (er hat es in Bezug auf uns, um uns verdient).

ἀνεσκολοπίσθαι] Der Infinitiv Perfecti steht hier in derselben Bedeutung, wie in einem unabhängigen Satze der Imperativ Perfecti (vergl. das unmittelbar folgende ἐκκεκόφθω — ἀποτετμήσθω) stehn würde.

τὴν γλῶτταν αὐτῇν] Gerade mit diesem Gliede hatte ja Lucian die Philosophen verletzt.

εἰς τοὺς κρατῆρας] Anspielung auf die Todesart des Empedokles. Horat. art. poet. v. 464:

Deus immortalis haberi

*Dum cupit Empedocles, ardentem frigidus Aetnam
Insiluit.*

Πενθέα — Ὀρφέα] Beide wurden von den Mäna-
den zerrissen, weil sie sich der Einführung des aus
Asien kommenden wildbegeisterten Bacchusdienstes
widersetzten.

ἐν πέτραισιν] *inter lapides, lapidibus obrutum.*

ἴν' ἂν — ἀπηλλάττετο] Ueber den Indicativ der
historischen Tempora in Finalsätzen cf. K. §. 330, 5;
B. §. 139, E. 4; R. §. 122, 13. Selten wird dabei,
wie hier, durch ein zugefügtes ἂν auf eine ausgedrückte
oder zuzudenkende Bedingung hingewiesen.

τὸ μέρος] *suam quisque partem.*

§. 3.

Ὡς οὐκ ἔστι λέουσι] cf. Hom. II. XXII, 262.

ῥαψωδήσαντα] cf. ad Tim. §. 42 προιάμενος.

ζωγρεῖτ' οὐ κακὸν etc.] zusammengesetzt aus Hom.
II. X, 378; I, 23; XI, 131.

μὴ δὴ μοι etc.] mit einiger Veränderung aus Hom.
II. X, 447 entlehnt.

οὐ δεινὰ] sc. ἔστι = οὐ δεινὸν ἔστι. cf. K. §. 241,
3; B. §. 129, A. 9. — Zu εἰργασμένους ist δεινὰ noch
einmal zuzudenken.

νῦν οὖν ἕκατι etc.] auch ein Vers des Euripides.

§. 4.

Οὐδεμία μηχανή] = ἀμήχανόν ἐστιν.

φέρει] cf. K. §. 241, Anm. 13; B. §. 129, A. 13;
R. §. 100, A. 8.

ἐπὶ θανάτῳ] Συλλαμβάνειν τινὰ ἐπὶ θανάτῳ *com-
prehendere aliquem ad mortem h. e. ut capitis suppli-
cio afficiatur.*

ἅτινα — τὰ δεινά] i. e. ἅτινα τὰ δεινά ἐστίν, ἃ etc. cf. K. §. 344, A. 3.

τοὺς καλοὺς ἐκείνους σου λόγους] Wenn dem mit dem Demonstrativpronomen verbundenen Substantiv noch eine attributive Bestimmung beigegeben ist, so wird das Pronomen oft (bei Lucian fast immer) zwischen das Attribut mit dem Artikel und das Substantiv in die Mitte gestellt. Derselbe Fall ist es unter gleichen Umständen mit dem possessiv gebrauchten Genitiv der Personalpronomina. Hier findet sich beides vereinigt.

φιλοσοφίαν] ohne Artikel; nicht diese oder jene Philosophie, sondern Philosophie im Allgemeinen.

ὥσπερ ἐξ ἀγορᾶς etc.] s. die Einleitung.

παραιτησάμενοι πρὸς ὀλίγον τὸν Ἀΐδωνέα] *com-
meatu brevi a Plutone impetrato.*

ὁ σιωπῶν] Anspielung auf die Bestimmung des Pythagoras, dass jeder, der in die von ihm gestiftete Gesellschaft eintrat, ein fünfjähriges Stillschweigen beobachten musste.

§. 5.

Ἀνέπνευσά] cf. ad Anach. §. 9 τί ἐγέλασας. Was dem Lucian so schnell wieder Muth macht, ist 1) dass er von Platon hört, seine Schriften seien es, die den Zorn der Philosophen rege gemacht haben; in Betreff dieser glaubt er sich leicht vertheidigen zu können; 2) dass er die ehrwürdigen Namen eines Platon, Aristoteles etc. vernimmt; gegen solche Männer waren seine Schmähungen nie gerichtet, sondern nur gegen die Abirrungen ihrer Nachbeter.

ἀπορρίψατε — φυλάττετε] Beachte den Wechsel der Imperativformen.

λάϊνον ἔσσο etc.] cf. Hom. Il. III, 57. ἔσσο hier dem Zusammenhange nach wohl als Imperativ zu fassen, während es in der angegebenen Stelle der Ilias Plusquamperfectum ist.

ὃν ἐχοῖν etc.] Construire: εὖ ἴστε, ἣν ἐμὰ — πεπονηκότα, ἀποκτενοῦντες (ἄνδρα), ὃν ἐχοῖν u. s. w.

ὁρᾶτε οὖν, μὴ — ποιεῖτε] videte, ne. cf. K. §. 344, 6; B. §. 139, E, A. 3; R. §. 122, A. 5, b.

τὸ τῶν νῦν φιλοσόφων αὐτό] *id ipsum, quod hujus aetatis philosophi facere solent.*

οὕτως] so, also d. h. indem du der Sache diese Wendung gibst. Οὕτως oder οὕτως ἄρα steht im Anfang von fragenden Exclamationen, um die Verwunderung (freudige oder unwillige) des Sprechenden auszudrücken, dass eine Sache sich ganz anders her stelle, als er sie sich gedacht hat.

καταλογιῇ etc.] eine Wohlthat in Anrechnung bringen gegen einen auf den Grund von etwas, das man gethan hat, d. h. einem etwas als Wohlthat anrechnen.

§. 6.

Ἀφ' ὧν] ἀπὸ bezeichnet die alten Philosophen als Quelle und Ursprung seines Ruhmes, ὑπὸ würde sie als thätige Urheber bezeichnen.

τις] emphatisch, wie das Lateinische *aliquis* auch gebraucht wird. Wir sagen: ich bin etwas (d. h. bin einer, der eine gewisse Geltung hat, ein berühmter, einflussreicher, wichtiger Mann, keine Null).

Θάμυριν — Εὐρυτον] cf. Hom. Il. II, 595 sqq. Od. VIII, 224 sqq. Der Thracier Thamyris hatte von den Musen den Gesang und das Saitenspiel, Eurytos, König von Oichalia in Euböa, von dem Apollo das Schiessen mit dem Bogen gelernt. Beide wagten es ihre Lehrer zu einem Wettstreite in der von diesen erlernten Kunst herauszufordern. Zur Strafe beraubten die Musen den Thamyris seiner Augen und seiner Kunst, Apollo tödtete den Eurytos.

§. 7.

ὑποθέμενος τὸν σκοπὸν] *scopum sibi proponere*.
ἀνθ' ὧν] h. e. ἀντὶ τούτων ὅτι, dafür dass.

§. 8.

Πρὸς ὀργήν] cf. ad Anach. §. 13 πρὸς ὕβριν.
μὴ — ἀποκτείνητε] welches Tempus? cf. K. §. 259, 5; B. §. 148, 3; R. §. 124, 3.

ὑμέτερον — ἦν] es war euer Grundsatz (als ihr noch lebtet).

ἐν τῷ μέρει] cf. ad Tim. §. 8.

ἀδικῶν] ist nicht speciell auf das zu beziehen, was Lucian den Philosophen zu Leide gethan hat, sonst müsste das Perfectum stehen, sondern es wird in Folge

dessen, was er gethan hat, das ἀδικεῖν als ein an ihm haftender Fehler ausgesprochen. Wie wir von einem, der (vielleicht nur einmal) gestohlen hat, sagen: der stiehlt, ist ein Dieb.

§. 9.

Τοῦτ' ἐκεῖνο] *hoc est illud, quod in proverbio dicitur.*

ἐς πεδῖον τὸν ἵππον] oder ἱππέας προκαλεῖσθαι εἰς πεδῖον wird sprichwörtlich von denen gesagt, die sich auf einen Streit einlassen auf einem Terrain oder in einer Sache, wo der Gegner ihnen überlegen ist.

δικανικόν τινα] cf. ad Tim. §. 3 ἐν τι κιβώτιον.

τίνα δὲ καὶ δικαστήν] cf. ad §. 2 τῷ τρόπῳ δὲ τις αὐτὸν καὶ μετέλθῃ.

ὄντινα μὴ etc.] *eum judicem, cui non persuadeas*; cf. K. §. 318, 2, g; B. §. 139, B, A. 2; R. §. 135, C, b.

§. 10.

Τὸ πρὸ δίκης] sc. καταψηφίζεσθαι, *indicta causa damnare.*

ἰδιωτικόν] Ἰδιώτης ist einer, der irgend einer Fähigkeit oder Kunst untheilhaftig ist. Hier ist es, wie der Gegensatz ἡμέτερον (wir Philosophen) zeigt, einer, der der philosophischen Bildung, vermöge welcher man im Stande ist seine Leidenschaften zu zügeln, untheilhaftig ist. Also ἰδιωτικόν unphilosophisch.

τὸ δίκαιον ἐν τῇ χειρὶ τιθεμένων] Leute, die sich nicht auf Gründe einlassen, sondern alles mit der Faust ausmachen wollen.

Ἀνύτου πέρι] cf. ad Anach. §. 14 πολιτείας ὀρθῆς πέρι.

ὕδατος μεταλαβών] Ἰστέον ὅτι οἱ Ἀθηῆνσι δικασταὶ ἐπέχειν βουλόμενοι τὰς ἀπεράντους φλυαρίας τῶν δητόρων ὑδρίας ὕδατος ἐπλήρουν καὶ διὰ τινος διατρήματος παρεῖχον τῷ ὕδατι ἐκροίαν καὶ ἐν ἀρχῇ τῆς ἀφέσεως τοῦ κρουνίσκου ἐκέλευον τοὺς ῥήτορας λέγειν, ἄχρισ ἂν τὸ πᾶν ἐκρυῇ. — Ὑδατος μεταλαβεῖν *dicendi potestatem accipere.*

§. 11.

Ἐντυγχάνων ἂν — ἀνηρώτων] = ἐνετύγχανον ἂν καὶ

ἀνηρώτων. cf. K. §. 260, 2, 2), β; B. §. 139, 3, 2, a; R. §. 120, 6, c, αα. Im Anfang des §. 12 steht bei einem solchen Imperfectum mit ἄν noch πολλάκις dabei, wie im Lateinischen oft gesagt wird: *saepe solebam*.

ἄλλην — ἀντ' ἄλλης] eine andere statt einer anderen. Der erste zeigte mir eine Thür, der zweite statt dieser ersten eine andere; in Beziehung auf diese zweite ist nun die erste ebenfalls eine andere; dies geht dann ins Unbestimmte fort. Wir sagen: sie zeigten mir immer eine andere Thür.

§. 12.

Τότε] Wir sagen: jetzt. Das griechische νῦν, wie das lateinische *nunc*, geht aber immer auf die wirkliche Gegenwart des Redenden.

ἐς τὸ ἀφελὲς — ἐαυτὴν ἐρρῶθμιζεν] *se componere ad simplicitatem*.

οὐδὲ τὸ ἀνετον δοκοῦν etc.] Sinn: die anscheinende ἀνεσις des Haars war nicht ohne καλλωπισμός.

αὐτοῖς] ist auf τὸ ἀνετον δοκοῦν etc. zu beziehen.

κατὰ τὸ ἀκούσιον] = ἀκουσίως.

ἐπὶ πόδας — ἀνέστρεφον] Ἐπὶ πόδας (πόδα) ἀναστρέφειν sich so zurückziehen, dass man gegen den Feind Front macht, ihm nicht den Rücken zukehrt, also vorsichtig.

κατὰ τὸν Ἰξίονα] Ixion, ein thessalischer König, verliebte sich in die Juno und wagte es sogar sie umarmen zu wollen. Sie entzog sich ihm aber, und statt ihrer erfasste er ein wesenloses Schattenbild. Zur Strafe wurde er von Zeus durch einen Blitz in den Tartaros geschleudert und dort mit Schlangen auf ein Rad gefesselt, das unaufhörlich vom Sturmwind umgetrieben wurde.

§. 13.

Ὡς περιπατήσῃς] cf. ad Tim. §. 44 ὥς μηδὲ — δυνήθῃς.

Ποικίλῃ] sc. στοᾶ, eine grosse, mit Wandgemälden von der Marathonischen Schlacht geschmückte (daher der Name) Halle in Athen. Dort kamen die stoischen Philosophen zusammen.

τὴν ἀπὸ τοῦ σχήματος] Diese elliptische Redensart erklärt sich leicht nach einer andern Stelle aus Lucian: ἐπισημότερον δὲ τῶν ἄλλων ἀπὸ τοῦ σχήματος ὄντα καὶ φανερώτερον. ἀπὸ von Seiten, durch.

§. 14.

Τί — ἄνω] elliptisch, wie nachher τί αὖθις ἐς τὸν βίον.

κεφάλαια] hier von Personen gesagt: *principes*.

εἶτα] cf. ad Anach. §. 13.

οἷα — ἀκούουσα] Man sagt κακῶς oder καλῶς (εὖ) ἀκούειν πρὸς τινος = *male, bene audire ab aliquo*, von einem in schlechten (guten) Ruf gebracht, getadelt (gelobt) werden.

Διονυσίοις] Dramatische Aufführungen fanden bei den Athenern nur an den Dionysosfesten Statt.

ὁμῶς] cf. ad Tim. §. 25 ἅτε.

ἀποσμώμενον τοῖς κόμμασι] Durch Hämmern (κόμματα hier Hammerschläge) wurden die Metalle von Schlacken gereinigt. — σκῶμμα — κόμμα Wortspiel.

τί δ' οὖν αὐτὸν ἄγχετε] Man sieht, die Philosophen gehen dem Parrhesiades wieder zu Leibe und würgen ihn, dass er nicht zu Worte kommen kann; daher sagt die Philosophie gleich nachher: δῆλός ἐστιν εἰπεῖν τι θέλων.

μίαν ἡμέραν ταύτην] Bei Demonstrativen kann das Substantiv nur dann ohne Artikel stehen, wenn ein prädicatives Verhältniss zwischen dem Demonstrativum und dem Substantivum stattfindet. Man kann dies hier so klar machen: παρητησάμεθα μίαν ἡμέραν· ἡ δὲ μία ἡμέρα ἐστὶν αὕτη. Im Deutschen können wir uns eben so kurz ausdrücken, indem wir das Demonstrativum, wenn es lokalen Sinn hat, durch da, hier, oder wenn es temporalen Sinn hat, durch heute, jetzt übersetzen.

παραιτησάμενοι] cf. ad §. 4.

ἐπιών] wie das gewöhnlichere παριών, öffentlich als Redner auftretend.

§. 15.

Ἐπὶ σὲ τὸ πᾶν ἀνεβαλόμεθα] Ἀναβάλλεσθαι τι ἐπὶ τινα, wie *rejicere aliquid ad aliquem*, einem etwas anheimstellen, zur Entscheidung übergeben.

τοῦτο αὐτό] sc. *quod Plato dixerat*.

εὐρόμην] hier = *impetrare*.

τὸ ἀτιμότατον Φιλοσοφίαν ἀπέφαινες] ἀτιμότατον allein setzt das Ding in die Sphäre der höchsten ἀτιμία, ohne dass diesem darin aber ein bestimmter Platz angewiesen wird; τὸ ἀτιμότατον aber bezeichnet ein Ding, welches die absolut höchste Stufe der ἀτιμία einnimmt.

Θεάτρῳ] Insofern im Theater auch Volksversammlungen gehalten wurden (in Athen erst in späterer Zeit), ist Θεάτρον in die Bedeutung von Volksversammlung überhaupt übergegangen.

ἀποκηρύττων] ausrufen, hier: zum Verkauf, also feilbieten. Ueber die Sache vergleiche die Einleitung.

τῶν λόγων] *placita, decreta*, Systeme.

ὁρᾶτε, μή] cf. ad §. 5.

Ἀρειον πάγον] Er lag der Akropolis gegenüber.

ὥς ἂν — καταφανῇ — εἶη] cf. ad Tim. §. 44 ὥς μηδὲ — δυνήσκειν. Die Partikel ἂν weist auf eine Bedingung hin, von der die Erreichung der Absicht abhängig ist.

§. 16.

Ἦξω — ὑμῖν] So steht oft der Dativ bei den Verbis Kommen und Gehen.

ἡ ἀμυδρά etc.] Der personificirten Wahrheit werden alle die Prädicate beigelegt, die der Wahrheit als abstractem Begriffe zukommen. Daraus erklärt sich auch das weiter unten folgende ὁρῶ νῦν μόγεις.

ἡ Ἀλήθεια] Ueber den Artikel beim Prädicat cf. K. §. 244, Anm. 1, b; B. §. 129, A. 1.

οὐχ ὁρῶ ἦντινα καὶ λέγεις] In οὐχ ὁρῶ liegt die Aufforderung: zeige sie mir. Die beiden Handlungen, von denen die eine als zu der andern hinzutretend durch καὶ bezeichnet wird, sind also das Sagen und Zeigen. Die Stellung des καὶ erklärt sich aus der Note zu §. 1 εἴ ποτε καὶ ἄλλοτε.

ὥς — γένοιτο] Der Optativ ist in diesem Finalsatze ebenso zu erklären, wie nach vorausgegangenem wünschendem Optativ. Nicht nur die Haupthandlung, sondern auch die Folge wird als etwas Gewünschtes dargestellt. τί οὐχί hat offenbar den Sinn: „möchtest du sie doch auch mitnehmen,“ wie das folgende βούλομαι zeigt.

ἀναβιβάσασθαι] cf. ad Anach. §. 19 δῆτορας ἀναβιβάζονται.

§. 17.

Ἐν δέοντι] *opportune*.

ἔπεςθον — μεθ' ἡμῶν] Aehnlich bei Homer oft ἔπεςθαι ἅμα.

σὺ δὲ, ὦ Ἐλεγγε] Den Ἐλεγγος will die Ἀλήθεια nicht mitnehmen, weil sie meint, die Unschuld des Lucian sei so klar, dass ein ἔλεγγος gar nicht nöthig sei.

εἰ καὶ τις ἄλλος] cf. ad §. 1 εἴ ποτε καὶ ἄλλοτε.

τοῖς τυχοῦσι θηρίοις] Θηρία wie sie einem jeden Augenblick aufstossen, alltägliche, gewöhnliche Θηρία.

μὲν οὖν] *habet vim augendi et corrigendi = immo vero*.

§. 18.

Ὡ Πλάτων καὶ Χρύσιππε καὶ Ἀριστοτέλης] Nur Aristoteles hat gesprochen. Die Philosophie richtet ihre Antwort aber auch an Platon und Chrysippos, weil diese wohl durch Zeichen irgendwie ausgedrückt hatten, dass sie dem, was Aristoteles sagte, beistimmten.

οὐδὲν μὴ] cf. K. §. 318, 6; B. §. 139, A. 1, I, 5; R. §. 135, 7, a.

§. 19.

Παρορησιάδης Ἀληθίωνος τοῦ Ἐλεγξικλέους] Freimund, Wahrliebs Sohn, Siegwarts (Ueberweisers) Enkel.

Ἐπευφρατιδίων] *ex iis, qui ad Euphratem habitant*. — Lucian wurde ums Jahr 125 p. Chr. in Samosata, der Hauptstadt der Syrischen Provinz Kommagene am Euphrat, geboren.

ἀλλὰ τί τοῦτο;] *sed quid hoc ad rem?*

Σολέας etc.] Chrysippos war aus Soloi in Cilicien; Zenon, der Stifter der stoischen Secte, aus Kition auf Cypern; Aristoteles aus Stageira in Macedonien. Βαβυλωνίους kann sich auf den Stoiker Diogenes, einen Schüler des Chrysippos, beziehen, der zwar eigentlich zu Seleukia am Tigris geboren war, aber den Beinamen: der Babylonier hatte. Er ist nicht zu verwechseln

mit dem bekannten Cyniker Diogenes von Sinope, der in unserm Dialoge später eine Hauptrolle spielt.

§. 20.

Ἄλλως] *temere*, in den Tag hinein.

πολυμισῇ] ist im Munde der Philosophie activisch aufzufassen; Lucian aber in seiner Antwort nimmt es passivisch. Beide Bedeutungen sind auch im deutschen: gehässig vereinigt.

μέτει] (einem Geschäfte) nachgehen, (ein Geschäft) betreiben.

ἀπὸ τοῦ φίλου] *artem, cujus nomen a vocabulo φίλος incipit.*

ὑπὸ τῇ ἐναντία ταττόμενοι] cf. ad Tim. §. 31 τῶν ὑπὸ τῷ Λιμῷ ταττομένων.

τοῦ γὰρ αὐτοῦ sqq.] sprichwörtliche Redensart, wie unser: man soll das eine thun und das andere nicht lassen.

τῷ τέχνῃ] cf. K. §. 241, Anm. 10, b; B. §. 123, 4; R. §. 100, 4, f.

τὸ — ἐμὸν τοιοῦτόν ἐστιν, οἷον etc.] = ἐγὼ τοιοῦτός εἰμι, ὥστε etc. cf. K. §. 341, Anm. 2; B. §. 128, A. 2.

§. 21.

Ἱέρεια] cf. ad Tim. §. 4 ὁ γενναῖος.

προσκυνήσωμεν τῇ θεῷ] Die gewöhnliche Construction von προσκυνεῖν ist mit dem Accusativ.

ἄτε] cf. ad Tim. §. 25.

ἐπίσκοπος] nämlich der Stadt, weswegen sie auch Πολιάς oder πολιοῦχος hiess.

μέλαιναι] Die Abstimmung der Richter geschah mit schwarzen und weissen (oder auch mit durchlöchernten und ganzen) Steinchen; jene waren ein Zeichen der Verurtheilung, diese der Freisprechung. Bei Stimmengleichheit wurde der Angeklagte freigesprochen. Dieser aus Humanität entsprungene Gerichtsgebrauch ward von der Sage auf Athene zurückgeführt, die, wie sie zuerst bei dem vor dem Areopage geführten Prozesse des Orestes gethan, so auch fernerhin jedesmal bei Stimmengleichheit ein lossprechendes Steinchen zulegen (*calculus Minervae*). Lucian in fingirter Angst übertreibt hier scherzhaft, indem er der Göttin anmuthet,

auch wenn die Mehrzahl der Stimmen ihn verurtheile, durch ihren Stimmstein ihn zu retten.

§. 22.

Καὶ δὴ] = ἤδη.

ξυνείρετε] cf. ad Tim. §. 9.

ἐπιτηδειότατος — σοῦ] Der Superlativ steht hier nicht schlechtweg für den Comparativ, sondern bezeichnet, wie sonst, den höchsten Grad, so jedoch, dass er dabei auch eine Vergleichung mit einem andern Gegenstand enthält. Es ist eigentlich eine Mischung zweier Constructionen.

τὸ κεχαρισμένον — μεστὸν — ἀκριβὲς — ἐπαγωγόν] = ἡ χάρις — μεστότης — ἀκρίβεια — ἐπαγωγή.

Γοργίαν etc.] berühmte Sophisten und Redner, welche Platon in seinen Dialogen oft angriff und verspottete.

τῆς εἰρωνείας] genitiv. partitiv.

τα κομψά] In derselben Weise wie Sokrates pflegte Platon in seinen Dialogen durch gewandte, eine an die andere sich anschliessende Fragen die Gegner zuletzt zur Anerkennung der Unhaltbarkeit ihrer Behauptungen oder der Richtigkeit seiner eignen zu nöthigen.

ὡς ὁ μέγας — Ζεὺς etc.] Anspielung auf eine Stelle in Platons Phädrus.

§. 23.

Ἀντισθένην ἢ Κράτηα] Antisthenes aus Athen, Schüler des Sokrates, Stifter der cynischen Secte. Derselben Secte gehörte auch Krates an, der ein Schüler des Diogenes war. Wegen ihrer Derbheit und Rücksichtslosigkeit mussten die Cyniker vorzugsweise zur Führung der Anklage geeignet erscheinen.

ἄλλως] ohnehin, überdies.

ὑπὲρ πάντας] *supra omnes* h. e. *magis quam omnes*.

πρεσβεύειν] betreiben, besorgen (als πρεσβευτής, Gesandter, Bevollmächtigter).

ὁρᾶν] *spectare, respicere*.

εἰ — σὺ δὲ etc.] cf. ad Tim. §. 57 σὺ δέ.

ἐν τοῖς λόγοις] cf. ad §. 15 τῶν λόγων. Gleichbedeutend ist das unten folgende προαιρέσεις.

ὅστις ἐστὶν ὁ ἀληθέστερος] Die Ansicht, welche wahrer als alle anderen ist, kann nur eine einzige, bestimmte sein.

ὑπερμάχει] wird sonst immer mit dem Genitiv verbunden.

§. 24.

Πρὸς τοὺς λόγους] cf. ad Tim. §. 13 πρὸς τὸ ἔθος.

ὅτι μὴ] cf. ad Tim. §. 20.

ἐκκέχυνται] cf. ad §. 10 ὕδατος μεταλαβῶν.

μεθ' ὑμῶν] die Philosophie mit ihrem Gefolge; cf. §. 16.

πλείοσι] sc. ψήφοις.

γενναῖά σου ταῦτα] cf. ad Tim. §. 53 ἀπίθανά σου ταῦτα.

§. 25.

Ἀλλά] ist ebenso zu fassen, wie nach einem hypothetischen Vordersatze. Für ἵνα — σιωπήσω lässt sich auch leicht ein hypothetischer Vordersatz substituieren: wenn ich auch von mir schweigen will, so weiss doch jeder etc.

ὁῦτω sqq.] Lucian hatte sich in jüngern Jahren vorzugsweise mit der Redekunst beschäftigt, indem er anfangs zu Antiochia als Sachwalter auftrat, dann aber, dieser Beschäftigung überdrüssig, in den bedeutenderen Städten von Griechenland, Italien und Gallien sich als Prunkredner für Geld hören liess. Durch letzteres erwarb er sich so viel Vermögen, dass er in seinem vierzigsten Jahre der Redekunst ganz entsagen und sich ausschliesslich der Philosophie widmen konnte.

τὸ μηδέν] Τὸ οὐδέν bezeichnet das wirkliche, absolute Nichts; τὸ μηδέν was als nichts betrachtet wird, so gut als nichts.

τοιούτων] cf. K. §. 241, 2; B. §. 129, 8; R. §. 100, 4, c.

ὥσπερ ἀμέλει] h. e. wie ja. So steht ὥσπερ ἀμέλει oft bei Anführung von Beispielen, wodurch eine allgemeine Aussage bestätigt werden soll.

Ἀριστοφάνει] Aristophanes, der berühmteste Dichter der älteren griechischen Komödie, lebte in Athen zur Zeit des peloponnesischen Krieges. Eupolis, ein

älterer Zeitgenosse des Aristophanes, war ebenfalls ein Komödiendichter.

ἐν Διονύσου] sc. ἐορτῇ.
ἐφειμένον] cf. K. §. 312, 5; B. §. 145, A. 10, 2;
R. §. 131, 5.

§. 26.

Τοὺς ἀρίστους] die Vornehmen und Gebildeten.

ἐκ πολλοῦ] *ex multo tempore, dudum.*

τὸ πάντων δεινότατον] sc. ἐστὶ τοῦτο.

ὑπελθών] Ὑπέρχεσθαι τινα sich an jemand anschleichen und ihn durch Schmeicheleien oder sonstige eben nicht ehrenvolle Mittel für sich zu gewinnen suchen.

τὸν Διάλογον ἡμέτερον οἰκεῖον ὄντα] Die Philosophen, besonders von der Sokratischen Schule, liebten es ihre Schriften in dialogischer Form abzufassen.

Μένιππον] ein Cyniker, Schüler des Diogenes, schrieb beissende Satiren, besonders gegen die Verkehrtheiten mancher Philosophen. Theils darauf wird hier angespielt, theils auf den Umstand, dass Lucian in mehreren Dialogen, wie in dem Ikaromenippos und in den Todtengesprächen, dem Menippos seine Spottreden in den Mund legt.

§. 27.

Ἄξιόν ἐστιν ὑποσχεῖν αὐτόν] cf. K. §. 307, Anm. 6;
B. §. 151, I, 7, c, u. am Ende.

ἐπὶ τοσούτων μαρτύρων] *coram etc.*

ὥς — καταφρονοίη] Zu χρήσιμον lässt sich zwar nicht ἂν εἶη ergänzen, sondern nur ἐστίν, der Bedingungssatz ist aber so gebildet, als wäre im Hauptsatz vorausgegangen ἂν εἶη. Deshalb folgt, wie nach vorausgehendem Optativ gewöhnlich, auch im Finalsatz der Optativ.

τὴν ἡσυχίαν ἄγειν] seine (gewöhnliche) Ruhe behaupten.

ὅς] Der Relativsatz setzt eigentlich eine etwas andere Fassung des vorigen Satzes voraus, etwa folgende: die Beleidigung, die der Mensch uns zuletzt zugefügt hat, der etc.

ἀπημπόλησεν] Die Stellung des Augments ist zu beachten.

τιμωρήσειν] Ueber den Infinitivus Futuri nach Verbis des Wollens cf. K. §. 257, Anm. 2; R. §. 116, A. 7.

§. 29.

Ὁ τι παθών] cf. ad Tim. §. 39 τί γὰρ ἂν καὶ πάθοι τις.

τοσούτου δέω] cf. K. §. 307, Anm. 6; B. §. 150, 18.

ὥς οὐκ] οὐκ pleonastisch, wie beim Infinitiv nach den Verbis des Läugnens μή. cf. K. §. 318, 8; R. §. 135, A. 10, β.

πρότερον ἔφθασα] Man bemerke den nicht seltenen Pleonasmus.

προσθήσειν μοι δοκῶ] cf. ad Tim. §. 34 ἐπιτίψει μοι δοκῶ.

αἰτιάσεσθαι] Als Subject zu diesem Infinitiv ist ὑμᾶς aus παραφυλάττετε zu ergänzen. Ueber ἂν beim Infinitiv cf. K. §. 260, 5, a; B. §. 139, 5; R. §. 120, 6, e.

ὅποσα — τὰ δυσχερῆ] h. e. ὅποσα ἐστὶ τὰ δυσχερῆ, ἃ τοῖς ῥητορεύουσιν ἀναγκαῖόν ἐστι προσεῖναι.

ἐγὼ γάρ] Nach den einleitenden Worten wird die eigentliche Erzählung oder Auseinandersetzung ganz gewöhnlich mit γὰρ angeknüpft, indem eben diese Erzählung oder Auseinandersetzung den Grund enthält, weshalb die einleitenden Worte gesagt sind.

§. 30.

Τῶν καὶ ἡμᾶς αὐτούς] *aequalium nostrorum*.

§. 31.

Δημόσια] was sich öffentlich zeigt und jedem in die Augen fällt.

ὑποσχέσεως] = *professio*, das Geschäft, zu dem man sich bekennt, der Stand.

καθάπερ ἂν εἶ] oder ὥσπερ ἂν εἶ, gewöhnliche Form um ein fingirtes Beispiel einzuleiten; ἂν gehört dabei der Apodosis an, die entweder, wie hier, zu ergänzen ist (etwa εἴη), oder mit Wiederholung des ἂν nachfolgt. Die Stellung des ἂν unmittelbar bei der Vergleichungspartikel hat den Zweck im voraus auf

die Art des hypothetischen Verhältnisses hinzuweisen und das Beispiel als ein fingirtes zu bezeichnen.

ὄν οὐδ' ἂν ἡ Ἑλένη ἢ Πολυξένη ἀνάσχοιντο etc.] nämlich weil es sich wie eine Caricatur ausnehmen würde, durch die sie verspottet werden sollten.

οὐχ ὅπως] *nedum*.

§. 32.

Οὐκ ἤνεγκα τὴν αἰσχύνην, — εἰ] cf. K. §. 329, Anm. 7; B. §. 139, G, A. 3; R. §. 121, A. 5.

Κύμη] eine äolische Stadt in Kleinasien. Die Einwohner standen in dem Ruf der Dummheit. Die Fabel von dem Esel in der Löwenhaut, deren Inhalt nachher sprichwörtlich wurde, ist von Aesop, der aber nicht gerade Kyme als Schauplatz nennt.

τοῦτο ἦν· οἱ γάρ] cf. ad §. 29 ἐγὼ γάρ.

οὐ τοὺς λόγους ἐποιεῖτο] dessen Reden er hielt, dem er nachbetete.

παρά] im Vergleich mit.

ἐρήμην ἡλίσκεσθε] *indicta causa damnari*. Ueber ἐρήμη cf. ad Anach. §. 40; über ἀλίσκεσθαι ad Anach. §. 19 διώκων.

§. 33.

Τοῖν θεοῖν] Demeter und Persephone.

ἦν — ὑποκρίνονται] cf. ad Tim. §. 39 ὅποτεν — βιάζονται.

περικείμενον] = περιτεθειμένον.

§. 34.

Ἐξ ἰσοτιμίας] von gleicher Berechtigung aus, mit gleicher Berechtigung, so dass man sich ihnen gleichstellt, als mit seines Gleichen.

ῶθιζόμενοι ἐπὶ] sich hinzudrängen.

§. 35.

Ὁρθὴν τιάραν] Xen. Anab. 2, 5, 23: τὴν μὲν γὰρ ἐπὶ τῇ κεφαλῇ τιάραν βασιλεῖ μόνῳ ἔξεστιν ὀρθὴν ἔχειν. τί γάρ etc.] Die Worte der Philosophen werden in directer Rede angeführt.

πάντα ταῦτα] fasst die vorhergehenden einzelnen Subjecte zusammen.

σκιαμαχούμενα] Σκιαμαχεῖν wird gesagt von Uebungen in der Fechtschule, dann auch von den Schulübungen der Philosophen, mit dem üblen Nebenbegriff der mangelnden Anwendung im Leben. Hier ist σκιαμαχῶ transitiv gebraucht = σκιαμαχῶν λέγω: wovon alle Tage in ihren Schulvorträgen (διατριβαῖς) die Rede ist (aber so, dass es immer nur eine Schulübung bleibt und nicht ins Leben übergeht).

§. 36.

Ἀσπονδα καὶ ἀκήρυκτα] bezeichnen einen Krieg, in dem von Frieden keine Rede ist und gegenseitig keine Herolde mit Friedensvorschlägen angenommen werden, also einen unversöhnlichen Krieg, auf Tod und Leben.

ἐκμαθεῖν — καὶ ὀρχεῖσθαι — εὐδοκιμεῖν] Der Wechsel der Infinitive erklärt sich, wenn man auflöst: ἐξέμαθον καὶ ὠρχοῦντο — εὐδοκίμει.

ὑπὸ κόλπον] Die Griechen setzen oft bei Verben der Ruhe Präpositionen oder adverbiale Ausdrücke, welche die Richtung wohin bezeichnen, indem sie zugleich an die Bewegung denken, welche dem Zustand der Ruhe vorausgegangen ist. Ebenso verbinden sie umgekehrt mit Verbis der Bewegung solche Präpositionen oder adverbiale Ausdrücke, welche die Ruhe an einem Orte bezeichnen, indem sie zugleich an den Zustand der Ruhe denken, der durch die Bewegung bewirkt wird.

ἐγένοντο — ξυνέτριβον] Das Imperfectum malt anschaulich die Scene aus, welche durch das Zurückfallen der Affen in ihre alte Natur herbeigeführt wurde.

κατεγελᾶτο] sc. τὸ διαλελῦσθαι τὸ σύνταγμα τῆς πυρρίχης.

§. 37.

Τί — τοιοῦτο βεβίωται] nach Analogie von μάχην μάχεσθαι.

Ἡρακλῆς — καὶ Πίθηκος] sprichwörtliche Redensart zur Bezeichnung ganz verschiedenartiger Dinge.

καὶ ἐπὶ τῆς ὑποκρίσεως] Das καὶ wird klar, wenn man den Satz so umbildet: ἀλλὰ καὶ τὴν ὑπόκρισιν αὐτὴν ἤνεγκα ἄν, εἰ πιθανοὶ γοῦν ἦσαν ἐπ' αὐτῆς.

§. 38.

Μεταξὺ λέγοντος αὐτοῦ] cf. ad Tim. §. 25 ἄτε.
 τοῦτο μὲν — ποιεῖ] Worte, welche die Aletheia
 während der Rede des Parrhesiades bei sich selbst
 sprach. ἐς τόνδε ist elliptisch zu erklären, man kann
 τείνει (*pertinet*) ergänzen.

ἀφείσθαι — ἀναγεγράφθαι] cf. ad §. 2 ἀνεσκολο-
 πίσθαι. Ueber die Bedeutung des ἀναγράφειν cf. ad
 Anach. §. 17 εὐεργέτης.

ἀτεχνῶς] Auch wir gebrauchen bei Vergleichen
 das Adverbium einfach, um auszudrücken, dass
 zwei Dinge ohne weiteres verglichen werden können,
 ohne dass man erst mühsam und künstlich die Aehn-
 lichkeiten aufsuchen muss.

τῶν Ἰλίων] Die Anekdote, auf welche hier ange-
 spielt wird und welche auch sonst in ähnlicher Weise
 erwähnt wird, mag ungefähr so gewesen sein: Die
 Trojaner, welche nach dem Untergang ihrer Vaterstadt
 entflohen waren, wollten sich einmal wieder ein Ver-
 gnügen machen und forderten einen Sänger, der ihnen
 gerade in den Weg kam, auf, ihnen etwas vorzutra-
 gen. Dieser sang ihnen denn aus Bosheit oder Un-
 überlegtheit die Geschichte ihrer eignen Leiden vor.

ἐκτραγωδεῖτω] hier: *tragoediis infamare*.

§. 39.

Ταῖς πάσαις] sc. ψήφοις.

τὴν γε πρώτην] steht adverbial (cf. K. §. 279, Anm.
 8; B. §. 131, 10; R. §. 104, 10), gleich beim Anfang
 der gerichtlichen Verhandlung; vergleiche §. 21.

ὦ μέγα σεμνὴ Νίκη etc.] Mit diesen Versen schlies-
 sen mehrere Tragödien des Euripides.

καταρχώμεθα] sprichwörtliche, von Gastmählern
 entlehnte Redensart, wodurch das Uebergehen zum zwei-
 ten Theile eines Geschäftes bezeichnet wird.

Συλλογισμέ] Passend erscheint hier der Syllogis-
 mos als Diener der Philosophie, da seiner die Philo-
 sophen sich immer bei ihrer Beweisführung bedienen
 müssen. Vielleicht ist nebenbei auch ein Wortspiel mit
 συλλέγω beabsichtigt.

§. 40.

Ἄκουε, σίγα] wahrscheinlich die gewöhnliche Formel, womit öffentliche Ausrufer ihre Bekanntmachungen begannen. Der Singular erklärt sich leicht, da die Aufforderung an jeden Einzelnen ergeht.

ἤκειν] cf. K. §. 306, Anm. 11, b; B. §. 141, A. 6. Der Infinitiv ist bei solchen öffentlichen Bekanntmachungen durch den Ausrufer gewöhnlich.

ἄλλως] auch ausserdem, ohnehin schon. Daran wird dann mit δὲ noch ein speciellerer Grund angeknüpft.

ἔχοντες] ἔχειν ἀμφί τι um (mit) etwas beschäftigt sein.

κατὰ τὰδε] in dieser Weise. Parrhesiades will es ihm vorsagen, wie er es machen soll.

καθ' ὅτι] s. Lexikon s. v. καθότι.

§. 41.

Προσῆκειν] Προσῆκει μοί τινας. cf. K. §. 273, 3, b; R. §. 108, A. 5.

ἐξ ἅπαντος] auf jeden Fall.

κεῖται etc.] Parodie von Hom. Il. XVIII, 507 sq:

κεῖτο δ' ἄρ' ἐν μέσσοισι δύω χουσοῖο τάλαντα
τῷ δόμεν, ὅς μετὰ τοῖσι δίκην ἰθύντατα εἶποι.

§. 42.

Τὸ Πελασγικόν] ein freier, unbewohnter Platz an der sogenannten pelasgischen Mauer auf der Nordseite der Akropolis.

Τάλω] Talos, Schwestersohn und Schüler des Dädalus, der ihn aus Eifersucht und Furcht, dass sein Ruhm von ihm verdunkelt werden möchte, von der Akropolis herabstürzte. Die Athener verehrten ihn als Heros.

Ἀνακεῖον] cf. ad Tim. §. 10.

καθ' Ὅμηρον] cf. Hom. Il. II, 89.

μυρίοι, ὅσα τε etc.] cf. Hom. Il. II, 468.

κλαγγηδὸν προκαθίζοντων] cf. Hom. Il. II, 463.

ἐν τῇ ὁμοιότητι τῶν ἄλλων σχημάτων] h. e. διὰ τὸ ὅμοια εἶναι τὰ αὐτῶν σχήματα τοῖς τῶν ἄλλων.

πιθανώτεροι] *facilius faciunt fidem, se esse philosophos.*

§. 43.

Ἐν γε τοῖς χρήμασι πρώτοι] insofern die Peripatetiker die χρήματα unter die Güter rechneten, während z. B. die Stoiker nur die Tugend als ein Gut betrachtet wissen wollten.

Ἀκαδημαῖκοί] hier die Philosophen der neueren von Arkesilas (318 — 244 a. Chr.) gestifteten Akademie, unter denen Karneades besonders berühmt war. Die Philosophen der älteren Akademie werden hier unter dem Namen Πλατωνικοὶ aufgeführt.

§. 45.

Κυνίσκος] ebenso wie öfter κύων, spöttische Bezeichnung eines Cynikers.

ἴδω τί καὶ ἔχει] ich will nun auch sehen, was er darin hat (auch den Inhalt).

μαχαιρίδιον θυτικόν] ein Messer zum Gebrauch bei Opferschmäusen.

αὐτὸ πάλιν] oder πάλιν αὐτό, häufiger Pleonasmus. ὑπὸ τῇ Ἀγνοίᾳ] cf. ad Tim. §. 13 ὑπ' ἀκριβέσι.

§. 46.

Ἐπ' αὐτῷ — ποιησώμεθα] einem etwas in seine Gewalt geben (wie man sagt ἐπ' ἐμοί ἐστι, penes me est), einem etwas anheimstellen, auftragen.

Παρησιαδῆ — παραλαβόντα — ἐντυγχάνειν] cf. K. §. 307, Anm. 2; B. §. 142, A. 1; R. §. 127, A. 2.

μετ' αὐτοῦ] cf. ad Tim. §. 10.

γνήσιον] substantivisch: echter Sohn (Jünger).

Πρυτανεῖον] In dem Πρυτανεῖον (Rathhaus) zu Athen wurden ausser gewissen Beamten, insbesondere den jedesmaligen Prytanen, und den etwa anwesenden fremden Gesandten auch solche Männer, die sich um den Staat verdient gemacht hatten, auf öffentliche Kosten gespeist.

οἷος ὁ τῶν αἰτῶν] Βάσανος αἰτῶ τῶν νεοττῶν τῶν γνησίων ἐκείνη ἐστίν· ἀντίους τῇ αὐγῇ τοῦ ἡλίου ἴστησιν αὐτούς, ἀργούς ἔτι καὶ ἀπτῆνας, καὶ εἰ μὲν σκαρδαμύξῃ τις τὴν ἀκμὴν τῆς ἀκτίνος δυσωπούμενος, ἐξεώσθῃ τῆς

καλιᾶς καὶ ἀπεκρίθη τῇσδε τῆς ἐστίας· εἰάν δὲ ἀντιβλέψῃ καὶ μάλα ἀτρέπτως, ἀμείνων ἐστὶν ὑπονοίας καὶ τοῖς γνησίοις ἐγγέγραπται, ἐπεὶ αὐτῷ πῦρ τὸ οὐράνιον ἢ τοῦ γένους ἀδέκαστός τε καὶ ἄγραπτος ἀληθῶς ἐστὶν ἐγγραφή.

οὐ μὰ Δι'] sc. τοιόσδε ἔστω ὁ ἔλεγχος.

§. 47.

Ἀλωπεκίας ἢ πιθηκοφόρους] scherzhafte Anspielung auf die Ausdrücke κοππατίας, σαμφόρας, welche von Pferden gebraucht werden, denen zur Bezeichnung der Race gewisse Zeichen eingebrannt sind.

ἀνύσασα] endlich, zu guter letzt = τελευτῶσα.

δελεάσας] Δελεάζειν hier: mit Köder versehen, §. 48: als Köder gebrauchen.

§. 48.

Κύων] Doppelsinn (Seehund — Cyniker; cf. ad §. 45 Κυνίσκος).

ἐπὶ κεφαλῇ] cf. ad Tim. §. 38.

ἀφύων — ἀφνέστατοι] Wortspiel.

§. 49.

Πλατύς] Wortspiel mit Πλατωνικός.

ὁ — λέγων] Der einzelne steht hier als Repräsentant einer bestimmten Gattung; darum der Artikel.

§. 50.

Καθείσθω] cf. §. 48 καθεὶς τὸ ἄγκιστρον.

ὥς ἂν ἐν βυθῷ δόξειεν] quantum in profundo cerni potest.

ταινίας τινὰς — ἐπιχρύσους] geht wohl darauf, dass die Peripatetiker im Gegensatz zu den Stoikern auch auf die äusseren Glücksgüter Gewicht legten (cf. ad §. 43 init.) und sich deshalb auch in ihrem Anzuge grösserer Eleganz und Pracht befleissigten.

§. 51.

Ἦν ἰδού] cf. ad Anach. §. 1.

που] opinor, nisi fallor.

κατὰ ταυτόν] zu gleicher Zeit, auf einmal.

ἀκανθώθεις] bezieht sich auf die rauhe Strenge

und die philosophischen Spitzfindigkeiten der Stoiker. Das vorausgehende πολλοὺς spielt wohl darauf an, dass unter dem Kaiser M. Aurelius, der selbst ein Stoiker war und die Stoiker begünstigte, sich sehr viele Leute zu dieser Secte bekannten.

κἄν] cf. ad Tim. §. 20.

σιδηρώσας] sc. τὴν ὁρμὴν.

§. 52.

ὑπερήμεροι — τῆς προθεσμίας] cf. §. 14 μίαν ἡμέραν ταύτην παραιτησάμενοι.

μῶν] sonst gewöhnlich in Fragen, auf welche eine verneinende Antwort erwartet wird.

I c a r o m e n i p p u s .

§. 1.

Οὐκοῦν τρισχίλιοι etc.] Menippos spricht mit sich selbst.

καὶ ταῦτα] cf. ad Tim. §. 45 ταῦτα γενέσθαι.

γένοιτο] cf. ad Tim. §. 38 ἐγκαλέσαιμι.

εὐζώνῳ ἀετῶ] Parodie der gewöhnlichen Art eine Wegentfernung zu bestimmen; cf. Herodot. I, 104: ἔστι δὲ ἀπὸ τῆς λίμνης τῆς Μαιήτιδος ἐπὶ Φᾶσιν ποταμὸν καὶ εἰς Κόλχους τριήκοντα ἡμερέων εὐζώνῳ (ἀνδρὶ) ὁδός. φορτικά] lästig, unangenehm, widerwärtig (wegen der Fremdartigkeit). Die Rechnung nach Parasangen und Stathmen ist persisch und kommt bei griechischen Schriftstellern nur in Beschreibungen persischer Gegenden vor.

ὑποξενίζοντος] etwas Fremdartiges haben in Sitte, Tracht oder Sprache; hier: fremdartig, befremdlich, sonderbar reden, kauderwälschen.

κατακοιμηθεῖς] verschlafen, hinschlafen, schlafend abmachen oder zurücklegen.

§. 2.

Ὁνειρον γάρ] Du bist in einem grossen Irrthum, denn glaubst du etc.

διοπετης — ἐξ οὐρανοῦ] Damit keine Abundanz in diesen Worten liegt, hat man wohl das διο in διοπετης im eigentlichen Sinne zu nehmen = παρὰ τοῦ Διός, wie Menippos unmittelbar vorher sagt.

τοῦ πάνυ Διός] cf. Lex. s. v. πάνυ.
 καὶ ἡμᾶς] wie das seiner Zeit die Menschen vom
 Ganymedes (τῷ Φρυγί) erzählten.
 ἐδέησέ μοι — παιδικὰ γενέσθαι] wie im Lateinischen:
licet mihi esse beatum.

§. 3.

Ἰκάριον] So hiess der südöstliche Theil des Aegäischen Meeres. Er sollte seinen Namen haben von dem dort verunglückten Ikaros, dem Sohn des Dädalos.

ἀποδείξῃς] cf. ad Tim. §. 32. Man erwartet den Optativ. Der Coniunctiv steht aber, wie in Finalsätzen, so auch nach verbis timendi, öfters auch bei vorausgegangenem historischen Tempus.

ἄτε — ἡρμოსμένος] cf. ad Tim. §. 25 ἄτε.

πρὸς τὸν ἥλιον] cf. ad Tim. §. 13 πρὸς τὸ ἔθος.

πρὸς τὴν ἀλήθειαν τῆς διηγήσεως] h. e. *ut vera te narrare credam.*

ἄνω που τῆς διηγήσεως ἐκ τῶν ὧτων ἀπηροτημένον] Der ἑταῖρος führt das dem μετέωρος zu Grunde liegende Bild weiter fort. Die gespannte Begierde die wunderbare Erzählung zu hören zieht ihn gewissermassen an den Ohren in die Höhe, und aus dieser peinlichen Stellung kann er nur allmählich herauskommen, wenn die Erzählung fortgesetzt und beendigt wird.

Φιλίου] cf. ad Tim. §. 1 init.

§. 4.

Ἀσχολίαν] eigentlich Mangel an Musse; dann was daraus hervorgeht, Abhaltung, Hinderniss irgend etwas zu betreiben.

τοῦ οὐρανοῦ] ist von διερριμμένους abhängig.

τί ποτε ἦν ἄρα] Wir würden sagen: was denn nun eigentlich die Sonne ist, weil das Wesen der Sonne immer dasselbe bleibt. Nach griechischem Sprachgebrauch ist aber, weil das Wesen der Sonne hier nur als Gegenstand der vergangenen Wissbegier in Rede kommt, mit der Wissbegierde zugleich auch der Gegenstand derselben in die Vergangenheit gesetzt. So würde es ja auch lateinisch heissen: *solem ipsum, quid tandem esset, cupiebam cognoscere.*

τὸ πολυειδές] cf. ad Tim. §. 1 τὸ πῖπτον.
οὐ μὴν ἄλλ᾽] cf. ad Anach. §. 11.

§. 5.

Προσώπου τε σκυθρωπότητι sqq.] cf. ad Pisc. §. 1
τοῖς ξύλοις.

ὑψαγόραι] erhaben redend, dem Ausdruck und dem
Inhalt nach.

ἐπὶ κεφαλαίῳ τῆς σοφίας] gleichsam: angelangt
bei etc.

μετεωρολέσχης — διδάσκεσθαι] Die Construction
von διδάσκεσθαι mit dem Prädicatsnominativ ist zurück-
zuführen auf die Construction der Passiva: zu etwas
gemacht etc. werden; gelehrt werden = durch die Lehre
zu etwas gemacht werden.

ἐδέησαν] cf. ad Pisc. §. 29 τοσούτου δέω.

φέροντες] cf. ad Tim. §. 22 θεῖ φέρων.

ἀρχάς — ἰδέας] philosophische Kunstausrücke.

ὃ δὲ πάντων — ἐδόκει χαλεπώτατον] sc. τοῦτο ἦν.

μηδέν] Das Participium ist mit εἰ καὶ aufzulösen.

πρὸς τὸν αὐτοῦ λόγον] cf. ad Tim. §. 10 μετ' αὐτοῦ.

§. 6.

Πρῶτα μὲν] Diesem entspricht §. 7 ἐπεὶτα δέ.

εἰ τύχοι] spöttlich: *si diis placet*, wenn's Glück
gut ist.

ὕψη — βάθη — περιόδους] Der Plural ist gesetzt,
weil verschiedene Philosophen diese Grössen massen
und zu verschiedenen Resultaten gelangten.

§. 7.

Μηδεμίαν τοῖς ἄλλοις ὑπερβολὴν ἀπολιμπάνειν]
Sie behaupten die absolute Wahrheit gefunden zu ha-
ben und wollen die Möglichkeit nicht einräumen, dass
andere sie übertreffen und zu richtigeren Ansichten ge-
langen können.

§. 8.

Ἐν γειτόνων] in der Nachbarschaft. Im eigentli-
chen Sinne kommt es §. 16 vor; hier bildlich: *vicina*,
similia. Der Genitiv ist zu erklären wie bei ἐν ᾧδου.

πρῶτα μὲν] Die späteren Glieder der hier begin-

nenden Aufzählung sind nicht in einer dem *πρῶτα μὲν* entsprechenden Weise eingeleitet.

τοῖς μὲν τέλει etc.] Man erwartet *τῶν μὲν — τῶν δέ*. Wenn man aber nur den Satz so umformt: *καὶ περὶ τούτου νεανικῶς μάχονται οἱ μὲν — περιγράφοντες, οἱ δὲ — ὑπολαμβάνοντες*, so erkennt man leicht das bekannte *σχῆμα καθ' ὅλον καὶ μέρος*.

τῶν ὡς περὶ ἐνὸς αὐτῶν διαλεγόμενων] Construire: *τῶν διαλεγόμενων περὶ αὐτῶν* (h. e. *τῶν κόσμων*) ὡς *περὶ ἐνός*. Ueber die ganz gewöhnliche Auslassung der Präposition in solchen Fällen, wo die beiden Glieder der Vergleichung in eins verschmolzen sind, cf. K. §. 300, 5, d. Der Plural *αὐτῶν* ist gesetzt im Sinne der *καταγιγνώσκοντες*, die ja die Existenz vieler Welten behaupten.

ἕτερος δέ τις etc.] Herakleitos aus Ephesos um 500 a. Chr. Der Sinn seines Ausspruches *πόλεμος πατὴρ τῶν ὅλων* ist dieser: Alles entsteht nur durch das Zusammentreffen und die im Kampfe gegen einander erfolgende Ausgleichung verschiedenartiger Kräfte.

§. 9.

Τί χρὴ καὶ λέγειν] Die Ungereimtheit ihrer Behauptungen ergibt sich von selbst, was soll man auch noch darüber sagen?

τοῖς μὲν ἀριθμός τις etc.] Er meint die Pythagoreer. Was so nackt hingestellt als ein baarer Unsinn erscheint, hat bei aller Unrichtigkeit doch im Zusammenhange des Pythagoreischen Systems seinen ganz guten Sinn.

κατὰ κυνῶν etc.] als wären das Götter. Dies geht auf Sokrates. Menippos thut ihm aber Unrecht; denn, wie ein späterer griechischer Schriftsteller sagt, *Σωκράτης ὤμννε ταῦτα οὐχ ὡς θεούς, ἀλλ' ἵνα μὴ θεοὺς ὀμνύη. δεύτερα καὶ τρίτα*] *secundas, tertias (partes)*.

ἦσαν — οἱ — ἀφιέντες] = *ἦσαν οἱ ἀφίεσαν, erant qui solverent*.

οὐδὲν — ὅτι μὴ etc.] keine Aehnlichkeit habend ausser mit etc., nur so wie etc. *Ὅτι μὴ* nach negativen Ausdrücken = *nisi*.

τοῖς κωμικοῖς δορυφορήμασιν] *Δορυφορήματα* bezeichnet eigentlich die Trabanten, mit welchen in der

Tragödie die Herrscher aufzutreten pflegten. Diese waren *κωφὰ πρόσωπα* (stumme Personen). Daher wurden dann überhaupt, auch in der Komödie, stumme Personen, die als Begleiter der Hauptpersonen auftraten, *δορυφορήματα* genannt, ohne dass es gerade *δορυφόροι* waren (Statisten).

οὐδὲ τὴν ἀρχήν] cf. ad. Tim. §. 26.

§. 10.

Ἡὺγενείοις] Das Homerische Epitheton *ὑψιβρεμέτης*, welches er im Scherze angewandt hat, veranlasst ihn auch das folgende Epitheton in Homerischer Form zu gebrauchen.

οὐ — εἶχον — ὅπη — τραπόμενος — εὕρομι] wie das lateinische *non habebam, quo (ad quam partem praeceptorum) conversus reperirem*.

ἀτεχνῶς] cf. ad Pisc. §. 38.

ἂν ὥρμησα] cf. ad Pisc. §. 11 init.

ἕτερος δέ etc.] cf. Hom. Od. IX, 302.

μάλιστα μὲν] Es folgt kein entsprechendes *δέ*. Da die Hauptsache angegeben ist, unterlässt er es noch Nebengründe anzuführen und begnügt sich durch das *μὲν* auf solche hingedeutet zu haben.

§. 11.

Πάρνηθος etc.] *Πάρνης* — *Ὑμηττός* Berge in Attika. *Γερανεία* eine Bergkette, die sich von Böotien durch Megaris bis ins Korinthische zieht; insbesondere hiess so ein einzelner Berg dieser Kette im Korinthischen. *Ἀκροκόρινθος* die Akropolis von Korinth. *Φολόη* ein Gebirge auf der Gränze von Arkadien und Elis, Fortsetzung des Erymanthos. *Ἐρύμανθος* ein Gebirge auf der Gränze von Arkadien, Achaia und Elis. *Ταῦγετος* ein Gebirge in Lakonika.

ἰλιγγιῶν — ἔφερον] anakoluthischer Uebergang in das Verbum finitum.

ἀποσπάσας] hier intransitiv (sich entfernen), wie öfter bei Lucian.

ἥσθόμην κάμνοντος ἐμαντοῦ] Bemerke die hier nicht, wie sonst, eine nachdrückliche Hervorhebung bezweckende Unterlassung der Attraktion; cf. K. §. 310, 3 u. Anm. 1; B. §. 144, A. 8; R. §. 129, A. 3.

Ὅμηρον] Iliad. XIII, 4 — 5:

νόσφιν ἐφ' ἱπποπόλων Θρηκῶν καθορώμενος αἶαν
Μυσῶν τ' ἀγχεμάχων καὶ ἀγανῶν Ἰππημολγῶν.

λέγοις ἂν — ἵνα — ἀπολειπώμεθα] λέγοις ἂν steht
statt λέγε, daher folgt der Conjunctiv.

ἵνα μηδὲ καθ' ἐν ἀπολειπώμεθα τῆς ἀποδημίας]
damit wir (du als Erzähler, ich als Zuhörer) in keiner
Hinsicht hinter der Reise zurückbleiben, damit wir die
Reise ganz bis ins Einzelne verfolgen.

ὁδοῦ πάρεργον] adverbiale Redensart: beiläufig, ne-
benher. Die ursprüngliche Bedeutung ist hier noch
leicht zu erkennen.

ἱστόρηται] Ἱστορεῖν ist hier in seiner ursprünglichen
Bedeutung gebraucht.

πέρι] cf. ad Anach. §. 14.

§. 12.

Δόκει] beachte den Accent. μοι ist Dativus ethicus.

Φάρω] Φάρος Insel bei Alexandria mit einem Leucht-
thurme, durch dessen Berühmtheit jener Name ein Ap-
pellativum zur Bezeichnung jedes beliebigen Leuchtthur-
mes ward.

νῦν δέ] cf. ad Anach. §. 36.

πρὸς τὸν ἥλιον ἀποστίλβων] cf. ad Tim. §. 13 πρὸς
τὸ ἔθος.

τὴν ὄψιν ἐς τὸ ἀτενὲς ἀπηρειαύμην] Ὅψιν ἀπερεί-
δεσθαι εἰς τι, πρὸς τι den Blick auf etwas heften. ἐς
τὸ ἀτενὲς ist aber hier nicht von ἀπηρειαύμην abhängig
(vielmehr hat man zur Vervollständigung von ἀπηρειαύ-
μην τὴν ὄψιν zuzudenken: ἐς τὴν γῆν), sondern ist
adverbial zu fassen: bis zum Angestregten, Unver-
wandten, d. i. angestrengt, unverwandt, wofür auch
ἀτενὲς allein stehen könnte.

αὐτοί] ipsi, im Gegensatz von ἔθνη und πόλεις:
die einzelnen Menschen.

ζείδωρος ἄρουρα] cf. Hom. Od. IX, 357.

Λυγκεύς] cf. ad Tim. §. 25.

μικροῦ δεῖν] cf. K. §. 341, Anm. 3; B. §. 140, A. 4;
R. §. 122, 9, Bemerkung 3.

§. 13.

Ἐμπεδοκλῆς] cf. ad Pisc. §. 2 ἐς τοὺς κρατῆρας!

ἰδεῖν] cf. K. §. 306, Anm. 10; B. §. 140, 2; R. §. 125, 6 u. Anm. 9.

εἰρήσεται γάρ] cf. ad Tim. §. 26.

οὐτίς τοι θεός εἰμι etc.] cf. Hom. Od. XVI, 187.

οὗτος] wie im Lateinischen *ille* (*clarissimus ille*).

ἐπὶ τῆς καπνοδόκης] Καλῶς εἶπεν ἐπὶ τῆς καπνοδόκης ὡς ἀπολομένῳ διὰ πυρός.

τρὶς ἐγκανών] eine komische Bezeichnung der dem Mondbewohner zu erweisenden Verehrung, wobei man in die Höhe sehen und — etwa aus Bewunderung — den Mund aufsperrn muss. τρὶς ist gesagt mit Beziehung auf die Heiligkeit der Dreizahl.

Ἐνδυμίωνα] der Liebling der Selene.

μὰ Δί] Μὰ gewöhnlich nur in negativen Sätzen; hier ergibt sich die Negation aus dem Zusammenhang.

ἦν μὴ σύ μοι etc.] Anspielung auf Hom. Il. V, 127:

ἀλλὸν δ' αὖ τοι ἀπ' ὀφθαλμῶν ἔλον, ἢ πρὶν ἐπῆεν.

§. 14.

Περικείμενος] = περιτεθειμένος.

δέδορκε] Perfectum mit Präsensbedeutung.

βασιλεύς] adjectivisch, wie *populus rex*.

τοῖς νόθοις ἐκείνοις καὶ ἀποκηρύκτοις] cf. ad Pisc. §. 46 οἷος ὁ τῶν αἰτῶν.

παρὰ σοί] *penes te est*.

κατὰ λόγον] nach Verhältniss des Flügels, insofern dies nämlich der Flügel eines Adlers, also des Thieres ist, welches vor allen andern als ὀξυδερχῆς gerühmt wird.

οὐδεμία μηχανὴ μὴ οὐκ] cf. K. §. 318, Anm. 8; B. §. 148, A. 6, 2; R. §. 135, 7, b, β.

τῆς μερίδος — τῆς χείρονος] insofern daran der Geierflügel befestigt ist.

οὐδὲν — ἔλαττον γένοιτο] Ἐλαττον γίγνεται μοι es erwächst mir Schaden, ebenso wie πλέον γίγνεται μοι es erwächst mir Vortheil.

ταῦτα εἰπὼν ἐποιοῦν ἅμα] ἅμα bezeichnet eigentlich die Handlungen (das Sagen und Thun) als gleichzeitig, während der Aorist εἰπὼν das Sagen als dem Thun vorausgehend bezeichnet. Das Thun folgt aber so schnell und unmittelbar auf das Sagen, dass beides

als gleichzeitig betrachtet werden kann. Vergleiche das lateinische *simulatque*.

§. 15.

Αυσιμάχῳ] Αυσίμαχος ἦν τῶν Ἀλεξάνδρου διαδόχων. οὗτος Ἀγαθοκλέα τὸν υἱὸν διαβληθέντα ἐπιβουλεύειν αὐτῷ ἀπέκτεινεν.

τὸν δὲ Θετταλὸν Ἀλέξανδρον] vermuthlich der bekannte Tyrann von Pherä. Dieser lebte freilich über ein halbes Jahrhundert früher als der vorher genannte Lysimachos. Aber in einer so wunderbaren Erzählung darf man nicht nach der Chronologie fragen.

Ἀττάλῳ — Ἀρσάκῃν — Ἀρβάκῃν — Σπατίνοσ] Die hier gemeinten Personen lassen sich nicht näher bestimmen.

§. 16.

Καλῶς εἶχε] hypothetisch.

ὧ φιλότης] = ὧ φίλε, *abstractum pro concreto*.

Ὅμηρος] II. XVIII, 491 sqq.

ἐν γειτόνων] cf. ad §. 8.

Γετικήν] Die Γέται wohnten an der unteren Donau in der jetzigen Moldau und Wallachei.

ἐπὶ τῶν Ἀμαζῶν] Die Scythen waren ein Nomadenvolk.

ἐμαστιγοῦτο] cf. ad Anach. §. 38 *μαστιγούμενους* — ἐπὶ τῷ βωμῷ.

ἐδικάζετο] Den Athenern warf man vor, dass sie eine besondere Lust am Processiren hätten.

§. 17.

Ὡσπερ ἂν εἰ τις — προστάξει] cf. ad Pisc. §. 31 *καθάπερ ἂν εἰ*. Der Nachsatz müsste eigentlich etwa so heissen: *θανασία* (oder wie der ἑταῖρος nachher sagt: *παγγέλοιος καὶ τεταραγμένη*) *γένοιτ' ἂν ἢ ᾧδῃ*. Durch die weite Entfernung aber und durch die Lebendigkeit des Sprechenden ist eine anakoluthische Umbildung desselben veranlasst worden.

φιλοτιμουμένου] Fortsetzung des hypothetischen Vordersatzes, aber in verkürzter Form.

χορευταί] heissen hier die Menschen im Allgemeinen mit Bezug auf den vorausgegangenen Vergleich.

Ebenso wird Gott im Folgenden χορηγός genannt und die Erde θεάτρον.

ἀνομοίων] sc. ὄντων.

ἀπαδόντες] hier statt des einfachen ἄδειν, aber mit dem Nebebegriff des Misstönenden, Unharmonischen.

ἐν αὐτῷ γε ποικίλῳ καὶ πολυειδεῖ τῷ θεάτρῳ] sc. ὄντι, causal zu fassen.

§. 18.

Σικυώνιον πεδίον] Die Ebene bei Sikyon war ungemein schön und fruchtbar. Wegen gleicher Vorzüge waren die attischen Orte Ἀχαρναι und Οἰνὼη berühmt.

κατελείπετο] Da von dem an sich schon so kleinen Attika noch alles das abgezogen werden musste, was ihnen nicht gehörte.

Ἐπικουρείων ἀτόμων] Nach Epikurs Ansicht war die ganze Welt durch das Zusammentreten unendlich kleiner und deshalb untheilbarer Grundstoffe (ἄτομοι) entstanden.

Κυνοσουρίαν] Κυνοσουρία oder Κυνουρία eine kleine Landschaft auf der Gränze zwischen Argolis und Lakonika. Um diese kämpften lange Zeit die Argiver und Spartaner, bis sich endlich die letzteren derselben bemächtigten. Den blutigen Tag, den Menippos hier im Sinne hat, beschreibt Herod. I, 82.

Πάγγαιον] Τὸ Πάγγαιον ὄρος περὶ Φιλίππους ἐστὶ τῆς Μακεδονίας, χρυσοῦ μέταλλα ἔχον.

§. 19.

Τοὺς Μυρμιδόνας] das Volk des Achilleus in Thessalien. Die Fabel von ihrer Entstehung aus Ameisen (μύρμηκες oder μύρμοι) ist offenbar durch eine etymologische Spielerei veranlasst worden. Ovid lässt die Verwandlung in Aegina geschehen, von wo aus die Myrmidonen mit Peleus, dem Vater des Achilleus, nach Thessalien gewandert sein sollen.

δῶματ' ἐς etc.] cf. Hom. Il. I, 222.

§. 20.

Οὐπω — ἀνεληλύθειν καὶ ἡ Σελήνη — φησὶν] parataktische Ausdrucksweise für: ἐπεὶ οὐπω — ἀνεληλύθειν, ἡ Σελήνη — φησὶν.

οὕτως ὄναιο] Der dem οὕτως entsprechende Satz mit ὥς (cf. K. §. 342, Anm. 2; B. §. 149, 1, 1 am Ende) ist in veränderter Form in dem folgenden διακόνησαι etc. enthalten. Durch diese Veränderung ist οὕτως ὄναιο (*ita te dii ament*) zu einer blossen die Bitte einleitenden Formel geworden, die dem Sinne nach etwa unserem deutschen sei so gut entspricht (dies ist nur etwas schwächer).

§. 21.

Τὸν ἐπὶ σκηνῆς — βίον] ihr Schauspielerleben, d. i. ihr verstelltes, heuchlerisches Leben.

ἐνεκαλυψάμην, ἵνα μὴ δείξω] Bemerke den Conjunctiv nach vorausgegangenem Aorist in der Bedeutung des Pflegens.

βαθεῖ πάγωνι καὶ ἀρετῇ ἐνασχημονοῦντας] Der Dativ ist von ἐν abhängig. In ihrem langen Bart etc. begehen sie unanständige Handlungen, sie beflecken ihren Bart etc. durch unanständige Handlungen.

ἔν — ἄν — διέφυγον] cf. ad Pisc. §. 2 ἔν ἄν — ἀπηλλάττετο.

ὅτι μὴ] cf. ad Tim. §. 20.

εἰρήνην ἄγοιμι] ist hier construiert wie πᾶν εἶναι.

γεωμετρούμενη] Dieser eigentlich nur in Bezug auf die Erde passende Ausdruck enthält hier eine gewisse Bitterkeit.

§. 22.

Ἐνθα μὲν etc.] cf. Hom. Od. X, 98.

ὥς εἶχον] *sicut eram*.

ὅσον οὐδέπω] *tantum nondum = jam jam*.

§. 23.

Τίς, πόθεν etc.] cf. Hom. Od. I, 170.

μικροῦ] cf. K. §. 341, Anm. 3; B. §. 150, 18.

εἰστήκειν δὲ ὁμῶς] Diese Worte allein bilden den Gegensatz zu dem vorhergehenden μικροῦ μὲν etc. Das folgende ἀχανὲς — ἐμβεβροντημένος beschreibt nur den Zustand näher, in welchem er dastand.

τῶν ὀφρύων] abhängig von ἐπανεῖς. ὀφρύων hier, wie das lateinische *supercilium*, in übertragenem Sinne; hochfahrendes, finsternes Wesen.

Ὄτου — καὶ Ἐφιάλτου] cf. Luc. Charon. §. 3: Ὅμηρος (Od. XI, 305 — 320) ὁ ποιητὴς φησι τοὺς Ἀλωέως νιέας ἐτι παῖδας ἐθελῆσαι ποτε τὴν Ὅσσαν ἐκ βάθρων ἀνασπάσαντας ἐπιθεῖναι τῷ Ὀλύμπῳ, εἶτα τὸ Πήλιον ἐπ' αὐτῇ, ἱκανὴν ταύτην κλίμακα ἔξειν οἰομένους καὶ πρόσ-
 βασιν ἐπὶ τὸν οὐρανόν.

ἐπὶ τῶν εὐχῶν] cf. §. 25: ἐνθα ἔδει αὐτὸν καθεζόμενον διακοῦσαι τῶν εὐχῶν. καθέζεσθαι ἐπὶ τῶν εὐχῶν wörtlich: sich an die Bitten setzen, wie wir sagen: sich an die Arbeit setzen. Die Bedeutung entwickelt sich leicht aus der localen.

§. 24.

Μεταξὺ — προῖών] cf. ad Tim. §. 25 ἄτε.

Φειδίου] der berühmte Bildhauer zur Zeit des Perikles. Sein Meisterwerk war die Statue des Zeus zu Olympia.

Ὀλύμπιον] ein grossartiger Zeustempel in Athen, südlich von der Akropolis, dessen Bau schon von Peisistratos begonnen, aber erst von Kaiser Hadrian vollendet wurde.

αὐτῶν] cf. ad Tim. §. 10 μετ' αὐτοῦ.

παίσεις ἔχων] cf. K. §. 312, Anm. 9; B. §. 150, 40.

μεσταὶ δὲ Διὸς etc.] aus dem Anfang der Φαινόμενα, eines astronomischen Gedichtes des Aratos (lebte im 3. Jahrh. a. Chr.).

Πῖσα] Stadt in Elis; in der Nähe derselben war Olympia mit dem Tempel des Zeus.

Περγάμῳ] Pergamum, Stadt in der kleinasiatischen Landschaft Mysien.

Βενδίδειον] Tempel der Bendis (der thracischen Artemis).

Ἀνουβίδειον] Tempel des Anubis, einer ägyptischen Gottheit, die mit einem Hundskopfe dargestellt wurde.

Ἀρτεμίσιον] Tempel der Artemis.

διὰ πέντε etc.] quinto quoque anno.

ψυχροτέρους] Wortspiel mit der eigentlichen und der übertragenen Bedeutung von ψυχρός.

Πλάτωνος νόμων] eine Schrift des Platon.

Χρυσίππου] cf. ad Pisc. §. 1.

§. 25.

Τὰ πρόμυνα — φῦναι] cf. K. §. 306, Anm. 11, b; B. §. 141, A. 6.

ὁ δέ τις] als wäre *ὁ μὲν* vorausgegangen.

ἀλλ' ἕτερον μὲν etc.] cf. Hom. II. XVI, 250.

τὸ Ἀκαδημαϊκὸν — ὁ Πύρρων] Der Philosoph Pyrrhon aus Elis, 376 — 288 a. Chr., läugnete die Möglichkeit aller sicheren Erkenntniss (Skepticismus). Er und seine Anhänger wurden *σκεπτικοὶ*, *ἀπορητικοὶ* und *ἐφεκτικοὶ* genannt, weil sie alles nur hin und her überlegten (*σκέπτεσθαι*, *διασκέπτεσθαι*), aber nie über den Zweifel hinaus zu einer Entscheidung gelangten (*ἀπορεῖν*) und mit einem bestimmten Urtheile immer zurückhielten (*ἐπέχειν*). Dem Skepticismus neigte sich auch die neuere Akademie (cf. ad Pisc. §. 43) zu, insofern sie zwar nicht geradezu die Möglichkeit der Erkenntniss läugnete, aber doch der Ansicht war, dass man zu keiner absoluten Wahrheit, sondern nur zur Wahrscheinlichkeit gelangen könne (Probabilismus).

§. 26.

Ἑρμόδωρον] cf. §. 16.

σὺ — ὁ Βορρᾶς] cf. ad Tim. §. 4 *ὁ γενναῖος*.

ὅσον] bei Zahlwörtern oder Massbestimmungen: circiter. Eigentlich: *ποσοῦτον*, *ὅσον*.

§. 27.

Κορύβαντας] cf. ad Tim. §. 41.

Ἀττην] *Ἀττης* oder *Ἀτυς* oder *Ἀττις*, der Liebling und Begleiter der Kybele.

Σαβάζιον] Beiname des Bacchus.

μετοίκους — ἀμφιβόλους] *ἐξ ἀνθρώπων γὰρ οὗτοι θεοὶ ἐνομίσθησαν*.

Ἡρακλῆς κρέα] Sowie die Athleten, um Körperkraft zu gewinnen, sehr viel assen, besonders Fleisch, so wird auch dem Herakles grosse Gefrässigkeit zugeschrieben.

μύρτα ἢ Ἀφροδίτη] Der Myrtenbaum, dessen Früchte Aphrodite zu dem Mahle beisteuerte, war dieser Gottheit heilig.

Ὀμηρος] cf. II. V, 341.

ὁ Σειληνὸς κόρδακα] Der *κόρδαξ* ist ein ausgelas-

sener, muthwilliger Tanz. Σειληνὸς ist der Begleiter des Bacchus.

τῆς — Θεογονίας] genit. partitiv. — Die Theogonie, in welcher die Abstammung der Götter von einander erzählt wird, ist eins der Werke, welche dem Hesiodos, nächst Homer dem ältesten epischen Dichter der Griechen (ungefähr 900 — 800 a. Chr.), zugeschrieben werden.

Πίνδαρος] cf. ad Tim. §. 41 αἰθόμενον γὰρ sqq.

§. 28.

Ἄλλοι μὲν etc.] cf. Hom. Il. II, init.

Ἀπόλλων οὐ φύνει πώγωνα] Die Alten stellten den Apollo immer als einen unbärtigen Jüngling dar.

§. 29.

Βίῳ] Welt; cf. ad Tim. §. 4.

ἐτώσιον ἄχθος ἀρούρης] cf. Hom. Il. XVIII, 104.

Στωϊκοὺς — Ἀκαδημαϊκοὺς etc.] sind Prädicatsaccusative. Der Objectsaccusativ zu ὠνομάκασιν ist derselbe wie zu ἐπινοήσαντες. Die einen nennen das Labyrinth ihrer Lehren das Stoische etc.

καὶ ἄλλα — γελοιότερα τούτων] ist zu erklären aus ὄνομα ὀνομάζειν τινά.

ἄγωνα] Die dramatischen Aufführungen hiessen ἄγῳνες, insofern dabei die Dichter und die zur Aufführung mitwirkenden Personen untereinander um den Preis wetteiferten.

§. 30.

Τὰς τῶν λόγων ἀπορίας] verfängliche Spitzfindigkeiten bei der Disputation.

τὸ δὲ — δεινότατον, ὅτι] cf. ad Pisc. §. 26.

μηδέν] cf. ad §. 5.

οὔτε ποτ' etc.] cf. Hom. Il. II, 202.

§. 31.

Τὸν διατεινόμενον etc.] Durch die Verbindung mit dem partitiven Genitiv αὐτῶν wird aus der Zahl aller der schreienden und verleumdenden Philosophen einer hervorgehoben, von dem das διατείνεσθαι und βοᾶν und κατηγορεῖν vorzugsweise gilt, also der Hauptschreier.

ὅτι — μοι δοκεῖ] cf. K. §. 328, Anm. 3; B. §. 139, G, A. 4; R. §. 122, A. 1..

Μῶμος] Τοῦτον τὸν Μῶμον ὁ Λουκῖανός θεὸν ὑποτίθεται μεμφόμενον τὰ ὑπὸ τῶν θεῶν γενόμενα.

§. 32.

Πλέον — ἔξειν] mehr haben (als vorher), Vortheil haben.

§. 33.

Διετεθρύλητο] h. e. θορύβου καὶ ταραχῆς ἐπληροῦτο. ἐπιτρίβονται] futurum medii passivisch.

αὐτῇ διαλεκτικῇ] cf. K. §. 283, 2, a; B. §. 133, A. 14; R. §. 106, A. 1, Ende.

τό γε νῦν εἶναι] cf. K. §. 308, Anm. 3; B. 150, 38; R. §. 122, 9, Bemerkung 3.

ἱερομηνία — ἐχεχειρία] Ἱερομηνία ist ursprünglich der Monat, in welchen ein Hauptfest fiel und welcher hierdurch besonders geheiligt, auch zu Vorbereitungen und Nachfeiern verwendet ward, später jede heilige Festzeit, die insbesondere auch dadurch geehrt wurde, dass man Waffenruhe eintreten liess und diese im ganzen Bereich eines Cultusbezirks durch Herolde verkündigte (ἐχεχειρία περιαγγέλλειν). Wenn Zeus in unserer Stelle von vier Monaten spricht, während welcher ἱερομηνία und in Folge davon ἐχεχειρία stattfindet, so könnte man dabei an die vier attischen Dionysosfeste denken, welche in die aufeinanderfolgenden Monate Poseideon (letzte Hälfte des December und erste Hälfte des Januar), Gamelion, Anthesterion und Elaphebolion fielen. Vielleicht ist es aber auch nur (oder wenigstens zugleich) als ein scherzhafter Ausdruck darauf zu beziehen, dass in den Wintermonaten gewöhnlich keine Gewitter vorkommen, also gleichsam ein Waffenstillstand zwischen den Menschen und den Blitzen des Zeus stattfindet.

ἦ καὶ etc.] cf. Hom. Il. I, 528.

§. 34.

Κυλλήνιος] Ἑρμῆς ὁ ἐν Κυλλήνῃ (Berg in Arkadien) τιμώμενος.

Ποικίλῃ] cf. ad Pisc. §. 13.

Wortregister.

Α.

- A* privativum Α. 29.
ἄγειν Α. 20.
Ἀκαδημαῖκοί Ρ. 43, Ι. 25.
ἀκήρυκτος Ρ. 36.
ἀκούειν — οἷα (wie κακῶς) Ρ. 14.
Ἀκροκόρινθος Ι. 11.
Ἀλέξανδρος Θετταλός Ι. 15.
ἄλίσκεσθαι ἐρήμην Ρ. 32.
ἀλλά nach einem Finalsatz Ρ. 25;
ἀλλά τί τοῦτο; Ρ. 19.
ἄλλος eigenthümlicher Gebrauch
 Τ. 38; *μόνος τῶν ἄλλων* Τ. 55;
ἄλλην θύραν ἀντ' ἄλλης Ρ. 11.
ἄλλως Α. 32; Ρ. 20. 23. 40.
ἄλωπεκίας Ρ. 47.
ἅμα nach Participien Α. 1; *ἅμα*
 — καί Τ. 20.
ἀμέλει Ρ. 25.
ἄν beim Indicativ Futuri Α. 31;
 beim Infinitiv Futuri Α. 17,
 Ρ. 29; beim Indicativ eines
 historischen Tempus im Fi-
 nalsatz Ρ. 2; wiederholt Α.
 26; mit dem Participium Præ-
 sentis iterativ gleich dem Im-
 perfectum Indicativi mit *ἄν* Ρ.
 12; steht nicht beim Optativ Τ.
 38; steht nicht bei *ἔδει* etc.
 Τ. 38.
ἀναβάλλεσθαι τι ἐπὶ τινα Ρ. 15.
ἀναβιβάζεσθαι Α. 19.
ἀναγράφειν τινα εὐεργέτην Α. 17,
 Ρ. 38.
Ἀνακείων Τ. 10.
Ἀνάκτορον Τ. 23.
Ἀναξαγόρας Τ. 10.
ἀνασσοβημένος τὴν — κόμην Τ. 54.
ἀνὴρ ἐργάτης Τ. 34.
ἀνθ' ὧν Ρ. 7.
ἀνλήμι Τ. 57.
Ἀνουβίδειον Ι. 24.
Ἀντισθένης Ρ. 23.
ἀνύσσα Ρ. 47.
ἄξιον unpersönlich Ρ. 27.
ἄξιον Α. 24.
ἄξονες und *κύρβεις* Α. 22.
ἄπαξ Τ. 43.
ἀπάτη Τ. 27.
ἀπερείδεσθαι ὄψιν ἐς τι Ι. 12.
ἀπίθανος Τ. 2.
ἀπό Ρ. 6; *τὴν ἀπὸ τοῦ σχήμα-
τος* Ρ. 13.
ἀποδεικνύναι Τ. 32.
ἀποκηρύττειν Ρ. 15.
ἀπολαύειν Τ. 2.
Ἀπόλλων Ι. 28.
ἀποσπᾶν Ι. 11.
Ἀρβάκης Ι. 15.
Ἄρειος πάγος Τ. 46, Α. 19, Ρ. 15.
Ἀρίστιππος Ρ. 1.
ἄριστοι οἱ Ρ. 26.
Ἀριστοφάνης Ρ. 25.
Ἀρσάκης Ι. 15.
ἀρχή — *ἐξ ἀρχῆς* Α. 35; *οὐδὲ τὴν
ἀρχὴν* Τ. 26.
ἄσπονδος Ρ. 36.
ἀστραπή Τ. 1.
ἀσχολία Ι. 4.
ἄτε beim Participium Τ. 25.
ἀτεχνῶς Ρ. 38.
Ἀττάλος Ι. 15.
Ἄττη Ι. 27.
αὐτός statt des Reflexivums der
 dritten Person Τ. 10; steigernd
 Α. 26; *αὐτοί* die einzelnen
 Menschen Ι. 12; *αὐτὰ τὰ γι-
γνώμενα* Τ. 24; *αὐτῇ διαλεκτικῇ*
 zugleich mit, sammt Ι. 33.
αὐτόχθονες Α. 18.
Ἀχάριαι Τ. 50, Ι. 18.

B.

Βαβυλώνιος P. 19.
 Ballspiel A. 38.
 βασιλεύς adjectivisch I. 14.
 Βενδίδειον I. 24.
 βίος T. 4.
 βούλει δικαιολογήσομαι T. 37.
 βουλή der Fünfhundert T. 51;
 auf dem Areopag A. 19.
 βραχύς — ἐν βραχεῖ A. 27.

Γ.

Γαμήσεις T. 52.
 γάρ elliptisch P. 29. 32; der be-
 gründende Satz dem zu be-
 gründenden vorausgeschickt
 A. 18; die eigentliche Erzäh-
 lung nach den einleitenden
 Worten anknüpfend P. 29.
 γέ τοι T. 11.
 γέλτων — ἐν γειτόνων I. 8.
 Γερανεία I. 11.
 Γετική I. 16.
 γιγνόμενον τό T. 24, A. 12.
 Γναθωνίδης T. 45.
 γνήσιος substantivisch P. 46.
 Γοργίας P. 22.
 γοῦν T. 2.

Δ.

Δέ im Nachsatz einer Hypothese
 P. 57; zu Anfang des Dialogs
 A. 1.
 δέδορκα I. 14.
 δεινώσεις A. 19.
 δελεάζω P. 47.
 δεξιῶμα T. 41.
 δεξιούσθαι T. 43.
 Δευκαλίων T. 4.
 δέων — ἐν δέοντι P. 17; τοσούτου
 δέω P. 29.
 δημόσιος P. 31.
 διαθρύλει I. 33.
 Διάλογος personificirt P. 26.
 διαρκεῖν = διατελεῖν mit Particip
 A. 14.
 Διάσια T. 7.
 διατελεῖν mit einem Adjectiv ver-
 bunden ohne das Participium
 ὦν T. 33.

διατιθέναι τινά A. 6.
 διδάσκεισθαι μετεωρολόσχης passi-
 visch I. 5; Bedeutung des Me-
 diums A. 17.
 Διογένης Schüler des Chrysippus
 P. 19; von Sinope ibid.
 Διονύσια P. 14, T. 51.
 διώπων ὁ A. 19.
 δοκῶ μοι T. 34.
 δορυφόρημα I. 9.
 δυσκάτοχος T. 29.
 Δωδώνη I. 24.

Ε.

Εἰ mit folgendem Coniunctiv T.
 19, I. 11; für ὅτι A. 11, P. 32;
 εἰ καὶ T. 40.
 εἶναι ausgelassen T. 3, A. 6.
 εἰρήσεται γάρ T. 26.
 εἰσηγεῖσθαι T. 44.
 εἶσιν οἱ mit Particip statt οἱ mit
 dem Verbum finitum I. 9.
 εἰσφέρεισθαι A. 36.
 εἶτα die Frage einleitend A. 13.
 ἐκ bei Verben des Hangens
 u. s. w. T. 5, A. 1. 19; βαρεῖς
 ἐκ τοῖν σκελοῖν T. 26; ἐκ πολ-
 λοῦ P. 26; ἐξ ἅπαντος A. 17,
 P. 41; ἡ ἐξ Ἀρείου πάγου βουλή
 A. 19; ἐξ ἰσοτιμίας P. 34.
 ἐκείνος Stellung P. 4.
 ἐκσελεῖν T. 43.
 ἐκτραγωδεῖν P. 38.
 ἔλαττον γίγνεται μοι I. 14.
 ἐλέγχειν A. 26.
 Ἐλέου βωμός T. 42.
 ἐμβρόντητος T. 1.
 ἐμπαροινεῖν T. 14.
 Ἐμπεδοκλῆς P. 2, I. 13.
 ἐν δέοντι P. 17; ἐν γειτόνων I. 8.
 ἐνασχημονεῖν I. 21.
 Ἐνδυμίων I. 13.
 ἐνοχλεῖν mit dem Acc. T. 34; mit
 dem Dativ T. 35.
 ἐπεὶ T. 3.
 ἐπειτα nach Participien A. 1.
 ἐπελπιζειν T. 21.
 ἐπεσθαι μετά P. 17.
 Ἐπευφρατίδιοι P. 19.
 ἐπὶ mit dem Genitiv coram A.
 11; ἐπ' ἀδείας = ἀδεῶς T. 14;

ἐπὶ τῶν εὐχῶν καθέζεσθαι I. 23;
 ἐπὶ τούτοις A. 19; ἐπὶ θανάτῳ
 συλλαμβάνειν P. 4; ἐπὶ κεφαλὴν
 T. 38; ἐπὶ πόδας ἀναστρέφειν
 P. 12.
 ἐπιέναι ἐς τὰ πλήθη P. 14.
 Ἐπίκουρος P. 1.
 ἐπικουφίζειν A. 27.
 Ἐπιμενίδης T. 6.
 ἐπιπηδᾶν T. 48.
 ἐπισηφίζειν T. 44.
 ἐπώνυμοι A. 17.
 ἐρήμην κρατεῖν A. 40; ἀλίσκεσθαι
 P. 32.
 Ἐρμῆς T. 24; Schutzgott der
 Gymnasien A. 7.
 Ἐρμόδωρος I. 26.
 Ἐρύμανθος I. 11.
 ἐς coram A. 36; ἐς τὸ ἀπαξ T. 19.
 εὐ οἶδα ὅτι T. 26.
 εὐθύς bei Participien A. 1.
 Εὐμολπος A. 34.
 Εὐπολις P. 25.
 εὐρίσκεισθαι impetrare P. 15.
 Εὐρυτος P. 6.
 εὐτονος A. 24.
 Ἐφιάλτης I. 23.
 ἔχειν ἀμφὶ τι P. 40; παλῖς ἔχων
 I. 34; ἔχεσθαι ἐν ἀφύκτῳ A. 29.

Z.

Ζεῦξις T. 54.
 Ζεύς T. 1. 4. 6.
 Ζήνων P. 19.

H.

Ἡ an, etwa A. 9; ἥ κατά nach
 einem Comparativ A. 36.
 ἦδη ποτέ T. 6.
 ἦκω mit dem Dativ P. 16.
 Ἡλιαία T. 51.
 ἦν mit folgendem Optativ P. 33;
 ἦν ἰδού A. 1.
 Ἡράκλειτος I. 8.
 Ἡρακλῆς T. 46; Ἡρακλῆς καὶ πί-
 θηκος P. 37.
 Ἡσίοδος I. 27.

Θ.

Θάμυρις P. 6.
 Θέατρον P. 15.

I.

Ἰδιωτικός — ἰδιώτης P. 10.
 ἱερομηνία I. 33.
 Ἰκάριον πέλαγος I. 3.
 ἵνα mit ἄν im Finalgesetze beim
 Indicativ eines historischen
 Tempus P. 2.
 Ἰξίων P. 12.
 Ἰππίας P. 22.
 Ἰππολύτη A. 34.
 Ἰππόνικος T. 24.
 ἵππος — ἐς πεδῖον τὸν ἵππον P. 9.
 ἴσος — ἐκ τοῦ ἴσου συμπολιτεύεσθαι
 A. 22; ἡ ἴση T. 44.
 ἰσοτιμία — ἐξ ἰσοτιμίας P. 34.
 ἱστορεῖν I. 11.

K.

Καθάπερ ἂν εἰ P. 31.
 καὶ denique T. 9; im Haupt- u.
 im Nebensatze von Verglei-
 chungssätzen P. 1. 16. 17;
 auch τῷ τρόπῳ τις αὐτὸν καὶ
 μετέλθῃ P. 2. 9; τί χρη καὶ λέ-
 γειν I. 9; καὶ δὴ = ἦδη P. 22;
 καὶ εἰ T. 40; καὶ μέντοι καὶ A.
 22; auffallend gestellt A. 21.
 καινός T. 14.
 Καλλίας T. 24.
 καν T. 20.
 κατά — καθ' ἱερῶν τελείων ἐστιᾶν
 T. 7; κατ' ὀλίγον distributiv
 T. 23; τῶν καθ' αὐτὸν A. 8,
 τῶν καθ' ἡμᾶς αὐτοὺς P. 30;
 ἢ κατά nach einem Compar-
 ativ A. 36; κατά τὸ ἀκούσιον
 P. 12, κατά τάδε P. 40, κατά
 ταῦτόν P. 51.
 κατακοιμᾶσθαι I. 1.
 καταλογίζεσθαι εὐεργεσίαν P. 5.
 κατάλογος T. 51.
 κατάρχεσθαι δευτέρου κρητῆρος
 P. 39.
 κεραυνός T. 1.
 κεφάλαια τὰ von Personen P. 14.
 κεχαρισμένον τό P. 22.
 κλεψύδρα P. 24.
 Κλέων T. 30.
 Κολυττεύς T. 7.

Κορύβαντες T. 41, I. 27.
 Κράτης P. 23.
 Κυλλήνιος I. 34.
 Κύμη P. 32.
 Κυρίσκος P. 45.
 Κύπριος P. 19.
 Κυνοσουρία I. 18.
 κύρβεις u. ἄξονες A. 22.
 κύων doppelsinnig: Seehund —
 Cyniker P. 48; zur Bewachung
 der Tempel gebraucht T. 4.
 κωμῳδοί ihre Tracht A. 23.

Λ.

Λάρος T. 12.
 λένον T. 22.
 λόγοι Systeme P. 15.
 λοιπόν adverbial A. 38.
 Λυγκεύς T. 25.
 Λύκιος A. 7.
 Λυκωρεύς T. 3.
 Λυσίμαχος I. 15.

Μ.

μακάριε ironisch A. 34.
 μάλλον bei ὅσω aus dem Folgen-
 den zu suppliren; μάλλον δέ
 T. 5.
 μάλιστα ohne μέν — εἰ δὲ μή T.
 56; μάλιστα μέν ohne folgende
 Adversative I. 10.
 μαστιγοῦν. Die μαστίγῳσις bei den
 Spartanern A. 38.
 μέλαινα sc. ψήφος P. 21.
 μέν Adversative πλὴν nach län-
 gerer Zwischenerläuterung T.
 10; μέν — καὶ A. 35; μέν οὖν
 P. 17.
 Μένιππος P. 26.
 μέρος — ἐν μέρει, ἐν τῷ μέρει, κατὰ
 μέρος T. 8.
 μεταξὺ beim Participium P. 38 cf.
 T. 25.
 μετιέναι τέχνην P. 20.
 μή im Relativsatz P. 9; in dem
 mit ὅτι eingeleiteten Satze T.
 20; beim Participium mit εἰ
 καὶ aufzulösen I. 30; nach ὁρᾶτε
 P. 15; μή οὐ nach οὐδεμία μη-
 χανή I. 14.

μηδέ beim Participium T. 1.
 μηδέν beim Participium I. 5; τὸ
 μηδέν P. 25.
 μικροῦ I. 23; μικροῦ δεῖν I. 12.
 Μυρμιδόνες I. 19.
 Μῶμος I. 31.
 μῶν P. 52.

Ν.

Νεοδίδακτος T. 46.
 νεόπλουτος T. 7.
 νῦν δέ A. 36.

Ξ.

Ξυνείρειν T. 9.

Ο.

Ὁ — ὁ αὐτός idem A. 24; οἱ δέ
 ohne vorhergegangenes οἱ μέν
 A. 13; οἱ μέν — οἱ δέ mit Par-
 ticipien appositionell I. 3; τὴν
 ἀπὸ τοῦ σχήματος P. 13.
 ὁδός — κατ' ὁδόν A. 16; ὁδῶ βα-
 δίζειν T. 5.
 οἰκοθεν A. 16.
 Οἰνότη I. 18.
 οἶος wie wichtig, wie nützlich
 T. 11; gleich ὅτι τοιοῦτος T.
 22; ἄνδρα οἶόν σε T. 56; οἶον
 ex quo genere A. 15; οἶος mit
 folgendem Infinitiv A. 32, P. 20.
 Ὀλύμπιον I. 24.
 ὅμως nach Participien P. 14. cf.
 A. 1; nach einer Apposition
 T. 48.
 ὅπως elliptisch T. 48, A. 17; mit
 dem Optativ nach vorausge-
 hendem Haupttempus T. 44.
 ὁρᾶν mit doppeltem Accusativ
 (des Objects und Prädicats)
 T. 5; spectare, respicere P. 23.
 Ὀρφεύς P. 2.
 ὅς eine andere Fassung des vor-
 hergehenden Satzes voraus-
 setzend P. 27; ἧς βούλει πορ-
 φυρίδος ἀμεινων T. 56.
 ὅς μέν — ὅς δέ T. 57.
 ὅσος — μυρία ὅσα T. 54; ὅσον οὐ-
 δέπω I. 22; ὅσα γε ἡμᾶς εἰδέναι
 T. 52.

ὅτι die directe Rede einleitend I. 31.

ὅτιπερ τὸ πυρωδέστατόν ἐστιν cf. Umschreibung.

οὐ — οὐ πένυ T. 4; οὐ χαίρων T. 34; οὐκ εἰς μακράν A. 6; οὐ μὴν ἀλλὰ A. 11; οὐχ ὅπως — ἀλλὰ A. 38 u. P. 31; beim Infinitiv T. 26; pleonastisch P. 29.

οὐδεμὶα μηχανή Infinitiv mit dem Artikel darauf folgend P. 4.

οὐδὲ — ὅτι μὴ T. 20.

οὐδὲν μὴ mit folgendem Coniunctiv P. 18; οὐδὲν ὅτι μὴ I. 9.

οὕτι γε A. 11.

οὗτος mit dem Substantiv ohne Artikel verbunden T. 10, P. 14, φλογμὸν τοῦτον οὐ φορητὸν ἐπάγει A. 16; ὦ οὗτος T. 52; der bekannte I. 13; ταῦτα präparativ T. 17. 42. 45; Stellung des Demonstrativpronomens wenn dem mit demselben verbundenen Substantiv noch eine attributive Bestimmung beigegeben ist P. 4.

οὕτως im Anfange von fragenden Exclamationen P. 5; οὕτως ὄναιο zur Einleitung einer Bitte I. 20; οὕτω — ὡς δεδιέναι T. 2. cf. Pronomina.

ὄφελος T. 55; abstractum pro concreto T. 50.

ὄφρυσ I. 23.

Π.

Πάγγαιον I. 18.

παῖς — ῥητόρων παῖδες A. 19.

Πάν T. 42.

παρά im Vergleich mit P. 32.

παρατεῖσθαι P. 4.

παρασκευάζειν mit doppelter Construction A. 24.

πάρεργον ὁδοῦ I. 11.

Πάρης I. 11.

Περρησιάδης P. 19.

πάσχειν facere T. 39.

παχύδερμος T. 23.

Πελασγικόν P. 42.

Πενθεύς P. 2.

Πέργαμον I. 24.

παρί Anastrophe A. 14.

περικεῖσθαι = περιτεθεῖσθαι P. 33.

Πίνδαρος I. 27.

Πῖσα I. 24.

Πλάτων seine Gesetze I. 24.

πλέον ἔχειν I. 32.

πόθεν γάρ; T. 8.

ποιεῖσθαι τι ἐπὶ τινί P. 46.

Ποικίλη P. 13.

πολυμυθής P. 20.

πού opinor P. 51.

πρεσβεύειν P. 23.

πρὸ δίκης P. 10.

Πρόδικος P. 22.

προκαθίζειν P. 42.

προzeῖσθαι T. 21.

πρός gemäss, in Folge, wegen, durch T. 13; πρὸς ὕβριν zur Bildung adverbialer Ausdrücke A. 13.

προσῆκειν mit dem Genitiv P. 41.

προσκυνεῖν mit dem Dativ P. 21.

Prozessausdrücke cf. ἐρήμη, ψῆφος.

Πρυτανεῖον P. 46.

πρῶτα τὰ auf eine Person bezogen T. 35; πρῶτα μὲν ohne eine der Form nach entsprechende Fortsetzung I. 8.

Πυθαγόρας I. 9.

Πύρρον I. 25.

Πῶλος P. 22.

πῶς γάρ; T. 2.

P.

Ῥητόρων παῖδες A. 19.

Σ.

Σαβάζιος I. 27.

Σαλμωνεύς T. 2.

Σειληνός I. 27.

Σικυών I. 18.

σκέπειν T. 21.

σκιαμαχεῖν P. 35.

Σόλοι P. 19.

σοφισταί A. 22.

Σπατῖνος I. 15.

Σταγειρίτης P. 19.

στέφανος Ehrengeschenk T. 38.

Στωϊκοί P. 43. I. 29.

συγγνωστός A. 34.

Συλλογισμός P. 40.

συμπολιτεύεσθαι ἐκ τοῦ ἴσου A. 22.

συναίρειν T. 9.
Schauspielertracht A. 23.
Σωκράτης I. 9.

T.

Τάλως P. 42.
τάττεσθαι ὑπό τινι τέχνῃ P. 20.
Ταῦγετος I. 11.
τέλεια ἱερά T. 7; τέλειον ἄρμα T. 50.
τιάρα ὀρεθῇ P. 35.
τίθεσθαι τι ἐν ψόγῳ A. 14.
τις T. 3; emphatisch P. 6.
τίς — τί οὐκ ἀπαλλαττόμεθα T. 31;
τί οὖν ὅτι T. 28.
τό — τὸ ποῖον T. 28; τὸ δὲ νῦν
ἔχον A. 40; τὸ μηδέν P. 25;
τὸ πάντων δεινότατον P. 26; τό
γε νῦν εἶναι I. 23.
τότε durch jetzt übersetzt P. 12;
resumierend A. 35.
τοῦτ' ἐκεῖνο P. 90.
τραγωδοί Tracht derselben A. 23.
τυχών ὁ P. 17.

Υ.

Ὑδωρ von der κλειψύδρα P. 10.
Ὑμητιός T. 7, I. 11.
ὑπὲρ πάντας P. 23.
ὑπερμαχαῖν mit dem Accusativ
P. 23.
Ὑπέρβολος T. 30.
ὑπέρχεσθαι P. 26.
ὑπό mit dem Genitiv T. 2; mit
dem Dativ T. 13.
ὑποβάλλεσθαι A. 2.
ὑποξενίζειν I. 1.

ὑπόσχεσις P. 31.
ὑποτίθεσθαι τὸν σκοπὸν P. 7.

Φ.

Φάρος I. 12.
Φειδίας I. 24.
φέρων T. 22.
φεύγων ὁ A. 19.
φθάνω — οὐκ ἂν φθάνοις A. 14.
Philosophentracht P. 1.
φιλότιμος T. 10.
Φινεύς T. 18.
Φολόη I. 11.
φορτικός I. 1.

Χ.

Χεῖρ — τὸ δίκαιον ἐν τῇ χειρὶ τί-
θεσθαι P. 10.
χεῖμα in Beziehung auf Men-
schen gebraucht T. 55.
χεῖσθαι A. 15.
Χρύσιππος P. 1. 19.

Ψ.

Ψῆφος ausgelassen P. 24. 39.

Ω.

Ὡς mit dem Optativ wo man den
Conjunctiv erwartet T. 44; ὥς
vor Präpositionen T. 15.
ὥσπερ ἂν εἰ A. 26, I. 17; ὥσπερ
ἀμέλει P. 25.
ὥστε T. 3.
Ὡτος I. 23.

Grammatisches Register.

Abstractum pro concreto T. 50.

Accusativus relationis P. 37, τὸ μεσημβρινὸν ἐπιφλέγω A. 25; absolut mit ὡς A. 35; *Accusativ* eines Particips absolut P. 25; mit dem Infinitiv wo man den Nominativ mit dem Infinitiv erwartet; τὴν πρώτην P. 39.

Adjectiv prädicativ P. 1; substantivisch gebraucht mit folgendem Genitiv T. 1, P. 22.

Anakoluth T. 14. 29. 38; A. 19. 22. 24. 28. 29; I. 11.

Aorist τί ἐγέλασας A. 9; ἀνέπνευσα P. 5; mit ἄν frequentativ I. 10; das Participium des Aorists gewinnt die Bedeutung des Futuri exacti T. 42.

Artikel τὴν δίκην seine Strafe P. 27, τὴν ἡσυχίαν ἄγειν seine gewöhnliche Ruhe; δεικτικῶς T. 34, P. 1; beim Prädicate T. 44, P. 15. 16. 23. 49; im Masculinum beim Femininum im Dual T. 35, P. 20; Nominativ mit dem Artikel als Apposition einer Anrede hinzugefügt: ἀλλ' ὁ γενναῖος — ἐκάθησο T. 4; in ungedulden Fragen vor dem Pronomen interrogativum T. 28; bei späteren Gliedern der Aufzählung weggelassen T. 28; μίαν ἡμέραν ταύτην P. 14.

Attraction T. 56; unterblieben: ἡσθόμην κάμνοντος ἑμαυτοῦ.

Brachylogie T. 57, A. 24.

Conjunctiv nach ἰδεδοίκαί I. 3; in Finalsätzen nach dem Aorist in der Bedeutung pflegen I. 21; nach dem Aorist wenn die Absicht in der Gegenwart fortbesteht T. 56; im Absichtssatze nach vorausgegangenem Optativ mit ἄν I. 11.

Dativus possessivus T. 1; bei Passivis A. 21; der Rücksicht bei ἄξιος A. 9 und δίκαιος P. 2; bei den Verbis Kommen und Gehen P. 16.

Ellipse T. 35, A. 25, P. 13. 14.

Epexege T. 56, A. 11.

Futurum βούλει δικαιολογήσομαι T. 37; *Futurum tertium* mit Nachdruck statt des einfachen Futurs gebraucht T. 46.

Genitivus partitivus P. 1, bei κατέαγα T. 48; ἀπὸ πάντων σου ταῦτα T. 53.

Gradation P. 1.

Hypothetischer Satz Uebergang aus dem ersten in den dritten A. 24.

Imperativus Präsens und Aoristi neben einander P. 5; im Singular bei der Anrede an mehrere P. 1. 4; vom Präco P. 40.

Imperfectum neben dem Aorist P. 36; mit ἄν frequentativ P. 12; wo man das Präsens erwartet T. 11. 37; I. 4.

Indicativ der historischen Tempora in Finalsätzen P. 2; nach μή P. 5.

Infinitivus Futuri nach ἀξιόω P. 27; Perfecti P. 2. 38; *Infinitivus* Präsens neben dem *Infinitivus* Aoristi P. 36; *Infinitivus*

- Aoristi neben dem Infinitivus Futuri A. 30; ἀνδρακίας τις ἰδεῖν I. 13; ὅσα γε ἡμᾶς εἰδέναι T. 52; οἷα διαφέρεισθαι A. 32; statt des Imperativs P. 40.
- Negation* abundirt nach ἐξαργον γενέσθαι P. 29.
- Neutrum* des Pronomens wo man das Masculinum erwartet A. 19.
- Numerus* wechselnd A. 20.
- Optativ* nach ἦν, ὅταν etc. T. 39; die Frequenz ausdrückend bei vorhergehendem Haupttempus T. 54, P. 16; bei vorhergehendem historischen Tempus I. 11, nach einem Imperfectum mit ἄν I. 16; im indirecten Fragsatze bei vorausgehendem Haupttempus T. 8; mit ἄν gleich dem Imperativ I. 20; ohne ἄν T. 38.
- Parataxis* οὐπω — καὶ I. 20.
- Participium* Präsens die anhaftende Eigenschaft bezeichnend P. 8; Präsens mit ἄν iterativ gleich dem Imperfectum Indicativi mit ἄν T. 12; Aoristi als Futurum exactum T. 3; absolut A. 9, P. 25; in einem anderen Casus als das Vorhergehende erwarten lässt P. 46; mit dem Artikel substantivisch T. 1, P. 22; das logische Verhältniss des Participiums zu dem Verbum finitum durch Adverbien (αὐτίκα, ἅμα, ἔτε, ὥς u. s. w.) schärfer bezeichnend T. 25; demonstrative Adverbien οὕτως, τότε u. s. w.) nach dem Participium den Vordersatz resumierend T. 25; ἦσαν οἱ ἀφιέντες I. 9.
- Perfectum* ἀπολωλέναι — ἀνεσκολοπίσθαι P. 2; von Deponentien passivisch T. 32.
- Personelle Construction* wo wir die impersonelle erwarten P. 29.
- Pleonasmus* αὖ πάλιν P. 45.
- Plural* τὰ πρῶτα T. 35; τάδε, ταῦτα u. s. w.; auf einen Begriff oder Gedanken bezogen T. 45.
- Prädicat* adjectivisches im Plural statt im Singular T. 48; im Genus auf das nächstsehende Subject bezogen A. 38; im Neutrum bei dem Subject im Masculinum P. 25; beim Infinitiv in einem andern Casus (Acc.) als das Object P. 46.
- Präpositionen* prägnanter Gebrauch P. 36; ausgelassen wo beide Glieder der Vergleichung in ein Ganzes verschmolzen sind I. 8.
- Präsens* de conatu T. 28; im Particip. die anhaftende Eigenschaft bezeichnend P. 8.
- Pronomen* demonstrativum Stellung P. 4, A. 16; mit dem Substantiv ohne Artikel verbunden cf. οὗτος; Genitiv der Personalpronomina Stellung P. 4; adverbial T. 31, A. 2; τάδε, ταῦτα etc. bezogen auf Einen Begriff oder Gedanken T. 15; im Neutrum unabhängig vom Geschlechte des Subjects A. 19; der dritten Person statt der zweiten T. 57; αὐτός statt des Reflexivums der dritten Person T. 10.
- Relativsatz* in finalem Sinne A. 16; verkürzt P. 4; eine andere Fassung des vorhergehenden Satzes voraussetzend P. 27.
- Superlativ* mit dem Genitiv steht nicht schlechtweg für den Comparativ P. 22.
- Umschreibung* des Superlativbegriffes durch ὅτιπερ T. 55, A. 16.
- Vergleichung* verkürzte T. 3, A. 28; die verglichene Sache mit der, womit sie verglichen wird, vermischt A. 25.

Published weekly, except on Sundays, and on the 1st and 15th of each month.

Subscription price, \$5.00 per annum in advance.

Single copies, 15 cents. Entered as second-class matter, June 26, 1907, under post office number 387, at Chicago, Ill., under special agreement of the Postoffice and General Land Office. Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Act of October 3, 1917, authorized on July 16, 1918.

Postage paid at Chicago, Ill., and at additional mailing offices. Postmaster: Send address changes in Chicago, Ill., to The Journal of the American Medical Association, 535 North Dearborn Street, Chicago, Ill. Outside Chicago, Ill., to The Journal of the American Medical Association, 535 North Dearborn Street, Chicago, Ill.

Copyright, 1918, by The American Medical Association. Printed at the Chicago Press and Publishing Co., Chicago, Ill.

Published by The American Medical Association, 535 North Dearborn Street, Chicago, Ill.

Subscription orders, notices of change of address, and all correspondence should be sent to The Journal of the American Medical Association, 535 North Dearborn Street, Chicago, Ill.

Entered as second-class matter, June 26, 1907, under post office number 387, at Chicago, Ill., under special agreement of the Postoffice and General Land Office.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Act of October 3, 1917, authorized on July 16, 1918.

Postage paid at Chicago, Ill., and at additional mailing offices. Postmaster: Send address changes in Chicago, Ill., to The Journal of the American Medical Association, 535 North Dearborn Street, Chicago, Ill.

Outside Chicago, Ill., to The Journal of the American Medical Association, 535 North Dearborn Street, Chicago, Ill.

Copyright, 1918, by The American Medical Association. Printed at the Chicago Press and Publishing Co., Chicago, Ill.

Published by The American Medical Association, 535 North Dearborn Street, Chicago, Ill.

Subscription orders, notices of change of address, and all correspondence should be sent to The Journal of the American Medical Association, 535 North Dearborn Street, Chicago, Ill.

